

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

katedra pomocných věd historických a archivního studia

RIGORÓZNÍ PRÁCE

*TESTAMENTÁRNÍ PRAXE SOBĚSLAVSKÝCH
MĚŠŤANŮ V LETECH 1525 – 1600*

VÝBĚROVÁ EDICE

HANA ŘÍHOVÁ

*TESTAMENTARY PRACTICE OF TOWNSMEN
OF SOBĚSLAV IN YEARS 1525 – 1600*

SUPERIOR QUALITY EDITION

Studijní obor:

Pomocné vědy historické a archivnictví

Vedoucí práce:

PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

Konzultant/oponent:

PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.

Odevzdání práce:

2008

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem rigorózní práci vypracovala zcela samostatně a že jsem uvedla všechny použité prameny a literaturu.

Hana Říhová

V Plané nad Lužnicí 18. 03. 2008

Anotace

Rigorózní práce „*Testamentární praxe soběslavských měšťanů v letech 1525 – 1600*“ je založena na studiu testamentů mužů a žen, které jsou pro sledované období dochovány ve Státním okresním archivu v Táboře. Přibližuje laické i odborné veřejnosti ucelený soubor raně novověkých testamentů soběslavských měšťanů, mapuje testamentární praxi v poddanském městě, umožňuje poznat způsob života lidí, profesní a sociální stratifikaci raně novověké společnosti a finanční hospodaření jednotlivých domácností. Výjimečným způsobem poukazuje na vztah člověka k Bohu, jeho myšlení a vnímání světa na prahu života, vzájemné vazby v rodině a vztah ke svým blízkým.

Summary

The rigorous work „*Testamentary practice of Townsmen of Soběslav in years 1525 – 1600*“ is based on survey of extant last wills of men and woman, available for the tracked period in the State District Archiv (Státní okresní archiv) in Tábor. It brings the set of early modern testaments of Townsmen of Soběslav to the laic public and professionals, it maps testamentary practice in survile town, allows to learn the way of life of folk people, vocational and social stratification of early modern communities and financial management of single households. In this rare way it points out the relation of men to the God, their way of thinking and sensing the world on the threshold of life, mutual relationships in a family and connections to its closest relatives.

ÚVOD.....	5
HISTORICKÉ A REGIONÁLNÍ PRÁCE A STUDIJNÍ ZÁJEM O TESTAMENTY	7
KODIFIKACE MĚSTSKÉHO PRÁVA	13
TESTAMENTY AM SOBĚSLAV A JEJICH DIPLOMATICKÝ ROZBOR.....	15
TESTAMENTÁRNÍ PRAXE SOBĚSLAVSKÝCH MĚŠŤANŮ.....	26
ZÁVĚR	36
EDIČNÍ POZNÁMKA	41
EDITOVANÉ TESTAMENTY.....	43
OSOBNÍ REJSTŘÍK	241
MÍSTNÍ REJSTŘÍK.....	261
SLOVNÍČEK VYBRANÝCH POJMŮ.....	263
SOUPIS PRAMENŮ A LITERATURY	272
SOUPIS PRAMENŮ.....	272
EDICE PRAMENŮ	273
SOUPIS LITERATURY	274
POUŽITÉ ZKRATKY	280
SEZNAM VYOBRAZENÍ.....	282

Úvod

Počátky mého studia pozůstalostního řízení nebo testamentární praxe, pramení v dílčí ročníkové práci. Ta později dala základ práci diplomové, kterou jsem v r. 2007 obhájila na FF UK Praha, katedře Pomocných věd historických a archivního studia. Téma, které jsem tehdy zvolila, mně příliš neoslovovalo a připadalo mi jako nezáživné a málo atraktivní. Čím více jsem však do něj „zabředávala“, názor na něj jsem postupně měnila a s chutí jsem se pouštěla do pátrání po dalších a dalších pramenech.

V průběhu zpracování jsem si vytýčila několik základních úkolů, které jsem v rámci této práce chtěla splnit. V první řadě jsem se snažila popsat pozůstalostní praxi na pozadí městského práva, bez jehož uzákonění by prakticky nemohlo existovat. Specifikovat způsob jejího vedení a přiblížit praxi v poddanském jihočeském městě, jako součásti rožmberského dominia právě v období jeho největšího rozkvětu. Díky rozšířenému časovému období o 50 let jsem chtěla zachytit odlišnosti v jejím vedení na počátku a konci 16. století. Současně s tím zhodnotit vzniklé testamenty jako písemnosti soukromoprávní povahy a začlenit je do příslušné písemné agendy města, v porovnání s úřednickou praxí aparátu bezprostředně vycházejícího z instrukcí vrchnosti, a postihnout případné zvláštnosti.

Způsob jejího zpracování byl zřejmý již na samém počátku. Nechtěla jsem tuto studii vyhodnocovat formou historického porovnávání s jinou pozůstalostní praxí zdejší oblasti, spíše zpřístupnit testamenty v celé jejich šíři formou edice. Snažila jsem se o zpřístupnění historického pramene odborné i laické veřejnosti, dokumentujícího společenské a právní zvyklosti poddanského města, vztah člověka k Bohu, životu i smrti a jejich vnímání měšťanskou společností, profesní i sociální rozvrstvení a finanční hospodaření měšťanské domácnosti. Bez ohledu na to, zda se jednalo o měšťana bez silného sociálního postavení nebo bohatého a velmi dobře finančně situovaného. Protože okolnosti a důvody pro vytvoření takového textu byly ve většině podobné, ne-li stejné, jejich prostřednictvím se nedaly zprostředkovávat pocity, které zažíval člověk stojící na prahu života a postupně se rozžehnavá se světem. Takové skutečnosti se nedaly relevantně posuzovat a proto jsem se snažila takové pokusy maximálně vytěsnit. I přesto jsem však nechtěla k testamentům přistupovat „pouze“ historicky – právním a diplomatickým rozbořem.

Vzhledem k rozsáhlému množství listinného materiálu, který se v rámci vybraného fondu dochoval, jsem se nemohla pouštět do dílčích rozborů testamentů a studia vzájemných vazeb jednotlivých testátorů. Bylo nutností posuzovat testamentární praxi jako celek a aplikovat ji na kodifikující se městské právo a poukazovat spíše na odchylky a nejednotnost, které se v tomto období v poddanské Soběslavi vyskytly.

Studie je rozdělena do sedmi kapitol, z nichž pět považuji za stěžejní. První má být

pro čtenáře elementárním „zhuštěným“ vodítkem pro orientaci v jiných odborných pracích, již na toto téma vzniklých, včetně regionálních, další se snaží rozebrat testamenty po diplomatické stránce, obecně přiblížit kodifikaci městského práva a zhodnotit testamentární praxi ve městě. Nejrozsáhlejší je pak souborem zpřístupněných testamentů. Ostatní jsou spíše technickým popisem celé studie.

Historické a regionální práce a studijní zájem o testamenty

Výzkumy spojené s kulturou českého státu v předbělohorském období nejsou v české historiografii novým tématem. Počátky historických bádání vývoje společnosti lze nalézt již na přelomu 19. a 20. století a za jejich průkopníka je všeobecně považován Zikmund Winter.¹ Jeho práce se nezaměřovaly pouze na kulturní vývoj českého státu v 15. a 16. století, ale především vývoj měst a měšťanské společnosti. Další soustavný výzkum, který by navázal na studie z počátku století však zůstával dlouhou dobu v pozadí zájmu a publikováno bylo pouze několik dílčích prací.² Zůstala tak řada nezodpovězených otázek, které by pozdně feudální společnost a její kulturu více přiblížily.

Teprve před několika desítkami let se studium hospodářských a sociálních dějin pozdně středověké a raně novověké společnosti znovu dostalo do popředí vědeckého zájmu a stalo se oblíbeným tématem historiků a badatelů.³ Otevřel se nový prostor pro moderní výzkum politického, hospodářského a sociálního vývoje stavovské společnosti. Začala být

¹ Srov. výběr. Winter Zikmund – Kulturní obraz českých měst. Život veřejný v XV. a XVI. věku, I – II, Praha 1890 – 1892; týž – V měšťanské světnici starodávné. Kulturní studie o patnáctém a šestnáctém století, Praha 1895; týž – Český průmysl a obchod v XVI. věku, Praha 1913; týž – Zlatá doba českých měst, Praha 1913; týž – Řemeslnictvo a živnosti XVI. věku, Praha 1909; Týž – Z městských živností, Praha 1925.

² Srov. výběr. Kafka František (dále Kafka) – Majetková, sociální a třídní struktura českých měst v 1. polovině 16. století ve světle jejich knih a rejstříků městské dávky, SH VI., Praha 1959, s. 253 – 290; Lintner Jan (dále Lintner) – Měšťanstvo v Soběslavi z doby Jagellonské, Muzejní sborník, Soběslav 1900 – 1901, s. 9 – 20, 71 – 83.

³ Srov. výběr. Bůžek Václav (dále Bůžek) – Rytíři renesančních Čech, Praha 1995; Bůžek Václav – Bůžková Hana – Stejskalová Jana (dále Bůžek – Bůžková – Stejskalová) – Měšťanské domácnosti v předbělohorských jižních Čechách, JSH 59, České Budějovice 1990, s. 65 – 80; Bůžek Václav – Hrdlička Josef a kol. (dále Bůžek – Hrdlička) – Dvory velmožů s erbem růže, Praha 1997; Bůžek Václav – Hrdlička Josef – Král Pavel – Vybíral Zdeněk (dále Bůžek – Hrdlička – Král – Vybíral) – Věk urozených, Praha 2002; Bůžek Václav – Král Pavel a kol. (dále Bůžek – Král) – Člověk českého raného novověku, Praha 2007; Čornej Petr (dále Čornej) – K otázce životního stylu nižší šlechty před Bílou horou, SSH 15, Praha 1980, s. 125 – 142; Janáček Josef – Dějiny obchodu v předbělohorské Praze, Praha 1955; týž – Ženy české renesance, Praha 1996; Maťa Petr (dále Maťa) – Svět české aristokracie (1500 – 1700), Praha 2004; Míka Alois (dále Míka) – Feudální velkostatek v jižních Čechách (14. – 17. století), SH 1, Praha 1953, s. 122 – 213; týž – Majetkové rozvrstvení české šlechty v předbělohorském období, SH 15, Praha 1967, s. 45 – 75; týž – Osud slavného domu, České Budějovice 1970; týž – Poddaný lid v Čechách v 1. polovině 16. století, Praha 1960; Pánek Jaroslav (dále Pánek) – Poslední Rožmberk, Životní příběh Petra Voka, Praha 1997; týž – Poslední Rožmberkové, Velmoži české renesance, Praha 1989; týž – Vilém z Rožmberka, Politik smíru, Praha 1998; týž – Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551 – 1552, České Budějovice 2003; Šimák Vítězslav Josef – Inventář Jihočeského vladectví v r. 1599, JSH 6, České Budějovice 1933, s. 116 – 119; Šimůnek Robert – Správní systém šlechtického dominia v pozdně středověkých Čechách, Rožmberská doména 1418 – 1472, HÜ AV ČR, Praha 2005.

vnímána v širších souvislostech, především z pohledu dějin hmotné kultury.⁴ Česká společnost v období raného novověku totiž procházela velkými politickými, sociálními, hospodářskými, náboženskými i kulturními změnami.⁵ Tato éra, kdy do českých zemí proudily myšlenky humanismu a renesance, přinášela touhu po poznání nového způsobu života. Otevřel se prostor pro nové možnosti, kterých začala využívat celá společnost. Růst šlechtického podnikání⁶ pomohl utvářet síť poddanských měst a městeček⁷, z nichž se v rámci rozšiřujících dominií postupně formovala centra hospodářského a kulturního charakteru. Postupem času se začala uplatňovat v duchovní i kulturní rovině estetika.⁸ Společnost cítila potřebu obklopovat se předměty, které by dokumentovaly jejich společenské postavení a které by zároveň přinášely pohodlí.

Tato bádání se zaměřila především na studium šlechtického prostředí⁹ a teprve v posledních letech bylo možné zaznamenat zájem o studium pramenů společnosti měšťanské.¹⁰ Badatelé se začali zaměřovat na dějiny rodinných struktur a kulturu

⁴ Srov. Petrůň Josef a kol. – Dějiny hmotné kultury. Kultura každodenního života od 16. do 18. století II/1 – 2, Praha 1995; Ohler Norbert (dále Ohler) – Umírání a smrt ve středověku, Praha 2001; van Dülmen Richard (dále van Dülmen) – Kultura a každodenní život v raném novověku (16. – 18. století), 1 – 3, Praha 1999 – 2006.

⁵ Srov. Janáček Josef – České dějiny. Doba předbělohorská 1526 – 1547, I/1–2, Praha 1971 – 1984.

⁶ Srov. Čornej Petr – K otázce životního stylu nižší šlechty před Bílou horou, SSH 15, Praha 1980, s. 125 – 142.

⁷ Srov. Kafka – Majetková, sociální a třídní struktura ..., s. 253 – 290; Míka Alois – Poddaný lid v Čechách; Procházka Vladimír – Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století, Praha 1963.

⁸ Srov. Bůžek – Bůžková – Stejskalová – Měšťanské domácnosti ..., s. 65 – 80.

⁹ Srov. výběr. Bůžek – Hrdlička – Dvory velmožů s erbem růže, Praha 1997; Bůžek – Hrdlička – Král – Vybírání – Věk urozených, Praha 2002; Čornej – K otázce životního stylu nižší šlechty před Bílou horou, SSH 15, Praha 1980, s. 125 – 142; Maťa – Svět české aristokracie (1500 – 1700), Praha 2004; Míka – Majetkové rozvrstvení české šlechty v předbělohorském období, SH 15, Praha 1967, s. 45 – 75; týž – Osud slavného domu, České Budějovice 1970; Pánek – Poslední Rožmberk, Životní příběh Petra Voka, Praha 1997; týž – Poslední Rožmberkové, Velmoži české renesance, Praha 1989; týž – Vilém z Rožmberka, Politik smíru, Praha 1998; týž – Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551 – 1552, České Budějovice 2003; Šulcová Naděžda – Vobořilová Marta – Možnosti využití vkladů v obnovených deskách zemských pro studium kultury každodenního života šlechty, in: Z archivních depozitářů, Sborník příspěvků k výročí Pavly Burdové k 70. narozeninám, Praha 1998, s. 100 – 115.

¹⁰ I na měšťany, kteří se záhy stali erbovníky. Srov. výběr. Bůžek – Rytíři renesančních Čech, Praha 1995; Bůžek – Bůžková – Stejskalová – Měšťanské domácnosti ..., JSH 59, České Budějovice 1990, s. 65 – 80; Bůžek – Král – Člověk ..., Praha 2007; Hrubá Michaela – Erbovní měšťané – urozená vrstva předbělohorských českých měst, Životní styl erbovních rodin na příkladu Mrázů z Milešovy v Litoměřicích, in: V komnatách paláců v ulicích měst, Sborník příspěvků věnovaných Václavu Ledvinkovi k šedesátým narozeninám, Praha 2007, s. 245 – 257; Janáček Josef (dále Janáček) – Ženy české renesance, Praha 1996.

každodenního života, se zvláštním zřetelem k testamentům¹¹ a pozůstalostním rejstříkům¹². Mnohé z těchto prací vycházely z jednotlivých regionálních univerzitních pracovišť v Praze¹³, Ústí nad Labem¹⁴ a Českých Budějovicích¹⁵.

¹¹ Ucelý pohled na badatelský zájem o studium pozůstalostní praxe (i v zahraničí) podala Michaela Hrubá. Srov. Hrubá Michaela (dále Hrubá) – „Nedávej statku žádnému, dokud duše v těle“. Pozůstalostní praxe a agenda královských měst severozápadních Čech v předbělohorské době, AUP Philosophica et Historica V, Studia Historica V, Studia Monografia V, Ústí nad Labem 2002; dále srov. výběr. Doležalová Eva – Jíšová Kateřina – Pozdně středověké testamenty v českých zemích. Prameny, metodologie a formy využití, Sborník příspěvků z konference uspořádané 30. listopadu 2005, Praha 2006; Hradilová Marta (dále Hradilová) – Soběslavské testamenty z let 1455 – 1523, TA 4, Tábor 1992, s. 47 – 107; Kubák Jaroslav – Závěti budějovických měšťanů v 2. polovině 16. století, JSH 34, České Budějovice 1965, s. 96 – 103; Malý Tomáš – Kterak „Starochrudimští“ na smrtelném loži křaštovali. Testamentární praxe v raněnovověké Chrudimi, SPVA 10, Zámrsrk 2005, s. 13 – 36; Pešek Jiří – Pražské knihy křaftů a inventářů. Příspěvek k jejich struktuře a vývoji v době předbělohorské, PSH 15, Praha 1992, s. 63 – 92; Ratajová Jana (dále Ratajová) – Pražské testamenty (1600 – 1620) jako pramen k dějinám rodinných struktur, PSH 30, Praha 1998, s. 90 – 125; Stejskalová Jana (dále Stejskalová) – Křaft jako pramen pro studium kulturní úrovně měšťanské domácnosti, OH 1, České Budějovice 1991, s. 74 – 80.

¹² Srov. Neudertová Michaela (dále Neuderová) – Inventář pozůstalosti jako pramen poznání všedního dne ženy v předbělohorské době, DP 13, Praha 1996, s. 153 – 162; Pešek Jiří (dále Pešek) – Pozůstalostní inventáře jako pramen poznání kultury každodenního života, OH 1, České Budějovice 1991, s. 30 – 42.

¹³ Srov. výběr. Kolek Roman – Kolínské testamenty a pozůstalostní inventáře z let 1542 – 1687. Příspěvek ke studiu dědické praxe v českých raně novověkých městech, n. d. p. FF UK, Praha 1998; Pašková Lenka – Plzeňské knihy křaftů konce 15. a začátku 16. století a možnosti jejich pramenného využití, n. d. p. FF UK, Praha 1988; Pešek Jiří – Pozůstalostní inventáře ..., s. 30 – 42; Rak Petr – Kadaňské knihy trhů a testamentů z let 1465 – 1603 a testamentární praxe v Kadani od poloviny 15. století do počátku 17. století, SAP 48, Praha 1998, s. 3 – 106; Ratajová Jana – Pražské testamenty ..., n. d. p. FF UK Praha, 1997; in: PSH 30, Praha 1998, s. 90 – 125.

¹⁴ Srov. výběr. Hofmannová Pavla – Rodina v 16. století z pohledu testamentů královského města Louny, in: Hrubá Michaela (ed.): Města severozápadních Čech v raném novověku, AUP Philosophica et Historica IV, Studia Historica IV, Ústí nad Labem 2000, s. 107 – 122; Hrubá – „Nedávej statku žádnému ...“, Štajnerová Miloslava – Testamenty litoměřických měšťanů z let 1527 – 1576 jako pramen k dějinám rodinných struktur, in: Hrubá Michaela (ed.) – Města severozápadních Čech v raném novověku, AUP Philosophica et Historica IV, Studia historica IV, Ústí nad Labem 2000, s. 87 – 106.

¹⁵ Srov. výběr. Král Pavel – Mezi životem a smrtí. Testamenty české šlechty v letech 1550 – 1650, Monographia historica II, p. r. p. HÚ JČU, České Budějovice 2002; Týž – Smrt a pohřby české šlechty na počátku novověku, Monographia historica IV, České Budějovice 2004; Flašková Zdena – Měšťané 17. a 18. století ve světle jejich testamentů, n. d. p. HÚ JČU, České Budějovice 1996; Polanská Martina – Každodenní život obyvatel královského města Tábora ve světle jejich testamentů, n. d. p. HÚ JČU, České Budějovice 1996; Štěpková Alena (dále Štěpková) – Svět soběslavských měšťanů ve světle jejich testamentů 1549 – 1651, n. d. p. HÚ JČU, České Budějovice 2005.

I v tomto ohledu byly dochované prameny nejprve využívány k jednostranným účelům a badatelé jejich širšího využití příliš nevyužívali. Odklon od hospodářsky zaměřených studií pak umožnil, že testamenty začaly být posuzovány z hlediska pochopení všech aspektů života měšťana raně novověké společnosti a poznání měšťanských domácností. Vycházelo se z teorie, že testamenty obsahují především ty předměty, které měly pro testátora zvláštní význam a byly pro něj nějakým způsobem cenné. Že vypovídají o myšlení a uvědomování si vlastního místa ve společnosti, a že v některých případech mohou přinášet i tzv. sebereflexi.

První snahy o vydávání regionálních studií, zabývajících se oblastí Táborska, jsou patrné již na přelomu 19. v první polovině 20. století. Všeobecně jsou za průkopníky a jedni z nejlepších znalců historie této oblasti považováni Roman Cikhart a Jan Lintner, společně s prof. Martinem Kolářem¹⁶ a Karlem Thirem.¹⁷ Roman Cikhart zaměřoval svá bádání především na historickoarcheologický, národopisný, umělecko-řemeslný, ale také genealogický a právní vývoj této oblasti¹⁸ a Jan Lintner, odborný archivář třeboňského archivu a soběslavský rodák, věnoval pozornost dějinám rodného města a jeho nejbližšího okolí.¹⁹ Zabýval se však nejen obecným historickým vývojem, ale věnoval se především

¹⁶ Srov. výběr. Kolář Martin – Sedláček August (dále Kolář – Sedláček) – Českomoravská heraldika II, Praha 1925; týž – Nejstarší pečeti šlechty české až do r. 1300, Tábor 1883. Velké množství článků k dějinám Tábora publikoval ve sborníku nesoucí jeho název – Sborník historických prací prof. Martina Koláře o dějinách Tábora, vycházející od r. 1924.

¹⁷ Srov. výběr. Thir Karel – Dějiny táborského pivovarnictví 1612 – 1912, Tábor 1912; týž – Obrázky z dějin Tábora, Tábor 1920; týž – Píseň o velkém ohni na Táboře v r. 1559, Tábor 1920; týž – Zaniklé domy na místě a v okolí kláštera Táborského, Tábor 1909; týž – Zaniklé domy za kostelem a na dobytčím trhu, Tábor 1908.

¹⁸ Srov. výběr. Cikhart Roman (dále Cikhart) – Historický místopis Mladovožicka, Tábor 1910; týž – Krajem Táborů, Vlastivědná čítanka, Tábor 1922; týž – Liderovice, rodná tvrz hejtmána Petra Aksamita, Tábor s. d., týž – Minulost města Jistebnice, Tábor 1925; týž – Minulost Táborska, Tábor 1946; týž – Pověsti a zkazky z Táborska, Tábor 1925; týž – Selské rody na Táborsku, In: RR č. 3 a 4, České Budějovice 2003, s. 8 – 11, 22 – 25 (přetisk z týdeníku Náš Kraj z r. 1944); týž – Soběslav, Soběslav 1907; týž – Šlechtické a erbovní rodiny z Táborska. Soupis a bibliografie, JSH 5, České Budějovice, 1932, s. 61 – 68, 104 – 110, 133 – 149; týž – Tábor a Táborsko ve světle historie, Tábor 1940; týž – Táborsko, Tábor 1922

¹⁹ Srov. výběr. Lintner Jan – Hřbitovní kostel sv. Marka v Soběslavi, Soběslav 1926; týž – Měšťanstvo v Soběslavi z doby Jagellonské, Muzejní sborník, Soběslav 1900 – 1901, s. 9 – 20, 71 – 83; týž (dále Lintner) – Suchý a Andělský mlýn v Soběslavi, JSH 4, České Budějovice 1933, s. 22 – 26; týž – Soběslav 1390 – 1940, 550 let města Soběslavě, Soběslav 1941; týž – Veselí nad Lužnicí, Tábor 1973; týž – Ohlas vpádu Pasovského vojska do Čech u Soběslavi, JSH 16, České Budějovice 1947, s. 47 – 56; týž – Kdo byl zakladatelem rodu Přehořovských z Kvasejovic?, JSH 16, České Budějovice 1947, s. 76; týž – Zuzana Vojřňová z Vacovic, JSH

studiu kulturního a hospodářského rozvoje města a celé společnosti právě v období největšího rozkvětu Soběslavi.

Na ně poté navázali další badatelé až v 70. a 80. letech, kdy se významným centrem historického bádání stalo Muzeum husitského revolučního hnutí. Nepominutelnou osobností tohoto období byl pak nesporně Rudolf Tecl, který publikoval velké množství dílčích statí a článků k dějinám Tábora, ale i celého regionu Tábořska, a to nejen v odborných periodikách.²⁰

Protože se však tyto studie nezabývaly procesem pozůstalostního řízení, byla první ucelenější práce na toto téma vydaná až v r. 1992, kdy Marta Hradilová zpřístupnila formou edice několik desítek testamentů soběslavských měšťanů z let 1475 – 1525.²¹ Tato předkládaná studie by měla být jak příspěvkem do celé škály vydaných odborných prací testamentární praxe, tak i pokračováním již výše zmíněné studie M. Hradilové. Protože jedním z jejích hlavních cílů je přiblížit pozůstalostní řízení v období raného novověku spíše z hlediska diplomatického a právního, mohla by být předstupněm dalších prací.

Kodifikace městského práva

17, České Budějovice 1948, s. 73 – 77; týž – Myslkovice a Roudná v zástavě Soběslavských v letech 1621 – 1622, JHS 18, České Budějovice 1949, 75 – 76; týž – List na odúmrtí některých vsí na Tábořsku z r. 1424, JHS 18, České Budějovice 1949, s. 58 – 59. Kromě těchto prací, zaměřené na historii Soběslavi, vydal celou řadu regionálních prací zaměřujících se na Tábořsko.

²⁰ Srov. výběr. Tecl Rudolf (dále Tecl) – Nejstarší inventář soběslavského městského archivu z roku 1626, TA 8, Tábor 1997 – 1998, s. 71 – 103; týž – Neznámý tábořský kšaft z druhé poloviny 15. století, K šedesátinám Františka Šmahela, JSH 63, České Budějovice 1994, s. 153 – 157; týž – O jednom nepochopeném výročí aneb Kdy se stala Soběslav městem?, KK 1990, č. 3, s. 9 – 12; týž – Styky Soběslavi a Tábora ve světle tzv. Purkmistrovských účtů let 1484 – 1526 a dalších soudobých písemností soběslavského městského archivu, TA 11, Tábor 2002, s. 109 – 137; Tecl Rudolf – Vondráček Milan – Skryté edice a registry listin a listů k dějinám husitské revoluce (1419 – 1437), TA 6, Tábor 1994, s. 145 – 149. Srov. Jeho kompletní bibliografii, publikovanou v TA č. 13, ve Sborníku Státního okresního archivu v Táboře.

²¹ Srov. Hradilová – Soběslavské kšafy ..., s. 47 – 103.

Proces vzniku pozůstalostního řízení²² je úzce vázán na kodifikaci městského práva. Základním pramenem je zakládací listina nebo městské privilegium, které město získává od svého zakladatele, jako souhrn základních norem, jimiž jsou upravována „*soukromá, trestní, procesní práva a výkonná pravomoc*“.²³ Obsahem takových výsad, jejichž počátky lze hledat již v období raného středověku, mohlo být jak určení kompetencí městských orgánů, tak utváření praxe na městských soudech²⁴

Čechy a Morava se v rámci celého území rozdělily na dvě oblasti městského práva. Severní část Čech a Moravy, Slezsko a Lužice bylo pod vlivem tzv. magdeburského práva a střední a jižní část Čech tzv. práva švábského, někdy nesprávně označovaného za norimberské. Rozděleny tak byly podle toho, ke které vrchní stoličce se odvolávaly. První oblast byla v úzkém spojení s Magdeburkem, jehož soud – kmetská stolice – fungoval jako vrchní odvolací soud pro česká města. Obecně se soudí, že toto právo reprezentovalo starší právní obyčeje, bylo konzervativní a málo „flexibilní“.²⁵ Oproti tomu norimberské v tak těsném sejití s vrchní stolicí nebylo a tak se formovalo pomalu a postupně. Časem začalo nabývalo na převaze a magdeburské právo postupně vytlačovalo. Začalo se mu říkat české městské právo, neboli právo oblasti staroměstské.²⁶

Hlavním důvodem, proč došlo k jeho uzákonění, byl ekonomický, hospodářský a politický rozvoj měst. Pro měšťany se čím dál častěji stávala otázka právní jistoty ve městě pro živnosti a vůbec podnikání, potřebnější, protože uplatňování nejednotného práva bylo takovému rozvoji spíše na překážku. Již na počátku 16. století Brikcí z Licka „oprášil“, připravil k úpravě a překladu brněnskou právní knihu. Ačkoliv se jejími pravidly města řídila až do přijetí Koldínova zákoníku, nebyla považovaná za skutečnou kodifikaci městského

²² Jemu bylo možné předejít v okamžiku sňatku, když snoubenci uváděli do knih svatebních smluv majetek přinášející do manželství, „... *smlouvy, kterýž sou se svatební vykonali ..., při těch smlouvách tak zanechávám ...*“, a předem tak stanovit, jaké bude tzv. vdovské věno, které měli manželé pro smrti jednoho z partnerů získat. Výše vdovského věna byla v městském právu upravena podle toho, kdo ho zřizoval. Vdovec zřizoval věno v trojnásobné výši oproti svobodnému ženichu. Zemřela-li manželka do roka od sňatku, zůstalo muži její věno i výbava. Zemřel-li muž, bylo jí věno i obvěnění vráceno, spolu se vším, co do manželství přinesla. Srov. Malý – Dějiny práva ..., s. 106 – 107, testament č. 46.

²³ Srov. Kejř – Vznik městského ..., s. 138 – 139.

²⁴ Srov. Adamová Karolína – Soukup Ladislav – Prameny k dějinám práva v českých zemích, Plzeň 2004, s. 43 – 45; Malý – Dějiny práva ..., s. 89.

²⁵ Srov. Hrubá – „Nedávej statku ...“, s. 49 – 50; Kejř – Vznik městského ..., s. 156 – 172; Malý – Dějiny práva ..., s. 89 – 91.

²⁶ Srov. Malý – Dějiny práva ..., s. 90.

práva.²⁷ Teprve Pavel Kristián z Koldína, pražský právník a dokonalý znalec právní praxe připravil zákoník, který byl v r. 1580 apelačním soudem uznán za závazný. Soubor těchto právních předpisů upravoval život městských obyvatel, spolu se správou a soudnictvím.²⁸

Pozůstalostní řízení vycházelo z manželského a rodinného práva a z práva majetkového, jehož součástí bylo právo dědické. Právo kšaftovat bylo Koldínovým zákoníkem dáno všem obyvatelům města, bez rozdílu pohlaví.²⁹ Pořídít poslední vůli tak v období raného novověku měl právo každý, muž i žena³⁰, kteří městskému právu podléhali, disponovali nějakým vlastním majetkem a byli právně odpovědní. Podrobnější podmínky pro její sepsání byly zveřejněny právě v městských právech.³¹

Právní způsobilost byla posuzována z několika aspektů. Za hlavní podmínku byla považována zachovalost cti, která nebyla dána nečestným lidem. Jednalo se o osoby narozené z nemanželského svazku, osoby vykonávající nečestné povolání a nebo odsouzenec. Další důležitou podmínkou byl stav přičetnosti a věk. Protože do té doby prakticky neexistoval institut jejího zbavení, podléhala subjektivnímu zhodnocení, kdy každý testátor svůj duševní zdravotní stav hodnotil v testamentu sám.³² Pokud se týká věku, i ten byl v městských právech jasně specifikován, rozdílný u mužů a žen, ačkoliv jeho zjištění mnohdy nebylo lehkou záležitostí.³³ Dospělost byl pro muže dána 18. rokem života, ačkoliv i tehdy nemusel být za dospělého považován každý muž, který tohoto věku dosáhl. Převším nebyl dospělý

²⁷ Srov. Brikcí z Licka, in: Jireček Hermenegild (ed.) – Práva městská, Praha 1880.

²⁸ Podrobně k tomuto srov. Malý – Dějiny práva ..., s. 91.

²⁹ Jednalo se o měšťany, kteří spadali pod městské právo a požívali výhody z toho plynoucí. Na druhé straně museli odvádět daně za sebe i za svou rodinu, museli se podílet na obraně města a byli poddanými pána, který město vlastnil. Srov. Bůžek – Král – Člověk českého ..., s. 139 – 165; van Dülmen – Kultura a každodenní život ..., 2. díl, s. 61 – 121.

³⁰ U žen nesmělo jít o společný majetek s manželem, protože v takovém případě kšaftoval muž. O jejich postavení v raně novověké společnosti srov. výběr. Janáček – Ženy ..., Praha 1996; Macek Josef – Jagellonský věk v českých zemích, 3 – 4. díl, Praha 2002, s. 456 – 467; Ratajová – Pražské testamenty ..., s. 90 – 125.

³¹ Srov. Koldín z Koldínova Kristián Pavel (dále Koldín) – Práva městská, 1579, čl. D XLII/III, IV, E II – VI, s. 130, 142 – 143.

³² „... při rozumu zdravém a paměti střízlivé...“ Na překážku však nebyl špatný fyzický stav a nebo jeho vysoký věk. Srov. Hrubá – „Nedávej statku ..., s. 109 – 110; Štěpková – Svět soběslavských měšťanů ..., s. 21 – 24 a kap. Testamenty AM Soběslav a jejich diplomatický rozbor.

³³ Pro člověka raného novověku nebylo datum narození podstatným údajem a tak se hranice dospělosti mnohdy hodnotila podle sekundárních znaků. Srov. Malý – Dějiny práva ..., s. 122 – 123.

ten, který nebyl majetkově samostatný a byl tak podřízen vůli svého otce.³⁴ Pro ženy byla stanovena hranice 15. roku života. I v jejich případě mohla nastat výjimka, kdy naopak nemusely dosáhnout rozhodného věku v případě, že byly provdány. Každá vdaná žena (i mladší) byla automaticky dnem uzavření sňatku považována za dospělou.

Sňatky tohoto období byly záležitostí předem určenou a každé manželství mohlo vzniknout pouze za předchozího souhlasu rodiny, a to i za předpokladu, že městské právo vycházelo z tzv. snubní svobody.³⁵ Žena měla zákonné právo na věno, které jí rodina mohla odmítnout jen z přesně stanovených důvodů. Tento majetek se po sňatku stával majetkem manžela, který o něm rozhodoval. Neustálé společenské znevýhodňování žen příliš neumožňovalo jejich seberealizaci a byly ke svým mužům existenčně připoutány. Fakticky byly odsouzeny pouze k zajištění chodu domácnosti a k výchově dětí.³⁶ Možnost vlastního podnikání jim byl dána pouze v případě, že to akceptoval jejich manžel.³⁷ Ženám, jímž byl po smrti manžela odkázán majetek, se pak otevřel zcela nový prostor. Z pohledu současníka se stávaly emancipovanými a ekonomicky nezávislými, což znamenalo určitý posun kupředu.

První snahy o uspořádání během života nabytého majetku jsou patrné od 14. století, kdy ve formě listiny vznikaly první testamenty. Zhruba do této doby jsou zahrnovány i první měšťanské vklady do městských knih, společně se zbožnými dary.³⁸ Nejčastěji šlo o knihy památní nebo soudní, v poddanských městech převládaly hlavně knihy památní. V období raného novověku testamentární praxe nezaznamenala přílišných změn a měla své ustálené formule. Ty byly porušovány pouze v mezních situacích, kdy testátor sepisoval, či diktoval závěť v posledních okamžicích svého života.

Jak již bylo výše řečeno, právo volného nakládání s majetkem bylo závislé udělení městského privilegia. Jihočeské Soběslavi³⁹ bylo právo volného nakládání s majetkem

³⁴ Svobodně mohl rozhodovat pouze o majetku své ženy. Srov. Malý – Dějiny práva ..., Praha 2003, s. 122 – 123.

³⁵ Srov. Malý – Dějiny práva ..., s. 106.

³⁶ Byla však i taková manželství, kde se žena těšila velké vážnosti a tomu pak odpovídal i odkaz, kdy „... pro vážnost její, ... po smrti mé jí odkazuji, aby ze všeho statku mého movitého i nemovitého dva díly brala a šaty ložní i chodící a truhly, kteréž ke mně přivezla to k tomu ...“. Na tehdejší dobu nevídaný úkaz, když vezmeme v úvahu, že žena měla podle manželského práva nárok na 1/3 majetku manžela. Srov. Malý – Dějiny práva ..., s. 107 a testament č. 14.

³⁷ Srov. testament č. 84. Ze znění testamentu je zřejmé, že manželé provozovali živnost přinejmenším společně.

³⁸ O první měšťanských testamentech a listinách s prvními zbožnými veřejnými dary srov. Hrubá – „Nedávej statku ...“, s. 57 – 59; Kejř – Vznik městského ..., s. 148 – 150.

³⁹ Srov. Cihhart – Soběslav; Lintner – Soběslav ...; týž – List na odúmrtí, JHS 18, České Budějovice 1949, s. 58

uděleno Jindřichem z Rožmberka v r. 1390⁴⁰, kdy za úplaty 96 kop udělil městu tak řečené právo královské („ius regale“). Rožmberk dále ustanovil, že první instancí při odvolacím řízení bude soud v Českých Budějovicích a určil vojenskou povinnost pro měšťany.⁴¹ Obecně takto udělené privilegium mělo pro měšťany zásadní význam, na němž vedle udělení práva trhu měli přednostní zájem.⁴² Rožmberkové k takovým krokům přistupovali uvážlivě, ale dobře si uvědomovali, že udělení těchto výsad znamená hospodářský i kulturní růst celého panství a v rámci českého království zaujímali ve vydávání takových listin výsadní postavení.

Rožmberkové, jako slavný šlechtický rod, spojovali svou historii se Soběslaví dlouhá staletí.⁴³ V r. 1565 převzal Petr Vok z Rožmberka, od svého bratra Viléma, správu nad choustnickým panstvím s hradem a městem Soběslaví, želečským panstvím a vimperským panstvím a k tomu od Švamberků přikoupil panství bechyňské. Želečské se záhy spojilo s choustnickým a bechyňským a centrem se stala Bechyně.⁴⁴ Takto postoupená panství vzkvétala, protože Petr Vok,⁴⁵ ač neměl žádné velké zkušenosti a do té doby se staral spíše o své záliby, se projevil jako velmi schopný hospodář. I když byl na první pohled brán jako samostatný „vladař“ a fakticky se i osamostatnil, podřízenost, již v rámci celého

– 59; Sedláček August (dále Sedláček) – Hrad, zámky a tvrze království českého IV, Praha 1895.

⁴⁰ Listina byla vydána 18. září 1390. Ve fondu je dochován její originál. V r. 1549 byla potvrzena arcivévodou Ferdinandem I. Habsburským a r. 1569 Petrem Vokem z Rožmberka. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I A 1/1, kt. č. 1; dále Haas Antonín – Codex iuris municipalis. Privilegia nekrálovských měst českých, 4/1, Praha 1954, č. 140; Cikhart – Soběslav, s. 8 a 12; Lintner Jan (dále Lintner) – AM Soběslav, AEP, České Budějovice 1965, s. 2 a 65; Lintner – Soběslav ..., s. 13 – 17.

⁴¹ Vydání takového práva obecně znamenalo nejen výkon soudnictví, ale též výkon vlastní správy. V případě Soběslavi je doložená existence městských úředníků již v r. 1376, kdy u neevidovaného přípisu u listiny z r. 1371 je uvedeno jak jméno nejstaršího soběslavského rychtáře a purkmistra, ale též členů městské rady. V r. 1990 R. Tecl zpochybnil tvrzení Jana Lintnera o tom, že se Soběslav stala „regulérní městskou komunitou“ až na základě vydání listiny z r. 1390. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I A 5/1, kt. č. 1; dále Lintner – Soběslav 1390 – 1940, Soběslav 1941, s. 13 – 17; Tecl – O jednom..., č. 3, s. 9 – 12.

⁴² Soběslav byla třetím městem v pořadí, která toto privilegium v rámci rožmberského panství získala. Před ní bylo v r. 1361 uděleno Bavorovu a r. 1376 Třeboni. Srov. Haas Antonín – O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček, JSH 26, České Budějovice 1957, s. 70.

⁴³ Vzhledem k dlouhodobému spojení s Rožmberky není nutné provádět bližší exkurz do historie.

⁴⁴ Pánek – Poslední Rožmberk, s. 64.

⁴⁵ Měl velké plány na zřízení evangelické školy v Soběslavi. Když po smrti svého bratra přebíral celé dominium, musel řešit těžké hospodářské otázky. Bechyňské panství záhy prodal Švamberkům a vymínil si, že tuto školu zřídí oni. Bohužel se tak nestalo, protože tyto snahy zpřetrhala 30letá válka.

rožmberského panství podléhal svému bratrovi, byla více než patrná. Převzal od něj dosavadní správní systém, jak s vrchnostenskými úředníky, tak s nižším personálem.⁴⁶

Ústřední správa i organizace na jednotlivých panstvích se od 15. století zdokonalovala a vyvrcholila právě v období století 16.. Na jednotlivých panstvích byl hlavou hejtman, který na choustnickém panství objevuje již od r. 1444. Ten měl na starosti veškerou politickou, soudní, policejní a hospodářskou správu panství a podléhal přímo vladaři. Jeho hlavním úkolem bylo „*spravovat celé panství, pravidelně držet soud*“, řešit spory mezi poddanými, spravovat sirotčí záležitosti, které „*choval v truhlici, k níž měli s písařem po klíči, třetí klíč byl v opatrování soběslavských konšelů*“.⁴⁷ Jako úředník nesídlil na Choustníku, ale v Soběslavi, ale v 16. století jeho úřad zanikl.⁴⁸

Petr Vok z Rožmberka, který se snažil převzít správní systém po vzoru rožmberského dominia, zachovat základní články správy a přiřadit k nim centrální pro celou državu, vytvořil na spojených panstvích správu v čele s bechyňským hejtmanem. Jeho povinností bylo účastnit se při obnovování městské rady a jmenování úředníků do úřadu.⁴⁹

Společně se sborem konšelů, byl do funkce jmenován i rychtář. Ten byl výkonným orgánem městské rady v policejních a soudních záležitostech. Jeho funkční období bylo roční a řádně ustanovený rychtář při obnovení rady byl tzv. ložním rychtářem. Do jeho soudní kompetence patřilo nižší soudnictví v menších sporech o dluhy nebo drobné urážky na cti, ty závažnější pak řešil konšelský úřad (nebo též soud), pod nějž spadali všichni příslušníci města, obyvatelé zádušních a městských vesnic. Konšelský soud řešil záležitosti týkající se pořizování poslední vůle, projednávání pozůstalostního řízení a stejně tak inventarizování majetku, publikování kšaftu, rozdělení dědictví mezi pozůstalé, v případě úmrtí měšťana

⁴⁶ Srov. výběr. Bůžek Václav – Hrdlička Josef a kol. – Dvory velmožů ..., s. 135; Cironisová Eva (dále Cironisová) – Vývoj správy rožmberských panství ve 13. – 17. století, SAP 31/1, Praha 1981, s. 105 – 178; Míka – Feudální velkostatek ..., s. 122 – 213; týž – Majetkové rozvrstvení ..., s. 45 – 75; týž – Osud ..., s. 94; Němec Bohumír – Rožmberkové. Životopisná encyklopedie panského rodu, České Budějovice 2001; Pánek Jaroslav – Poslední Rožmberk, s. 64; týž – Poslední Rožmberkové, s. 105; týž – Vilém z Rožmberka, s. 125; Šimůnek – Správní systém ..., Praha 2005.

⁴⁷ O jejich povinnostech byly vydávány instrukce z nichž nestarší je právě pro hejtmana choustnického panství, pocházející pravděpodobně z r. 1547. Srov. Cironisová – Vývoj správy ..., s. 130.

⁴⁸ Srov. Lintner – AM Soběslav, 1. díl, s. 4.

⁴⁹ Od r. 1577 bylo obnovování rady přítomno několik rožmberských úředníků. Vedle úřadu bechyňského hejtmana Jana Lazeckého z Písnice, byl členem renovační komise Jan Špulíř z Jiter. Fridrich Voračický z Paběnic a v r. 1599 obnovoval radu Jiřík Hohmut z Harasova společně s Jiříkem Olbramem ze Štěkře, Václavem Špulířem z Jiter a Bartoloměje ze Slisenpachu. Srov. Lintner – AM Soběslav, 1. díl, s. 5.

a zanechání po sobě sirotků, ochrana sirotčích peněz, apod.⁵⁰ Z jejich činnosti vznikla rozsáhlá agenda o projednávání pozůstalostí, záležitosti sirotčí, knihy kšaftů a svatebních smluv a další.

⁵⁰ Srov. Lintner – AM Soběslav, 1. díl, s. 24, 26 – 27.

Testamenty AM Soběslav a jejich diplomatický rozbor

Jedná se o zpracovanou výběrovou edici, která zahrnuje ucelený soubor testamentů z let 1525 – 1600 existujících v listinné podobě. Zpočátku se opírala jen o novověké testamenty, které byly v rámci inventáře a průvodce po Archivu města Soběslav (dále AM Soběslav)⁵¹ začleněny do skupiny listin.⁵² Podrobným zkoumáním spisového materiálu byl soubor rozšířen a postupně do něj byly začleněny testamenty, které byly ve fondu uloženy v kartonech zahrnující veškerou pozůstalostní agendu města.⁵³ Výjimečným případem bylo zařazení pergamenové listiny z roku 1537⁵⁴ nebo nalezení pravděpodobně listu z knihy kšaftů z let 1560 – 1562⁵⁵. Výběr celého souboru však byl do určité míry ovlivněn přístupem autora a zpracovatele fondu, Jana Lintnera.

Celá studie je zpracovaná podobným způsobem jako práce diplomová. Především byl o 50 let rozšířen její časový rozsah. Toto rozšíření zpočátku znamenalo zařadit do edice velké množství materiálu a tak bylo nutné jeho výběr omezit. Při studiu dalších materiálů archivu města bylo nalezeno velké množství podnětů vztahujících se k dané tématice, které však z časových důvodů přesahovaly její možnosti. Na rozdíl od práce předchozí, do níž byly kromě testamentů zahrnuty i pozůstalostní rejstříky a další dokumenty, které bezprostředně s vybranými testamenty a rejstříky souvisely, tato se omezila jen na „pouhé“ testamenty.

Z diplomatického hlediska mají editované testamenty podobu listin, ať už v listinné podobě dochované, popř. později v městských knihách zapsané.⁵⁶ Skladba listinných testamentů tak byla více méně totožná, odchylky se ukázaly spíše v umístění jednotlivých diplomatických formulí.

Invokační formule⁵⁷ „*Ve jméno Boží Amen*“, „*Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen*“, „*Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Amen*“, „*Ve jméno Blahoslavené Trojice Amen*“,

⁵¹ Srov. Linter Jan – AM Soběslav, 1965; Lintner Jan, Salák František – Okresní archiv v Soběslavi, Průvodce po fondech a sbírkách, Soběslav 1958.

⁵² Jedná se především o listiny týkající se záležitostí měšťanů a poddaných a jejich nemovitostí a jsou do nich zařazeny i rodné a výhostné listy. Srov. Linter Jan – AM Soběslav, 1. díl, s. 93 – 100.

⁵³ Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, kt. č. 135 a 136.

⁵⁴ Srov. testament č. 13.

⁵⁵ Na tomto listu papíru jsou psané 3 testamenty v rozdílném časovém horizontu. Jednalo se o „duplikáty“ již zpracovaných testamentů č. 43 Magdalény Smetánkové, č. 44 Linharty Gregory a č. 57 Jiříka pekaře. Srov. blíže kap. Testamentární praxe soběslavských měšťanů.

⁵⁶ Odlišnou formu mohly mít testamenty, které byly sepisovány po smrti testátora.

⁵⁷ Před invokační formulí se objevuje datace u testamentu č. 40 a, 40 b.

„Ve jméno Otce, Syna i Ducha Svatého Amen“, „Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Boha otce i syna i Ducha svatého Amen“, „Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Boha Otce, i Syna i Ducha Svatého, vše jednoho Hospodina“, vyjadřující náboženskou orientaci a zároveň zřejmě i vážnost, s jakou k sepsání měšťané přistupovali, byla v testamentech na první pohled patrná. Za invokací většinou přichází datace.⁵⁸ Datační formule, která vyjadřuje den sepsání kšaftu mívá různou podobu. Skoro ve všech případech je prováděna podle církevních svátků nebo průběžných dnů v měsíci.⁵⁹

Za ní obvykle následuje intitulace⁶⁰, která přibližovala jméno testátora, příslušnost k obci,⁶¹ případě povolání nebo stav.⁶² V některých případech byla udávána i zachovalost cti⁶³, výrazy úcty jimž se v obci těšili⁶⁴, příbuzenství⁶⁵ nebo např. bývalé manželovo postavení⁶⁶. Bezprostředně za jménem následuje formule o duševním zdraví testátora a její začlenění do testamentu mělo předcházet budoucímu zpochybnění a napadení jeho právoplatnosti.⁶⁷

Arenga a narace na ní i na sebe vzájemně a těsně navazují, v některých případech se dokonce prolínají. Arengy jako obecné motivace sepsání testamentu, zřejmě vycházející z podobného ne-li stejného modelu, se v testamentech téměř vůbec nevyskytují do zhruba poloviny 16. století. Teprve od té doby jsou do testamentů pozvolna uváděny. Z jejich formulací je zřejmá značná variabilita, kdy od jednoduchých „frází“ vyjadřující úvahy nad smrtelností typu „... mám před sebou smrt jistou, ale o hodině smrti nevědouce ...“, „... smrt mnohé z tohoto světa pojímá ...“, „... dříve nežli by v to hodina smrti nakročila ...“, „... žádný pod nebem člověk není jist ...“, „... na tomto světě o nic jistějšího není, než

⁵⁸ Jsou případy, kdy datace je umístěna na konci testamentu. Srov. testamenty č. 13, 36, 38, 39, 41, 48, 51, 53 – 58, 62, 64, 68 – 70, 89, 90, 98, 101, 103 a 104.

⁵⁹ O jejich převodech blíže v kap. Ediční poznámka.

⁶⁰ Výjimku tvoří testament č. 82, kde intitulace na prvním místě.

⁶¹ Srov. testament č. 92.

⁶² Jejich stav není možné ve většině případů zjistit. Prakticky pouze v případě, že byl uváděn samotným testátorem/kou. Z celkového počtu 109 testamentů byla plně dvě třetiny psány muži a jedna ženami a pouze v 9 z nich je jasně zřejmé, jakého stavu dotyčná osoba byla. Navíc to byly pouze ženy – vdané ženy nebo vdovy. Muži stav prakticky neuváděli. Srov. testamenty č. 4, 6, 12, 38, 61, 62, 65, 70 a 71.

⁶³ Srov. testamenty č. 4, 30

⁶⁴ Srov. testamenty č. 1, 19, 28, 31

⁶⁵ Srov. testamenty č. 21, 74.

⁶⁶ Srov. testament č. 50.

⁶⁷ Srov. blíže kap. Testamentární praxe ...

hodina smrti a nejnejistějšího, jako den smrti ...“, „... den ode dne k smrti blížeji se přibližuje i nejsouce sebou dne ani hodiny jist ...“, „... poznal jsem skrze Písmo Svaté, že jest jednomu každému uloženo jednou umřít, avšak neví člověk, kdy a neb v kterou hodinu ...“, se přibližují až k nejsložitějším vyjádřením se silným patetickým nádechem „...člověka každého však nestálý na tomto světě jest a že každý blíže k hodině uložení se blíží i já sa v tom od Pána Boha nedostatku postavení ...“ nebo „... bídneho světa čas nestálý a věk života našeho krátký i ... jest jistá smrt, ale nejistá hodina smrti vždy den ode dne k zachvácení našemu, jsa přibližující a mocně o všem o tom napsáno a výstrahu jistú, abychom bděli, že nevíme dne ani hodiny ...“.⁶⁸

Oproti tomu narace byla nezbytnou součástí testamentu a dalo by se říci, že s ním byla těsně spjata. Vysvětluje konkrétní důvody, které testátora k takovému kroku vedly. Nejčastějším důvodem byla nemoc, „...nedostatek zdraví svého ...“, „...obtížnost zdraví ...“, stáří „...pro sešlost věku ...“,⁶⁹ ale též zahraniční cesty „...maje ... v krátkém času odejít z vlasti své do cizích zemí a nejso tím ujištěn, navrátím-li se zase ve zdraví, čili skrze smrt z tohoto světa povolán budu a chtěje tomu, aby po mé smrti žádné nesnáze ani soudů zvláště, mezi přáteli mými nebyla ...“.⁷⁰

Nejobsáhlejší jsou dispoziční části testamentů, obsahující především soupis pozůstalého majetku. Markantní rozdíl v jejich obsahu je poznat na počátku 16. století, kdy kromě dluhů a pohledávek měly jednoduchou podobu jmenovaných movitých i nemovitých věcí, shrnutých do obligátní formulace „... všechn statek svůj movitý i nemovitý odkazují ...“.⁷¹ Na jeho konci rozměr odkazů narůstal geometrickou řadou a dispozice se tak záhy rozrostly do několika stránek.⁷²

Nejprve byly vyjmenovány nashromážděné dluhy a vzniklé pohledávky, teprve poté přišel na řadu majetek, ať nemovitý či movitý. Sestavený soupis majetku měl chránit dědice před placením případných dluhů, na jejichž zaplacení by nezbylo. Obecně se soudí, že do testamentů se dostaly pouze věci, které měly nějakou hodnotu a konkrétního adresáta.⁷³

⁶⁸ Srov. testamenty č. 22, 29, 67, 72, 88, 90, 91, 94 a 96.

⁶⁹ Srov. testament č. 91.

⁷⁰ Srov. testament č. 22.

⁷¹ Tato formulace byla doporučena Koldínem. Srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. E XXVIII, s. 152.

⁷² Tato skutečnost zřejmě souvisela s rostoucí životní úrovní měšťanů. 16. století je obecně považováno za „zlatou dobu“ Rožmberského panství. Srov. Míka – Osud ..., České Budějovice 1970.

⁷³ Mnohem příznivěji jsou posuzovány pozůstalostní rejstříky. Srov. výběr. Neudertová – Inventář pozůstalosti ..., s. 153 – 162; Pešek – Pozůstalostní inventáře ..., s. 30 – 42.

Určený hlavní dědic měl nejen splatit a vypomínkovat nebožtíkovy dluhy,⁷⁴ ale také řádně vyplatit ostatní dědice, pokud nebylo v samotném testamentu stanoveno jinak.⁷⁵ V první řadě se odkazoval nemovitý majetek, jako živnosti⁷⁶, domy, dvory, louky, pole nebo vinice, dále majetek movitý, jako nářadí, až do živnosti, hospodářství nebo do domu, potom úroda a dobytek a nakonec šatstvo, ložní prádlo, oblečení, klenoty apod.⁷⁷

Pro testament nebyla výraznou nutností sankce. Na počátku 16. století se téměř neobjevuje, teprve s jeho koncem je do testamentů začleněna. Mohla mít jak pozitivní, tak i negativní charakter a jejich vykonavateli byli především v testamentu ustanovení poručníci. První byla adresována formou žádosti městské radě „... ochrannou ruku držeti budou ...“, „...pozor a bedlivost jměti ráčili ...“, „... nad manželkou mou a dětmi mámi ochrannou ruku držeti ráčí ...“, „...v tom ve všem aby jí za ochránce býti mohli ...“, „...při tom pana purkmistra a pánů prosím, ... pro ochranu ...“, „...panu purkmistru a pánům ... k opatrování poroučím, což by jejich vlastní bylo, ... tím statkem mocně řídili a spravovali ...“,⁷⁸ kterou je žádají o ochranu manželky a dětí.⁷⁹ Výjimkou nebylo ani osobní směřování takové žádosti. Např. Matouš Machů se v testamentu z r. 1531 obracel přímo na svého zete Václava Špulíře „... ted' já tobě věřím, pokud synu svému, ..., že tomu kšaftu dosti učiníte...“, kterou navíc spojil i s žádostí o připojení jeho pečeti „... svú pečeť ještě k tomuto kšaftu přitiskneš a tomu dosti učiníš ...“.⁸⁰

Negativní sankce pak mířila proti „nespokojeným“ pozůstalým, „... jestliže by pak na tomto mém pořízení a jisté vůli mé, který z dítek mých přestáti nechtěl a proti tomu co na odpor byl, o tom poroučím, aby jim nic z toho statku vydáno nebylo ...“, „...jestliže by na tomto mém pořízení přestáti nechtěli, kterýkoli z nich díl toho na druhý vděčnější až spadne ...“, „... a nechtěl-li by kdo na tom mém kšaftu přestáti a jemu u sebe místa dáti ..., takovému nevďěčnému až nic dáno není a díl jeho až na jiné vděčnější spadni ...“, „... kterej ke kšaftu nechtěl přijíti, aby mu nic nedávali ...“, „... pakli by kdo tomuto kšaftu a této mé

⁷⁴ K „dobrým mravům“ patřilo vypořádat především vzniklé dluhy. Srov. testament č. 93 a 97.

⁷⁵ Srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. E XXVII, s. 151.

⁷⁶ Srov. testament č. 93.

⁷⁷ Ačkoliv pro raně novověkého člověka hrály pohřby a pohřební rituál poměrně významnou roli, teprve kolem r. 1600 se o nich poprvé objevují ojedinělé zmínky, „... kdyby mně Pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil, pohřeb náležitý aby mi [sestra] z těchž dluhů mně povinných, aby mi učinila ...“. Srov. testament č. 93.

⁷⁸ Srov. např. testamenty č. 40 a i b, 67, 69, 76 – 78, 81, 86, 90, 91, 92, 96 a 97.

⁷⁹ Po smrti „hlavy rodiny“ městská rada přebírala práva ochránce rodiny – míněno především manželky a dětí. Srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. D V – XXXVIII, s. 114 – 127.

⁸⁰ Srov. testament č. 5.

poslední vůli na odpor nastoupil a tomu místa dáti nechtěl, ať mu nic z mého statečku dáno není a všeho ať jest prázden ...“, kterou se testátor snažil předejít případným sporům, soudním líčením a zpochybněním tak znění testamentu.⁸¹

Jedním ze způsobů ověření jeho platnosti byla pečeť,⁸² jejíž obecný způsob použití byl uveden v koroboraci. Protože u měšťanských testamentů nebylo použití pečeti podmínkou,⁸³ sloužila též jako „uzavíradlo“, zabraňujícímu přístupu cizích osob. Na tom záviselo její umístění. V případě, že sloužila jako „uzavíradlo“ a testament byl obsáhlý, byla umístěna na obálkách, které byly k testamentům připojeny.⁸⁴ Délka testamentu hrála důležitou roli, protože se vyskytly případy, kdy byla jako uzavíradlo a zároveň umístěna těsně pod text. Pokud jí nevlastnil, požádal o zpečetění pečeti městskou radu.⁸⁵

Nejčastěji užitou byla přitištěná krytá znaková pečeť města Soběslavi⁸⁶, dále města Pelhřimova⁸⁷ a Starého Města pražského⁸⁸. Ačkoliv nebyla povinnou výbavou testamentu, většina z testátorů uvádí, že žádají o přitištění pečeti „... *na potvrzení k tomuto kšaftu* ...“, pro „...*dosti vyznění těch všech věcí nahoře psaných* ...“, ale též „... *pro lepší jistotu* ...“. Pro „velkou jistotu“ měšťan Cyprián Lasl „... *toho na svědomí a na potvrzení všeho dožádal ... jeho Milost Vysoce Urozeného pána, pana Petra Voka z Rožmberka, jeho Milost pana, pána mého milostivého, aby k tomuto kšaftu a nařízení pečeť svou přitisknutí dáti ráčil* ...“, jemuž za tuto službu v testamentu odkázal poměrně vysokou částku.⁸⁹

V případě, že měšťan sepisovat závěť sám, měl k ní připojit svou pečeť, která byla později doplněna o pečeti svědků. Testamenty zdejších erbovníků jsou pečetěny jejich vlastními sekretními pečetěmi. Ofka z Větní sice v testamentu uvádí, že „... *tomu všemu na potvrzení a budoucí paměť pečeť svou vlastní vědomě k tomuto listu a kšaftu ... dala* ...

⁸¹ Srov. např. testamenty č. 5, 72, 80, 88 a 95.

⁸² O vyplacených částkách za jejich použití v Soběslavi blíže srov. kap. Testamentární praxe ...

⁸³ Srov. Koldín – Práva městská, 1579, čl. D XLIII, s. 130 – 131.

⁸⁴ Kromě pečeti bývá na obálkách umístěna identifikace testátora, v některých případech spolu s rokem zveřejnění. Na některých se jednalo o pouhé jméno, jméno a rok a jinde „*kšaft*“ a *jméno*“, „*kšaft*“, *jméno* a *rok*“, nebo „*zřízení a jméno*“.

⁸⁵ Srov. např. testament č. 2, 5 – 10a, 15a – 16, 19, 21, 25 – 26, 28 – 31.

⁸⁶ „*Nemaje pak já pro stvrzení tohoto kšaftu mého své pečeti žádné, dožádal sem se slovutného pana Jáchyma konvaře, slovutného pana Jana Bucka (městští úředníci), že ... k tomuto kšaftu ... pečeti přitiskli.*“ Srov. např. testament č. 91

⁸⁷ Srov. testament č. 12.

⁸⁸ Srov. testament č. 38. Jejich praxi zpečetění uvádí Ratajová – Pražské testamenty ..., s. 19.

⁸⁹ Testátor si vladaře zavázal odkazem vysoké částky a tím žádostí o jeho zpečetění. Srov. testament č. 67.

přivěsiti ...“⁹⁰, ale protože bylo zcela běžným jevem, že měšťanky užívaly pečetě svých živých i zemřelých manželů, ani ona nebyla výjimkou.⁹¹ K tomu „... *prošívší na toho jistotu a na svědomí připrosila...*“, jako hodnověrné svědky „... *urozených vladyk pana Václava Přehořovského z Kvasejovic*⁹², *pana Prokopa Hejlovce z Polkovic*⁹³ a *pana Pavla Vlaského z[e] Sionu a na Táboře*⁹⁴ ...“, aby „... *pečeti své podle mě k tomuto listu a kšaftu mému přivěsiti dali*“. V současnosti jsou po jejich pečetích na 2 cm plíce, kde byly připevněny, pouhá torza.⁹⁵ Především torzo otisku Václava Přehořovského z Kvasejovic⁹⁶ a Pavla Vlaského ze Sionu a na Táboře⁹⁷. Po pečeti testátorky a po pečeti Prokopa Hejlovce z Polkovic⁹⁸ zůstal zachován úzký proužek pergamenu.⁹⁹ Dalším ze zdejších erbovníků, používající vlastní pečeť byl Jakub Račman z Višňového. Ten v závěti uvádí, že „... *zapečetil ... kšaft sekretem svým vlastním, jehož užívá ...*“.¹⁰⁰ Jeho sekretní pečeť se však na testamentu vůbec nedochovala.

Svědečná řada, neboli subskripce je uvedena ke konci testamentu před datací. Tvořili ji většinou měšťští úředníci, spolu s písařem, který býval jejím pisatelem.¹⁰¹

Všechny písemnosti jsou originály, psané na papíře a česky. Výjimku tvoří testament Ofky z Větrní, který je psaný na pergamenu. Jsou uloženy ve Státním okresním archivu Tábor, ve fondu AM Soběslav, pod sign. č. I B 3/69 – 3/76 a III I 3, v kartonech č. 12, 135 a 136. Pergamenový testament je pod sign. č. I A 6/12 uložen a zafixován v samostatné

⁹⁰ Srov. testament č. 13.

⁹¹ Hrubá – „Nedávej statku ...“, s. 167.

⁹² Přehořovští z Kvasejovic obdrželi erbovní list v roce 1511, konkrétně právě Václav. Srov. Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 157; Sedláček – Hradky, zámky a tvrze ..., s. 96 - 97.

⁹³ Hýlovcové (Hejlovcové) z Polkovic byli váženou patricijskou rodinou v Táboře, která na jih Čech přišla ze Slezska. Erbem byli nadáni již za vlády krále Jana Lucemburského. V roce 1545 dal Prokop Hejlovec do zemských desek zapsat vesnice Libějice, Předbojov, Boratkův, Křivosín, Měšice, Čekanice, Lhotu Stoklasnou, Purkartovu Lhotu, Chlum, Chlášťovou, Linec a kmetčí dvůr v Plané. Srov. Cikhart – Šlechtické ..., s. 68; Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 199; Sedláček – Hradky, zámky a tvrze ..., s. 152.

⁹⁴ Pocházel také z patricijské rodiny z Tábora a byl úředníkem na Stráži. Srov. Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 672.

⁹⁵ Jejich vyobrazení a popis lze nalézt v literatuře. Srov. Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 199 a 672.

⁹⁶ Srov. Cikhart – Šlechtické a erbovní rodiny ..., s. 138.

⁹⁷ Srov. Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 672.

⁹⁸ Srov. Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 199; Cikhart – Šlechtické a erbovní rodiny ..., s. 68.

⁹⁹ Srov. obrázek č. 2.

¹⁰⁰ Srov. testament č. 22.

¹⁰¹ O svědečné řadě srov. blíže kap. Testamentární praxe soběslavských měšťanů.

krabičce. Do roku 1997 byl uložen v kartonu č. 10, ale po restauračním zákroku, ve specializované dílně SOA v Třeboni, byl uložen do samostatné krabičky. V inventáři AM Soběslav jeho lokace zůstala neopravena. Téměř všechny testamenty jsou v uspokojivém fyzickém stavu, ačkoliv u několika z nich jsou patrné známky po napadení plísní, kdy je papír vydrolený¹⁰² a u některých dalších koroduje inkoust, propadá se na druhou stranu testamentu a text se tak stává obtížně čitelným.¹⁰³ Jejich rozměry jsou odlišné v závislosti na typu písemnosti.

¹⁰² Srov. testamenty č. 78, 9, 101, a 103.

¹⁰³ Srov. testamenty č. 50, 57 a, 65, 77, 79 a 93. U testamentu č. 53 se díky použitému nekvalitnímu inkoustu písmo téměř ztratilo.

Testamentární praxe soběslavských měšťanů

Testament vzniká z iniciativy „zůstavitele“ projednávaného majetku. Jako pramen soukromoprávní povahy odhaluje sociální a hmotnou kulturu rodiny, osobnost pisatele a jeho každodenní život. Je snadno definovatelný, není jednostranný a po obsahové stránce je jeho vypovídací hodnota velká. V rámci české historiografie je hojně využívaným pramenem. Spolu s rejstříky inventarizovaného majetku dokumentují sociální rozdělení obyvatelstva a vybavení raně novověkých domácností. Pro tyto prameny existuje několik výrazů. „*Kšaft*“ bylo přejato z němčiny, „*testament*“ z latiny a modernějšími výrazy jsou „*poslední vůle*“, „*poslední pořízení*“. Jsou konečnými prameny, které prošly procesem, jenž vedl k uzavření pozůstalostního řízení, tj. byly vysvědčeny, publikovány, stvrzeny a evidovány.

Došel-li měšťan k rozhodnutí, že chce aby byl jeho majetek, společně s rodinou, do budoucna zabezpečen a měl oprávněný důvod se domnívat, že existence testamentu je nutná¹⁰⁴ a protože splňoval podmínky, které určovalo městské právo, sepsání testamentu nic nebránilo. Způsob, jaký zvolil, byl na něm. Mohl tak učinit buď ústně nebo písemně. Ústní podoba znamenala vyslovit svůj testament před městskou radou a nechat ho zaknihovat. Písemný testament mohl měšťan sepsat sám nebo prostřednictvím někoho dalšího. Využil-li takového práva, musel požádat „morálně čisté“ a „důvěryhodné“ měšťany o dosvědčení. Nebo mohl využít práva rovnou přednést kšaft na radnici, před městskými úředníky.¹⁰⁵ Ačkoliv doboví moralisté měšťany nabádali, aby tak činili s předstihem, většina z nich testament psala v okamžiku, kdy jim „smrt dýchala na záda“.¹⁰⁶

Pro soběslavské měšťany byla typická písemná forma, která byla zavedena Koldínem a fakticky tak vycházela ze „staroměstského“ práva.¹⁰⁷ Ústní podoba byla provedena pouze v případě, že dotyčná osoba zemřela dříve, než stačila písemné pořízení provést¹⁰⁸ a jeho formální podoba se pak mohla poněkud odlišovat. Okolnosti procesu pozůstalostní praxe

¹⁰⁴ Srov. Štěpková – Svět soběslavských měšťanů ..., s. 21 – 24.

¹⁰⁵ Srov. Hrubá – „Nedávej statku žádnému ...“, s. 176 – 177.

¹⁰⁶ Důkazem o spěchu je testament primase Václava Hubatého. Ten byl sepisován v lednu 1583 a již v únoru toho roku ho v úřadu vystřídal primas Jiřík soukeník. Srov. testament č. 80; SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/75, kt. č. 490.

¹⁰⁷ Nejstarší dochovaný testament v listinné podobě je z r. 1455. Srov. Hradilová – Soběslavské testamenty ..., s. 47.

¹⁰⁸ Koldín podává základní rysy takového testamentu. Srov. Koldín – Práva městská, 1579, čl. DXLIII a DXLV, s. 131 a 132.

vyvolávají domněnky, že ačkoliv byly testamentsy sepisovány „... podle řádu a práva ...“¹⁰⁹, skutečná praxe byla vedena nejednotně. K celému pozůstalostnímu řízení existuje málo faktů, které by ho odhalily, především v jeho nejdůležitější části – zaknihování, není jednoznačně možné říci, podle jakého „řádu“ úředníci činili.

Dochované testamentsy existují jak v podobě listinné, tak i v podobě knižní. Některé pouze v listinné (99 %), některé pouze v knižní¹¹⁰ a z knihy kšaftů ze 16. století zůstal v pozůstalostním řízení zachován jeden list. V kodifikovaných městských právech nebylo určeno, kolik testamentů smí testátor sepsat.¹¹¹ Obecně se posledně sepsaný považoval za právoplatný.¹¹² Starší testamentsy, které pozbývaly platnosti v okamžiku sepsání testamentu nového, se prakticky nedochovaly.¹¹³ Výjimkou by však mohl být testament Jiříka Černého, od něhož se dochovala vydání dvě. První z r. 1565 a druhé z r. 1560.¹¹⁴ První je v listinné podobě a druhé vydání bylo nalezeno na listu, který zřejmě pochází z městské knihy kšaftů.¹¹⁵ Jejich text je více méně totožný, ovšem při podrobném studiu jsou patrné drobné odchylky.¹¹⁶ Změnu posledního pořízení však nemusel testátor provádět pouze sepsáním nového testamentu, ale drobnými úpravami a dodatky k odkazům. Podle městského

¹⁰⁹ Tuto skutečnost uvádí přímo testátor sám. Navíc v jednom z vedených sporů jsou přímo citovány články používaného městského práva, udávající postup při sepisování testamentu nemocným člověkem, „... na právo městské na kapitolu LXVI a na artikul XVI tu v tom artikuli, co stojí a jakej rozum <...>, jest rozum tento, když by kdo při smrtelné posteli a hnutí jsa neměl a páni jich milostiví, že by tak rychle jsouc pořádaní od téhož nemocného, aby k němu páni kšaftu vyslali a ti že by jse přihodilo, že by páni jich milost, že by zaneprázdnování <...> potřebné buď jeho milosti královské a neb panské i tak ubití <...> odeslali, ten pak člověk nemocný porozumívaje na sobě, že da<...> v živnosti a naděje, jsa že by hodinu duši pustí i potřeby k sobě lidí víry hodných a jim by svou vůli oznamoval a pořízení a toho že by i doložil, že odkazuje to býti mocně má ... z práva městského za důklad ukazuje ...“, Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136 a testament č. 66.

¹¹⁰ Srov. testament č. 66.

¹¹¹ „... před smrtí svou tolikrát, kolikrát by koli se mu líbilo a zdálo, vůli svou poslední změnit ...“. Srov. Štěpková – Život soběslavských měšťanů ..., s. 25.

¹¹² „... jeho neposlednější, vedle pořádku a práva, rozumem zdravým a dobrou pamětí k vykonání svému přišla...“; „... aby ten a takový kšaft můj poslední, mimo tento, žádné moci neměl ...“. Srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. D LII, s. 135; Malý – Dějiny práva ..., Praha 2003, s. 139; Štěpková – Život soběslavských měšťanů ..., s. 25 a testament č. 13.

¹¹³ Srov. Hrubá – „Nedávej statku žádnému ...“, s. 109.

¹¹⁴ Srov. testamentsy č. 57 a, b.

¹¹⁵ Na listu jsou uvedeny ještě další dva testamentsy Magdalény Smetánkové z r. 1561 a Linhartu Gregory z r. 1562 (oba se dochovaly i v listinné podobě). Srov. viz níže a testamentsy č. 43 a, b a 44 a, b.

¹¹⁶ Především v dataci, v některých odkazech, určených poručnicích a uvedených svědků. Srov. ediční poznámku pod testamentem č. 57 b.

práva museli u takového kroku asistovat svědci, nejlépe již dříve ustanovení.¹¹⁷

Kšaftující musel podle platného dědického práva stanovit dědice svého majetku.¹¹⁸ Valná většina testátorů odkázala „... *všecken svůj statek movitý i nemovitý*...“ manželce a dětem a měly právo rovného dílu. Na bedrech budoucí vdovy tak spočinul nejen chod domácnosti a celého domu, ale i výchova dětí a jejich budoucí zaopatření.¹¹⁹ Byla-li ustanovena „... *mocnou hospodyní* ...“¹²⁰, aby se chovala, „... *tak, jako v svém vlastním* ...“, měla se věnovat správě majetku do dosažení zletilosti dětí, „... *a co se dotýče synů mých, Dorota manželka má, aby je stravou opatrovala do let došlých a pakli by nechtěla, tehdy vejruňky aby jim po 20 kopách míšeňských kladla*.“¹²¹ V některých případech si testátor „pojišťoval“ její doživotní vdovský stav ustanovením jí „... *nad jistými jmenovanými mými dítkami za plnou mocnou hospodyni, ... do proměnění jejího stavu vdovského* ...“.¹²²

Velkou důležitost přikládal dětem, žijícím především, jako pokračovatelům rodu.¹²³ Stejným způsobem smýšlel i v případě vnoučat, žijících¹²⁴ i nenarozených¹²⁵ a také pravnoučat¹²⁶. Pokud dědici nebyli plnoletí, určoval testátor poručníky¹²⁷, kteří měli majetek převzít do doby jejich dospělosti. V případě úmrtí před překročením dospělosti, přecházely

¹¹⁷ Srov. Kodlín – Práva městská, 1579, čl. D LII, s. 135; V Soběslavi se takovým případům nejvíce mohly přiblížit testamenty č. 29, 47 a 102, do nichž testátoři nechali dopsat další odkazy dodatečně (srov. ediční poznámky pod texty) a jména nových svědků. Podobně byla jména nových svědků vypsána i v testamentu č. 63. V jeho případě však nikde nebyla patrná změna, případný dodatek, kvůli nimž tak bylo učiněno. Zvláštní okolnosti se také vyskytly u testamentu č. 52, srov. viz níže. Další doklady o možnostech změn v testamentech uvedla M. Hrubá. Srov. Hrubá – „Nedávej statku žádnému ...“, s. 111 – 113.

¹¹⁸ „*Kdož kšaftem statek byl odkázán a ... kdo by dluhy a závady nebožtíka platiti a vůli kšaftujícího vykonati měl* ...“. Srov. Kodlín – Práva ..., 1579, čl. D LIII a F XVII – XVIII, s. 135 a 177 – 179.

¹¹⁹ Nepotřeboval-li testátor určit mocného hospodáře, mohl druhému z partnerů určit pouhý „výminek“, „... *pak domu aby manželka má bytnost do smrti míti mohla* ...“. Srov. testament č. 80.

¹²⁰ Manžel za „... *mocného hospodáře* ...“. Srov. testament č. 74.

¹²¹ Srov. testament č. 104.

¹²² Srov. testament č. 88.

¹²³ Objevily se i případy, kdy testátor myslel na děti manželky z předchozích vztahů. „*Nejprve odkazuji Marianě sirotku, kteréhož jest manželka má s prvním manželem Vincencem měla, sukni harasovou, pláštěk soukený a jedno lože šatů, aby se jí vybralo, truhlu červenou, ubrus, ručníky, 3 mísy, jednu prostřední*.“ Srov. testament č. 89.

¹²⁴ Srov. testamenty č. 63, 100 a 102.

¹²⁵ Srov. testament č. 19.

¹²⁶ Srov. testament č. 69.

¹²⁷ Srov. viz níže.

odkazy z „... mrtvých na živé ...“¹²⁸, přičemž do těchto dodatečných odkazů bývala zahrnuta i manželka, která byla opětovně znevýhodněna, „... pakli by stav svůj vdovský proměnila, ..., tedy toliko při svém dílu rovném zůstatí má ...“.¹²⁹

Přímý dědic byl považován za nepominutelného dědice a bylo možné ho vydědit jen za určitých okolností. Každý testátor měl tzv. testovací svobodu, na jejímž základě tak mohl učinit.¹³⁰ Městské právo uvádí 14 důvodů, za kterých má možnost neodkazovat svým dětem nic. Důvody, které by testátora k takovému kroku vedly, byly zcela jistě krajní, nicméně i takové případy nastaly. Tyto prohřešky proti „dobrým mravům“ městská rada při sepisování prošetřovala „... na příčiny sme se ptali, proč by také dcer svých, čímž by se mu dobře vidělo neodbyl ...“ a testátor buď svůj úmysl mohl zdůvodnit, „...jako neposlušné dceři odkazuji pro její neposlušnost tak, než vnukům a dítkám jejím ...“¹³¹, „... odkazuji 3 haluze z příčiny té, že jest se sám oddělil a 50 kop jest mi vzal a k tomu mně neposlouchal ...“¹³², „...protože ke mně nikdá tak, jakž náleželo dítěti k mateři se chovati, se v tom nechovala, mně sobě málo považovala ...“¹³³ a nebo mohl si důvody mohl nechat pro sebe „... nechtěl žádných položiti, než při tom žádal pozůstaven býti ...“.¹³⁴ Takto předestřené vydědění není v testamentech běžným faktem, ale spíše výjimkou. Oproti tomu nebylo neobvyklé, pamatoval-li testátor s dědickým podílem na člověka, který jej „... v nemoci opatroval a ochraňoval věrně ...“ a pomáhal mu.¹³⁵

Jako ochrama majetku v případě smrti bylo v městském právu chápáno poručenství.¹³⁶ Rozdíl v povinnostech poručníků byl ve způsobu, jakým měli přistupovat k pozůstalým a osiřelému majetku. Jedním typem poručníka byl takový, který byl určen rodičem potencionálního sirotka, tzv. mocný otcovský. K jeho povinností nepatřilo v případě smrti druhého z partnerů, sepisování majetku a vedení sirotčích účtů. Jinými pravomocemi byli obdařeni poručníci určení úředně od městské rady, kteří měli charakter

¹²⁸ Srov. testament č. 83.

¹²⁹ Srov. testament č. 7 a 9.

¹³⁰ Srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. E XLVIII XLIX, s. 161 – 162; Malý – Dějiny práva ..., Praha 2003, s. 139.

¹³¹ Srov. testament č. 91.

¹³² Srov. testament č. 42.

¹³³ Srov. testament č. 103.

¹³⁴ V tomto případě dává testátor manželce absolutní volnost s jeho dalším nakládáním. Srov. testament č. 84.

¹³⁵ Srov. např. testamenty č. 47, 65, 73, 78, 90, 94, 95 a 103.

¹³⁶ Srov. O jejich rozdělení podrobněji srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. D V – XLI, s. 114 – 129; Malý – Dějiny práva ..., Praha 2003, s. 126.

pouze poradního a kontrolního „orgánu“ a měli chránit především sirotky a pečovat o jejich majetek.

Ustanovit v závěti poručníky k povinnostem testátora nepatřilo. Záleželo pouze na něm, určí-li je, ale jeho rozhodnutí nijak neovlivnilo právní moc poslední vůle. Na základě editovaných testamentů je však zřejmé, že tato praxe byla běžná. Více jak polovina testátorů je do textu uváděla.¹³⁷ Při jejich určení nehrálo roli, kterého pohlaví poručník bude, ačkoliv ani v jednom testamentu ženské jméno nefigurovalo. Poručník byl vykonavatelem poslední vůle, který se účastnil jejího publikování,¹³⁸ dohlížel na respektování jejího obsahu, chránil pozůstalé před případnými „nápady“ od příbuzných nebo před zkrácením podílů ze strany matky. Vždy se však jednalo o osoby, jimž testátor plně důvěřoval, nejčastěji o městské úředníky, kdy testátor do testamentu uvedl, „...*mocné poručníky činím purkmistra a pány* ...“.¹³⁹ Na počátku 16. století testátoři uváděli konkrétní jména, čímž tak zajišťovali poručnictví v daný okamžik. Protože však některý z nich mohl zemřít a riziko úmrtí bylo tehdy velmi velké, na jeho konci již za poručníky ustanovují ... *purkmistra a pány, nynější i budoucí* ...“. Poručnictví bylo sice dobrovolné a většinou bezplatné, ovšem odměny za jejich služby nejsou výjimkou, „... *na žádost mou učinili a za to aby každému dobrého sukna hřebíčkového po 6 loktech dáno bylo* ...“.¹⁴⁰

Naopak bez řádného vysvědčení nebylo možné, aby měl testament právní platnost. Svědci tak byli jedněmi z nejdůležitějších osob v testamentární praxi a jejich výběr odpovídal významu. Musely to být především osoby bezúhonné a důvěryhodné, protože zpochybnění jejich morálních kvalit mohlo do budoucna nepříjemně ovlivnit právoplatnost kšaftu. Nemohly jimi být ženy¹⁴¹ a lidé, kteří byli v blízkém kontaktu s testátorem, dále osoby duchovního stavu, nedospělé, němé, hluché a nerozumné.¹⁴²

Ti, kteří byli skutečně svědky testamentů mohou být spojeni jak s místem, kde byl testament sepisován, tak i s okolnostmi, za nichž k tomu došlo. Podle Koldínova zákoníku měl každý, kdo cítil, že nebude schopen dostavit se na radnici, aby testament sepsal, požádat

¹³⁷ Jednalo se o 62 měšťanů, což je téměř 60 % a 70 % z nich připadalo na testamenty mužské.

¹³⁸ Důkazem je poznámka na rubu testamentu Vavřince Sedlčanského, kde poručníci byli přítomni jeho otevření a publikování. „... při přítomnosti Kašpara Holuba a Tomáše konvaře poručníků jejích (rozum. manželky)...“. Srov. testament č. 27.

¹³⁹ Pokud se nejednalo o městské úředníky, mohl jimi být fakticky kdokoli. Srov. např. testament č. 88.

¹⁴⁰ Srov. testament č. 28.

¹⁴¹ Ženy mohly svědčit ve všech ostatních sporech. Srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. E VII, s. 143 – 144; Štěpková – Soběslavské testamenty ..., České Budějovice 2005, s. 31 – 34.

¹⁴² Srov. Koldín – Práva ..., 1579, čl. E VII, s. 143 – 144; Hrubá – „Nedávej statku ...“, s. 210 – 213.

purkmistra nebo městskou radu, aby k němu vyslali minimálně dvě osoby mužského pohlaví, před nimiž tak chtěl učinit.¹⁴³ Po jejich příchodu, poděkování a učinění pořizování, ho měl stvrdit formulí „... vězte, že to aneb ta jest celá, dokonalá a poslední vůle má ...“¹⁴⁴. Svědci pak měli před radou, dříve než byl testament publikován, vysvědčit jeho pravost.¹⁴⁵ Když svou poslední vůli testátor přednesl v radě, nebylo nutné, aby tyto osoby určoval. V testamentech byla používána formulace „...při tom kšaftu byli...“ nebo „...při řízení a přijímání tohoto kšaftu ...“ a svědci byli uvedeni jmenovitě. Pokud se týká jejich počtu, měli být přítomni minimálně dva, ale jejich počet ve skutečnosti kolísal, většinou směrem nahoru.

Testamenty, které byly sepsané (ať na městské radě nebo v domácnosti testátora – což z testamentů nelze s jistotou říci), byly v drtivé převaze opatřeny pečeti.¹⁴⁶ Protože jejich absence nijak neovlivňovala právní platnost testamentu, místo umístění svědčí spíše o tom, že sloužila jako „uzavíradla“.¹⁴⁷ Za takový úkon běžně měšťané platili, ale málokterý z nich byl schopen platit na místě. Aby písař nezapomněl, činil si o tom na obálky poznámky, „... 16 gr má dáti vzejtra ...“, „... 8 gr od pečeti má dáti ...“, „... není dáno...“, „... jest od kšaftu dáno ...“.¹⁴⁸ Takto uzavřené testamenty byly uloženy na radnici mezi ostatní kšafy do doby jejich publikování.¹⁴⁹ K ní mohlo dojít buď po smrti testátora nebo ještě za života,¹⁵⁰

¹⁴³ Obdobná situace nastala zřejmě u měšťana Tomáše Rýmara, který žádal městskou radu, aby „... páni k němu přišli..., ale páni tak kvapně nemohli, jsú k němu přijíti, až on umřel a svůj život skonál ...“. Srov. testament č. 3.

¹⁴⁴ Srov. např. testamenty č. 38, 73, 85 a 88. U testamentu č. 73 testátor zřejmě požádal o vysvědčení sám.

¹⁴⁵ „... předstúpili jsu před nás před plnú radu Václav Meziřícký a Jan Kůrka koželuh, sousedé naši a Hanzal ze Zvěrotic. A vyznali jsa před námi, ... že jest to v pravdě tak, nebožka Kateřina Křišťanová, ležící v nemoci a znamenajíc, že život její se krátí a že živá nebude, že jest dožádala téhož Václava Meziříckého a Jana Koželuha při přítomnosti nadepsaného Hanzala, jakožto podruha jejího a tu že jich prosila, a stateček svůj jakožto mocným poručníkům poručila a svěřila i tu nás týž Václav Meziřícký a Jan Koželuh, snažně žádosti a prosbu prosíce, pro budoucí paměti také zmatky a nesnáze o ten stateček podle práv našich způsoben žádného kšaftu, abychom pečeti městskou potvrdili a zapsali. A my vidúc jejich o všem slušnú a hodnú i spravedlivú žádost, toho sme jim slušně neodepřeli ...“. Srov. testament č. 11.

¹⁴⁶ Srov. např. testamenty č. 56, 58, 59 a 64.

¹⁴⁷ Výjimkou zřejmě budou výpisy testamentů. Srov. kap. Testamenty AM Soběslav a jejich diplomatický rozbor, výpisy testamentů č. 12, 38, 60 a 85 a dále testamenty č. 13 a 67. Připojení jejich pečeti nesvědčí o tom, že by testamentu uzavírala.

¹⁴⁸ Fyzickým výběrčím těchto částek byl tzv. služebník purkmistra. Ten kromě jiného vybíral i za inventarizaci majetku. Srov. Lintner – AM Soběslav, 1. díl, s. 13.

¹⁴⁹ O jistém systému uspořádání městské agendy svědčí poznámka na obálce jednoho z nich, kde písař učinil

což se, bohužel, s určitostí nedá říci. V okamžiku rozpečetění a veřejného publikování¹⁵¹ „... před právem Vaší opatrnosti ...“¹⁵² jeho obsahu, začala plynout šestitýdenní lhůta pro podání námitek.¹⁵³ Nenapadl-li někdo jeho znění, byly na rub testamentu dopsány poznámky „... přijali jest ...“, „... kšaft přijali ...“, „... přijali ..“, „... místo tomu dali ...“, „... kšaftu strany místo daly ...“¹⁵⁴, které značily, že testament byl přijat bez námitek a může být zaevidován.¹⁵⁵

Po přijetí obsahu testamentu pozůstalými nastoupil proces jeho zaknihování. Způsob, jaký městští úředníci zvolili, není možné jasně rozeznat a prostředek, který k tomu užili, byl v několika případech rozdílný. Existují oprávněné domněnky, že v Soběslavi byly stvrzené testamentsy zaknihovávány jak do knihy kšaftů, která se do současnosti nezachovala¹⁵⁶, tak do knih městských, které se stávaly knihami smíšenými¹⁵⁷. S jistotou se nedá říci, jestli byly do knih evidovány hned po vypršení zákonné lhůty, každý zvlášť, popř. bylo-li jich zapisováno několik najednou a dodatečně.

poznámku „Kšaftové“. Stejně tak dopis zasláný městskou radou ze Sušice, žádající o výpis testamentu Kašpara Holuba dokládá, že městská rada měla pro pozůstalostní řízení zavedený určitý systém, „... i poněvadž na takových příčinách a lidských potřebách kšaftovní spisové po vyhlášení u práva ..., Vašich Opatrností žádáme, že takového spisu v němž dotčeného Kašpara Holuba vůle sepsaná jest slovo od slova, ku potřebě Jakuba Trčky ... výpis při tomto poslu odeslati ráčíte ...“. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136 testametn č. 86 a č. 55.

¹⁵⁰ Srov. Hrubá – „Nedávej statku žádnému ...“, s. 205.

¹⁵¹ O veřejné publikování mohli žádat i pozůstali, když např. „... léta LI^o v sobotu den Svatého Petra v okovách (1. srpna 1551) tento kšaft jest čten Markétě Zvoníkové z žádosti její ..., kdež poděkování učinivše ...“, „... ten kšaft otevřen v pátek před Štědrým dnem (23. prosince) na dožádání Matěje Mokřého kožišníka ...“. Srov. testament č. 27 a 68.

¹⁵² Citace je z dopisu městské rady ze Sušice, kterou požádal tamní měšťan Jakub Trčka o výpis závěti Kašpara Holuba. Ten vedl dlouhý spor o majetek Bartoše Holuba (viz níže). Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136 a testament č. 86.

¹⁵³ Od sepsání testamentu k publikaci mohlo uběhnout několik let. Srov. testament č. 17.

¹⁵⁴ Srov. např. testamentsy č. 42, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 61, 66, 63, 72.

¹⁵⁵ „... 1581, v pátek po Svatý Žofii (19. května), Jiřík Zelenka s manželkou svou tuto kšaft sou přijali. ..“, „... 1581, v pátek po Svatém Vavřinci (11. srpna), přijala kšaftu Anna, manželka pozůstalá po nebožtíkovi Ondřejovi Štěstí ...“. Srov. testamentsy č. 75 a 76.

¹⁵⁶ Dochovaná kniha kšaftů je až z mnohem pozdějšího období z let 1699 – 1825. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. II B 1/30, i. č. 660, kn. č. 326.

¹⁵⁷ Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Kniha zápisů domů ve městě, na předměstí, selských gruntů, v poddaných vesnicích, kšaftů, šacuňků a trhů o dědiny 1553 – 1679, sign. č. II B 1/4, kn. č. 300.

Na nalezeném listu z knihy kšaftů byly testamenty z let 1560 – 1562¹⁵⁸, k nimž existují i další znění v listinné podobě.¹⁵⁹ Současně s nimi se v listinné podobě dochovaly z r. 1560 další dva¹⁶⁰, z r. 1561 žádný a z r. 1562 tři mladší¹⁶¹. To, kdy kniha kšaftů vznikla a které kšafy do ní byly zapisovány, není možné přesně odhalit. Vzhledem k tomu, že testamenty z r. 1560 jsou těžko datovatelné a z r. 1562 jsou mladší než dochovaný Linhart Gregory, mohlo se jednat o testamenty, které mohly být zapsány těsně po stvrzení, ale mohly být dopisovány také dodatečně.

Stejně tak není možné zmapovat, podle jakého „klíče“ byly zapisovány do městských knih. V knižní podobě byl např. v knize evidován testament Maška lovčího z r. 1553, ale v listinné podobě dochován nebyl.¹⁶² Z r. 1558 zůstal zachován testament Brikcího soukeníka, jehož další znění bylo nalezeno i v listinné podobě.¹⁶³ Testament z r. 1553 je z října a je uveden na první straně nové městské knihy. Je však zvláštní, že v knize chybí testament jistého Osvalda,¹⁶⁴ vzniklý necelý měsíc po zaknihování testamentu Maška lovčího, stejně jako dalších šest testamentů, vzniklých mezi r. 1553 a 1558, a kam byly vlastně zaknihovány. V této ani v ostatních městských knihách nejsou.

Jestliže kniha kšaftů existovala již v té době, mohly být tyto testamenty zaevidovány tam. Otázkou zůstává, proč právě tyto dva testamenty jsou zaneseny do městské knihy. Nabízela by se úvaha o tom, že v městských knihách mohly být pojišťovány kšafy městských úředníků, ale Linhart Gregora a Jiřík Černý – testátoři, jejichž testamenty jsou z knihy kšaftů – byly v 1. polovině 16. století také městskými úředníky a jejich testamenty do městských knih vloženy nejsou.

Za včasným sepsáním testamentu a jeho opatření všemi dostupnými prostředky proti odporům, stála snaha testátora, zajistit majetek a rodinu do budoucna. Aby tak předešel nepříjemným a vyčerpávajícím sporům, které by sporný obsah jeho poslední vůle mohly

¹⁵⁸ Srov. testamenty č. 43, 44 a 57.

¹⁵⁹ Tento testament je z r. 1560, ovšem v listinné je z r. 1565. Okolnosti zaevidování staršího testamentu jsou přinejmenším zvláštní, když vezmeme v úvahu, že právoplatnější měl být pozdější a je zcela vyloučené, že by se jednalo o dva odlišné texty. Stejně tak je vyloučeno, že by písař udělal chybu v dataci, protože jména svědků jsou na obou textech odlišná. Srov. testament č. 57.

¹⁶⁰ Srov. testamenty č. 42 a 102.

¹⁶¹ Srov. testamenty č. 45 – 47.

¹⁶² Srov. testament č. 31.

¹⁶³ Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Kniha zápisů domů ve městě, na předměstí, selských gruntů, v poddaných vesnicích, kšaftů, šacuňků a trhů o dědiny 1553 – 1679, sign. č. II B 1/4, kn. č. 300 a testament č. 40.

¹⁶⁴ Srov. testament č. 32.

způsobit, snažil se spravedlivým způsobem, jak rozdělit majetek, tak i neopomenout žádného z dědiců. I když se při nejlepší vůli snažil zabránit jim, v některých případech se přesto vedla dlouhá jednání o právoplatnosti testamentu a rovném dělení majetku. Mnohý z pozůstalých měl potřebu prostřednictvím těchto odporů dokázat svému okolí, že právě jemu byl v poslední vůli upřen nárok na některou z věcí, kterou získal další z příbuzných. V častém případě byly spory vedeny z důvodu náhlého úmrtí a bez kšaftu. Situace byla v mnohých případech umocněna ještě tím, zemřel-li měšťan bez přímých pokrevných příbuzných.

Průběh odporů charakterizoval přesně Pavel Kristián ve svém zákoníku. K takovému podání byla určena lhůta 6ti týdnů. Pro případného stěžovatele bylo důležité, aby tuto lhůtu dodržel.¹⁶⁵ Po jejím ústním nebo písemném podání na městskou radu, měli před ní být do dvou týdnů povoláni všichni pozůstalí, kterým byl odpor oficiálně přečten. Ideálním vyřešením takového sporu bylo smírné řešení a urovnání na obou stranách. V případě, že ke smíru nedošlo, řešil spor o dědické vyrovnání konšelský soud. Že v takovém případě měšťany ovládaly emoce, je pochopitelné. Důkazem může být odpor, v němž zůstal zachován na několika stranách torza knihy, se zaznamenaným sporem, který v 16. století raně novověkou Soběslaví určitou dobu otřásal. Jakého typu tato kniha byla není jasné.¹⁶⁶ Mohlo by se však jednat o „Knihu rozepří“, protože text odporu je rozsáhlou obhajobou obou stran o oprávněnost jejich nároků.¹⁶⁷

Spor byl zhruba v pol. 16. stol. veden o dědictví Bartoše Holuba, které „předal“ nevlastnímu synu Kašparu Holubovi¹⁶⁸, bez řádně sepsaného nebo vysvědčeného kšaftu. Právě na jeho neexistenci postavil svůj odpor švagr nebožtíka, Jan Rachař se syny Janem a Petrem. Podle výpovědi Kašpara Bartoše jeho otec totiž zanechal ústní výpověď, provedenou pouze před ním a jeho manželkou.¹⁶⁹ Druhá strana využila skutečnosti, že

¹⁶⁵ Srov. Koldín – Práva městská ..., 1579, čl. E XLII – E LI, s. 158 – 164.

¹⁶⁶ Jedná se o zhruba 10 stran textu, bez úvodního nadpisu, označení knihy apod.

¹⁶⁷ O její existenci literatura mlčí.

¹⁶⁸ V textu výpovědi je uvedeno, „... po otčímovi aneb po otci...“, Bartoše Holub byl zřejmě jeho druhým otcem, protože na skutečnost zpochybňování příbuznosti Kašpara Holuba, by nebylo poukazováno Janem Rachařem, „... že by byl otec jeho druhý ...“. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

¹⁶⁹ Z výpovědi Kašpara Holuba (mj. rychtáře, purkmistra a konšela), „... dal jse v tom slyšeti před lidmi dobrými, statček, kterýž mám ten po mé smrti Kašparovi, synu svému a dětem jeho mocně dávám, i nýbrž jsa obtížen nemocí, když je k němu domlouváno bylo, aby o statek svůj pořizení učinil i v tomto ... slyšeti dal, není toho žádná potřeba, nemám komu jinému dáti, než Kašparovi synu svému, a dětem jeho. A ty Kašpare a ty Ludmilo, klíče vemte a jich žádnému nedávejte, jestli by mi Pán Bůh neuchoval, jest to všecko vaše. I také co jse tkne strany dluhů, tu jest Kašparovi v známost uvedl, což jest mu kdo dlužen a nebo on nebožtík komu ...“ (skuteční

testament byl ústně vysvědčen pouze před nimi.¹⁷⁰ Žádali, aby Kašpar Holub tuto skutečnost nějakým způsobem vyvrátil¹⁷¹ a doložil jména dalších nestranných osob, přítomných výpovědi jeho otce. Záhy se obě strany se dostaly do ostrého sporu o výklad městského práva¹⁷², které vystřídal vzájemné napadání.¹⁷³ Protože napadená strana nebyla schopna důvěryhodné svědky doložit, spor nakonec vyzněl v její neprospěch.¹⁷⁴

a uznání svědci však u výpovědi nebyli, protože spor vyzněl v neprospěch Kašpara Holuba). Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

¹⁷⁰ Zpochybnili tvrzení napadené strany, protože „... což by sobě za kšaft užití chtěl, že oni toho za kšaft mít nechěli ...“. Srov. tamtéž.

¹⁷¹ „... co dal a neb přirekl, proč jest jeho Kašpar Holub z toho nev<...> (vydrolený papír) ... a k místu přivedl, aby tím ujištěn byl a kde se potahuje..., ale tento toho při vedení od Kašpara Holuba není doloženo, aby on nebožtík Bartoš Holub ..., při poslední hodině toho od něho slyšáno bylo ...“. Jan Rachař dokonce odkazuje na články městského práva, které určuje postup sepsání testamentu v případě špatného zdravotního stavu. Srov. tamtéž a pozn. č. 60.

¹⁷² (Kašpar Holub směrem k Janu Rachařovi), „... proti artikuli, [o] kterémuž jse mluví, který z práva městských dožádán ..., aby mu přečten byl i jiný artikulové, kterýž tu taky stojí ...“, (Jan Rachař směrem ke Kašparu Holubovi) „... to všechno co jest za důklad z práva městského se pravilo, poněvadž jest k líčení nepřišlo k ... vyhlášení moci míti nemá ...“ (Kašpar Holub směrem k Janu Rachařovi), „... teď jste ráčili zřetelně slyšeti, jakž právo městský v té artikuli sobě zažívá, kdo statek svůj poručil a dával a toho po smrti své neodvolal, že takový pevně a stále býti má a takového dání, ten jistě komuž by náleželo užití má...“ Srov. tamtéž.

¹⁷³ (Kašpar Holub směrem k Janu Rachařovi), „... z již zavedené příčiny jim namnohé jalové ...“, (Jan Rachař ke Kašparu Holubovi) „... vůle a úmysl nebožtíka Holuba Bartoše vyhlášena, že Kašparu Holubovi, ani manželce ani dítkám jeho, že odkázati nechce nic, ale že i přísahou to zavázal, že je jest toho doložil, že chce jeti k jeho milosti pánu panu (odpor není přesně datován, tudíž nelze zjistit, který z Rožmberků je myšlen), že jemu raději, jeho milosti pánu, chce statek zapsati a dáti nežli Kašparu Holubovi ...“, (Kašpar Holub směrem k Janu Rachařovi) „... o tom zbytečný[mi] a jalovými neřádky zaneprázdňoval ..., přísahou zavázal (Bartoš Holub), že k němu do jeho domu dokud žije nepůjde i tu jest ta slova změnil a šel a chodil, až do nemoci své ... a dále pak i také jiný světci vysvě[d]čují, kdož ho [do] smrti dochová (Bartoš Holub), že tomu svůj statek dá a dobře jse mu stane ...“, (Jan Rachař směrem ke Kašparu Holubovi) „... kdež Kašpar Holub vždy toho dokládá [ve] své při svrch líčené, že by ho Kašpar Holub zmocniti měl [na] statku, slovy holými svými tu nic neobdrží, ani právo ... městské to ukazuje, že žádný sobě za svědka býti nemůže ...“, „... Vašich milostí zanepráz[d]ňovati zbytečně na to[m] není a na tato jalová slova, jakou odpověď dávati ...“. Srov. tamtéž.

¹⁷⁴ „A ty sou obě strany svú při zavřeli.“ Srov. tamtéž.

Závěr

Testament, jako obecně platný dokument, v určitém okamžiku znamená neoptimálnější způsob, jak zajistit snažení člověka na prahu lidského života, ochránit majetek jako celek, o jehož zvelebování a rozmnožování se snažil v celém jeho průběhu. Podklady, které této práci daly základy a na nichž bylo téma pozůstalostního řízení postaveno, nebyly pro účely této studie vybrány pouze pro jejich zhodnocení jako pramenů soukromoprávních, ačkoliv pro přiblížení života člověka raného novověku je jedním z jedinečných pramenů, které lze k takové práci využít. Účelem a snahou bylo především pochopení pozůstalostní agendy z hlediska aplikace na městské právo a zpřístupnění uceleného souboru dokumentů, s jejichž přispěním lze snadno vypořádat snahu o sjednocení různých způsobů užívání městského práva.

Právo kšaftovat bylo měšťanům dáno pouze za předpokladu, že zakladatelem města bylo uděleno privilegium, které umožňovalo svobodné nakládání s majetkem. Předpoklady pro užívání tohoto práva byly dány především jeho polohou, neboť oblast jižních Čech byla silně ovlivňována švábským právem, jemuž se od husitského období právě říkalo „právo oblasti staroměstské“. Toto právo bylo na rozdíl od práva magdeburského, které bylo využíváno v oblasti severních Čech, Moravy, Slezska a Lužice, mnohem méně tradicionalistické a v pozdější době se pro svou kompaktnost stalo základem kodifikace městských práv v 16. století.

Uzákonění městského práva, bez něhož by pozůstalostní řízení nemohlo být prováděno, znamenalo ekonomický, hospodářský a politický růst měst a potažmo celé země. Jeho uznání hrálo významnou roli v dědickém a manželském právu, na jejichž obecných zákonitostech bylo dědění postaveno. Jeho forma byla v městském právu mnohem dokonalejším způsobem propracovaná, na rozdíl od zemského, a mělo stanovená přesná pravidla.

Stanovené podmínky byly pro měšťany akceptovatelné a tak jimi začalo být hojně využíváno. První dochované testamenty soběslavských měšťanů jsou z poslední třetiny 15. století a v 16. století je jejich nárůst enormní. Takovým způsobem předávaný majetek bylo, bez ohledu na pohlaví, možné (zjednodušeně řečeno) provádět za předpokladu disponibility s vlastním majetkem a způsobilosti k právním krokům. Obě byly v městských právech jasně kodifikovány a samotná existence testamentu, ať v listinné nebo knižní podobě znamenala, že takové podmínky byly splněny.

Předkládaný soubor fakticky zpřístupněných testamentů, zachycujících období 75 let

16. století dokládá, že základní pravidla dědění v rámci městského práva v té době již v Soběslavi existovala. Pro způsob vedení testamentární praxe byly sice stanoveny hranice, které se jen ve velmi výjimečných případech posouvaly, ovšem skutečná praxe nebyla vedena jednotně. I když měšťané dodržovaly obecné principy, které na jejich konci vedly k právoplatnosti takového důležitého dokumentu, nelze jejich způsob považovat za ustálený. Nejednalo se však o výjimečný způsob, kterým by se město odlišovalo od ostatních. Soupisy majetku nejen v listinné podobě, ale též vklady do smíšených městských knih znamenaly, že 16. století bylo ve znamení hledání optimální cesty pro způsob uspořádání majetku a do budoucna tak jeho zajištění. Na tomto místě existují oprávněné důvody domnívat se, že ve městě byla vedena kniha kšaftů ještě dříve, než je fakticky doložená. Nejednalo se však o knihu, která by byla vedena průběžně, spíše o evidenci doplňovanou dodatečně. Tyto úvahy se v rámci této studie jednoznačně potvrdit nebo vyvrátit nedají.

Rozdíl ve vedení pozůstalostního řízení na počátku 16. století a jeho konci nebyl až tak patrný. 50 let, o něž tato práce byla rozšířena, nehrálo významnou roli. V historickém kontextu se jedná o krátký časový úsek, a tak se také ani výrazně nezměnilo. Navíc to bylo období, kdy se městské právo v rámci českého právního prostředí teprve formovalo. Formální stránka nebo důvody sepisování zůstávaly podobné a tak jediná výrazná změna, která nastala, se dá posoudit spíše po obsahové stránce testamentů. Především jejich náplň je mnohem širší a bohatší. Tento aspekt by mohl souviset se vzrůstající životní úrovní těchto lidí.

Formální stránka testamentů nevybočuje ze zaběhnutých kolejí. Takovým způsobem byly porušovány pouze v mezních situacích, kdy testátor sepisoval či diktoval závěť v posledních okamžicích svého života. V takovém případě se jejich podoba poněkud lišila. K lůžku nemocného byli povoláváni nejvyšší představitelé města, kdy přítomnost „úředních osob“ byla nutností. Prokázalo se, že ani jejich složení nebylo vždy stejné. Někdy byli přítomni dva konšelé a písař a někdy purkmistr a dva konšelé. V případě, že testátor zemřel a testament byl založen na výpovědi důvěryhodných osob, byla takovému úkonu přítomna celá obec.

Změna se projevuje i ve vyjmenování poručníků, zvláště v porovnání počátku a konce 16. století. Do té doby se v testamentech s železnou pravidelností objevují konkrétní osoby v městě nejvýše společensky postavené, purkmistr, rychtář a konšelé. Na jeho konci se projevuje citelná snaha obsah testamentu zajistit i do budoucna nejmenovitým výčtem purkmistra a pánů „*nynějších i budoucích*“.

Důvody sepsání kšaftu jsou více než pochopitelné. Nabízí se dva hlavní, které

člověka raného novověku k tak závažnému rozhodnutí vedly. Měšťané tak činili buď z materiálních důvodů, kdy chtěli zabezpečit majetek a následně rodinu, nebo z důvodů duchovních. V takovém případě šlo především o strach z případné smrti, spásu duše a snazší odchod „z pozemského života“. Dnes lze těžko posoudit, měl-li jeden nebo druhý, v očích člověka, který se pomalu chystal „na onen svět“ větší opodstatnění a sehrál-li při sepsání testamentu důležitější roli.

Rozdělení majetku, během života (těžce) nashromážděného, zcela jistě nebylo lehké. Přestože se testátoři snažili nemíchat do tak závažného rozhodnutí emoce a zpočátku 16. století se jen velmi těžko dají zachytit, již na jeho konci se od toho zcela oprostili a ve většině testamentů jsou tyto pocity znatelné a jen těžko pominutelné.

Tak závažné rozhodnutí vždy znamenalo dobře zvážit nejen možnosti pozůstalých, ale i jejich dodatečnou ochranu a respektování naplnění poslední vůle, protože ve většině případů byl majetek odkázán manželce a dětem.¹⁷⁵ Manželka se stávala hlavní dědičkou. Na jejích bedrech tak spočinul nejen chod domácnosti a celého domu, ale i výchova dětí a jejich budoucí zaopatření. Velkou důležitost testátor přikládal především vlastním žijícím dětem, jako pokračovatelům rodu a stejně tak na následným generacím – vnoučatům a pravnoučatům. I v tomto případě existují výjimky, kdy pamatoval na nevlastní děti z předešlých vztahů své ženy, ačkoliv vždy uznával právo především svého nejstaršího potomka. Umíral-li bez nich, odkazoval svůj majetek nejbližším příbuzným.

V testamentární praxi bývalo běžné, že soupis pozůstalého majetku měl chránit dědice, který by případné dluhy, na jejichž zaplacení by z pozůstalosti nezbylo, musel platit ze svého. Na rozdíl od pozůstalostních rejstříků v nichž se projevuje celková vybavenost domácnosti, v testamentech se v soupisech objevují především finanční částky, podíly na statku, popř. rozdělení domů a pozemků, ale také předměty k nimž měl testátor vřelý vztah. Hlavní dědic nebo obecně testátorem určený člověk, pak měl za úkol splatit nebožtíkovi dluhy, vybrat jeho pohledávky a vyplatit další dědice. Pokud se tak nestalo, měli ostatní dědici právo vznést proti tomuto chování námitky. Takovému dopadu se testátoři snažili zabránit, protože cítili, že v takovém případě by další existence rodiny a statku jako celku, byla ohrožena.

Významnou úlohu v životě raně novověkého člověka hrála duchovní spása a pozdější vzkříšení. Duše byla považována za nejcennější majetek, který mu byl na počátku jeho života

¹⁷⁵ Brán v potaz byl především mužský pohled na věc, protože počet testamentů psaných muži jednoznačně převažuje.

dán. Člověk se narodil a měl zemřít proto, aby se duše mohla dostat do nebe. Proto testátoři mysleli i na milosrdenství, spásu své hříšné duše a ze strachu před setkáním s Bohem i na napravení špatných skutků, kterých se během života dopustili. Většinou tak činili zbožnými odkazy, ať už prostřednictvím finančních částek na kostel, špitál, hřbitov, či hmotných věcí chudým lidem. Odkaz milodaru mohli učinit přímým odkazem nebo přes pozůstalé. Oba případy jsou reálné, ačkoliv pro testátora bylo jistější učinit tak prostřednictvím přímého odkazu, protože neměl jistotu, že ustanovenou částku pozůstalí ze svého podílu věnují.

Zpracování testamentů jako historických pramenů a možnost jejich využití v dalším bádání, bylo hlavním úkolem této práce. Ačkoliv by se mohlo zdát, že zhodnotit je lze především při studiích dějin práva a nebo hospodářských dějin, je jisté, že jejich využití je mnohem širší. Především z hlediska genealogie, demografie či studia rodinných struktur. Odhlédneme-li od samotné testamentární praxe, jsou všechny editované dokumenty pramenem k pochopení způsobu života lidí v raně novověké společnosti. Život, který netvořilo jen oděv, jídlo, práce v domácnosti, předměty denní potřeby, ale také věci na nichž jim záleželo a k nimž je zcela jistě vázaly osobní vzpomínky.

Nezbytnou součástí takového života se postupně stávalo uvědomování si sama sebe, osobní i společenské priority, ale i s tím přicházející problémy. V testamentech se projevuje v jakém vztahu byli k lidem jimiž se obklopovali. Vypovídají o nejniternějších myšlenkách a emocích bilancujícího člověka, který vyjadřoval obavy o osud své rodiny, o citovém vztahu nejen k druhému z manželů, ale i o vzájemném vztahu k ostatním blízkým. Mapují zpětnou vazbu na rodinu, rodinnou tradici a vůli zajistit nástupce. Jsou výjimečné v poznání vztahů mezi rodiči a dětmi. Lidé stojící na prahu života prostřednictvím testamentů vyjadřovali přání o budoucím životě svých potomků, které svými odkazy do určité míry ovlivňovali. Dokazují, že přesáhl-li některý z nich únosnou mez očekávaného chování, mohli testátoři využít práva vydědit je. I přesto toto právo v mnohém případě naplněno nebylo, protože z pochopitelných důvodů člověk na smrtelném loži projevoval dobrou vůli znovu se smířit se svými blízkými a potlačit negativní emoce, které ho za jiných okolností mohly ovlivňovat a přispívaly k vyvolání případných sporů.

Předkládaný soubor je směsicí různých typů lidí. Od bezejmenných a zřejmě i nepříliš zámožných, přes podnikavé a schopné obchodníky, vážené představitele města až po nejbohatší a nejváženější měšťany, s právem vlastní pečeti. Lze z nich vypožorovat, jakému postavení se v obci těšili a na jakém společenském stupni v rámci města stáli. Dispoziční části testamentů ukázaly nejen jak velký majetek mohli soběslavští měšťané

vlastnit, jeho rozmístění v okolí města, ale i to jakým způsobem s ním nakládali. Neméně zajímavé jsou výčty dluhů a pohledávek, které se bez výjimky objevily v každém testamentu. I když se sepisovatelé příliš nevěnovali vlastní smrti, pohřebnímu rituálu a místu, kde mělo jejich tělo spočinout, jsou důkazem, že jim přesto nešlo pouze o materiální hodnoty, ale že se mnohdy jednalo o duchovní rozměr. Jejich prostřednictvím lze nahlédnout do života obyčejného „smrtelníka“.

Ediční poznámka

Při výběru metody vlastního zpracování jsem vycházela ze zásad stanovující způsob vydávání pramenů od počátku 16. století.¹⁷⁶ Hlavním úkolem editace bylo, aby prezentace testamentů posloužila účelu této vědecké práce a aby kromě jiného, jejich zpřístupnění umožnilo přiblížit život raně novověkého člověka. Jako formu přepisu jsem zvolila transkripci. Předně proto, že všechny texty jsou dokumenty vzniklými po roce 1500, u nichž se tento způsob běžně používá, a také proto, že jejich vydávání neslouží specifickému gramatickému, grafickému nebo paleografickému účelu. V potaz jsem vzala také formální a jazykovou stránku. Ediční zásahy jsem prováděla podle stanovených pravidel¹⁷⁷, z nichž všeobecná jsou společná pro práci se všemi texty.

Vybrané byly především materiály listinné povahy, které se dochovaly ve fondu AM Soběslav, uloženém ve Státním okresním archivu v Táboře. Část z nich, přesněji do r. 1550, byla zpracovatelem fondu Janem Lintnerem z pozůstalostní agendy vyčleněna a vytvořena samostatná skupina listin – testamentů, ostatní byly uloženy v kartonech, které obsahují veškerou pozůstalostní agendu tohoto fondu. Několik dalších bylo zachyceno v městských knihách.¹⁷⁸

Vybrané dokumenty v edici tvoří, v rámci jednoho vybraného archivního fondu, logický celek originálů testamentů nebo jejich výpisů a jeden dodatek. Ten je, bez ohledu na typ zpřístupňované písemnosti a jeho uložení, řazen chronologicky a průběžně číslován. Pokud byla k již editované závěti nalezena další od stejného testátora, je uváděna pod stejným pořadovým číslem. Obě písemnosti jsou v rámci jednoho čísla seřazeny chronologicky a rozlišeny písmeny. Našlo-li se dodatečně v jiném pramenu stejné znění, je s ním nakládáno podobně, jen s tím rozdílem, že při jeho vřazení dostal přednost testament v listinné podobě. Výpisy a opisy jsou do celého souboru textů vřazovány podle původního data vzniku a nikoliv podle data jejich vyhotovení. Neúplně datované nebo texty vymezené pouze časovým rozmezím, jsou zařazeny na konec všech editovaných testamentů tak, aby nenarušovaly chronologický sled všech ostatních, přesněji datovaných.¹⁷⁹

Protože celý soubor zahrnuje období let 1525 – 1600, vychází datace většiny z nich

¹⁷⁶ Srov. Cuřín František – Vývoje spisovné češtiny, Praha 1985; Šťovíček Ivan a kol. (dále Šťovíček) – Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od poč. 16. století do současnosti, Praha 2002.

¹⁷⁷ Srov. Šťovíček – Zásady ..., Praha 2002 .

¹⁷⁸ Srov. kap. Testamentární praxe soběslavských měšťanů.

¹⁷⁹ Srov. testamenty č. 98 – 104.

z juliánského kalendáře. Ostatní jsou datovány podle kalendáře gregoriánského a při editaci bylo přistoupeno k jejich převodům podle tabulek Gustava Friedricha.¹⁸⁰ Ty, které byly převedeny již Janem Lintnerem, byly pro potřeby této práce pouze formálně zkontrolovány. Chyby, popř. nedostatečně datované texty, jsou dodatečně opatřeny novou datací a je na ně upozorněno v ediční poznámce. Stejným způsobem je převod dat proveden u výpisů a opisů, přičemž datum jeho vyhotovení je uvedeno v poznámce. Plná datace byla u listinného materiálu uvedena téměř všude. V šesti případech se stalo, že z textu se dal vyčíst pouze rok pořízení¹⁸¹ a v jednom případě ani ten.¹⁸² Protože však byl zařazen mezi materiály 16. století a to na něj bylo dopsáno novodobým rukopisem, byl k edici nakonec připojen a zařazen na samý konec. U jednoho z testamentů byla zjištěna chyba, která byla způsobena zřejmě písařem, protože rok sepsání je uveden jiný v textu a jiný na jeho obálce. Den v týdnu a svátek uvedený v textu odpovídal roku udanému na obálce a tak byl zařazen právě pod něj.¹⁸³ V jednom případě se při dataci autor inventáře zmýlil o den.¹⁸⁴ Při editaci bylo datum opraveno a bylo na něj upozorněno v poznámce. Pokud u ostatních písemností datace chyběla a bylo možné ji zjistit, byla podle současných zvyklostí doplněna a též na ní bylo upozorněno v poznámce.

Každá písemnost je opatřena záhlavním regestem, s výjimkou testamentů stejného znění. Ten v sobě zahrnuje obsah testamentu, se všemi důležitými osobními a místními jmény. Místo vydání je, vzhledem k jeho většinové absenci, umístěno do hranatých závorek pod vlastní text záhlavního regestu vpravo, společně s datem vyhotovení, v pořadí rok, měsíc a den a místo vydání. Při jeho určení vycházím z lokality v níž určený původce v době vzniku působil. V záhlaví dále následuje místo uložení, forma dochování textů, jazyk pořízení, psací látka a způsob zpečetění.

Transkribovaný text je podle logických souvislostí rozčleněn do odstavců podle větné vazby tak, aby byla zajištěna jeho přehlednost a snadná orientace. Podle současných pravidel a podle smyslu věty jsou doplněna interpunkční znaménka, čárky a tečky. Pomlčky a závorky odpovídají originálu, pokud nejsou v rozporu se současnými pravidly. Při transkripci bylo

¹⁸⁰ Podle gregoriánského kalendáře byly převáděny testamenty od r. 1584, kdy byl podle mandátu Rudolfa II. v Čechách přijat. Friedrich Gustav (dále Friedrich) – Rukověť křesťanské chronologie, Praha – Litomyšl 1997, s. 101.

¹⁸¹ Srov. testamenty č. 98 – 103.

¹⁸² Srov. testament č. 104.

¹⁸³ Srov. testament č. 70.

¹⁸⁴ Srov. testament č. 8.

z technických důvodů upuštěno od dodržování v textu se objevujících svorek, na něž je poukázáno v ediční poznámce. Vsuvky jsou podle provedených značek začleňovány do přepisovaného textu a na jejich původní umístění je také upozorněno v ediční poznámce. V testamentech se vyskytují podtržené části vět nebo celé větné vazby, jejichž význam je po formální stránce minimální. Pro obsahovou náplň jsou zachovány a ještě je na ně upozorněno v poznámce.

Zkrácená slova jsou rozepisována do hranatých závorek. Pokud se v textu objevila nejasnost a nebo chyba písaře, byly použity tradiční symboly „[?]“ a „[!]“. Lomené závorky „<>“ jsou použity u slov, která jsou v originále přeškrtnutá, ale čitelná. Stejněho typu, jen s třemi tečkami „<...>“, je použito u přeškrtnutého, ovšem nečitelného textu. Počet teček však nesymbolizuje počet nečitelných písmen.

Velká písmena jsou zachována u psaní na začátku věty, u osobních, místních jmen, u názvů svátků a výrazů úcty. U obecných jmen, která osobní nahrazují, zůstala také velká písmena. Římskými číslicemi a slovy psané letopočty jsou ponechány v úvodu textu tak, aby odpovídaly originálu. Vyskytl-li se letopočet psaný arabskými číslicemi, byl přepsán v souladu s originálem. Tímto způsobem je ale vyjádřeno pouze konečné desetiletí. Jeho začátek nebo začátek letopočtu na indorzátu, popř. na připojené obálce, je rozepsán a umístěn do hranatých závorek. Minuskulní tvary jsou bez výjimky nahrazeny majuskulními. Arabskými číslicemi jsou v textu přepsány římské číslice, číslice se slovní koncovkou slovně. Je na ně ale také upozorněno v připojené ediční poznámce.

Pro vyjádření kopy bylo vesměs užito tradičního znaku („β“ nebo „ββ“), který byl vyjádřený slovy. V několika případech byla užita i zkratka („kp“), která byla rozvedena a bylo na ní upozorněno v ediční poznámce. Zkrácením vyjádřené pražské a míšeňské kopy („[pr]a[žské]“, „míš[eňské]“) byly důsledně rozepsány a jejich koncovky byly přizpůsobeny smyslu věty, stejně jako zkratky pro váhové, objemové a délkové míry („[t]r[y]ch“, „[i]b[er]“, „[č]b[er]“, v[árka]“ nebo „lo[ket]“). Drobné penízky jako groš („g[r]“) a denár („d[en]“) jsou rozepsány pouze částečně.

Podle dnešního užití je upravena kvantita samohlásek. Ve většině případů se jedná o použití dlouhých písmen, kdy „a“, „e“, „i“ a „y“ je nahrazeno „á“, „é“, „í“, a „ý“ („dítám“ místo „ditám“, „bíleného“ místo „bileneho“, „došlých“ místo „došlych“). Grafémy „i“ a „y“ jsou opravovány podle dnešní pravopisné normy („při“ místo „przy“ a „movitý“ místo „mowiti“). Diftongizovaná dvojhláska „uo“ je přepisována „ů“ („dvůr“ místo „dvuor“, „dům“ místo „duom“, „Bůh“ místo „Buoh“), dvojhláska „au“ je měněna na „ou“ („poroučím“ místo „poraučím“, „ouředník“ místo „auředník“). Zůstává zachována pouze

na začátku slova („*outerý*“ místo „*úterý*“). Varianta „*ou*“ je editována jako instrumentál „*ú*“ („*zahradú*“ místo „*zahradou*“, „*rukú svú*“ místo „*rukou svou*“, „*přítisknúti*“ místo „*přítisknouti*“, „*městskú*“ místo „*městskou*“). Důsledně je upravena koncovka genitivu „*uov*“ („*poručníků*“ místo „*poručnikuov*“, „*Širůčkú*“ místo „*Širůčkuov*“). Dvojhhlásky, především „*ie*“, „*ia*“, „*ey*“, „*ay*“, jsou podle smyslu slova zaměňovány za „*ě*“, „*ť*“, „*a*“, „*ej*“ a „*aj*“ („*Soběslav*“ místo „*Sobieslav*“, „*žádám*“ místo „*žiadam*“, „*oněch*“ místo „*oniech*“, „*časy*“ místo „*čiasy*“, „*zanepřázdňovali*“ místo „*zanepřazdniovali*“).

U souhlásek je důsledně odstraňován především spřežkový pravopis („*při*“ místo „*przy*“, „*zapečetili*“ místo „*zapedzetili*“, „*čber*“ místo „*czber*“, „*všecken*“ místo „*vsseczken*“) a jsou zjednodušovány zdvojené souhlásky („*kšaft*“ místo „*kssafft*“, „*Filipa*“ místo „*Flillipa*“, „*nepozůstavili*“ místo „*nepozustawilli*“). Písmena „*w*“, „*g*“, „*ch*“ a „*d*“ opravují na „*v*“, „*j*“, „*k*“ a „*t*“ („*svůj*“ místo „*swuog*“, „*Brikcí*“ místo „*Brichcí*“, „*Bernhartovi*“ místo „*Bernhardovi*“). Grafém „*v*“ je v textu transkribován tak, aby byl ve shodě s výslovností. Někde je podle smyslu věty na začátku slova opraveno na „*u*“ („*učinil*“ místo „*včinił*“, „*užívaje*“ místo „*vżywaje*“). Protetické „*v*“ na začátku slova je odstraněno podle současných pravopisných pravidel („*ovec*“ místo „*vovec*“, „*ostatek*“ místo „*vostatek*“, „*osení*“ místo „*vosení*“), ale v některých případech je zachováno, zejména v osobních jménech („*Vondřej*“ místo „*Ondřej*“, „*Vosvald*“ místo „*Osvald*“)¹⁸⁵, stejně jako souhláska „*j*“ („*jmovitý*“ místo „*movitý*“, „*nejmovitý*“ místo „*nemovitý*“ nebo „*jměl*“ místo „*měl*“). Skupinové souhlásky „*gk*“, „*dl*“ a „*th*“ jsou důsledně zjednodušovány a nahrazovány „*k*“, „*l*“ a „*t*“ („*purkmistra*“ místo „*purgkmistra*“, „*tkalcí*“ místo „*tkadlcí*“ a „*let*“ místo „*leth*“). Psaní předpon a předložek „*s*“ a „*z*“ je upraveno podle významu a současné pravopisné normy („*způsob*“ místo „*spůsob*“). Grafém „*j*“ zůstával v původní podobě tam, kde je ve shodě s výslovností „*nejni*“. Měněna jsou zájmena („*který*“ nebo „*která*“ místo „*kderý*“ nebo „*kderá*“), s výjimkou kolísání zvrtných zájmen, která zůstávají zachována v původní podobě („*sem*“, „*sme*“).

Zpřístupněné testamenty jsou vybaveny poznámkovým aparátem, obsahujícím především ediční a věcné poznámky. V poznámkovém aparátu jsou textové údaje obsaženy pouze v případě, že není možné použít pro danou anomálii žádný z výše popsaných konvenčních symbolů a jazykových zvláštností. Uvádějí rozdíly mezi textem v originále a v přepisu, upozorňují na chybějící text apod. a jsou označeny malými písmeny abecedy. Věcné poznámky (tam, kde je to možné) se týkají především identifikace osob nebo lokalit,

¹⁸⁵ S výjimkou záhlavních registů a rejstříků.

přinášejí doplňující informace, přibližují události o nichž se v textu hovoří. Jsou označeny arabskými číslicemi a vybaveny pramenem z něhož vycházejí. Při srovnávání jednotlivých testamentů mezi sebou, je v poznámkovém aparátu užíváno identifikace, vycházející z vytvořené číselné řady.

Edice je doplněna o osobní a místní rejstřík. Do nich jsou zapracovány všechny kapitoly a zpřístupněné testamenty. Jednotlivá hesla jsou z edice vybraná tak, aby dokumentovala skutečnost, která je jimi vyjádřena. Jejich smyslem je především usnadnit orientaci v textech, jsou abecedně řazena a odkazují na určitou stránku.

Vypracovaný osobní rejstřík je rejstříkem rozšířeným. Jsou do něj začleněna jména jednotlivých osob, v testamentech se vyskytujících, podle příjmení a osobních jmen. Měšťané se šlechtickými přídomky jsou uváděni v pořadí příjmení, jméno a přídomek. Osobní údaje (datum a místo narození a úmrtí), které by heslo přibližovaly, je v tomto období jen velmi těžké doplnit, ale tam, kde to text testamentu, příp. jiný pramen umožnil, takové údaje doplněny jsou. Další bližší informace u některých hesel rozšiřují alespoň zastávané funkce¹⁸⁶ a nebo příbuzenský svazek. Příjmení v textu neuvedené, ve většině případů nebylo možné zjistit a proto bylo použito jméno, které je zvykem uvádět na prvním místě. Osoby, které jsou uváděny pouze pod křestním jménem se v rejstříku uvádějí pod tímto a jako doplňující údaj jsou uvedeny jejich profese, jsou-li u nich v testamentech zmiňovány. Příjmením vyjadřovaných místem mohou předcházet předložky („z“ a „od“). U žen je příjmení identifikováno tam, kde to texty dovolily. Většinou podle mužských příslušníků rodiny, zpravidla manžela. U dětí, vnoučat a nebo sourozenců testátorů, nejsou příjmení v textech uvedena a tak jsou do rejstříku začleněna pod osobním jménem a doplněna o příbuzenský vztah k osobě, v jejímž testamentu se vyskytují. Příjmení, které se v textech objevuje v několika jazykových variantách, odlišených pouhými koncovkami, nebo osobní jména s gramatickými nuancemi, jsou uváděna buď v originálním znění a nebo v jeho transkripci, s odkazem na základní heslo. Do kulaté závorky je umístěno heslo odkazující.

Rejstřík místní obsahuje názvy obcí, měst, lokalit nebo zemí, které se v textu objevily. Jeho součástí nejsou názvy míst, které byly součástí šlechtických přídomků. U jednotlivých hesel jsou zařazeny doplňující nebo přibližující údaje. Každé místo je teritoriálně určeno a blíže identifikováno na základě současného správního členění. Změněné

¹⁸⁶ Při zpracování těchto údajů jsem vycházela z dochovaných purkmistrovských účtů. Pro sledované období nejsou dochovány rejstříky z let 1525, 1533 – 1536, 1548, 1553, 1562, 1566, 1568, 1580, 1585, 1587, 1589 a 1595 a částečně z let 1537, 1547, 1549, 1554, 1561, 1563, 1565, 1591 – 1594 a 1599. Srov. Lintner Jan – Archiv města Soběslav – Inventář, 2. díl, České Budějovice 1965, s. 174 – 184.

názvy měst nebo různé varianty zápisu v textu, jsou v rejstříku zaznamenány s odkazem na nové označení. Do kulaté závorky je pak umístěn poslední platný místopisný název.¹⁸⁷

Obsah testamentů si vyžádal zpracování slovníčku vybraných pojmů. Jedná se především o upřesnění některých staročeských výrazů, přiblížení řemesel, řemeslnických nástrojů a předmětů běžné potřeby, nebo pro objasnění starých měr a vah. Při jeho zpracování jsem vycházela především z naučných slovníků¹⁸⁸, slovníků staročeštiny¹⁸⁹ i z publikací o dějinách měr a vah¹⁹⁰ a byly do něj zařazeny i výrazy, které se objevují v citacích věcných poznámek. Je abecedně řazen a umístěn za rejstříky.

¹⁸⁷ Profous Antonín (dále Profous) – Místní jména v Čechách, I – III, Praha 1947 – 1951; Profous Antonín – Svoboda Jan (dále Profous – Svoboda) – Místní jména v Čechách, IV, Praha 1957; Sedláček – Místopisný slovník historický ...; Smrž Emil (dále Smrž) – Soběslavsko, Monografie okresu soběslavského, Soběslav 1930.

¹⁸⁸ OSN – IV, XXII, XXVI, Praha 1891 – 1907; Příruční slovník jazyka českého, I – III, IV/1-2 – VIII, Praha 1935 – 1957.

¹⁸⁹ Gebauer Jan – Slovník staročeský, I. – II., Praha 1903; Kol. autorů – Slovník staročeský, III. – V., Praha 1970 – 1996.

¹⁹⁰ Hlaváček Ivan – Kašpar Jaroslav – Nový Rostislav – Vademecum pomocných věd historických, Jinočany 1997; Prátová-Nohejlová Emanuela – Základy numismatiky, Praha 1975; Sedláček August – Paměti a doklady o staročeských mírách a váhách, Praha 1923; Sedláček August – Paměti a doklady o staročeských mírách a váhách. Rejstřík jmenný a věcný, Praha 1933.

Editované testamenty

1. Testament Pavla Šitra, 11. září 1528.
2. Testament Mikuláše Svákovce, 4. ledna 1530.
3. Testament Tomáše Rýmara, 26. února 1530.
4. Testament Doroty Kušalové, 1. října 1530.
5. Testament Matouše Machů, 28. března 1531.
6. Testament Alžběty Velkové, 30. prosince 1531.
7. Testament Jíry faráře, 30. ledna 1532.
8. Testament Víta Bonuše, 6. března 1532.
9. Testament Ambrože sladovníka, 10. listopadu 1532.
10. Testament Jíry Svojšů, 22. ledna 1534.
11. Testament Kateřiny Křišťanové, 9. ledna 1537.
12. Výpis závěti Bartoše mlynáře, 24. dubna 1537.
13. Testament Ofky z Větrní, 19. května 1537.
14. Testament Václava postřihače, 7. listopadu 1538.
15. Testament Zikmunda krejčího, 5. prosince 1538.
16. Testament Jiříka Květoně, 5. ledna 1539.
17. Testament Johanky Železné, 25. února 1541.
18. Testament Jana Strádala, 2. května 1543.
19. Testament Jakuba Maška (Marka), 23. května 1543.
20. Testament Doroty Hanžkové, 13. listopadu 1545.
21. Testament Bartoše krejčího, 24. září 1546.
22. Testament Jakuba Račmana z Višňového, 30. listopadu 1548.
23. Testament Martina Hradského, 16. března 1549.
24. Testament Michala Šitra, 1. března 1550.
25. Testament Jakuba mečíře, 1. května 1550.
26. Testament Jana Herši, 2. listopadu 1550.
27. Testament Vavřince Sedlčanského, 24. dubna 1551.
28. Testament Václava Meziříckého, 23. května 1552.
29. Testament Václava písaře, 11. srpna 1552.
30. Testament Jana Čížka, 10. března 1553.
31. Testament Maška, lovcího na Chustnice, 23. října 1553.
32. Testament Osvalda, 17. listopadu 1553.

33. Testament Mikuláše ševce, 15. června 1554.
34. Testament Jiřího Kulhánka, 17. srpna 1554.
35. Testament Říhy kramáře, 22. prosince 1556.
36. Testament Osvalda podbranného, 25. června 1557.
37. Testament Kalisty řezníka, 9. srpna 1557.
38. Výpis závěti Magdalény, 16. února 1558.
39. Testament Šimka Vandrky, 2. března 1558.
- 40 a. Testament Brikcího soukeníka, 14. května 1558.
- 40 b. Testament Brikcího soukeníka, 14. května 1558.
41. Testament Ondry Hrubého, 2. ledna 1559.
42. Testament Matouše Špačka, 27. dubna 1560.
- 43 a. Testament Mandelíny Smetánkové, 9. září 1561.
- 43 b. Testament Mandelíny Smetánkové, 9. září 1561.
- 44 a. Testament Linhartu Gregory, 19. ledna 1562.
- 44 b. Testament Linhartu Gregory, 19. ledna 1562.
45. Testament Martina Motourka, 6. května 1562.
46. Testament Doroty Vandrkové, 11. července 1562.
47. Testament Anny Roušové, 26. července 1562.
48. Testament Mikuláše Voráčka, 1. června 1563.
49. Testament Honse bednáře, 20. července 1563.
50. Testament Anny staré rychtářky, 19. října 1563.
51. Testament Říhy Machů (Machovic), 18. prosince 1563.
- 52 a. Testament Václava Řepy, 28. dubna 1564.
- 52 b. Dodatek testamentu Václava Řepy, 6. dubna 1565.
53. Testament Martina Mužiny, 1. června 1564.
54. Testament Mikuláše Samuela, 16. července 1564.
55. Testament Vojtěcha Bolečka, 28. srpna 1564.
56. Testament Kašpara Pavlů, 21. září 1564.
- 57 a. Testament Jiřího Černého, 9. dubna 1565.
- 57 b. Testament Jiřího Černého, nedatováno 1560.
58. Testament Jakuba Zoubka, 12. listopadu 1565.
59. Testament Václava uzdaře, 31. ledna 1566.
60. Výpis závěti Vaňka Pličky, 6. února 1566.
61. Testament Anny Balkové, 13. února 1566.

62. Testament Doroty Velkové, 17. ledna 1567.
63. Testament Viktorina Sumsara, 1. října 1569.
64. Testament Ondry Mačů, 19. dubna 1570.
65. Testament Markéty vdovy, 8. května 1570.
66. Testament Jakuba Suchého, 12. prosince 1570.
67. Testament Cypriána Lasla, 24. října 1573.
68. Testament Johanky Koumarky, 22. ledna 1574.
69. Testament Kateřiny Chybové, 23. února 1574.
70. Testament Kateřiny kovářky, 4. října 1574.
71. Testament Magdalény Laslové, 23. ledna 1577.
72. Testament Martina staršího Račmana, 22. května 1577.
73. Testament Jiřího pekaře, 12. prosince 1577.
74. Testament Mandelíny Kurzové, 14. února 1579.
75. Testament Anny Šaškové, 10. dubna 1581.
76. Testament Ondřeje Štěstí, 29. dubna 1581.
77. Testament Václava Chlana, 3. května 1581.
78. Testament Víta pivovarníka, 24. ledna 1582.
79. Testament Anny Jakubky, 1. listopadu 1582.
80. Testament Václava Hubatého, 26. ledna 1583.
81. Testament Matěje France, 8. července 1584.
82. Testament Anny Slávové, 16. května 1586.
83. Testament Jiříka soukeníka, 2 června 1587.
84. Testament Ondřeje Havla, 3. června 1587.
85. Výpis testamentu Jiřího Zadražila, 3. června 1587.
86. Testament Kašpara Holuba, 17. října 1587.
87. Testament Kateřiny Vránové, 22. března 1588.
88. Testament Řehoře staršího Smrčky, 11. listopadu 1588.
89. Testament Augustina Pondělíčka, 10. června 1589.
90. Testament Jana Fejtla, 27. srpna 1592.
91. Testament Jana Nováka, 16. října 1592.
92. Testament Marjány plátna barvířky, 17. listopadu 1592.
93. Testament Tomáše Hubatého, 9. října 1593.
94. Testament Anny Chlubny, 12. června 1595.
95. Testament Jana Březiny, 19. května 1596.

96. Testament Joba Nepomuckého, 8. srpna 1598.
97. Testament Marjány Rozoumkové, 6. května 1599.
98. Testament Markéty Šemberské, nedatováno 1540.
99. Testament Duška Herši, nedatováno 1547.
100. Testament Jiřího Hasila, nedatováno 1556.
101. Testament Havla formana, nedatováno 1559.
102. Testament Bartoloměje z předměstí, nedatováno 1560.
103. Testament Doroty Havlové, nedatováno 1593.
104. Testament Václava Mráčka, nedatováno.

1.

Testament měšťana Pavla Šitry, kterým svůj statek odkazuje manželce Kateřině, která na něm má společně hospodařit se syny Vaňkem a Štěrbou. V případě, že by se se syny nesnesla, má jí být vyplacena částka 30 kop, 2 krávy a 10 ovcí. Pokud by se ani synové mezi sebou nemohli snést, mají se o statek spravedlivě rozdělit. Synovi Machatovi odkazuje částku 30 kop míšeňských, a Janovi pozemky v blízkosti vesnice Chlebov. Za poručníky ustanovuje syna Jan Šitru, Jíru faráře a Víta Bonuše a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Matěj Litochleb, rychtář Matouš z Telecích Hor a konšel Matouš Mach, Řehoř soukeník, Jan Mašek.

1528 září 11., [Soběslav]¹⁹¹

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/50, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta an[no] XV^c XXVIII, v pátek před S[vatým] Křížem, opatrný muž Pavel Šitra učinil kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý o všem, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Item nejprv co sem dlužen.

Item kováři želecké[m]u¹⁹² 20 g[r].

¹⁹¹ Srov. Cikhart – Soběslav, Soběslav 1907; Cikhart – Tábořsko, Tábor 1922; Kuča Karel (dále Kuča) – Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 6. sv., Praha 2004, s. 762 – 772; Lintner – Měšťanstvo v Soběslavi ..., s. 9 – 20, 71 – 83; Lintner – Soběslav 1390 – 1940. 550 let města Soběslavě, Soběslav 1941; Lintner – Salák – Okresní archiv v Soběslavi, Průvodce po fondech a sbírkách, Soběslav 1958; OSN, XXIII, Praha 1905, s. 559 – 562; Sedláček – Hrady, zámky a tvrze ..., s. 78 – 88; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 820 – 821; Smrž – Soběslavsko ..., Soběslav 1930.

¹⁹² Kovář ze Želče. Název vesnice (v bezprostřední blízkosti Plané nad Lužnicí) vychází z označení Želkova dvora. Ve 14. století v majetku Landštejnů, v průběhu 15. století byla v majetku zdejší nižší šlechty, Lipolta z Kraselova a Víta ze Rzávěho. V letech 1507 – 1550 byla v majetku Španovských z Lisova, od té doby až do r. 1611 patřila Rožmberkům. Bývala významným centrem ve zdejší oblasti a hlavním sídlem Želečského panství. Srov. kol. autorů (dále kol.) – Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Jižní Čechy,

Item jakož jsem něco dědin odprodal i platí mi úrok pololetní při S[vatém] Jiří¹⁹³ a S[vatém] Havle¹⁹⁴ Jan Pilař 16 d[en] a Machovic, tolikéž a Blahota 4 peníze každé[h]o půlléta.

Item takto řídím a rozkazuji o svém statku, aby Kateřina manželka má po smrti mé tu na tom gruntu mocnú hospodyní byla s Vaňkem a Štěrbú, syny mými a jestliže by se s nimi v časy snést nemohla, tehdy aby jí vydáno bylo z toho ze vše[h]o statku 30 kop míš[eňských] a 2 krávy, které by chtěla a 10 ovec a tu sumu rozdílne, každý rok po 4 kopách míš[eňských].

Item Machatovi synu své[m]u, odkazuji z toho statku, aby mu dáno bylo též 30 kop a to rozdílne, nejprv 6 kop a potom každý rok po 4 kopách, až do vyplnění té sumy.

Item Janovi synu mé[m]u, za jeho stranu dávám a odkazuji ten dílec, který leží k hranicím Chlebovským¹⁹⁵, podle Duško[v]a Heršo[vi]c¹⁹⁶ z jedné a Machovic strany druhé a k tomu aby sebu přihradil tu za Svojšo[vi]c.

A jestliže by se nemohli srovnati Vaněk a Štěrbá, tehdy aby se o to o všecko věrně a právě rozdělili počacujíc toho statku.

Item poručníky tohoto mé[h]o kšaftu mocné činím Jana Šitru syna svého, Jíru farářovic¹⁹⁷, Víta Bonušo[vi]c¹⁹⁸.

A prosím pánů, aby svú pečeť městskou¹⁹⁹ dali přitisknutí na potvrzení k tomuto kšaftu.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Matěj Litochleb²⁰⁰ ty časy purkmistr, Matúš z Telecích Hor²⁰¹ ty časy rychtář, Matúš Machů²⁰², Řehoř soukeník²⁰³, Jan Mašků²⁰⁴, ty časy konšelé.

Praha 1986, s. 221; OSN, XXVII, Praha 1908, s. 527 – 528; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 1031 – 1032; Smrž – Soběslavsko ..., s. 223 – 228.

¹⁹³ 24. dubna.

¹⁹⁴ 16. října.

¹⁹⁵ Chlebov, ves u Soběslavi. Její existence je doložena již v roce 1267, ve 14. století tvrz a část vesnice patřilo k Přehořovu, Oldřich z Rožmberka následně dvůr a tvrz odkázal špitálu v Soběslavi (r. 1390). V roce 1467 byla vypálena, ale v majetku soběslavského špitálu zůstávala i nadále. Srov. OSN, XII, Praha 1897, s. 234; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 310.

¹⁹⁶ Srov. testament č. 99.

¹⁹⁷ Srov. testament č. 7.

¹⁹⁸ Srov. testament č. 8.

¹⁹⁹ Původní soběslavská městská pečeť měla lístek s pětistou růží a kolem nápis „*Sigillum Civitatis Sobieslaw*“. Teprve v 15. století se vyskytuje pečeť s hradbou a dvěma věžemi. Srov. Staré i nové zvěsti ze Soběslavě a okolí, Soběslav 1933, s. 31 – 33.

²⁰⁰ V letech 1528 – 1529 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Počty purkmistrů na příjem a vydání peněz obecních z r. 1528 (dále Počty), sign. č. IV A 4/17, kt. č. 486 a AM Soběslav, Rejstřík z r. 1529, sign. č. IV A 4/19, kt. č. 487.

[Obálka]: Pavel Šitra [15]28.

2.

Testament měšťana Mikuláše Svákovce, kterým své dceři Důře odkazuje 2 jalovice, svým vnoučatům díl za Svojšovým pozemkem, synu Bartošovi část pozemku proti vinici a u kamenného mostku a dceři Dorotě díl na Solinským rybníkem. Svědky testamentu jsou purkmistr Bartoš Kuželka, rychtář Jiří Hasil a konšelé Matěj z Telecích Hor a Jan Tříška.

1530 leden 4., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/51, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta [an]no XV^c XXX, v úterý po Novém Létu.

Já, Mikuláš <Sf> Svákovce, znamenav nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o svůj statček movitý i nemovitý, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivé[h]o.

Item najprv co sem komu dlužen.

²⁰¹ V letech 1526 – 1529, 1531 – 1532 byl rychtářem, v letech 1525 – 1526, 1530 – 1531, 1541 – 1542 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/13, 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/18 – 4/24, kt. č. 487.

²⁰² V letech 1525 – 1526, 1528 – 1530 byl purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/13, 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/19 – 4/20, kt. č. 487.

²⁰³ V letech 1525 – 1528, 1532, 1537 – 1538, 1540 – 1541, 1543 – 1544, 1549 – 1550 purkmistra a konšele města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/13, 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 – 4/35, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky příjmů a vydání purkmistrů 1546 – 1561 (dále Rejstříky), sign. č. IV A 4/38 – 4/39, kt. č. 488.

²⁰⁴ V letech 1555 – 1556 byl primasem, v r. 1532 rychtářem, v letech 1527 – 1528, 1532, 1538 – 1539, 1543, 1545 – 1547, 1549 – 1551 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/16 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/24, 4/26 – 4/27, 4/29, 4/31, 4/33 – 4/37, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/40, IV A 4/43, kt. č. 488.

Item Markovi sladovníkovi²⁰⁵ půjčených 1 kopa a za pivo 2 kopy.

Item Ješkovi z p[ře]dměstí 80 g[r].

Item Duvašové 1 kopu.

Item Vaňkovi postřihači za věrtel piva 40 g[r].

Item co jsú mně dlužni.

Item Jíra pastýř za pivo 16 g[r] a s druhým pastýřem 8 g[r].

Item drabcek [!] 10 g[r].

Item Důře, dceři své odkazují 2 jalovici z toho dobytka, který <an> ani tu při synovi a ostatek toho dobytka, při synovi aby zůstalo.

Item dětem synovým odkazují díl za Svojšový[m], však aby při bratru zůstal.

Item Bartošovi synu své[m]u, odkazují klín proti vinici a druhý dílec k[u] kamen[n]é[m]u mostku.

Item Dorotě dceři své, odkazují a nebo sobě a jí pozůstavují díl nad Solinami²⁰⁶.

A při tom kšaftu byli jsú, Múdrí a Opatrní Bartoš Kuželka²⁰⁷ ty časy purkmistr, Jiřík Hasil²⁰⁸ ty časy rychtář, Matěj z Telecích Hor, Jan Tříška²⁰⁹, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Mikuláš Sváko[ve]c [15]30.

²⁰⁵ V letech 1539 byl rychtářem, 1539, 1541 – 1542 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/27, 4/29, 4/31, 4/33, kt. č. 487.

²⁰⁶ Pozemek nad rybníkem Soliny, na jehož hrázi stávala šibenice. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III H 3, kt. č. 77; Staré i nové zvěsti ze Soběslavi a okolí, r. 1933, s. 23.

²⁰⁷ V letech 1534 - 1535, 1538 byl rychtářem, 1525, 1527 – 1532, 1538 – 1540, 1543 – 1544, 1546, 1549 – 1550, 1552 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/13, 4/16 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/19 – 4/20, 4/24, 4/26 – 4/27, 4/29, 4/31, 4/33 – 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/39 – 4/39, 4/41, kt. č. 488.

²⁰⁸ V r. 1530 byl rychtářem a v letech 1526 – 1528 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstřík z r. 1530, sign. č. IV A 4/20, kt. č. 487.

²⁰⁹ Zachované purkmistrovské účty nejsou kompletní a tak informace o jeho funkci vychází pouze z tohoto pramene.

3.

Testament měšťana Tomáše Rýmara, kterým svůj movitý i nemovitý statek odkazuje zeti Petrovi a jeho dětem, s odkazem rozdělení postavu sukna pro chudé. Svému bratranci Volfovi odkazuje 30 kop. Testátor zemřel dříve než k němu vyslaní představitelé města stačili dojít, kšaft potvrdit a zapečetit. Měšťtí radní ho po jeho smrti na radnici přijali a potvrdili za právoplatný.

1530 únor 26., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/52, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

<It[e]m dlužen se[m] kostelních peněz 30 g[r].>

It[e]m panu Janovi Volbramovi 78 g[r].

It[e]m kovářovi do Přehořova²¹⁰ 10 kop a on má zase na to kuši i s heverem za 6 kop.

It[e]m panu purkmistru a pánům za ryby z Potočního rybníka²¹¹ za 1 t[žber].

It[e]m [ze] Starýho rybníka²¹² za 2 t[žbery].

It[e]m takto o statku svým rozkazují.

It[e]m nejprve statek svůj movitý i nemovitý odkazují Petrovi zeti své[m]u a dětem je[h]o.

A toto je[m]u odkazují z toho statku učiniti, nejprve jestliže [by] mě pán Bůh smrti neuchoval, aby koupil postav sukna a rozkrájel chudým.

It[e]m Wolfovi bratranci <své[m]u> mé[m]u, aby vydal 30 kop, Markétě dceři, aniž by jirchářovic složné fatult [!].

It[e]m pan Jan Zář[e]cký j[es]t mi dlužen bez 2 g[r].

It[e]m pan Václav Houska nebožtík j[es]t mi dluže[n] 20 g[r].

²¹⁰ Vesnice Přehořov patřila od r. 1379 Oldřichu z Rožmberka, poté k třeboňskému klášteru, r. 1487 jí koupil jistý Oldřich a poté Přehořovští z Kvasejovic. Srov. OSN, XIX, s. 616; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 728.

²¹¹ Rybník dříve označovaný jako Nadpotoční. Již v roce 1561 se vyskytuje označení Potoční rybník. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rybní rejstřík z roku 1561, sign. č. IV A 8/15, kt. č. 554.

²¹² Jeden z nejstarších soběslavských rybníků, z něhož měšťané v roce 1521 uspořádali výlov. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III H 3, kt. 77; AM Soběslav, Rybní rejstřík z r. 1526, sign. č. IV A 8/3, kt. č. 554.

It[e]m Jíra, jako byl prvý vejzače[m] i od[e]šel pryč, jest na Táboře²¹³, j[es]t mi dlužen 70 g[r] za starý pivo.

It[e]m kovář pivovarník z předměstí j[es]t mi dlužen za věrtel piva 40 g[r].

It[e]m Jan pivovarník z rathauzu j[es]t mi dlužen za věrtel piva.

It[e]m nějaký Vrabec z Višňový[h]o²¹⁴ j[es]t mi dlužen za věrtel piva 40 g[r].

It[e]m Kouba s pleší na Maršovém gruntě j[es]t mi dlužen za pivo 17 g[r].

It[e]m Jan z lesa bydlel prve v Tučapech²¹⁵ za 2 věrtely bílý[h]o.

It[e]m Petr z Nedvědic²¹⁶, Dvořáků sy[n], j[es]t mi dlužen 24 g[r].

It[e]m Jan Smrž ze Zvěrotic²¹⁷ j[es]t mi dlužen, dal sem za ně[h]o do Přehořova Chudíkovi <...> <kop> za oves 36 g[r].

It[e]m Hobza z Přehořova půjčených 30 kop.

It[e]m Lasl forman z Jebutína [!] za ryby za 2 kopy kaprů 2 kopy a 52 g[r] a schází těch kaprů 10.

It[e]m tyto sepsání učinil nebožtík Tomáš Rýmar a žádost měl, aby páni k ně[m]u přišli pro potvrzení téhož kšaftu, ale páni tak kvapně nemohli, jsú k ně[m]u přijíti, až on umřel a svůj <živost> život skončil a tak z těch příčin jest tento kšaft za pravý kšaft, na rathauze přede pány^a, přijat.

Stalo jse v sobotu Masopustní, léta a[nn]o XV^C XXX.

[Indorzát:] Tomáš Rýmar.

Ediční poznámka:

^a Dvěma čárkami oddělená vsuvka je v originále dodatečně dopsána nad text.

²¹³ Srov. OSN, XXV, s. 8 – 16; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 874 – 876.

²¹⁴ Vesnice u Soběslavi s vladyčím statkem Višňových z Višňového. Srov. testament č. 27a z r. 1548; kol. – Hrad, zámky a tvrze v Čechách ..., s. 209; OSN, XXVI, s. 762; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 961.

²¹⁵ Vesnice u Soběslavi, kde byla ve 14. století vystavěna tvrz. Do r. 1540 zde sídlil vladycký rod Tučapů z Tučap. Později se na tvrz přizemil Jan ml. Špulř z Jíter. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 906.

²¹⁶ Farní vesnice u Soběslavi, první zmínky o ní jsou ze 14. století, kdy zde byl postaven gotický kostel sv. Mikuláše. Srov. OSN, XVIII, Praha 1902, s. 31.

²¹⁷ První zmínka o Zvěroticích je z roku 1460. Název obce vznikl z osobního jména Zvěrota, který se zde usadil. Srov. Smrž – Soběslavsko ..., s. 220 – 222; Cihart – Tábořsko, s. 232 – 233.

4.

Testament vdovy Doroty Kušalové, kterým svůj veškerý movitý i nemovitý statek odkazuje své dceři Kateřině a jejím dětem. Své druhé dceři Voršile odkazuje 1 kopu míšeňskou a měděnici. Testátorka žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Matouš Mach, starší Bartoš Kuželka a rychtář Matěj Třeboňský.

1530 říjen 1., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/53, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta [an]no XV ^C XXX, v sobotu po S[vatém] Jeronýmu.

[Já] poctivá vdova Dorota Kušalová, činím kšaft a rozkázání o svůj statček movitý i nemovitý o všem, sůci při dobré paměti a rozumu střízlivé[h]o.

Item najprv na gruntu mám u Roubíka ševce okolo 25 kop míš[eňských], to se najde v rychtářských knihách.

It[em] jitra, kteráž nebožtík muž můj za kamenným mostkem za vrchy měl, ty jsem já po jeho smrti nebožtíkovi zeti své[mu] Práškoví prodala, ty <jest> mi zaúplna zaplatil.

It[em] statček svoj všecken movitý <i> i nemovitý odkazuji Kateřině dceři své, s dítkami jejími, aby se s nimi o to věrně a práv[n]ě rozdělila a z toho statečku aby vydala dceři mé, Vorši<le> 1 kopu míš[eňsk]ú a měděnici.

A prosím pánů, aby svú pečeť městskou na potvrze[n]í k tomuto kšaftu dali přitisknutí.

A při tom kšaftu byli jsú, Moudří a Opatrní Matúš Machů ty časy purkmistr, Bartoš Kuželka toho času starší, Matěj Třeboňský²¹⁸ na místě rychtáře.

[Indorzát:] Dorota Kušalová [15]30.

²¹⁸ V letech 1530 a 1534 byl rychtářem, 1525 – 1530, 1532, 1542 – 1545, 1546 – 1547 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/13, 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/19 – 4/20, 4/24, 4/31, 4/33 – 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37, kt. č. 488.

Testament měšťana Matouše Machů žádajícího, aby byly pro potřeby kšaftu vydány zetěm Václavem a jeho dcerou Barborou 6 dědičných a zástavních lidí v Pleši a 18 v Nětovicích, dva v Řečici, mlynář u Lemberkovy zahrady, všechny rybníky, 4 sádky a 2 haltěře. Movitý i nemovitý majetek rozděluje mezi Václava Špulěře a jeho dceru Barboru, dcery Dornu, Annu, Kateřinu a svou manželku Dorotku s právem doživotního užívání světnice a komory. Kromě toho jí odkazuje i všechno hospodářství nádobí, vozy a haltěře. 20 kop (uherských zlatých) má být po jeho smrti vyplaceno faráři. Testátor žádá Václava Špulěře, aby na potvrzení platnosti testamentu byla pod pečeť pana purkmistra a pánů přitištěná i pečeť jeho. Za poručníky ustanovuje svého zetě a Jana Maška, bakaláře a stanoví, aby tomu, který poručnictví odmítne, nebyla vyplacena odměna. Pány radní žádá, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Bartoš Kuželka, rychtář Matěj z Telecích Hor a konšelé Řehoř soukeník, Martin Hradský, Matěj Třeboňský Jiří Hasil a Jan Burian.

1531 březen 28., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/54, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Léta páně ti[sící]ho pětistého třicátého prvního^a, ten outerý před Květnú Nedělí.

[Já] Matúšek Machů²¹⁹, sem udělal kšaft a rozkázání, jsa při paměti a rozu[m]u střízlivě[h]o.

Item jakož mám v Pleši²²⁰ 18 lidí dědičných a zástavních v Nětovicích²²¹ i lidí a v Řečici²²² dva človery a u Lemberkovy zahrady mlynáře a v Pleších še[s]t zástavních a rybníky vsecky a sádky 4 a haltěře 2 u sádek a Václav, aby vydal z toho statku s Barború, [d]cerú mú.

²¹⁹ Matouš Mach purkmistr a konšel. Zemřel v roce 1531. Srov. testament č. 5.

²²⁰ Pleše (Pleště), ves u Kardašovy Řečice, která patřila Kateřině z Mezimostí a v 15. století Janovi z Ústí. V 16. století jí drželi Špulřové z Jiter. Srov. Profous – Místní jména v Čechách, III, Praha 1951, s. 375; OSN, XIX, s. 901; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 699.

²²¹ Ves Nítovice (Nětovice) nacházející se u Veselí nad Lužnicí. Ve 14. století patřila část Kateřině z Mezimostí a druhá část od počátku 15. století Erazímu z Nítovic. Obě části vesnice pak byly připojeny ke Kardašově Řečici. Srov. OSN, XVIII, s. 340; Sedláček – Hrady, zámky a tvrže ..., s. 91; Sedláček – Místopisný slovník

Item z toho odkazuji sedm set, aby vydal Václav Špulěř s Barború a je[m]u to všecko odkazuji a dává[m], pakli by jí je[h]o pán Bůh neuchoval <...> je[h]o i manželky je[h]o tedy má spadnutí na mé dcery.

Item odkazuji Dorně dům a dvě stě kop a Václav má vydati s Barború.

Item Anně dceři své, odkazuji čtyři sta kop, Barbora s Václavem, aby jí vydali a pakli by pán Bůh Anny neuchoval, aby jediný[m] dětem dochovali a štandle obě jí odkazuji, kotlíky dva, prostřední.

Item Kateřině dceři své odkazuji sto kop a trávník veliký i dědinu [v]zadu i zpředu a druhých sto kop, který sem sobě pozůstavil, když sem jim dům koupil, i ty aby pří[či]ny ustaly a těch sto kop, jakož nahoře stojí, a to aby jí Václav vydal s Barború.

Item Kateřině odkazuji druhý díl k mostku, vedle Ješka. Item též kotlík odkazuji větší též Kateřině. Item ženě manželce své odkazuji sto uherských zlatých^b, aby jí vydáno bylo napřed a vdo[v]ú aby byla do smrti, světničku a komoru, která vedle světničky i dole pivnička pod světničkú a Šimka, aby sobě doma chovala jako chody farářovi povodú [!] i sklep [s] všimi kameny, jako duje železný <...> a on <...> stříbrnými držadly. Item též odkazuji co má z kováře želecké[h]o na do[m]u rychtářovými knihami ze strany. Item též ženě odkazuji na druhém domu jako <...> na něm i 14 kop úrokuje knihami ze správy má se platiti po 3 kopách až do v[y]plnění. Item ženě své Dorotce odkazuji všecky šaty ložní, nebo všecko hospodářství i cíno[v]é nádobí, k ně[mu] vozy a haltěr malý, ať dá po smrti Anně, ten haltěr ženě a dvůr, aby užívala až do smrti a po smrti Anně dceři dá. Item což po mé smrti zůstane-li, aby se o to spolu rozdělily, o hotový žena Kateřina a Barbora, Dorna, Anna vás všech patero, aby se o to věrně rozdělili a nevadily, sto uherských zlatých má se jí dáti napřed a zůsta[n]e sto uherských bez 4 zlate[j]ch, na útraty měly i peníze, jestliže neutratíme, aby se vš[ich]n[i] rozdělili.

Item tak jsme zůsta[vi]li po její smrti, že nemá dáti žádné[m]u kromě moj[í]m [d]cerám, kterým^c by se jí zdálo po své smrti, než to jest, aby mohla dáti a nebo odkázati 20 kop po své smrti, než knězi své[m]u, aby mu víc nedávala ani odkazovala.

Václave Špulíři, zeti milý, teď já tobě věřím, pokud sy[nu] své[m]u, smluvil, že to[m]u kšaftu dosti učiníte, jakož list svědčí, na parká[n]u pod pány pečeti je[h]o mi[los]ti a příto[mných] jiných dobrých lidí, pečeti a jsvú pečeť ještě k to[m]uto kšaftu přitiskneš a tomu dosti učiníš.

historický ..., s. 649.

²²² Řečice (Kardašova Řečice). Městec s hradem byl v majetku Rožmberků, resp. Vítkovců, od 14. století v majetku pánů z Hradce. Srov. Kuča – Města a městečka ..., 2. sv., 1997, s. 706 – 722; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 759.

Item poručníky činím Václa[v]a Špulěře, Jana Maškovic, bakaláře a tak, kter[ej]ší [ke] kšaftu nechtěl přijíti, aby mu nic nedávali.

Item pana phurchmistr[a] [!]^d žádám té chvíle a pánů, jiných pá[n]ů, aby pečeť městskú přitiskli k tomuto [k]šaftu přitiskli a prosím, a při tom byli jsu Múdrí a Opatrní Bartoš Kuželka ty časy purkmistr, Matěj z Tele[cí]ch Hor ty časy rychtář, Řehoř soukeník, Martin Hradský²²³, Matěj Třeboňský, Jiřík Hasil, Jan Burianů²²⁴, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Matúš Machů.

Ediční poznámka:

^a Dace je v originále uvedena slovními číslovkami.

^b Uherské zlaté je označení pro zlaté dukáty.

^c Dialektismus ponechaný v původní podobě.

^d Slovo odpovídá originálu.

6.

Testament měšťanky Alžběty Velkové, kterým má být ze statku Mandaléně Čunarové vyplacena částka 25 kop pražských, ložní šaty a nové blány, Mandaléně, dceři Jíry farářovic, 10 kop a vetché blány, Šitrové 10 kop, Václavovi Pražmovi 10 kop, Jakubovi Čunarovi 10 kop, Jankovi, synu Matěje Litochleba, 10 kop, Maškovi Tlachovi 2 kopy, Jírovi, bratru Kouskovi, pozemky za brodkem, Regině Šitrové do Bošilce 10 kop, sestře Dorotě 10 kop a Bálkové 4 kopy. Dům odkazuje Matěji Litochlebovi s dětmi, který má spravovat statek. V případě, že by nechtěl, mají se o něj rozdělit její bratři Jíra Šafář a Václav Pražma, teprve poté její synové. Mezi pozůstalé má být také rozdělena částka

²²³ V letech 1532 – 1533, 1535 – 1536 byl rychtářem, 1526 – 1527, 1529 – 1530, 1532, 1547 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty z let 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky z let 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/19 – 4/20, 4/24, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37, kt. č. 488.

²²⁴ V letech 1526 – 1528, 1530, 1532, 1546 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty z let 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky z let 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/20, 4/24, 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37, kt. č. 488.

20 kop pražských a také vybavení statku. Za poručníky ustanovuje bratra Jiřího a Matěje Špačka a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Bartoš Kuželka, rychtář Matěj z Telecích Hor a konšelé Matouš Mach a Martin Hradský. Mandaléně Čunarové, Tlachovi a Bálkové byly jejich částky vyplaceny.

1531 prosinec 30., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/55, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Ve jméno Boží Amen.

Léta XV^C XXXI, v sobotu před Novým rokem, poctivá vdova Alžběta Velková, učinila jest kšaft a rozkázání o svůj všecken statek movitý i nemovitý o vš[e]ke[n], jsúci při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Item nejprve co jsú jí dlužni.

Item Bartoš mlynář²²⁵ na předměstí za mlýn 7 kop [pr]a[žských].

Item Šiška za grunt, které[m] sedí 10 kop [pr]a[žských], ty odkazují Jírovi, bratru svému.

Item Markýta Šemberská²²⁶ 2 kopy.

Item Šárka ze Zvěrotic 2 kopy.

Item Vaněk Matěj[í]ků ze Zvěrotic 1 kopa.

Item Šitrovic 6 kop.

Item Mašek z Moravce²²⁷ 2 kopy 20 d[en].

Item Svatoš z Německého Brodu²²⁸ 10 d[en].

Item s[e] Svatošem byli s formane[m] zůstali 22 d[en].

Item z[e] statku svého ze všeho odkazují Mand[alén]ě Čunarové 25 kop praž[ských] a s lož[n]í[ch] šatů a blány nové.

Item Mandaléně, Jíry farářovic²²⁹ dceři, 10 kop a blány vetchý^a.

Item Šitrové 10 kop.

²²⁵ Srov. testament č. 12.

²²⁶ Srov. testament č. 98.

²²⁷ Vesnice u Tábora, resp. u Chotovin s poplužním dvorem a mlýnem. Srov. OSN, XVII, Praha 1901, s. 713.

²²⁸ Srov. OSN, IV, s. 733 – 735; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 68.

²²⁹ Srov. testament č. 7.

Item Václavovi Pražmovi 10 kop.

Item Koubovi Čunarovi 10 kop.

Item Jankovi synu Matěje Litochleba, 10 kop.

Item Maškovi Tlachovi 2 kopy.

Item Jírovi bratru Kousky dědiny za brodkem.

Item Regině Šitrovic do Bošilce²³⁰ 10 kop.

Item Dorotě sestře 10 kop.

Item Bálkové 4 kopy.

Item což se domu dotýče, ten jestli že by se zdálo Matějovi Litochlebovi na mně býti, tehdy o[n] aby měl toho napřed vůli s dítkami svými a pokudž by byl posazova[l] i ty grunty, kteréž k domu jsú, aby v tom přijal svú spravedlivost což mi v to[m]to kšaftu zapsal, aby napřed na to[m] vyřadil sobě a ostatek aby ji[ný]m vydával, pokudž sem zapsala. A pakli by se Matějovi Litochlebovi při domu zůstati nezdálo, tehdy Jíra a Václav Pražma, bratři moji, aby měli vůli a o to se urovnali bratrsky, kterýž by tu zůstati chtěl, nebo z obú stran syni moji.

Item hotových j[es]t okolo 20 kop [pr]a[žských], ty bude míti také na pomoc k té sumě, kterúž sem nahoře psanú mezi ně odkázala.

Item což by kolvěk víc statku mého přes toto mé rozkázání zůstalo, jakožto nádobí domovní i jiný všelijaký, statek ten odkazuji přátelú[m], těm kteří jsú při městě, aby se o to věrně a právě rozdělili, jakožto Jíra Šafářů a Václav Pražma, bratři moji.

Poručníky mocné činí[m] Jiříka, bratra svého a Matěje Špačka a p[ro]sím pánů, aby tento kšaft můj pro další svědomí toho, pečeti svú městskou zapečetili.

A při tom kšaftu byli jsú Moudří a Opatrní Bartoš Kuželka ty časy purkmistr, Matěj z Telecích Hor ty časy rychtář, Matuš Machů, Martin Hradský, ty časy konšelé.

Item Mand[alén]ě, dceři Čunarové zaúplna dáno, což by náleželo.

Item Tlachovi dáno 2 kopy.

Item Bálkové 2 kopy.^b

[Indorzát:] Kšaft Alžběty Velkové. [15]40.

Ediční poznámka:

^a V originále je slovo dopsáno pod řádek.

²³⁰ Bošilec bývala farní obcí u Veselí nad Lužnicí (kostel již z roku 1359), patřící do majetku Rožmberků. Srov. OSN, IV, s. 453; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 50.

^b Vypsání těchto tří dluhů odpovídá originálu, protože nikde v textu není značka, která by jejich správné zařazení určovala.

7.

Testament měšťana Jíry farářů, o jehož dluzích má přehled jeho žena Anna. Jí a také dětem odkazuje veškerý movitý i nemovitý statek. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na živé sourozence. Na manželku pouze v případě, že by zachovala svůj vdovský stav. Pouze dětem však odkazuje majetek, který mu zůstavila jeho sestra Alžběta Velková. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti, má také jeho díl přejít na živého sourozence. Za poručníky ustanovuje purkmistra a konšelé města, nyní i budoucí a žádá je, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Bartoš Kuželka, rychtář Matěj z Telecích Hor a konšel Martin Hradský.

1532 leden 30., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/56, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta [an]no XV^c XXXII, v úterý před S[vatým] Blažejem, učinil kšaft a rozkázání Jíra farářů o svůj statek movitý i nemovitý, ještě sa při paměti tak, jakž mu vyrozuměti se mohlo.

Item což sem komu dlužen, o tom všem žena má ví.

Item loučka jedna zůstavena ve 2 kopy Janovi Šitrovi²³¹, ta se má zase vyplatiti.

Item druhá loučka také zůstavena Křílovi v 5 kop, též také má vyplacena býti.

Item statek svůj movitý i nemovitý odkazují Anně, manželce své a dítkám svým, aby se o to věrně a právě rozdělili a jestliže by pán Bůh, kterého smrti neuchoval do let došlých, aby spadlo z jednoho na druhé[h]o <spadlo> i na manželku mú a pakli by manželka má stav svůj vdovský proměnila, aby toliko při svém rovném díle zůstavena byla.

²³¹ V r. 1538 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstřík z r. 1538, sign. č. IV A 4/26 – 4/27, kt. č. 487.

Item jakož má sestra má Velková²³² kšaftem svým některé věci z[e] statku své[h]o zapsala, to všecku spravedlivost odkazuji dítkám svým bez nápadu na to manželky mé a tu též aby spadlo z mých dítek, [z] jedno[h]o na druhé[h]o, jestliže by které[h]o pán Bůh neuchoval do let došlých.

Poručníky mocné činím pana purkmistra a pány konšele nynější i budoucí.

A prosím, aby páni tento můj kšaft pečeti svú městskou zapečetili a potvrdili.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Bartoš Kuželka ty časy purkmistr, Matěj z Telecích Hor ty časy rychtář, Martin Hradský ty časy konšel.

[Indorzát:] Jíra farářů [15]32.

8.

Testament měšťana Víta Bonuše, kterým všechen svůj movitý i nemovitý statek odkazuje manželce a dětem. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na živé sourozence a jejich matku. Za poručníky ustanovuje purkmistra a konšele, nynější i budoucí a žádá je, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Matěj Třeboňský, rychtář Matěj z Telecích Hor a konšelé Bartoš Kuželka, Jiří Hasil a Jan Burianů.

1532 březen 6., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/57, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Ame[n].

Léta [an]no XV^c XXXII, v středu po Přenesení Svatého Václava.

Vít Bonušů učinil kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Item nejprve co jest komu dlužen.

²³² Srov. testament č. 6.

Item Adamovi sladovníkovi 2 kopy míš[eňské].^b

Item pacholku Kulichovi 2 kopy míš[eňské].

Item Janovi Maškovici za sukno, on o tom dobře ví.

Item Machovi rychtáři 20 g[r].

Item Třeboňské[m]u 8 g[r] 4 d[en].

Item co mám u Neplachova²³³ strany 20 kop, jest na to vrub.

Item statek svůj movitý i nemovitý, ten odkazuji manželce své a dítkám svým, aby se o to věrně a právě rozdělili a jestliže by které[h]o dí[tě]te pán Bůh smrti neuchoval do let došlých, aby spadlo z jednoho na druhé[h]o též i manželku mů.

Poručníky mocné činím pana purkmistra a pány konšele nynější i budoucí a prosím jich, aby tento kšaft můj pečeti svú městskou zapečetili a potvrdili.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Matěj Třeboňský ty časy purkmistr, Matěj z Telecích Hor ty časy rychtář, Bartoš Kuželka, Jiřík Hasil, Jan Buria[no]vi[c], ty časy konšelé.

[Indorzát:] Vít Bonušů. [15]32.

Ediční poznámka:

^a Autor inventáře tento testament omylem datoval na 5. března. Podle převáděcích tabulek Gustava Friedricha by tímto dnem měl být 6. březen. Při transkripci bylo datum opraveno.

^b Míšeňská kopa je v originále pro tento a následný dluh vypsána pouze jednou, ale pro obě je použita svorka.

9.

Testament měšťana Ambrože sladovníka, kterým všechno, co z movitého a nemovitého statku zůstane, to odkazuje své manželce Kateřině a dětem. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti má jeho díl přejít na živé sourozence. Na manželku pouze v případě, že by nezůstalo naživu žádné z dětí a že by zachovala svůj vdovský stav. Za poručníky ustanovuje rychtáře Martina Hradského a konšela Jiříka Bechyňského. Žádá pány

²³³ Neplachov, vesnice ležící v blízkosti Lomnice nad Lužnicí. Její název je odvozen od osobního jména, Neplacha. Srov. Profous – Místní jména ..., 3. sv., Praha 1951, s. 204; OSN, XVIII, s. 195.

radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Vavřinec Vodička, rychtář Martin Hradský a konšel Jiřík Bechyňský.

1532 listopad 10., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/58, kt. č. 12.²³⁴

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta [an]no XV^c XXXII, v neděli den S[vat]é Lidmily.

Ambrož sladovník učinil kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý vše[ch]en, jsúci při dobré paměti a rozumu střízlivé[h]o.

Item najprv co sem komu dlužen.

Item katovi do Mezné[h]o²³⁵ 16 kop.

Item Rachmanovi do Zářečí²³⁶ 3 kopy 10 g[r].

Item faráři zdejší[m]u 3 kopy.

Item Janovi Maško[vi]c 80 g[r].

Item Jandovi do Plešti za pšenici 40 g[r].

Těž Jandovi za kon[ě] 2 kopy.

Item co sú je[m]u dlužni.

Item Jan Smržů z Kvasejo[vi]c²³⁷ za kon[ě] 5 g[r] míš[eňských].

Item což sú mi víc dlužni, manželka o tom dobře ví.

A což se stránky mé dotýče po otci mém, to aby při bratru mém zůstalo.

Item což koli statku mé[h]o movitého nebo nemovité[h]o zůstane, přes toto mé rozkázání, ten odkazuji Kateřině manželce své a dítkám svým, aby se o to věrně a právě rozdělila. A jestliže

²³⁴ K testamentu existuje pozůstalostní rejstřík z 25. června 1540. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

²³⁵ V této oblasti existují dvě vesnice stejného názvu, u Pelhřimova a u Sudoměřic u Tábora. Zřejmě se jedná o druhou ze jmenovaných obcí. Srov. OSN, XVII, s. 243; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 599.

²³⁶ Vesnice Zářečí v blízkosti Dírné u Soběslavi. OSN, XVII, s. 455.

²³⁷ Ve 14. století byla v majetku jistého Kuráta, poté Oldřicha, předka Babků z Kvasejovic, k jejichž majetku patřil i vesnice Přehořov. Jeho potomky byl rod Přehořovských z Kvasejovic. V roce 1536 držel část obce Jaroslav Protivínský z Pohnání, část patřila Dvořeckým z Olbramovic, část přináležela k nedaleké vesnici Myslkovice a část k tvrzi Dvorce. Srov. kol. – Hrady, zámky a tvrze v Čechách ..., s. 116; OSN, XV, Praha 1900, s. 454; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 489.

by které[h]o dí[tě]te pán Bůh smrti neuchoval do let došlých, aby spadlo z jedno[h]o na druhé[h]o a pakli by pán Bůh všech dítek do let došlých neuchoval, aby to vše spadlo na manželku a pakli manželka stav svůj vdovský proměnila za živnosti dětí tedy toliko při svém dílu rovném zůstatí má.

Poručníky mocné činím Martina Hradské[h]o, Jiříka Bechyňské[h]o²³⁸.

A prosím pánů, aby pečeti městskou tento můj kšaft potvrdili.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Vavřinec Vodička²³⁹ ty časy purkmistr, Martin Hradský na místě rychtáře, Jiřík Bechyňský konšel.

[Indorzát:] Ambrož Sladovník [15]32.

10.

Testament měšťana Jíry Svojšů, kterým svůj nemovitý statek odkazuje dětem. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na živé sourozence. Manželce má být vyplacena pouze částka 10 kop, všechno ostatní pánům radním. Za poručníky ustanovuje purkmistra a pány, nynější i budoucí. Svědky testamentu jsou purkmistr Jiří Blahota, rychtář Zikmund krejčí a konšelé Bartoš Kuželka a Řehoř kramář.

1534 leden 22., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/59, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Ame[n].

Léta [an]no XV^c XXXIII, ve středu po S[vatých] Fabiánu a Šebestiánu.

²³⁸ V letech 1539 – 1540 byl rychtářem, v letech 1526 – 1530, 1532, 1538 – 1539 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty z let 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/15 – 4/17, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/19 – 4/20, 4/24, 4/26 – 4/27, 4/29, kt. č. 487.

²³⁹ Vavřinec Vodička byl Vavřinec v letech 1537 - 1538, 1550 rychtářem, v letech 1532, 1542, 1544 – 1546, 1549 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky z let 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/24, 4/31, 4/33 – 4/36, kt. č. 487; Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/39, kt. č. 488.

Jíra Svojšů učinil kšaft a rozkázání o svůj statček movitý i nemovitý, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivé[h]o.

Item co sem komu dlužen.

Item Hanskovi řezníku 3 kopy 1 g[r].

Item co se dluhu dotýče za grunt, to se knihami rychtářskými vyhledá.

Co jsú mně dlužni.

Item Bartoš Kuželka za dvůr co jest mi dlužen, to se knihami rychtářskými vyhledá, krom 6 kop, ty nejsou zapsány, kteréž mi dal.

Item co se statečku mého dotýče, ten odkazuji dítkám svým, pakli by <se pán Bůh>, kterého z nich pán Bůh smrti neuchoval do let došlých, aby spadlo z jedno[h]o na druhé[h]o a pakli by obě sešli do let došlých, děti tedy ženě mé, aby dáno bylo z toho 10 kop a nic víc, poněvadž nade mnú se zapomenula a přišla^a, ostatek pánů[m] odkazuji.

Poručníky mocné činím pana purkmistra a pány nynější i budoucí.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Jiřík Blahota ty časy purkmistr, Zikmu[n]d krejčí²⁴⁰ na místě rychtáře, Bartoš Kuželka, Řehoř kramář, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Jíra Svojšů [15]34.

Ediční poznámka:

^a Dvěma čárkami oddělená vsuvka je v originále dodatečně dopsána na levou stranu textu.

11.

Na smrtelné posteli ležící Kateřina Křišťanová k sobě povolává, za přítomnosti svého podruha Hanzala ze Zvěrotic, Václava Meziříckého a Jana Kůrku koželuha a žádá je o poručnictví nad svým statkem. Protože umírá bez řádného testamentu, žádá je, aby toto její rozhodnutí bylo oznámeno na městskou radu a tento list byl na potvrzení platnosti opatřen městskou pečeti a zapsán do městských knih. Vyznává, že na statku nejsou žádné dluhy a odkazuje ho vnučce Dorotě. Svědky jsou purkmistr Wolfgang Lasl, rychtář Linhart Gregora a konšelé Řehoř soukeníka, Bartoš Kuželka, Jan

²⁴⁰ Zikmund krejčí byl v roce 1534 rychtářem města Soběslavi. Vzhledem k neúplným purkmistrovským rejstříkům, vychází tato informace pochází z tohoto pramene.

Maškovic, Jiřík Bechyňský, Mikuláš soukeník, Jiřík Hasil, Jiřík Blahota, Václav Souček, Jan Burianů a Vavřinec kožešník.

1537 leden 9., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/60, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Léta XV^C XXXVII, v úterý po S[vatých] Třech Králích, předstúpili jsu před nás před plnú radu Václav Meziřícký²⁴¹ a Jan Kůrka koželuh, sousedé naši a Hanzal z[e] Zvěrotic. A vyznali jsa před námi, že jest jim to dobře a v pravdě vědomo to seznaje k své víře a k své duši, že jest to v pravdě tak, nebožka Kateřina Křišťanová, ležící v nemoci a znamenajíc, že život její se krátí a že živá nebude, že jest dožádala téhož Václava Meziříckého a Jana koželuha při přítomnosti nadepsané[h]o Hanzala, jakožto podruha její[h]o a tu že jich prosila, a stat[e]ček svůj jakožto mocným poručníkům poručila a svěřila i tu nás týž Václav Meziřícký a Jan koželuh, snažně žádosti a prosbu prosíce, pro budoucí paměti také zmatky a nesnáze o ten stat[e]ček podle práv našich způsoben žádné[h]o kšaftu, abychom pečeti městskou potvrdili a zapsali. A my vidúc jejich o všem slušnú a hodnú i spravedlivú žádost, toho sme jim slušně neodepřeli.

Item najprve tento statek paní pozůstal grunt na kterémž byla, ten zaplatila a neb zaplacen jest.

Item u Housky v Nedvědicích na gruntu 16 kop platí při každém S[vatě]m Jiří po 3 kopách.

Item ve Lhotě za Čekan[icemi]²⁴² též na gruntu 4 kopy.

Item [u] Vaňka Meziřícké[h]o 4 kopy 4 g[r] míš[eňské].

Item peřinka svrchní a spodní, 3 podušky, 4 rubáše, rouchy, dvě^a prostěradla, 4 sukně, plášť, truhla, hrnec másla, 10 sýrů, kráva, 7 slepic, kozu a kladivo a tyče zedníka.

Ten všecken stat[e]ček, že j[es]t Dorotě vnučce své odkázala.

²⁴¹ V letech 1548 – 1549 byl rychtářem a v letech 1545, 1547 a 1551 purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstřík 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/35, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/39, kt. č. 488.

²⁴² Lhotou za Čekanice je myšlena Zárybničná Lhota. Dnes vesnička v bezprostřední blízkosti Tábora. Čekanice jsou dnes součástí Tábora. Ve 14. století patřila vesnice k majetku Sezemům z Ústí. V roce 1420 jí opanovali Táboři a drželi ji až do r. 1547. Srov. OSN, VI a XV, Praha 1893, s. 577, 999; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 108.

Stalo se za purkmistr[ován]í Wolfganga Lasle²⁴³, Linharta Gregory²⁴⁴ toho času rychtáře, Řehoře soukeníka, Bartoše Kuželky, Jana Maško[vi]c, Jiříka Bechyňské[h]o, Mikuláše soukeníka²⁴⁵, Jiříka Hasila, Jiříka Blahoty, Václava Součka²⁴⁶, Jana Buriano[vi]c, Vavřince kožišníka²⁴⁷, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Kšaft Kateřiny Křišťanové. [15]37^b.

Ediční poznámka:

^a Číslovka se slovní koncovkou je transkribována slovně.

^b Pod indorzátem je další letopočet „Léta [15]30“.

12.

Výpis závěti Bartoše mlynáře, který byl vydán 15. srpna 1539, od pelhřimovské městské rady. Formou dopisu též městskou radu informující o jeho úmrtí. Jeho manželka Eliška žádá, aby byl majetek nacházející se v městě Soběslavi rozdělen dle jeho vypsání odkazu. Nemocný Bartoš k sobě povolal pelhřimovského purkmistra Jana Mráčka, konšele Václava Pryzlíka, Jana Rathuského a písaře Kartínka, aby učinil poslední vůli. Ze všech odkázaných peněz mají Ambrož spolu s matkou vyplatit dalším synům Janovi a Aubastovi po 5 kopách míšeňských. Zemřel-li by Ambrož dříve než jeho matka, má jeho dědictví přejít na ní, pokud by zemřela ona dříve, přechází její díl na Ambrože

²⁴³ V letech 1530, 1532, 1537 a 1541 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. V roce 1544 napsal poslední vůli v níž vydědil svého zetě Šeplaka z Kaplice. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/20, 4/24, 4/26, 4/31, kt. č. 487, testament č. 23.

²⁴⁴ V letech 1536 – 1537, 1542 – 1545 byl rychtářem města Soběslav. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 - 4/37, kt. č. 487.

²⁴⁵ V letech 1525 a 1545 byl městským rychtářem, v letech 1527, 1529, 1542 – 1544, 1546 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/13, 4/15 – 4/17, kt. č. 486; Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 – 4/37, kt. č. 487.

²⁴⁶ V letech 1538, 1544, 1546 a 1550 a 1555 – 1557 byl purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/26 – 4/27, 4/34 – 4/36, kt. č. 487; Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

²⁴⁷ Vavřinec kožešník byl v roce 1529 a 1532 purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/19 a 4/24, kt. č. 487.

a v případě obou na dceru Annu, které mají společně vyplatit 5 kop míšeňských. Také vše, co se týká železného náradí má získat Ambrož a manželka domek u šatlavy. Za poručníky ustanovuje Václava Šilhavého a Jana pláteníka.

1537 duben 24., Pelhřimov

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Službu svú vzkazujeme slovutně opatrní páni a přátelé naši milí, zdraví pří[z]ně, jiného vše[h]o šťastné[h]o a dobré[h]o, kdež bychom to[h]o vašim [milos]te[m] rádi přáli. Eliška, vdova manželka, paměti Bartoše mlynáře, někdy souseda naše[h]o, žádala nás k vám za přímluvu a spravedlnosti její tak, jakož kniha vaše v zápisu odkazuje a také kšaftu, kterýž učinil pořádný manžel její vypsáný, kdež mi na její žádost to jsme učinili, jenž j[es]t tak jsou v sobě slávy tímto.

Já, Bartoš, jsúc od pána Boha složen v nemoci a leží[m] v kázni boží, ale ještě užívaje rozumu a paměti dobré, tak jakž mi milý Bůh popřátí ráčil i znaje na sobě takovou obtížnost zdraví mé[h]o, povolal jsem k sobě moudrých a opatrných pánů podle pořádku města Pelhřimova²⁴⁸, toho času purkmistra Jana Mráčka²⁴⁹ a konšelů Václava Pryzlíka²⁵⁰, Jana Rathuskýho²⁵¹, s písařem Kartínkem²⁵², obávaje se, aby po mé smrti mezi syny mými a manželkou nějakých nevolí nebylo, ten statek, kteréhož mi Bůh všemohúcí půjčiti ráčil, oznamivši t[í]m, takto kšaftuji a mocně poroučím. Synu svému Ambrožovi s manželkou mou Eliškou, aby oni teho užívali mocně, jakožto svýho vlastního, bez všeliké překážky synů mých i každého j[iné]h[o], nejprve 203 kopy míš[eňské] na mlýně v předměstí města Soběslavě²⁵³ a placení, jakž knihy toho města ukazují v truhlici nový na mlýně 8 kop míš[eňských], v Chvojkově vlčina, 80 g[r] míš[eňských] a ty dáti má o Svatých Letnicích²⁵⁴,

²⁴⁸ Srov. Kuča – Města a městečka ..., 5. sv., Praha 2002, s. 95 – 105; OSN, XIX, s. 424 – 427; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 686 – 687.

²⁴⁹ Jan Mráček byl roce 1537 purkmistrem města Pelhřimov. Srov. Dobiáš Josef – Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí, III/2, Praha 1954, s. 786. Jeho informace vychází právě z tohoto pramene.

²⁵⁰ Tamtéž.

²⁵¹ Tamtéž.

²⁵² Tamtéž.

²⁵³ „Mlýn tento koupil jest od Velka.“ Zřejmě se jedná o manžela Alžběty Velkové, která zemřela v roce 1531. Srov. AM Soběslav, Kniha gruntovní pro město ..., kn. č. 301, f. 276r a testament č. 7.

²⁵⁴ 20. května. Srov. Friedrich – Rukověť ..., s. 151 a 216.

najprve příštích a v Soběslavi včely máme spolu s Vojtkem, kolik j[es]t jich koli a což na díl můj náleží, to buď a z těch peněz všech syn můj Ambrož s manželkou mou vydati mají synům mým Janovi a Aubastovi [?] po 5 kopách míš[eňských] i když by pán Bůh syna mého Ambrože smrti neuchoval, to aby spadlo na matku jeho a manželku mou Elišku a když by též ona umřela a syn Ambrož zůstal, to též všecko na ně[h]o aby spadlo a jestliže by pak pán Bůh obých těch smrti neuchoval, tehda aby to spadlo na dítky dcery mé Anny, nebo jí též vydati má mým 5 kop míš[eňských]. A také což j[es]t nádobí od železa, to Ambrožovi všecko poroučím a manželce své domek i což jest šatl[a]va, to[h]o aby ona užívala. A protož to[h]o vše[h]o činí[m] poručníky mocné tyto. Opatrné[h]o muže Václava Šilhav[éh]o a Jana pláteníka, jímžto jako přátelům svým milým a věrným věřím, že ani syna mé[h]o Ambrože a manželky mé Elišky v to[m] spravedlivý[mi] ochránci budú tak, jakož bych já sám živ byl a pánů svrchu položených prosím, že také v tom zachovati se ráčí, jakž jsem poručení toto mé učinil, tak to při tom bude.

Stalo se v Pelhřimově, v outerý po Svatém Jiří, léta a[nn]o XXXVII^o. A protož majíce od nás tuto zprávu té víry jsvé, k vašim [milos]te[m], že jí naší této přímlyvy užítí dáti ráčíte.

Dán v městě Pelhřimově, v pátek, den památný Nanebevzetí Panny Marie, léta XXXVIII^{o255}.

Purkmistr a rada města Pelhřimova²⁵⁶

[Indorzát:] Slovně opatrným pánům purkmistru a radě města Soběslavi, přátelům našim milý[m].

13.

Testament měšťanky Ofky z Větrní, manželky Jindřicha Volbrama ze Štěkře, která odkazuje veškerý svůj majetek Anežce z Nemyšle, manželce Jarohněva Sádla z Vrážného a na Liderovicích. Na důkaz potvrzení jeho platnosti přivěšuje k testamentu vlastní pečeť a požádala Václava Přehořovského z Kvasejovic, Prokopa Hejlovce z Polkovic a pana Pavla Vlaského z[e] Sionu a na Táboře, aby připojili i svou pečeť.

1537 květen 19., [Brandlín]²⁵⁷

²⁵⁵ 15. srpna 1539. Srov. Friedrich – Rukověť ..., s. 160 a 216.

²⁵⁶ [Martin] Měrtel, Jiřík kosař, Petr Halaš [?], Jirk soukeník. Srov. Dobíáš – Dějiny Pelhřimova ..., s. 787.

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I A 6/12, kt. č. 10.^a

Originál písemnosti, čeština, pergamen. Plika, torza po dvou přivěšených pečetích.

Ve jméno Svaté a merozdílné Trojice Boha otce i syna <i Duc>ha svatého Amen.

Já, Ofka z Větrní, manželka někdy pána Jindřicha Volbrama z[e] Štěkře²⁵⁸, známo činí<m tímto ... přede vše>mi lidmi, před nimiž čten a neb chtíc slyšán bude, že jsouce léty již postižená a v nebezpečnosti smrti každou hodinu <i ... statek> svůj, kterýž na svrchších mám tak opatřiti, aby skrze něj po smrti mé žádných různic a nesnází nebylo. <Protož ... i sv>obodným rozmyslem učinila jsem a mocí tohoto listu činím kšaft a poručení na tento způsob. Statek můj <jakož ...> kteréžkoli i jakkoli po smrti mé a po mně zůstanou, dala jsem a tímto listem dávám a odkazuji urozené vlady[č]ce paní <A ... z Nem>yšle²⁵⁹, manželce urozeného vladyky pana Jarohněva Sádly z Vrážného a na Liderovicích²⁶⁰. A tomu konečně chci, aby tento <můj k>šaft své celosti vždy a vždy stál a trval neporušitelně. A bych já kdy z nepaměti své, neb jakžkoli jinak kšaft o již psaném <statku> svém svrchním, po mně zůstalení, učinila jakýmkoli způsobem. Aby ten a takový kšaft můj poslední, mimo tento, žádné moci neměl. Tomu všemu na potvrzení a budoucí paměť pečeť svou vlastní vědomě k tomuto listu a kšaftu mému dala jsem přivěsiti. A proživší toho jistotu a na svědomí připrosila jsem urozených vladyk pana Václava Přehořovského z Kvasejovic²⁶¹, pana

²⁵⁷ Ves u Soběslavi, od 14. století vladycké sídlo. Na koci 15. století tuto ves ískali Olbramové Brandlínští ze Štěkře a později Hozlaurové z Hozlau. Srov. Sedláček – Historický slovník ..., s. 54.

²⁵⁸ Pocházel z váženého šlechtického rodu „Brandlínských ze Štěkře“, který v 15. století nabyl statek Brandlín u Soběslavi. Jindřich Olbram (Volbram) byl ustanoven poručníkem kšaftu Doroty z Hobzí. Jeho syn Jan Olbram ze Štěkře byl od r. 1540 hejtmánem Choustnického panství. Srov. Cikhart – Šlechtické a erbovní rodiny ..., s. 63; Hradilová Marta – Dorota z Hobzí. Pokus o portrét jihočeské šlechtičny jagellonského období, TA 10, Tábor 2000 – 2001, s. 175 – 212; kol. autorů – Encyklopedie českých tvrzí, 1. sv., Praha 1998, s. 40 – 41; kol. autorů – Hradky, zámky a tvrze v Čechách ..., s. 27; OSN, IV, s. 565; Sedláček – Hradky, zámky a tvrze ..., s. 86 – 88, 93.

²⁵⁹ Srov. Sedláček – Hradky, zámky a tvrze ..., s. 355 – 356.

²⁶⁰ Rod spřízněný s Víty a Lapáčky ze Rzávého a Aksamity z Liderovic. První člen toho rodu Mikeš z Vrážného byl bratrem Víta ze Rzávého, s nímž nadal v roce 1407 kostel v Chotovinách na Tábořsku. Jarohněv z Vrážného byl jeho druhorozeným synem (Jindřich, Jarohněv, Pavel a Jindřich). Byl velkým zastáncem Táboritů. V 17. století patřila tvrz i s vesnicí Kořenským z Terešova. Srov. Cikhart – Šlechtické ..., s. 141; OSN, XV a XX, s. 1045, 481; kol. – Hradky, zámky a tvrze v Čechách ..., s. 122; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 542.

²⁶¹ Přehořovští z Kvasejovic obdrželi erbovní list v roce 1511, konkrétně právě Václav. Srov. Kolář Martin –

Prokopa Hejlovce z Polkovic²⁶² a pana Pavla Vlaskýho z[e] Sionu a na Táboře²⁶³, že jsou pečeti své podle mě k tomuto listu a kšaftu mému přivěsiti dali. Však sobě a dědicóm svým beze škody. Tenž jest psán léta od narození Syna Božího, patnáctistého třicátého sedmého, v sobotu před hodem Slavným Ducha Svatého.

[Plika: dva úzké proužky pergamentu a torza po dvou pečetích.]

Ediční poznámka:

^a Po restaurační zákroku ve specializované dílně Třeboň (v roce 1997) byla uložena do samostatné krabičky. Srov. kap. Testamenty AM Soběslav.

14.

Testament měšťana Václava postřihače obsahující výčet dluhů a pohledávek o nichž má přehled jeho žena Anna. Manželce ze všeho movitého i nemovitého majetku odkazuje, vzhledem k věnu, které do manželství přinesla dva díly, ložní šaty, chodící šaty a truhly. Synové si mají rozdělit po jednom dílu, z něhož má každý z nich své sestře Mandaléně vyplatit 10 kop pražských. Pokud by některý z nich zemřel dříve než si zřídí vlastní živnost, má tyto peníze vyplatit jeho manželka. Po 6 librách vosku odkazuje soukeníkům a knapům do cechu.

1538 listopad 7., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/61, kt. č. 12.

Sedláček August – Českomoravská heraldika II, Praha 1925, s. 157; Sedláček – Hrady, zámky a tvrze ..., s. 96 - 97.

²⁶² Hýlovcové (Hejlovcové) z Polkovic byli váženou patricijskou rodinou v Táboře, která na jih Čech přišla ze Slezska. Erbem byli nadáni již za vlády krále Jana Lucemburského. V roce 1545 dal Prokop Hejlovec do zemských desek zapsat vesnice Libějice, Předbojov, Boratkův, Křivosín, Měšice, Čekanice, Lhotu Stoklasnou, Purkartovu Lhotu, Chlum, Chlášťovou, Linec a kmetskí dvůr v Plané. Srov. Cikhart – Šlechtické ..., s. 68; Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 199; Sedláček – Hrady, zámky a tvrze ..., s. 152.

²⁶³ Pocházel také z patricijské rodiny z Tábora a byl úředníkem na Stráži. Srov. Kolář – Sedláček – Českomoravská ..., s. 672.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta XV^C XXXVIII, ve čtvrtek před S[vatý]m Martinem.

Já, Václav postřihač, znamenav nedostatek zdraví svého a tu z pilnosti přemýšleje, aby o můj statek²⁶⁴ po smrti mé žádných různic a nesnází nebylo i protož činím kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý o vše[che]n, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Item nejprv co sem komu dlužen.

Item kováři do Přehořova za vlnu 16 kop [pr]a[žských].

Item Chudíkovi odtudž též za vlnu 20 kop [r]ok do Vánoc.

Item co jsú mně dlužni, o tom o všem manželka má dobře ví a jsa toho registra.

Item Anna manželka má, jakož jest statek svůj ke mně přinesla a přiložila i z těch příčin a pro vážnost její, kteráž jest ke mně z<...ch...>vala, po smrti mé jí odkazují, aby ze vše[h]o statku mého movitého i nemovitého dva díly brala a šaty ložní i chodící a truhly, kteréž ke mně přivezla to k tomu a synové moji při jednom rovném dílu aby brali. A synové moji každý z[e] své[h]o dílu povinen bude Mandaléně, dceři mé a sestře jich, po 10 kopách [pr]a[žských] vydati, beze všeho odporu a jestliže by z[e] synů mých, který prve z[e] světa šel <prve>, nežli by k řemeslu přišel, spadni díl jeho na jiné bratry živé zůstalé i na manželku mů, však prve z dílu jeho, aby Mandaléně dceři mé, aby těch 10 kop vyplaceno bylo.

Item též z[e] statku svého odkazují soukeníkům do cechu 6 liber vosku a knapům též do cechu [je]jich 6 liber vosku.

[Indorzát:] Kšaft Vaňka postřihače [15]38.

15.

Testament měšťana Zikmunda krejčího, kterým veškerý movitý i nemovitý statek odkazuje manželce Anně a dětem. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na živé sourozence a jejich matku. Za poručníky ustanovuje Řehoře

²⁶⁴ Statek koupil v roce 1528 za 8 kop míšeňských. Dům č. p. 119 koupil Václav Postřihač od Jana Moskuta za 14 kop. Srov. AM Soběslav, Kniha domovních trhů, přípovědí smluv ..., kn. č. 299, f. 126r; AM Soběslav, Kniha gruntovní pro město ..., kniha č. 301, f. 238r; Lintner – Měšťanstvo v Soběslavi ..., s. 17.

soukeníka a Maška z Choustníka a žádá purkmistra a pány, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Štepl sladovník, konšel Václav Souček a rychtář Bartoš Kuželka.

1538 prosinec 5., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/62, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta XV^c XXXVIII, ten čtvrtek před Svatým Mikulášem.

Já, Zikmund krejčí, znamenav nedostatek zdraví svého a to obmýšleje, aby po mé smrti o statku mém žádných těžkostí a nesnází nebylo, i protož z dobrým rozmysle[m] a zdravou a celou pamětí činím kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý.

Item nejprv co jsem komu dlužen.

Item pánům za 3 t[čber][y] ryb s Jíříkem syne[m] mým spolu.

Item Maškovi do Chustnice²⁶⁵ 4 kopy.

Item Pavlové pekaře 3 kopy.

Item Janovi Maškovici, co jsem jemu dlužen, té víry doň ho jsem, že manželce mé křivdy neučiní.

Item Jiříkovi synu svému 2 kopy, dávám mu za to haltěře své.

Item toto jsú mně dlužni.

Item žena Vondry Lysého 55 g[r].

Item statek svůj vešken movitý i nemovitý odkazuji Anně manželce své s dítkami mými, aby jse o to věrně a právě rozdělili a jestliže by kterého z nich pán Bůh smrti neuchoval do let došlých spadni díl jeho na živé zůstalé, též i na manželku mou.

Poručníky mocné činím Řehoře soukeníka a Maška z Chustnice a jich prosím v plnu věřím, že jse k manželce mé a k dítkám mým jako věrní poručníci zachovají a míti budou.

A prosím pana purkmistra a pánů, aby tento kšaft můj pečeti městskou zapečetili a potvrdili.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Štepl sladovník²⁶⁶ ty časy purkmistr, Václav Souček konšel a na místě rychtáře Bartoš Kuželka, též ty časy konšel.

²⁶⁵ Chustnice je farní obec ležící pod hradem Choustník. Často tak byl nazýván i samotný hrad. Srov. kol. – Hrad, zámky a tvrze v Čechách ..., s. 84 – 87; OSN, XII, s. 379; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 340, testamnet č. 31.

[Indorzát:] Kšaft Zikmunda krejčího [15]38.

16.

Testament měšťana Jiříka Květoně obsahující výčet dluhů a pohledávek o nichž má přehled jeho manželka. Všechno co z movitého i nemovitého statku zůstane, to odkazuje manželce a dětem. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti má jeho díl přejít na živé sourozence a jejich matku. Žádá purkmistra a pány, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Za poručníka ustanovuje svého bratra Václava. Svědky jsou purkmistr Štephl sladovník, rychtář Marek sladovník a konšel Bartoš Kuželka.

1539 leden 5., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/63, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta XV^C XXXVIII^O, v neděli před Svatými Třemi Králi.

Jiřík Květon učinil kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Nejprve co jsem komu dlužen.

Item pánům zádušních peněz to jse [v] registry vyjde.

Item Václavovi bratru, což jsem dlužen, on mi křivdy neučiní, ani dítkám mým a tu Václav bratr jeho, hned přede[m] poví, teho dluhu 15 kop míš[eňských], ulevil jest.

Item Markovi sladovníku všeho dluhu 2 kopy 9 g[r].

Item Štěphlovi též všeho dluhu 4 kopy 46 g[r].

²⁶⁶ Štepl, ale též Štephl sladovník byl v letech 1538 – 1541 purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/26 – 27, 4/29 a 4/31, kt. č. 487.

Item do cechu sladovnického 20 g[r] [pr]a[žských] a což jsem víc dlužen, o tom všem manželka moje dobře ví.

Item co jsou mně dlužni.

O tom také manželka moje o všem dobře ví.

Item statek svůj movitý i nemovitý, což po dluzích zůstane, ten odkazuji manželce mé a dítkám mým, aby se o to právě rozdělili a jestliže by kterého pán Bůh z nich z světa neuchoval, spadni díl jeho na živého zůstalého, též i na manželku mou a prosím pana purkmistra a pánů, aby tento kšaft můj pečeti městskou zapečetili a potvrdili.

Poručníka mocného činím Václava, bratra svého a jemu toho důvěrně věřím, jako bratru svému milému, že dítkám těm i manželce mé radou i pomocen bude, jako věrný poručník a strýc jejich.

A při tom kšaftu byli jsú Múďří a Opatrní Štephl sladovník na místě purkmistra, Marek sladovník²⁶⁷ na místě rychtáře, Bartoš Kuželka ty časy konšel.

[Indorzát:] Kšaft Jiříka Květoně [15]39.

17.

Testament měšťanky Johanky Železné obsahující pouze výčet pohledávek, neboť prohlásila, že nikomu nic dlužná není. Knapům do cechu odkazuje 1 kopu míšeňskou a ševcům do cechu 1 kopu pražskou. Všechno co ze statku zůstane, to odkazuje své vnučce Anně. Za poručníky ustanovuje purkmistra a pány a žádá je, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Kašpar Holub, rychtář Jiří Blahota a konšelé Řehoř soukeník a Matěj z Telecích Hor.

1541 únor 25., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/65, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

²⁶⁷ Marek sladovník byl rychtářem v roce 1539. Vzhledem k neúplnému zachování purkmistrovských rejstříků, je tato informace čerpána z tohoto pramene.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta XV^c XLI, v pátek po Svatém Matěji, apoštolu Božím, Johanka Železná učinila kšaft a rozkázání o svůj stat[e]ček movitý i nemovitý, jsúci při rozumu a paměti dobré.

Item nejprve oznámila, že žádné[m]u nic dlužná není, kromě kupci 2 kopy, které muži jejímu počítány byly, když byl pastýřem.

Item co jsú jí dlužni.

It[em] u Jiříka Rachaře na pěšině na tom gruntu oznámila, že 11 kop míš[eňských] má.

Item gruntu, kterýž Adam Zadražil koupil na předměstí podle Vaňka písaře, oznámila, že tu 11 kop [pr]a[žských] má.

It[em] z toho odkazuje knapům do cechu 1 kopu míš[eňskú].

Item též do cechu ševcovské[h]o též odkazuje 1 kopu [pr]a[žskú].

Item což víc [pr]a[žských] [ze] statčku její[h]o přesto pozůstane, to vše odkazuje Anně, vnučce své.

Také oznámila, že jí Šimon soukeník od dvou poluvozy [!] dlužen. A ona také, že j[es]t za půl léta tohoto od podruž[i]ně dlužna.

Poručníky mocné činí pana purkmistra a pány. A prosila jich, aby tento kšaft její pečeti městskou zapečetili a potvrdili.

A při tom kšaftu byli, jsú Moudří a Opatrní Kašpar Holub²⁶⁸ ty časy purkmistr, Jiřík Blahota ty časy rychtář, Řehoř soukeník, Matěj z Telecích Hor, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Kšaft Johanky Železné [15]51 [!].

18.

Testament měšťana Jana Strádala, kterým všechno co z movitého i nemovitého statku zůstane, to odkazuje manželce Markýtě, která má být na statku mocnou hospodyní. Za poručníky ustanovuje Mikuláše sedláře a Matěje Rozoumka. Svědky jsou purkmistr

²⁶⁸ V letech 1545 – 1547 byl rychtářem, v letech 1541 – 1544, 1549 – 1550 purkmistrem a konšelem, 1576 – 1578, 1581, 1583 obecní starší města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 – 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sing. č. IV A 4/ 37 – 4/39, kt. č. 488, testament č. 86.

Kašpar Holub, rychtář Linhart Gregora a konšelé Bartoš Kuželka, Matěj Třeboňský a Jan Prachatický.

1543 květen 2., [Soběslav]

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/66, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta XV ^C XLIII, v středu po S[vatém] Filipu [a] Jakubu.

Jan Strádal učinil kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý, jsa při paměti dobré i rozumu dobré[h]o.

Item žádný mi nic dlužen není.

Item co sem komu dlužen, o tom všem manželka má dobře ví.

Item statek svůj všecken movitý i nemovitý, což po dluzích ostane, toho vše[h]o Markýtu, manželku svou, zůstavuji a plnú hospodyní činím.

Poručníky mocné činím Mikuláše sedláře, Matěje <Kosaře> Rozoumka.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Kašpar Holub ty časy purkmistr, Linhart Gregora ty časy rychtář, Bartoš Kuželka, Matěj Třeboňský, Jan Prachatický²⁶⁹, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Kšaft Jana Strádala [15]43.

19.

Testament měšťana Jakuba Maška (Marka), kterým všechno co z movitého i nemovitého statku zůstane, to odkazuje manželce Lidmile, dceři Anně a svému nenarozenému vnoučeti. Za poručníky ustanovuje svého zetě Marka, Matěje Třeboňského a Martina Račmana a žádá pana purkmistra a pány, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky testamentu jsou purkmistr

²⁶⁹ Jan Prachatický byl purkmistrem v letech 1542 a 1544. Dle tohoto testamentu i v roce 1543. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 – 4/35, kt. č. 487.

Kašpar pekař, rychtář Linhart Gregora a konšelé Bartoš Kuželka, Kašpar Holub, Václav Hradecký a Pavel Hruška.

1543 květen 23., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/67, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta [an]no XV ^c XXXIII, v[e] středu před Novým Tělem, Múdrý a Opatrný muž Jakub Marků^a učinil kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý, jsa při rozumu a dobré paměti.

Item na[j]prve co jsem ko[m]u dlužen.

Item jeho mi[los]ti pá[n]u na[šem]u za vlnu 30 kop [pr]a[žských] 19 g[r] 2[den].

Item Janovi Maško[vi]c 10 kop.

Item Markovi zeti své[m]u 10 kop a jestliže sem komu co víc dlužen, manželka o tom dobře ví.

Item co jsú mně dlužni.

Item Jan Mašků za postavy 36 kop a od barvy 2 kopy.

Item Sosnová 13 kop [pr]a[žských].

Item Štephl kožišník za dům 80 kop, zavdal na to 10 kop, platili má po 6 kopách při každých Vánocích.

Item Adam sladovník za slad ječný po 30 t[žbereg]h 10 kop.

Item což víc statku mé[h]o pozůstane movité[h]o i nemovitého, ten odkazuji Lidmile, manželce své a Anně, dceři své i dít[ět]i to[m]u, kterýmž obtěž[ka]ná j[es]t.

Item poručníky mocné činím Marka zetě své[h]o, Matěje Třeboňské[h]o, Martina Račmana²⁷⁰.

A prosím pana purkmistra a pánů, aby tento kšaft pečetí svú městskú zapečetili a potvrdili.

A při tom kšaftu byli jsú Múdrí a Opatrní Kašpar pekař²⁷¹ ty časy purkmistr, Linhart Gregora ty časy rychtář, Bartoš Kuželka, Kašpar Holub, Václav Hradecký²⁷², Pavel Hruška²⁷³, ty časy konšelé.

²⁷⁰ V letech 1546 – 1551 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 39, kt. č. 488.

[Indorzát:] Kšaft Jakuba Maško[vi]c. [15]43.

Ediční poznámka:

^a Dle indorzátu se nejedná o Jakuba Marka, ale Maška. V rejstříku je zařazen pod heslem Mašek.

20.

Testament měšťanky Doroty Hanžkové odkazující nároky na nájem od Motourka řezníka a ostatní movitý i nemovitý statek své dceři Anně. Pokud by se nedožila dospělosti, má její dědictví přejít rovným dílem na sestru Lidmilu a Jana Moravcovského. Za poručníky ustanovuje purkmistra a pány, nyní i budoucí. Svědky jsou purkmistr Václav Meziřícký, rychtář Mikuláš soukeník a konšelé Vavřinec Vodička, Václav Souček, Jana Šimka a Jiříka Bradatého.

1545 listopad 13., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/69, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Léta XV^c XLV, v pátek den S[vatéh]o Brikcí.

Dorota Hanžková, učinila kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý, soucí při dobré paměti a rozumu.

²⁷¹ V letech 1541 – 1543 a v r. 1558 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Vzhledem k neúplně dochovaným rejstříkům, je vychází informace o jeho úřadování v r. 1558 z tohoto pramene. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 – 4/34, kt. č. 487.

²⁷² Václav Hradecký byl v roce 1550 – 1552 rychtářem, v letech 1538 – 1539 a 1541– 1543 purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/18 – 4/36, kt. č. 487; Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

²⁷³ Pavel Hruška byl v letech 1542, 1544 – 1547, 1549 purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 – 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/39, kt. č. 488.

It[em] nejprve nájemcu [!] mám u Motourka řezníka 20 kop míš[eňských]. Ty odkazují Anně dceři své i jiný všecek statček, což ho koli j[es]t to Anně všecko odkazují. A to mocně poroučím panu purkmistrovi a pánům nynějším i budoucím, aby toho sirotka mého opatrovali a té spravedlivosti jí dopomohli. A jestliže by jí pán Bůh smrti neuchoval do let došlých, to aby připadlo na Lidmilu, sestru mou a na Jana Moravcovic, rovným podílem.

A při tom kšaftu byli sou Múdrí a Opatrní Václav Meziřícký toho času purkmistr, Mikuláš soukeník na místě rychtáře, Vavřinec Vodička, Václav Souček, Jan Šimkú²⁷⁴, Jiřík Bradatý²⁷⁵, toho času konšelé.

[Indorzát:] Kšaft Doroty Hanžkové.

21.

Testament měšťana Bartoše krejčího obsahující výčet dluhů a pohledávek o nichž má přehled jeho manželka Lidmila. Všechno co ze statku zůstane, to odkazuje své ženě a dětem. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na živé sourozence a jejich matku. Za poručníky ustanovuje purkmistra a pány, nynější i budoucí a žádá je, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Jan Rozoumek, rychtář Kašpar Holub a konšelé Bartoš Kuželka a Matěj Třeboňský.

1546 září 24., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/70, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta [an]no XLVI^{Oa}, v pátek před S[vatý]m Václavem.

²⁷⁴ V r. 1545 purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstřík z roku 1545, sign. č. IV A 4/35 – 4/36, kt. č. 487.

²⁷⁵ Vzhledem k neúplnosti rejstříků pochází údaj o jeho úřadování z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/35 – 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstřík z roku 1546, sign. č. 4/37, kt. č. 488.

Bartoš krejčí, syn Moravců[v], učinil jest kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý o všem, sa při paměti dobré.

Item nejprve což jest komu dluže[n].

Item Janovi Maškovici 14 kop a 18 g[r] míšeň[ských].

Item Václavovi Mezeříckému 20 kop.

Item Vavřincovi Vodičkovi 40 d[en].

Item co sou jemu dlužni, o tom že manželka o všem dobrou vědomost má.

Item což by koli statku mé[h]o po těchto dluzích pozůstalo, ten odkazuji Lidmile manželce mé a dítkám mým, aby se o to věrně a [s]p[ravedli]vě rozdělili, pakliby kterého pán Bůh smrti neuchoval do let došlých, spadni díl jeho na živé pozůstaté, též i na manželku mů, jestli že by stavu své[h]o neproměnila.

Poručníky mocné činí[m] pana purkmistra a pány konšele nynějších i budoucí a prosím jich, aby tento kšaft můj pečeti městskou zapečetili a potvrdili.

A při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní Jan Rozoumek²⁷⁶ ty časy purkmistr, Kašpar Holub ty časy rychtářem^b, Bartoš Kuželka, Matěj Třeboňský, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Kšaft Bartoše krejčího, Moravcovic.

Ediční poznámka:

^a Datace odpovídá originálu.

^b Dvěma čárkami oddělená vsuvka je v originále dodatečně dopsaná na levou stranu textu.

22.

Testament Jakuba Račmana z Višňového cestujícího do Itálie. Celý statek v případě své smrti odkazuje sestře Lidmile a jejímu manželu Kašparu Holubovi. Ten se zavazuje, že pokud se Jakub Račman vrátí zpátky, postoupí mu majetek zpět. Za poručníky ustanovuje purkmistra a pány konšelé města Soběslavi. Testament zapečetil svým

²⁷⁶ V letech 1545 – 1546 a 1549 – 1550 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/35 – 4/36, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/39, kt. č. 488.

vlastním sekretem a pro potvrzení jeho platnosti žádá purkmistra a pány, aby byl opatřen i městskou pečetí.

1548 listopad 30., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/72, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěné pečetě kšaftujícího i městská sloupnuty.

Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Amen.

Léta páně a[nno] XLVIII, ten pátek před nedělí Adventní.

Já, Jak[u]b Račman z Višňového²⁷⁷, poznal jsem to skrze Písmo Svaté, že jest jednomu každému vložena, jednou umříti, avšak neví člověk, kdy a neb v kterou hodinu. I maje já unýst' ten v krátkým času odejíti z vlasti z[e] své do cizích zemí a nejša tím ujištěn, navrátím-li se zase ve zdraví, čili skrze smrt z tohoto světa povolán budu a chtěje tomu, aby po mé smrti žádné nesnáze ani soudov zvláště, mezi přáteli mými nebyla.

Činím to mé poručení a kšaft o statek svoj, kteréhož mi pán Bůh popřáti ráčil, kterýž j[es]t mi zůstal kšaftem po nebožtíkovi panu otci mým nejmilejším, svobodný a nezávadný na gruntech při městě Soběslavi, a to těchto.

It[em] travník veliký j[es]t.

It[em] niva jedna za starou šibenicí.

It[em] též druhá niva i s travníkem, kteráž bude zatopena Novým rybníkem městským, za to mají páni i vsecka obec dáti spravedlivou odměnu.

It[em] třetí niva v Tobolkách²⁷⁸ též tu i čtvrtá niva v Tobolkách j[es]t a zahrada i stodola, v té zahradě kterážto jest podle mísaře s jedné a Dragule [!] knapa strany druhé o kterýchžto gruntech i travnicích Kašpar, švagr můj, v kterém položení jsou, dobrou vědomost má.

It[em] u <...> švagra svého mám 20 kop míš[eňských] půjčených.

It[em] žito mláčené tu v Soběslavi za obro[k] i mezi suté, s povolením jich [milos]tí, pánů poručníků domu Rožmberský[h]o, pánů mých milostivých.

²⁷⁷ Jakub Račman z Višňového byl příslušníkem vladyckého rodu, který sídlil na tvrzi Višňové. Od středověku tato tvrz patřila k Choustnickému panství. V roce 1557 koupil tvrz Jan Špulř z Jiter. Srov. Cikhart – Šlechtické a erbovní rodiny ..., s. 146; OSN, XVI, s. 762; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 961 – 962; Sedláček – Hrady, zámky a tvrže ..., s. 91.

²⁷⁸ Tobolky je lidové označení pro část Soběslavi, od náměstí směrem na západ k řece.

It[em] tento všecken statek svrchu psaný, jestli že by mně pán Bůh smrti neuchoval, mocně poroučím o dávám Kašparovi Holubovi švagra své[m]u a Lidmile manželce jeho, sestřenici mé milé, za to dobré přátelství, které jsú mi činili a činí až posavad též i za ty služby, které jsú mi při těch gruntech práci svú ukazovali a tuto moc jemu Kašparovi, š[v]agru svému a Lidmile manželce jeho dávám, jestli že by kterému příteli mému i své[m]u z toho statku jim odkázaného co dáti, neb učiniti chtěli, toho budou jmíti dobrou vůli. A pakli by mi se pán Bůh pomohl ve zdraví zase vrátiti, toho mi Kašpar švagr můj bude povinen zase zaúplna postoupiti.

A já, Jakub Račman, tohoto mého kšaftu činím mocné poručníky pana purkmistra, pány města Soběslavě, jakožto pány přátele mé milé. A pro lepší toho všeho jistotu, zapečetil jsem tento kšaft sekretem svým vlastním, jeho[ž] užívá[m]. A připrosil jsem pana purkmistra [a] pánů, aby vedle mé pečeť svú městskou přistiskli k tomuto listu, pro dosti vyznění těch všech věcí nahoře psaných.

Stalo se léta a dne svrchu psaného.

[Připojená obálka]: Zřízení pana Ja[k]uba Rač[mana] z Višňového, statku je[ho].

23.

Testament měšťana Martina Hradského obsahující pouze výčet pohledávek, protože prohlásil, že nikomu není nic dlužen. Svým synům Tomášovi odkazuje 20 kop pražských, Janovi též 20 kop pražských, Dobiášovi 10 kop pražských, Říhovi 10 kop pražských, dceři Markýtě 20 kop pražských a výbavu a dvěma vnoučatům každému 10 kop pražských. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na živého sourozence nebo na jejich matku. Své vnučce Anně odkazuje dále výbavu, kterou jí má dát jeho žena Lidmila. Všechn svůj movitý a nemovitý statek, tj. dům, živnost a hotové peníze odkazuje manželce Lidmile, která má dětem a vnoučatům vyplatit vše dle jeho odkazu i kdyby měla dům prodat. Za poručníka ustanovuje svého syna Jana. Svědky jsou purkmistr Petr Smrčka, rychtář Václav Meziřícký, primas Řehoř soukeník a konšel Bartoš Kuželka a žádá purkmistra a pány, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí.

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/73, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Léta XV ^C XLVIII, v sobotu před Nedělí jenž slove Remis[c]ere, učinil kšaft a rozkázání Martin Hradský, o svůj všecek statek movitý i nemovitý, jsa ještě při rozumu střízlivým.

Co jest komu dlužen.

Item Englovi [!] do Hradce zůstává 4 kopy míš[eňské] 10 d[en] [pr]a[žských].

Item žádnému nic dluže[n] nejsem.

Item [ze] statku svého odkazuji Tomášovi synu svému, do <...> odkazuji 20 kop [pr]a[žských].

Item Janovi, synu svému, též odkazuji 20 kop [pr]a[žských].

Item též Dobiášovi odkazuji 10 kop [pr]a[žských].

Item Říhovi odkazuji 10 kop [pr]a[žských].

Item Markýtě dceři své, odkazuji 20 kop [pr]a[žských], k tomu výpravu.

Item dvěma vnoučatů[m], každému odkazuji po 10 kop [pr]a[žských]. A jestliže by pán Bůh, kterého z nich smrti neuchoval, aby padlo z mrtvého na živého. A ještě, že by obě umřelo, aby spadlo na mateř jich.

A k tomu Anně vnučce své, k tě[m] 10 kopám poroučím Lidmile manželce své, aby ji k tomu výpravu dala.

Item statek svůj všecek movitý i nemovitý, jakožto dů[m], v[š]e[c]kav od řemesla a hotový peníze, to všecko odkazuji Lidmile, manželce své a z toho, aby vydala dětem me[jm] což sem kterému odkázal, však podle možnosti aneb kdyby dů[m] prodala.

A poručníka mocného činí[m] Jana syna svého.

A při to[m] kšaftu byli jsou Múdrí a Opatrní Petr Smrčka ty časy purkmistr²⁷⁹, Václav Mezeřícký ty časy rychtář, Řehoř soukeník, ty časy primas, Bartoš Kuželka, ty časy konšel.

Přito[m] žádám pana purkmistra a pánů, aby tento můj kšaft pečetí městskou potvrdili a zapečetili, aby se tomu vše[m]u za dost učinilo podle pořízení mého.

[Obálka:] Kšaft Martina Hradského. [15]49.

²⁷⁹ V letech 1555 – 1571 byl primasem, purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Byl bratrem Řehoře staršího Smrčky. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/43 – 4/49, kt. č. 488; Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/61, kt. č. 489 a testament č. 88.

Testament měšťana Michala Šitry obsahující výčet dluhů a pohledávek s upozorněním na dědictví po tchýni Martě z Horusic, v hodnotě 9 kop pražských, které mu jeho švagr doposud nevyplatil. V případě úmrtí odkazuje svůj movitý i nemovitý statek, dvůr, dědiny, nábytek i všechno hospodářství své manželce Markýtě a dětem. Pokud by se některé z nich nedožilo dospělosti má jeho díl přejít na živé sourozence a jejich matku. Za poručníky ustanovuje rychtáře Ješka Linharta a Petra farářovic a pana purkmistra a pány, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Jiřík Roubík, rychtář Havel soukeník a konšelé Bartoš Kuželka, Martin Račman, Václav Souček, Brikcí soukeník.

1550 březen 1., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/74, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Léta etc. padesátého, v sobotu před Nedělí jenž slove Reminis[c]jere, učinil kšaft a rozkázání Michal Šitru o svůj všecek movitý i nemovitý, jsa ještě při rozumu střízlivým a paměti dobré. Najprve co jest komu dluže[n] zůstal.

Item Jemšovi mísaři do Černovic²⁸⁰ zůstává 3 kopy [pr]a[žské].

Item Janovi Hůlovic 3 kopy [pr]a[žské].

Item Václavovi Zátkovi za sukno 27 g[r].

Item Bernhardovi Maškovic, též za sukno, kteréž vzal sobě na poctivice [?] i má na to jednu fůru hlíny.

Item solníko[vi] za sůl 66 g[r].

Item co sou jemu dlužni.

Item Jan Čápů po obci dluže[n] 23 g[r] 4 d[en].

Item Martin na Radkově²⁸¹ v Klenovicích²⁸² půjčených peněz 2 kopy.

²⁸⁰ Město, původně farní ves, příslušející k hradu Choustník. V 16. století byla Petrem Vokem z Rožmberka prodána Majdaléně Malovcové z Chýnova, která jí připojila ke svému Kamenickému panství. Srov. OSN, VI, s. 632 – 633; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 115.

²⁸¹ Ves u Tábora, v 15. a 16. století patřící ke koleji krále Václava. Srov. OSN, XXI, s. 36; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 749; Smrž – Soběslavsko ..., s. 77 – 78.

Item Chochol z Vlastiboře²⁸³ 23 g[r] českých, širo[ký]ch.

Item Valchů syn ze Zvěrotic Jan 1 [s]t[ryc]h ječmene.

Item Martin z Želče 16 g[r].

Item Vavřinec Vodička zůstává za 16 [s]t[ryc]h[ů] pšenice, každý čber po 43 g[r], dal na to 2 kopy [pr]a[žské].

Item šenkýř z Krtova²⁸⁴ 1 [s]t[ryc]h ovsa.

Item jakož má[m] odkázanych 9 kop [pr]a[žských], [od] nebožky Marty z Horusic²⁸⁵, matky manželky mé, ty sou za švagre[m] mé[m], tu v Horusicích i nevydal mi na to nic.

A jestliže by mě pán Bůh smrti neuchoval, tehdy statek svůj movitý i nemovitý, jakožto dvůr, dědiny i nábytek a všecko hospodařství, to všecko odkazuji Markýtě, manželce mé, i s dítkami mými. Tak jestliže by pán Bůh kterého z nich smrti neuchoval, spadni díl jeho na živé i na manželku mů.

Item poručníky mocné činí[m] Linhartu Ješka a Petra farářovic, jim toho důvě[řu]je, že to pro mne učiní. A prosím pana purkmistra a pánů, aby tento můj kšaft dali zapečetiti pečetí městskou.

A při to[m] kšaftu byli jsou Moudří a Opatrní Jiřík Roubík²⁸⁶ ty časy purkmistr, Havel soukeník²⁸⁷ ty časy rychtář, Bartoš Kuželka, Martin Račman, Václav Souček, Brikcí soukeník²⁸⁸, ty časy konšelé.

[Připojená obálka]: Kšaft Michala Šitrovic [15]50.

²⁸² Ves u Soběslavi, bývalá část Neděického Újezdce, patřící k Louňovickému klášteru. Jméno je odvozeno od čeledi Klenovy. Klen byl prý jedním z vůdců Doudlebů. V 15. století se dostala do majetku města Tábora a po konfiskaci v roce 1547 do majetku Rožmberkům. Srov. OSN, XIV, s. 360; Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 416; Smrž – Soběslavsko ... s. 104 – 109.

²⁸³ Zdejší kraj prý osadili Doudlebové a vladyka jménem Vlastibor, který se v této oblasti usadil, založil osadu. Srov. OSN, XXVI, s. 811; Smrž – Soběslavsko ..., s. 202 – 208.

²⁸⁴ Srov. OSN, XV, s. 270.

²⁸⁵ Srov. OSN, XI, s. 643.

²⁸⁶ V letech 1541 – 1560 byl purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky z let 1545 – 1546, sign. č. IV A 4/31, 4/33 – 4/36, kt. č. 487; Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

²⁸⁷ Informace o jeho funkci vychází z tohoto pramene. V purkmistrovských rejstřících jeho jméno nefiguruje.

²⁸⁸ V r. 1549 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstřík z roku 1549, sign. č. IV A 4/38 – 4/39, kt. č. 488.

Testament měšťana Jakuba mečíře obsahující výčet dluhů a pohledávek. V případě úmrtí odkazuje zbytek majetku své (druhé) manželce Anně s odkazem vyplatit pastorkovi dlužné peníze, v hodnotě 20 kop pražských. Za poručníky ustanovuje konšela Jana Rozoumka a rychtáře Václava Hradeckého a žádá pana purkmistra a pány, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Bartoš Kuželka, rychtář Václav Hradecký a konšelé Vavřinec Vodička a Jan Rozoumek.

1550 květen 1., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/75, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Léta etc. padesátého, ve čtvrtek, den S[vatéh]o Filipa a Jakuba, učinil kšaft a rozkázání Jakub mečíř, o svůj statek movitý i nemovitý, ještě jsa při paměti a rozumu střízlivým tak, jakž mu vyrozuměti se mohlo.

Co jest komu dluže[n].

Item mladému mistru z<a> Budějovic²⁸⁹ za hlavně 2 kopy [pr]a[žské].

Item Janovi Maškovici za dvoje sukno na nohavice, on ví dobře, co jest toho.

Item Václavovi Mezeříckému 12 g[r].

Item Janovi Roz[o]umkovi 20 g[r].

Item jakož se šacuňk stal o gruntík na které[m] sem, pane[m] purkmistre[m] a pány s vólí sirotka tak, že jest polože[n] ten gru[n]t i svršky za 40 g[r] [pr]a[žských].

A žádati se mělo 4 kopy a vel[j]ruňkové po 3 kopách do té polovici sumy, kteráž pastorku náleží, jakožto 20 kop a mě po první ženě 20 kop.

Item jestliže by mně pán Bůh neuchoval, což má[m] málo nebo mnoho, to odkazuji Anně manželce své. Avšak z toho, aby dala pastorku mé[m]u 20 kop [pr]a[žských] tak, jakž šacuňk šíře z toho v sobě zavírá.

Poručníky mocné činí[m] pana Jana Rozoumka [a] Václava Hradeckého.

²⁸⁹ České Budějovice. Srov. Sedláček – Historický slovník ..., s. 75 – 78.

A při to[m] prosím vás pana purkmistra a pánů, aby tento můj kšaft a rozkázání pečeti městskou zapečetili.

A při to[m] kšaftu byli Moudří a Opatrní Bartoš Kuželka ty časy na místě purkmistra, Václav Hradecký na místě rychtáře, Vavřinec Vodička, Jan Rozoumek, ty časy konšelé.

[Indorzát]: Kšaft Ja[ku]ba mečíře [15]50.

26.

Testament měšťana Jana Heršovského obsahující výčet dluhů a pohledávek s upozorněním na dědictví po svém otci v hodnotě 32 kop pražských, které odkazuje dětem a své manželce, stejně jako všecken svůj ostatní statek. Pokud by se některé z dětí nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na živé sourozence a jejich matku. V případě úmrtí všech odkazuje statek své sestře Anně. Za poručníky ustanovuje konšele Jana Rozoumka a Petra Smrčku a žádá pana purkmistra a pány, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Jan Smetánka, konšelé Jan Rozoumek a Petr Smrčka a rychtář Vavřinec Vodička.

1550 listopad 2., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/76, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Léta etc. padesátého, v Neděli po Všech Svatých, učinil kšaft a rozkázání Jan Heršů²⁹⁰, o svůj statek všecken movitý i nemovitý, jsa ještě při rozumu střízlivé[m].

Co jest komu dlužen zůstal, žádnému víc dluže[n] nejsem.

Item těch 32 kop [pr]a[žských], kteréž má[m] odkázané od nebožtíka otce mého, na gru[n]tu Heršovském, těch odkazuji dítkám me[jm] a manželce mé.

Toto sou jemu dlužni zůstali.

Jíra Strádalů zůstává mu 3 kopy 26 g[r].

²⁹⁰ Syn Duška Heršovského. Srov. testament č. 99 z r. 1547.

Anna Macocha mi zů[stává] mi 2 kopy 5 g[r] a půl vozu 3 [s]t[ryc]h[ů] žita.

Item stat[e]ček svůj všecken odkazuji manželce své i s dětmi mým. A jestliže by kterého dítěte mé[h]o pán Bůh smrti neuchoval, spadni z mrtvého na živé, pakliby všickni dítky mé zemřeli i manželka moje, statček ten můj všecken, kterýž by mi spravedlivě náležel, ten odkazuji Anně sestře mé.

Poručníky mocné činí[m] Jana Rozoumka a Petra Smrčkovíc.

A přito[m] žádám pana purkmistra a pánů, aby tento můj kšaft pečeti městskou zapečetili a potvrdili. A při to[m] kšaftu byli jsou Moudří a Opatrní Jan Smetánka²⁹¹ ty časy purkmistr, Jan Rozoumek, Petr Smrčka, ty časy konšelé, Vavřinec Vodička ty časy rychtář.

[Indorzáť:] Kšaft nebožtíka Jana Heršovic, Duška syn. [15]50.

27.

Testament měšťana Vavřince Sedlčanského obsahující výčet dluhů. Svůj statek odkazuje manželce Markétě, která na něm má do své smrti hospodařit. Poté má případnou obci, která s ní má naložit podle vlastního uvážení. Za poručníky ustanovuje Kašpara Holuba a Tomáše konvaře a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Bartoš Kuželka, rychtář Petr Smrčka a konšelé Václav Meziřícký a Jiří Roubík.

1551 duben 24., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

²⁹¹ V letech 1530, 1532, 1550, 1552 a 1559 byl purkmistrem a konšelem města Soběslav. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/18 – 4/36, kt. č. 487; Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

Léta XV^C padesátého prvního, ten outerý po Svatým Jiří, učinil kšaft a rozkázání Vavřinec Sedlčanský, jsa při rozumu střízlivým tak, jak mu se vyrozuměti mohlo.

Item co sem komu dlužen.

Item Jiříkovi Roubíkovi 2 kopy [pr]a[žských].

Item Bartošovi Třeboňských 1 kopu.

Item Jakubovi Ješkovíc též 1 kopu.

Item sedlákům skalickým za les 32 g[r].

Item do cechu našeho 2 kopy 9 g[r].

Item co sou mně dlužni.

Item Jan Čáp z předměstí 40 g[r].

Item Housková řezníková 30 g[r].

Item Valchová ze Zvěrotic 13 g[r].

Item chlap[e]ček 40 g[r].

Item Matuš Račman půjčených 80 g[r].

Item podruhé <zuo:> 1 kopu.

Item potřetí 35 g[r].

Item počtvrté 6 g[r].

Item popáté 5 g[r] 4 d[en].

Item víc 4 g[r].

Item Heršová z předměstí 1 kopu.

It[e]m víc Houšková 36 g[r].

It[e]m víc zůstává 3 [s]t[rychy] žita.

It[e]m mlynář z Roudného²⁹² zů[stává] 1 [s]t[rych] mouky.

Zeť týž rukojmí za 1 [s]t[rych].

It[e]m k Božímu domu zde v Soběslavi²⁹³ odkazují [ze] statku mého 10 kop [pr]a[žských].

It[e]m do špitála k svatému Vítu²⁹⁴ též odkazují 10 kop [pr]a[žských].

It[e]m statek můj všeckem movitý i nemovitý, ten všecken odkazují Markýtě, manželce mé, aby v ně[m] vládla do smrti své a po smrti její aby to přišlo v moc panu purkmistru a pánů[m]. A takový statek pozůstalý aby obrátili na skutky milosrdné tak, jakž by se jim nejlépe zdálo a líbilo.

²⁹² Vesnice a tvrz u Soběslavi, ve 14. stol. v majetku Vítka, příslušela k Bechyni. V 16. stol. jí získali Hozlaurové z Hozlau (až do r. 1600). Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 773.

²⁹³ Mínen je zde zřejmě kostel sv. Petra a Pavla na náměstí.

²⁹⁴ Kostel sv. Víta se nachází mimo centrum města.

Poručníky mocné činí[m] Kašpara Holuba a Tomáše konvaře, pro ochranu manželky mé.

A při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní pan Bartoš Kuželka na místě purkmistra, Václava Mezeříckého, Petr Smrčku na místě rychtáře, Jiřík Roubík ty časy konšel.

A jestliže by mne Pán Bůh smrti neuchoval, p[ro]sím pana purkmistra a pánů, aby tento můj kšaft pečeti městskou potvrdili a zapečetili.

Léta et [cetera] LI^o v sobotu den S[vatéh]o Petra v okovách²⁹⁵ tento kšaft jest čten Markétě Zvoníkové z žádosti její, při přítomnosti Kašpara Holuba a Tomáše konvaře poručníků jejích, kdež poděkování učinivše, ten kšaft že j[es]t táž Markýta, podle znění jeho, přijala a přijímá tak, jakž v sobě obsahuje a podle toho kšaftu žádá zachována býti.

[Obálka:] Kšaft Vavřince Sedlčanského.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

28.

Testament měšťana Václava Meziříckého obsahující výčet dluhů. Svůj statek rovným dílem odkazuje dětem Janovi, Lidmile, Regině, Adamovi, Nikodémovi a Jiříkovi, s tím, že Jan a Lidmila mají do statku vrátit částky, které jim jejich otec zapůjčil. Dále odkazuje 5 kop pražských na opravu cesty, která míří k Jindřichovu Hradci. Pokud by se některé z dětí nedožilo dospělosti, má jeho díl přejít na zbylé živé. Pokud by dům a hospodářství prodávali, aby jeho dcera Regina s manželem Václavem, zaručili, spolu s poručníky a kupci, dobrou prodejní cenu. Za poručníky ustanovuje Jana Rozoumka a Ondřeje kováře, kterým za tuto službu nařizuje vydat hřebíčkového sukna po 6 kopách, a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Matěj soukeník, rychtář Petr Smrčka a konšelé Bartoš Kuželka, Jan Rozoumek a Vavřinec Marků.

²⁹⁵ 1. srpna 1551. Srov. Fridrich – Rukověť ..., s. 144 a 216.

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta 1552, v pondělí před Božím Vstoupením[m], Múdrý a Opatrný muž Václav Mezeřícký učinil kšaft a rozkázání o svůj všecek statek movitý i nemovitý, jsouc při paměti dobré a rozumu celého.

Item žádnému nic dlužen nejsem, kromě 3 kop [pr]a[žských], které sem vzal k sobě z gruntu Křišťanů slo[v]je z Nedvědic, ty náležejí k schování [k] pánů[m] na rathaus.

Item což sou mi koli kdo co dlužni, to se vše na registrách najde i na cedulích řezaných.

Item statek můj všecken <odkazuji> movitý i nemovitý, ten všecken odkazuji dítkám mým, jakožto Janovi, Lidmile, Regině, Adamovi, Nikodémovi, Jiříkovi na rovný díl, však na te[n] způsob, aby Jan přiložíc k tomuto statku 2 kopy míšeňských, což sem mu k živnosti dal a půjčil, aby měl rovný díl s nimi, a Lidmila též přiložíc k tomu což sem jí koli dal, z toho ze všeho 50 kop míšeň[ských], též aby měla rovný díl s nimi. A což se podílu, kterýž na Jiříka přijde, kteréhož Jan na Táboře chová, jestliže by Jan podílu jeho potřebovati chtěl, toho aby mu bylo propůjčeno pod zaručením do let. A to p[ro]to, aby téhož Jiříka tím snáz Jan odchovati mohl. A což se též podílu Nikodémova dotýče, to se též Martinovi Hartmanické[m]u učiniti a propůjčiti má, pod zaručení[m] též tak do let Nikodémova. A týž Regina, jestliže by podílu Adamova potřebovali k živnosti chtěla, týž také do let téhož Adama pod zaručení[m] se jí to učiniti má. A jestliže by kterého dítěte mého Pán Bůh smrti neuchoval, prve, nežli by k létům došli, díl jeho spadni na jiné všeckni živé pozůstaté. Item což se Václava zetě mého s Reginou dcerou mou dotýče, jestliže by se jim vidělo a zdálo s vůlí poručníků a nápadníků, dům a jiný grunty, nábytky, hospodářství koupili, toho aby předkem vůli měli a slušně aby se s nimi smluvili. Item z[e] statku svého odkazuji 5 kop [pr]a[žských] na opravu cesty, kteráž [j]de k Hradci²⁹⁶ mimo zahradu mou a to pro ten zlýbek [!], kterýž s těch stok [j]de na zahradu mou.

Item poručníky mocné činí[m] pana Jana Rozoumka, Ondřeje kováře s vůlí jejich tak, jakž sem jich dožádal a to sú mi připověděli, na žádost m[o]u učinili a za to aby každému dobrého sukna hřebíčkového po 6 loktech dáno bylo.

²⁹⁶ Jindřichův Hradec. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 259 – 260.

A jestliže by mne Pán Bůh smrti neuchoval, prosí[m] pana purkmistra a pány, aby tento můj kšaft pečeti městskou zapečetili a potvrdili.

A přito[m] kšaftu byli sou Moudrý a Opatrný Matěj soukeník²⁹⁷ ty časy purkmistr, Petr Smrčků ty časy rychtář, Bartoš Kuželka, Jan Rozoumek, Vavřinec Marků²⁹⁸, ty časy konšelé.

[Obálka:] Kšaft Václava Mezeříckého [15]52.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

29.

Testament měšťana písaře Václava obsahující podrobný výčet dluhů. Kateřině nařizuje, aby z domu a pozemků vydala Dorotě kováře 3 kopy a duchnu, dceři Barboře nařizuje vyplatit 4 kopy, stejnou částku vnoučatům a k tomu 2 kopy pro vnučku Barboru. Za poručníky ustanovuje Jana Rozoumka, Vavřince Vodičku a Václava kováře a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti.

1552 srpen 11., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Ame[n].

Léta et [cetera] [15]52, <Já>, ve čtvrtek, den S[vatéh]o Tiburci[a].

²⁹⁷ V letech 1552 – 1553, 1556 – 1557, 1559, 1565, 1567 a 1577 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

²⁹⁸ V letech 1551 – 1552 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

Já, Václav písař, znamenav nedostatek zdraví svého a že na tomto světě o nic jistějšího není, než hodina smrti a nejnejistějšího, jako den smrti, i p[ro]tož chtěje tomu, aby po smrti mé o můj stat[e]ček žádných různic nebylo a na paměti i protož takto řídím a odkazuji o svý[m]statečku et [cetera].

It[e]m nejprve komu sem co dluže[n].

It[e]m za grunt[í]k 10 kop.

Platiti se má při každý[m] S[vatý]m Jiří po 2 kop[ách] a to se tím prodlilo, že sem dal 3 ve[j]ruňky po 6 kopách [pr]a[žských] a tak přišlo 18 kop i na to prosím pana purk[mistra] a pánů, že se [o] to spravedlivě okázati ráčí, služba, kteráž mi užitá a od nich spravedlivá byla víc než za 5 let, aby ten dluh poraže[n] byl.

Item více pánů[m] sem dluže[n] 6 kop a někdy j[es]t též prosím, že po[t]o[m] ty sirotky volně s [d]cerami naloží.

It[e]m panu Janovi za 4 lokty sukna, on ví po čem, má na to 1 kopu hotových peněz <a 1 kopu od listu zachovačítí [!]> více pa[n] pan Jan půj[čených], že bych mu dluže[n] byl na nějaký loket sukna, a 4 lokty, vlečku <...> j[es]t okolo 12 nebo 2 <...> let a <...> dvou kan<...>ych sukna po 4 čtvrtích,^b <...no>mu Němci, který u mě byl na putšochy [!], však mi křivdy neučiní.

Item pan Bartošovi neví[m], co má na to 25 g[r], však mi křivdy neučiní.

It[e]m za šaty ložné Blahotovské 4 kopy míš[eňské] 20 g[r].

It[e]m Šteflové pět tolarů, ty se platí po kopě každý rok a víc za sůl a za nebožku ženu 2 kopy.

It[e]m panu Janovi písaři 1 tolar.

It[e]m Koubovi pekaři mé[m]u kmotru též 1 tolar.

Černému pekař[i] 11 g[r] míš[eňských] 2 d[en].

It[e]m Janovi pekaři též za chléb 2 g[r].

It[e]m Maruši 14 g[r] a 3 d[en].

It[em] Kašparovi Žemličkovi za koláč 8 neb 9 d[en].

It[em] Krávové za pálené víno 1 g[r].

It[em] Houskové za maso neví[m] 3 li groše.

It[e]m z[e] statečku mého poroučím a odkazuji Kateřině^b s těmi sirotky dům tento, lusy vseckny a z toho aby vydala Dorotě kovárce 3 kopy a duchnu.

It[e]m Barboře [d]ceři mé 4 kopy.

It[e]m Mandalénině[m] děte[m] 4 kopy a Barboře [d]ceři její zvlášť 2 kopy a to aby jim vydávala na volné roky.

It[e]m u pana Bartoše má[m] v zástavě 3 lžíce, všeckni stříbrné, kteréž má nebožka žena zastavila Kuželkové starý ve třech kopách a 10 g[r].

A to sem provedl před pane[m] Bartošem, nebožtíkem Brych<k>em Hubatý[m], že na těch účtech jest svobodná výplata a pa[na] Bartoše k to[m]u povol<al>, když bych koli mohli nebo děti moji, aby sobě ty lžíce vyplatili.

Prosím pana purk[mistra] a pánů, když by mne Pán Bůh smrti neuchoval, aby tento kšaft svou pečeti zapečetili a potvrdili.

Poručníky mocné činí[m] pana Jana Rozoumka a pana Vavřince Vodičku, jako přítele mé milé a Václava kováře.

Panu Petro[v]i za dluh obecní 2 kopy 10 g[r].^c

[Obálka:] Kšaft Václava písaře [15]52.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Vsuvka je psaná pod textem odlišným rukopisem a pastelkou červené barvy.

^c Dodatek psaný pod textem odlišným rukopisem. V textu není učiněna žádná značka, kam by tento dluh patřil a je proto umístěn místo, které odpovídá originálu.

30.

Testament měšťana pekaře Jana Čízka z města Boleslavi obsahující soupis odkazů. Část dluhu u Bartoše soukeníka v Berouně odkazuje dětem své sestry Anny, svému bratru Jírovi kabát a váček, část peněz na kostel v Berouně, část do cechů knapů a pekařů. Část ke špitálu v Soběslavi a osobní věci soběslavským měšťanům. Žádá, aby jeho zachovací list, který uschoval u Bartoše soukeníka, byl předán jeho otci do Boleslavi. Dále žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou konšelé Václav Souček a Matěj soukeník a městský písař Lorenc.

1553 březen 10., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Léta et [cetera] LIII^o, v pátek před S[vatý]m Řehoře[m], učinil kšaft a rozkázání poctivý mládenec Jan Čížek řemesla pekařského, rodič města <Sob> Boleslavi²⁹⁹, syn Václava pekaře odtudž, o svůj statek movitý i nemovitý, jsouc při rozumu střízlivým.

Item jakož má[m] v městě Berouně³⁰⁰ u pana Bartoše soukeníka 25 kop [pr]a[žských] i z těch peněz odkazuji dětem Anny, sestry mé 5 kop [pr]a[žských].

It[e]m k božímu domu do města Berouna odkazuji 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m mistrů[m] řemesla pekařského do cechu odkazuji 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m knapů[m] do cechu též 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m do špitála v městě Soběslavi odkazuji 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m Anně Houskovic dcerce, odkazuji 8 kop [pr]a[žských].

It[e]m Valentinovi Vopavskému a Matějčickovi synu jeho, odkazuji 4 kopy [pr]a[žské].

It[e]m též obzvlášť Matěj[í]čkovi, synu Vale[n]tina Vopavského, odkazuji nohavice kožené a klobouk s pérem.

It[e]m Jírovi bratru mému odkazuji kabát a váček.

It[e]m strýčkovi knapu, kterýž přítele[m] j[es]t, pa[n]u děkanovi soběslavskému odkazuji sukni mou flander[k]ovou.

It[e]m listy, kteréž sem témuž pa[n]u Bartošovi schovati dal, totiž to zachovací, aby je otec můj zase v moc svú vzal.

A přito[m] kšaftu byli sou Václav Souček a Matěj soukeník, ty časy konšelé a Lorenc písař městský.

A přito[m] prosím, aby tento můj kšaft pečeti městskou potvrdili a za a [!] pečetili.

[Obálka:] Kšaft Jana Čízka, řemesla pekařského z města Boleslavi, [15]53.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Jméno „Anna“ je psáno pod řádkem.

²⁹⁹ Boleslav Staré, ale může být též Mladá. Sro. Sedláček – Historický slovník ..., s. 38 – 39.

³⁰⁰ Srov. Sedláček – Historický slovník ..., s. 18 – 19.

Testament měšťana Maška, lovčího z Chustnice, obsahující výčet dluhů, které odkazuje manželce Martě, svým dcerám Kateřině, Alžbětě, Markétě, Barboře a vnuku Janovi. Dvůr v Soběslavi v hodnotě 80 kop pražských postupuje Ondřeji konvaři se zálohou 10 kop a splátkami 5 kop, které odkazuje manželce Martě. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány nynější i budoucí a žádá je, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou primas Martin Račman starší, konšelé Kašpar Holub a Ondřej konvař, a choustnický kněz Tomáš..

1553 říjen 23., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. II B 1/4, kn. č. 300, f. 1v, 1r, 2v.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Kšaft Maška Lovčího z Chusnice.

Léta et [cetera] LIII^o, ten pondělí po S[vat]é Voršile, opatrný muž Mašek lovčí z Chusnice, učinil kšaft a rozkázání o svůj všecken statek movitý i nemovitý, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Item padesáte kop g[r] českých, kt<erě>ž mám u pana Voldřicha Smrčky na listu, z té sumy odkazuji dětem Petrovým padesáte kop míšeň[ských] a druhých padesáte kop Janovi, vnuku mému, synu Mikuláše z Krtova. A tu sumu svrchu jmenovanú u pana Voldřicha Smrčky, ty poroučím panu purkmistru a pánů[m] města Soběslavě k vyzdvižení a k dochování <tým>ž dětem nahoře jmenovaný[m].

It[e]m u pana Mikuláše z Tučap a na Budislavě³⁰¹ mám 30 kop míšeň[ských].

It[e]m u pana Jana Volbrama, purkrabí chusnického má[m] 10 kop [pr]a[žských], kteréž mám na listech u těch pánů, ty odkazuji Martě, manželce mé. Chalupu, zahradu, sad, jitra kteráž jsou za Předboří, těch aby užívala do smrti, potom zase aby přišla dětem jeho Petrovým a těch peněz aby užívala s Janem, vnukem svým, až bude-li jí poslušati.

It[e]m půjčených peněz, kteréž mám u Vavřince Škarytky, víc 35 kop [pr]a[žských] a za jednu kopu strychu ječmene, polovici každý strych po 14 g[r] [pr]a[žských] a druhou

³⁰¹ Farní ves u Soběslavi. Ve 14. století patřila vladyskému rodu z Vyhnanic, a v 1. pol. 16. století byl statek prodán Tučapům z Tučap. Srov. Sedláček – Historický slovník ..., s. 79.

polovici po 13 g[r] [pr]a[žských]. Též ty odkazují Martě manželce mé, s Janem vnukem jejím, až bude-li jí poslouhati. A ty aby platila po 10 kop [pr]a[žských], počnouc od těchto Vánoc nejprve příštích, až do vyplnění té sumy, pakli by se jí vidělo to protimyslně, za to žádám pana purkmistra a pánů, aby je po jednu položila a na ten všecken dluh vzal jsem sud starého piva za 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m u paní Markýty Řehořové 18 kop [pr]a[žských] půjčených peněz, ty odkazují Kateřině, dceři své ze <...>a Alžbětě, dceři své, z Krtova, ty aby platila po 4 kopách [pr]a[žských], počnouc od těchto Vánoc, nejprve příštích, až do vyplnění <té> sumy.

It[e]m u Anny Žid<...>dové 7 kop [pr]a[žských] půjčených peněz, ty odka<zují Mar>tě, manželce mé s vnukem její[m] Janem, ty <aby vypl>atila po jedné kopě pr[a[žské], počnouc od těchto Vá<noc> v též<...> až do vyplnění té sumy.

It[e]m u Kolše v Chusnici 2 kopy [pr]a[žské], ty odkazují Martě manželce mé s Janem vnukem jejím.

It[e]m u Břinského 1 kopu [pr]a[žskou], tu sem dal v nevěstě.

It[e]m u Vítka Smejkalů 1 kopu [pr]a[žskou].

It[e]m u Chrtů 2 kopy 10 g[r] [pr]a[žských].

It[e]m u Markýty Duškové 1 kopu [st]r[ychnou] [!?] rychtář.

It[e]m u Jana zeta [!] Jandového 2 kopy půjčených.

It[e]m u sládka v Radeníně³⁰² 3 kopy.

It[e]m u kováře v Radeníně 2 kopy.

Ty všechny dloužky odkazují Martě, manželce mé.

It[e]m u Jana Nerada v Černovicích 8 kop [pr]a[žských] [st]r[ychnou] [!?].

Za to Mikuláš, otec jeho, ty aby platil podle možností.

It[e]m synu mému, Petrovi, vůz jeden.

It[e]m Martě manželce mé též vůz jeden a druhý malý.

It[e]m Markýtě, Barboře dcerám mým, které jsou v Malšicích³⁰³, peníze, kteréž jsem propůjčil panu purkmistru a pánům do Soběslavě, ty aby jim vydali do tohoto S[vatéh]o Ondřeje, nejprve příštího, úroce tak, jakž list hlavní ukazuje, sto kop míš[eňských].

Item díl, kterýž mám při městě Soběslavi, ten odkazují Martě manželce mé, ten aby pan

³⁰² Ves a tvrz u Tábora, kterou v 15. stol. vlastnil Ondřej z Nemyšle a od konce století Hrobští ze Sedlce. V 16. stol. pak patřila Jiřímu Homutovi z Harrasova a poté přešla na Černíny. Od konce 17. stol. byl v majetku hrabat ze Šporku. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 746.

³⁰³ V období středověku vesnice u Tábora, v současnosti městys. Od 13. stol. patřily Rožmberkům a později vyšebrodskému klášteru. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 585.

purkmistra a páni aby prodali.

It[e]m dvůr, kterýž mám při městě Soběslavi, ten pouštím v této sumě v 80 kopách [pr]a[žských] Vondřejovi konvaři, závdavku 10 kop [pr]a[žských] a ve[j]ruňky po 5 kopách [pr]a[žských], ty odkazuji Martě, manželce mé.

It[e]m 10 kop [pr]a[žských], kteréž mám u nebožtíka Matouše Račmana, ty odkazuji Jakubovi, synu Vondřeje konvaře, jestli že by ho Pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil, aby spadlo z jednoho na druhého z těch dětí.

It[e]m poručníky mocné činí[m] a otcovské, pana purkmistra a pány nynější i budoucí města Soběslavi a prosím, aby tento můj kšaft pečeti svou městskou zapečetili a potvrd<il>i.

A při tom kšaftu byli jsou Moudří a Opatrní pan Jan Rozoumek ty časy primas, Martin Račman starý, Kašpar Holub, Vondřej konvař a též přítome[n] byl ctihodný kněz Tomáš, ty časy farář v Chusnici.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

32.

Testament měšťana Osvalda obsahující výčet odkazů. Všechn svůj majetek odkazuje Markétě. Zemřela-li by dříve, než by se dožila dospělosti, má celý statek případnou obci a v takovém případě mají měští úředníci kostelníkovi vydat na vosk 10 kop. Pokud by se dospělosti dožila, má za povinnost do obce vydat 20 kop a kostelníkovi stejnou částku. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány konšele. Svědky jsou purkmistr Martin Račman, rychtář Jiří Roubík a konšelé Václav Hradecký, Jiří Buzek a Jan Hradský.

1553 listopad 17., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Léta et [cetera] LIII, ten pátek po S[vaté]m Martině, učinil kšaft Vosvadl.

Markýtě odkazuji dům <a nádobí, což koli j[est]> a vše[lijaký]ch nábytky, což toho koli j[est]. A jestliže že by jí Pán Bůh neuchoval, nežli by k místu přišla, ten stat[e]ček, aby p[urkmistru] [a] p[ánům] připadl všecken k obci a jestliže by ten statček připadl pánů[m] v moc, aby z toho vydali kostelníko[vi] na vosk^b do kostela 10 kop. A jestli by přišla k místu, tehdy bude povinovata ten jistý^c dům koupiti a <dáti z> vydati z toho domu 20 kop pánů[m] <10 kop> a panu^d kostelníko[vi] z těch 20 kop^e na vosk vydati mají^f 10 kop. A což více bylo by, to ať učiní, vše zůstane.

Múdrý a Opatrný pány, pana purk[mistra] a konšele čin[ím] poručníky.

A při to[m] byli sou z ouřadu pan[a] purk[mistra], ty časy Martin Račma[n], Jiřík Roubík ty časy rycht[ář], Václav Hradecký, Jiřík Buzek, Jan Hradských.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Vsuvka psaná po levé straně textu.

^c Vsuvka psaná nad řádkem.

^d Vsuvka psaná nad řádkem.

^e Vsuvka psaná nad řádkem.

^f Vsuvka psaná nad řádkem.

33.

Testament měšťana Mikuláš švec o jehož dluzích má přehled jeho sestra Barbora. Svůj statek odkazuje právě jí, 20 kop pražských Kateřině, dceři nebožtíka Jana Knoflíčka. Pokud by se nedožila dospělosti, má tato částka přejít zpět na sestru Barboru. Testátor žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Jan Hradský, rychtář Valentin Vopavský a konšelé Václav Hradecký, Jiřík Buzek a Jiřík krejčí.

1554 červen 15., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta XV^c LIIII, v pátek den památný S[vatéh]o Víta, učinil kšaft a rozkázání Mikuláš švec o svůj všecek statek movitý i nemovitý, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Co sem komu dlužen o to[m] Barbora, sestra moje dobrou vědomost má.

Item statek svůj všecken ten odkazuji Barboře, sestře své.^b

Item Kateřině, dceři nebožtíka Jana Knoflíčka, odkazuji z[e] statečku své[h]o 20 kop [pr]a[žských], jestliže by jí Pán Bůh smrti neuchoval, nežli by let došla, spadni těch 20 kop zase na Barboru, sestru mů.^c

A při to[m] kšaftu byli jsou Múdrí a Opatrní Jan Hradských na místě purkmistra, Valentin Vopavský na místě rychtáře,³⁰⁴ Václav Hradecký, Jiřík Buzek, Jiřík krejčí, ty časy konšelé.

A prosím, aby tento můj kšaft pečetí svou městskou potvrdili a zapečetili.

[Indorzát:] Kšaft Mikuláše ševce [15]54.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Před tímto odstavcem je po levé straně textu předepsáno „B“.

^c Před tímto odstavcem je po levé straně textu předepsáno „A“.

³⁰⁴ V r. 1554 a 1560 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Vzhledem k neúplně dochovaným rejstříkům, vychází údaj o jeho úřadování v r. 1554 z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

Testament měšťana Jiříka Kulhánka, který nikomu nic nedluží a jemu také nikdo není nic dlužen. Svůj statek odkazuje manželce Lidmile. Pokud by na statku chtěl zůstat některý z jeho synů, má možnost, ale své matce musí vydat 10 kop pražských, po pravidelných částkách každoročně 1 kopu. Pokud by byl dům prodán, má jí být vyplacena stejná suma jako jejím synům. Pokud by se některý z nich nedožil dospělosti, má jeho díl přejít na živé a v případě smrti všech, na manželku Lidmilu. Své dceři, kterou již vyplatil, neodkazuje nic. Za poručníky ustanovuje Václava Součka a Jana Mirků a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Martin Houška, rychtář Linhart Gregora a konšelé Brikcí soukeník a Jan Burian.

1554 srpen 17., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta et [cetera] LIIII^o, ten pátek po Svatým Vavřinci.

Já, Jiřík Kulhánek, znamenav nedostatek zdraví svého i p[ro]tož činí[m] kšaft a rozkázání o svůj stat[e]ček, movitý i nemovitý o všem, jsa při rozumu střízlivém.

It[e]m nejprve nejsem nic dlužen žádnému.

It[e]m a mně taky žádný nic dlužen není.

It[e]m do cechu krejčovského odkazuji 2 lib[ry] vosku.

It[e]m [d]ceři své sem já prve odbyl a jim neodkazuji nic.

It[e]m Lidmile, manželce své i synů[m] mý[m] odkazuji dům, aby se věrně a právě o to^b rozdělili a jestliže by se který syn na tomto domu chtěl osaditi, ten bude míti vůli. A z toho domu bude povinovat napřed vydati mateři své 10 kop [pr]a[žských] a to rozdílně, každého roku po 1 kopě [pr]a[žské], až do vyplnění tý sumy a v tom týž rovný díl aby měla mezi syny, zač by se koli dům prodal. A jestliže by kterého syna Pán Bůh neuchoval, nežli by k místu přišel, spadni na živého i na manželku mou díl jeho a co svrchního statku j[es]t, to vše odkazuji Lidmile, manželce své.

Poručníky mocné činí[m] Václava Součka a Jana Mirků.

A jestliže by mne Pán Bůh smrti neuchoval, prosím pánů, aby svú městskou pečeť dali přitisknutí k tomuto kšaftu.

A při to[m] kšaftu byli jsou Moudří a Opatrní páni, Martin Houška toho času na místě purkmistrově, Linhart Gregora^c ty časy rychtář, Brikcí soukeník, Jiřík Burianů³⁰⁵, ty časy konšelé.

[Indorzát:] Kšaft Jiříka Kulhánka. Léta LIII^o.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Zájmeno psané nad řádkem.

^c V originále je příjmení „Grekora“.

35.

Testament měšťana Říhy kramáře obsahující výčet dluhů. Statek, spolu s hospodářským dobytkem a svršky, odkazuje manželce Anně a zbytek statku, včetně osetého obilí, synovi. Společně mají splatit všechny jeho dluhy a ze zbytku má jeho manželka vyplatit synovi Janovi 5 kop pražských. Své vnučce odkazuje 15 kop pražských, pokud by zemřela, má tato částka přejít zpět na jeho manželku. Za poručníky ustanovuje Vavřince Makovského a Linharta Gregoru. Svědky jsou purkmistr Jiřík soukeník, rychtář Brikcí soukeník a konšelé Matěj soukeník a Melichar kloboučník.

1556 prosinec 22., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

³⁰⁵ V r. 1581 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/74, kt. č. 490.

Léta et [cetera] LVI^o, ten outerý po S[vaté]m Tomáši Apoštolu Božím.

Já, Říha kramář, znamenavše nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o stat[e]ček můj jmovitý i nemovitý, sa při rozumu a paměti dobré.

It[e]m co sem komu dlužen.

It[e]m Janovi Hradských, zeti svému sem dlužen 40^b kop [pr]a[žských].

It[e]m žádný mi nic dlužen není.

It[e]m Anně, vnučce své odkazuji 15 kop [pr]a[žských]. A jestliže by jí Pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil prve, než by s létem přišla, těch 15 kop ať zase spadne na manželku mou.

It[e]m Anně manželce své svršky všecky jí odkazuji i dobytek napřed <o stek>, ostatek statku mého jmovitého i nemovitého i co na poli oseto s Janem, synem mý[m], to odkazuji.

A z toho statku aby spolu dluhy zaplatili a pakli by se Jan s mateří nemohl zbýti, tehdy aby mu Anna manželka má dávala co by na jeho stranu přišlo, úroky po 5 kopách [pr]a[žských].

P<ři> tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Jiřík soukeník³⁰⁶ ty časy purkmistr, Brikcí <souk>eník ty časy rychtář, Matěj soukeník, Melichar kloboučník,³⁰⁷ ty časy konšel.

Poručníky mocné činí[m] pana Vavřince Makovský[h]o³⁰⁸, Linharta Gregoru^c.

[Indorzát:] Kšaft nebožtíka Říhy kramáře 1556.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Číslovka nebyla transkribována, její podoba je totožná s originálem.

^c Nuance v gramatice (viz předchozí testament, ed. pozn. ^B), v originále je psáno „Kregora“.

³⁰⁶ Srov. testament č. 83.

³⁰⁷ V letech 1555 – 1557, 1559, 1564 – 1565, 1567, 1569 – 1570, 1575 – 1576, 1578 – 1579, 1581, 1583 purkmistr, obecní starší a konšel města Soběslavi. Vzhledem k neuplným rejstříkům, pochází údaje o jeho úřadování v r. 1559, 1564, 1570 a 1579 z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

³⁰⁸ V letech 1558 – 1559 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

Testament měšťana Osvalda podbranného obsahující výčet dluhů. Svůj statek odkazuje Pavlovi a Markétě, kteří z něho mají Janu Nemravovi vydat 3 kopy míšeňské. Svědky testamentu jsou purkmistr Jiřík Roubík, rychtář Brikcí soukeník a konšelé Jiřík Strádal a Jan Mirka.

1557 červen 25., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Osvald podbranný, znamenavše nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o můj statek, movitý i nemovitý, sa při rozumu a paměti dobré.

Co sem komu dlužen.

It[e]m Janovi Nemravovi sem dlužen 3 kopy.

A mně žádný nic dlužen není.

It[e]m statek můj movitý i nemovitý, ten odkazuji Pavlovi a Markétě a z toho statku, at' Janovi Nemravovi ty 3 kopy míšeň[ský] dají.

Při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni Jiřík Roubík ty časy purkmistr, Brikcí soukeník ty časy rychtář, Jiřík soukeník, Jiří Strádalů³⁰⁹, Jan Mirka³¹⁰, ty časy konšelé.

Stalo se ten pátek po S[vatě]m Janu Křiteli. Léta Páně 1557^o.

[Indorzát:] Kšaft nebožtíka Osvalda podbranného 1557.

³⁰⁹ V letech 1551 – 1552, 1555 – 1557 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

³¹⁰ V letech 1555 – 1557, 1564 – 1565, 1567 a 1570 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

37.

Testament měšťana Kalisty řezníka obsahující výčet dluhů a pohledávek, jejichž přesný soupis se najde v jeho účtech. Svůj statek rovným dílem odkazuje manželce Lídě a synu Ondřejovi, pacholeti Kryštofovi mají vydat 3 kopy míšeňské. Pokud by Ondřej zemřel dříve, než by se dožil dospělosti, má jeho díl přejít zpět na manželku. Svědky testamentu jsou purkmistr Václav Souček, rychtář Matěj soukeník a konšel Jan Hradský.

1557 srpen 9., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Léta et [cetera] 1557^o, ten pondělí před S[vatý]m Vavřincem.

Já, Kalist řezník, znamenav nedostatek zdraví svého i protož činí[m] kšaft a rozkázání o svůj stat[te]ček, movitý i nemovitý o všem, jsa při rozumu a paměti dobré.

It[e]m co sem komu dlužen.

It[e]m do Klečat Janovi Štěpánovu 1 kopu míš[eňskou].

It[e]m co sem dlužen Jiříkovi Strádalovi, to se najde podle zápisu knih na rathauze.

It[e]m co sou mně dlužni.

It[e]m na Čapkově krejčím domě má[m] 40 kop míš[eňských].

A což sou mi více dlužni, to se najde v reg[i]strách mých.

Lídě, manželce mé a Vondřejovi, synu mé[m]u, statek můj movitý i nemovitý, ten jim odkazuji, ať se o to věrně a právě rozdělí a ať z toho statku pacholeti jménem Kryštofovi, dají 3 kopy míš[eňské] a jestliže by Pán Bůh Vondřeje do let jeho neuchoval, spadni díl jeho na manželku mou.

A při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Václav Souček ty časy purkmistr, Matěj soukeník na místě rychtářova, Jan Hradský, ty časy konšel.

[Indorzát:] Kšaft Kalista řezníka 1557^o.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci

38.

Výpis závěti Magdalény od Stříbrných Kos, vdovy po Jakubu Fikarovi z Vrátu, zaslaný do Soběslavi staropražskou městskou radou. Formou dopisu soběslavské úředníky informují o obsahu jejího testamentu. Svůj movitý i nemovitý majetek, který zůstane po dluzích, odkazuje své dceři Lidmile Haškové z Vrátu pod podmínkou, že zůstane-li na jejím statku, má z něho vyplatit vše, co bude jejím kšaftem určeno. Pro potvrzení platnosti je k němu přitištěna pečeť.

1558 únor 16., [Praha]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Pod textem přitištěná pečeť.

My, purkmistr a rada Starého Města pražského, známo činíme tímto naším listem obecně, přede všemi, kdož náleží, že kšaft o statku, dobré paměti Mandalény u Stříbrných Kos, někdy sousedy naší, podle práva jest stvrzený a v knihách našich zapsaný, kteréhož začátek a grunt slovo od slova takto zapsáno stojí.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Magdaléna od Stříbrných Kos, pozůstalá vdova po někdy panu Jakubovi Fikarovi z Vrátna³¹¹, a měšťka Starého Města pražského, známo činím tímto mým kšaftem přede všemi, že ačkoli na svém zdraví na tento čas sem obtíž[e]na, však paměti dobré a rozumu zdravého požívající, nechtěla sem a nechci po sobě nějakých budoucích soudů a nesnází pozůstaviti mezi dcerami a jinými přáteli mými. Protož, dokud mi Pán Bůh všemoh[ú]cí rozumu a paměti přijíti ráčí, takto o mém statečku jsem pořídila. A tato jest konečná a poslední vůle má. Předkem co se kšaftu pana Jakuba z Vrátu, mého milého manžela dotýče,

³¹¹ Vesnice náležející ke Mšenu. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 979.

toho všeho, což v sobě týž kšaft obsahuje, přitom zu <...> zanechávám. Můj pak statek všecek movitý i nemovitý, kde a na čem by ten koli záležel i na dluzích a jakýmkoli jménem mohl by byti jmenován, takto řídím a jej všecek mocně odkazuji a dávám Lidmile Haškové z Vrátu dceři mé, na ten však způsob a s touto znamenitú výminkú, aby ona Lidmila po mé smrti uvážící se v statek můj všecek povinna byla jednomu každému, pokudž jí tímto kšaftem ode mě vyměřeno bude, to vydati a konečně vyplniti.

Toho všeho, což se svrchu píše na jistotu a stvrzení pečeť naší menší dali jsme a rozkázali k tomuto listu kšaftu mýmu přivěsiti v Středu den Stavé Juliány panny, léta božího A[nn]o v C ° LVIII^b.

Tomu na svědomí a pro lepší toho jistotu, pečeť naší menší dal jsme a rozkázali přimknúti k tomuto listu v pátek před Svatú Lucíí, léta páně šedesátého sedmého³¹².

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Při editaci byla brána v potaz tato datace.

39.

Testament měšťana Šimka Vandrky obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Svůj statek odkazuje manželce, která v případě, že ho bude prodávat, má do řeznického cechu vydat 2 kopy pražské a Anně 4 kopy pražské. Svědky testamentu jsou purkmistr Ondřej Meryka, rychtář Martin Hartmanický a konšel Jiřík soukeník.

1558 březen 2., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

³¹² 12. prosinec 1567. Srov. Fridrich – Rukověť ..., Litomyšl 1997, s. 146 a 216.

Léta Páně 1538, tu středu první v postě^b.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Šimek Vandrka, znamenavše nedostatek zdraví svého a sa při paměti a rozumu střízlivého, činím kšaft a rozkázání o můj statek jmovitý i nemovitý.

It[e]m co sem dlužen.

Panu Janovi Maškovici za 3 kopy a za větel piva.

Panu Petrovi Smrčkovi za větel patok.

Kašparovi Pavlovi 22 g[r].

Panu Janovi písaři důchodnímu ouroku 5 kop [pr]a[žských].

Smolíkovi sem dlužen 4 kopy.

It[e]m co sou mně dlužni.

Fousek 1 kopu [pr]a[žských].

Kundrát [ze] Záluží 5 kop 1 s[s]t[rych] žita.

Jan Vašků z Mokřého³¹³ 5 s[trychů] žita a 15 k[op]^c hotových.

Šedivý z Čeraze 1 s[s]t[rych] hrachu a 13 g[r].

V Svákově³¹⁴ mlynář 1 s[trych] hrachu.

Kámen sem p[ro]dal Jiříkovi řezníku za 21 kop, dal mi na to 1 kopu [pr]a[žskou].

It[e]m odkazuji do cechu řeznického, kdyby grunt se prodal, 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m Důře z Křivanovic, ať manželka má dá 10 kop [pr]a[žských], však rozdílne, při S[vatě]m Havle nimi přispívá, ať jí dá 3 kopy a tak vždy v roce, až do vyplnění těch 10 kop.

It[e]m malý Anně odkazuji 4 kopy, ať jí též manželka má dá nejprve 2 kopy a poto[m] přes rok též 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m statek můj movitý i nemovitý, ten odkazuji manželce své, což ho koli pozůstane, mimo dluh a odkaz můj.

A při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni Vondřej Meryka³¹⁵ ty časy purkmistr,

³¹³ Vesnice u Českých Budějovic. Srov. Sedláček Místopisný slovník historický ..., s. 617.

³¹⁴ Vesnice u Soběslavi, která patřila k Louňovickému panství, v 15. a 16. století patřila k Táboru a od pol 16. století k Želči. V letech 1594 – 1850 k Soběslavi. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 851.

³¹⁵ V letech 1558, 1560, 1567, 1575 – 1576, 1578 – 1579, 1581 – 1584, 1586, 1588 – 1590, 1592 – 1598 purkmistr a konšel, obecní starší města Soběslavi. Vzhledem k neúplně dochovaným rejstříkům, vychází údaje o jeho úřadování v r. 1560 a 1567 z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

Martin Hartmanický ty časy rycht[ář], Jiřík soukeník ty časy konšel. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

[Indorzát:] Kšaft nebožtíka Šimka Vandrky 1558.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Datace je jako vsuvka dopsána nad řádkem.

^c Zde není užitá obvyklá značka pro kopu, nýbrž zkratka.

40 a.

Testament měšťana Brikcího soukeníka, který uvádí, že o výši vzniklých dluhů má povědomí jeho manželka a že pohledávky jsou vedeny v účtech. Ze svého statku odkazuje obci 30 kop pražských na úpravu Potočního rybníka, 15 kop na opravy cest a 20 kop aby rozdělili mezi chudé řemeslníky po 3 nebo 4, nejvíce po 5 kopách. Dále odkazuje po 10 kopách do obecní pokladny ve Veselí³¹⁶, Bukově a Lomnici³¹⁷ a žádá pány radní, aby těchto odkazů dbali i do budoucna. Svému bratru Jiříkovi Čadíkovi odkazuje 15 kop a sestře Regině 20 kop, manželce Mandelíně 20 kop, 8 ložních šatů, domovní hospodářství, všechno cínové nádobí a jednu mísu. Všechno ostatní, co ze statku zůstane, odkazuje obci a městským úředníkům umožňuje, aby s ním nakládali podle své libosti. Žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Cyprián Lasl, rychtář Martin Hartmanický a konšel Jan Hradský.

1558 květen 14., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

³¹⁶ Veselí nad Lužnicí.

³¹⁷ Lomnice nad Lužnicí.

Léta páně 1558, v sobotu před nedělí, jenž slove Křížová.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Brikcí soukeník, znamenavší nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o svůj stat[e]ček movitý i nemovitý, o všem, sůc při dobré paměti a rozumu střízlivého.

It[e]m co sem komu dlužen, o to[m] manželka má dobře ví a jí sem peníze dal, aby zaplatila.

It[e]m co sou mně dlužni, registry nyní se spraviti bude moci.

It[e]m do obce Soběslavské na rybník Potoční předělání, odkazuji 30 kop.

It[e]m též do obce Soběslavské odkazuji na cesty spravení 15 kop [pr]a[žských].^b

It[e]m též do obce Soběslavské odkazuji 20 kop [pr]a[žských] a na tento způsob, aby [j]menovaných peněz mezi sousedy a řemeslníky chudý, kterýž by se živiti chtěli a svého dobrého hleděli p[ro]půjčili po 3 kopách po 4 a ne[j]víc po 5 kopách, a to na tento způsob. Do roka do dvou let a jakžby potřebu uznávali, nic víc z toho neberúc než vezma od těch jiným tolikéž a to aby trvalo budoucně a nad tím vším pa[n]a purkmistra a pány nynější i budoucí, poručník[y] činím, a za to p[ro]sím V[áš] M[il]o[st] pana purkmistra a pány, že to k sobě přijíti ráčí.

It[e]m do obce Veselské odkazuji 10 kop [pr]a[žských], týž na takový způsob.

It[e]m do obce Bukovské odkazuji 10 kop [pr]a[žských], týž na takový způsob.

It[e]m do obce Lomnické odkazuji 10 kop [pr]a[žských], týž na takový způsob.

A V[áš] M[il]o[st], pane purkmistře, a pány p[ro]sím, že do [j]menovaných obcí výtah nahoře dotčený, vůle žádosti mý dáti ráčíte, aby se to tak řídilo, jakž žádám.

It[e]m Jiříkovi Čadíkovi bratru mému odkazuji 15 kop [pr]a[žských].

It[e]m Regině, sestře svý s tím jejím děvčete[m], poroučím a odkazuji 20 kop [pr]a[žských].

It[e]m Mandelíně manželce mý, poroučím a odkazuji předkem 20 kop [pr]a[žských], šatů 8 lož[n]í[ch], hospodářství domovní, co se tkne od železa a dřevo všecko nádobí cínový, týž všecko chýba [!], 1 mísu a neb konev švagrovi mý manželce [!], Čadíka, bratra mýho.

It[e]m ostatek pak statku mého, což by již po tomto poručení pozůstalo, na půdách veliký slady na domu, což mám zápisu a se v knihách vyhledá, na dluzích což by se vyhledati mohlo panu purkmistru a pánů[m], nynějším i budoucím, k opatrování poroučím, což by jejich vlastní bylo, co by jim milý Pán Bůh p[ro]půjčil a porozuměti mohli, což by mí milý duši p[ro]spěti mohlo, tím statkem mocně řídili a spravovali.

Při to[m] p[ro]sím pana purkmistra a pánů, aby tento kšaft můj a vůle a poručení pečeti městskú potvrditi a zapečetiti ráčili.

A při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni Cyprián Lasl ty časy purkmistr,³¹⁸ <Jan Hradský ty časy konšel>, Martin Hartmanický ty časy rychtář, Jan Hradský ty časy konšel. Stalo se léta nahoře psaného.

[Obálka:] Kšaft Brikcího soukeníka 1558.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Celý dluh je dopsán mezi dvě řádky zřejmě s časovou prodlevou, protože je psán jiným inkoustem.

40 b.

1558 květen 14., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. II B 1/6, kn. č. 300, f. 24r, 24v.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Kšaft nebožtíka Brikcího soukeníka, 1558.

Léta páně 1558. V sobotu před nedělí jenž slove Křížová.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Brikcí soukeník, znamenavší nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o svůj statek jmovitý i nemovitý, o všem, jsuc při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Item co sem komu dlužen, o tom manželka má dobře ví a jí sem peníze dal, aby zaplatila.

Item co sou mně dlužni, registry mými se spraviti bude moci.

Item do obce Soběslavské, <na> rybník Potoční předělání, odkazuji 30 kop míš[eňských].

Těž do obce Sob[ěs]lavské odkazuji na cesty opravení 15 kop míš[eňských].

Item též do obce Soběslavské odkazuji 20 kop [pr]a[žských] a na tento způsob aby [j]menovaných peněz mezi sousedy a řemeslníky chudý, kterýž by se živiti chtěli a svého dobrého hleděli p[ro]půjčili po 3 kopách po 4 kopách a ne[j]více po 5 kopách, a to na tento způsob. Do roka do dvou let a jakž by potřebu uznávali, nic víc z toho neberúc, než vezma

³¹⁸ Srov. testament č .67.

od těch jiným tolikéž a to aby trvalo budoucně a nad tím vším pana purkmistra a pány nynější i budoucí poručníky činím, a za to p[ro]sím V[aší] M[ilost] pana purkmistra a pány, že to k sobě přijíti ráčí.

Item do obce Veselské odkazuji 10 kop míš[eňských].

Item do obce Bukovské odkazuji 10 kop míš[eňských].

Item do obce Lom[n]incké odkazuji 10 kop míš[eňských].

Item do obce Dešenské odkazuji 10 kop míš[eňských], a to na takový způsob, jakž nahoře psáno j[es]t.³¹⁹

A Vaší Milost, pane purkmistře, a pány prosím, že do [j]menovaných obcí výtah nahoře dotčený, vůle a žádosti mý, dáti ráčíte, aby se to tak řídilo, jakž žádám.

Item Jiříkovi Čadíkovi bratru mému odkazuji 15 kop míš[eňských].

Item Regině, sestře svý s tím jejím děvčetem, poroučím a odkazuji 20 kop míš[eňských].

Item Mandaléně manželce mý, poroučím a odkazuji předkem 20 kop míš[eňských], šatů 8 lož[n]ích, hospodářství domovní, co se tkne od železe a dřeva všecko nádobí cínový, týž všecko chýba [!], 1 místu aneb konev švagrovi mý manželce, Čadíka bratra mýho.

Item ostatek pak statku mého, což by již po tomto mým poručení pozůstalo na půdách obilí, slady na domu, což mám zápisem se v knihách vyhledá, na dluzích což by se vyhledati mohlo panu purkmistru a pánům, nynějším i budoucím, k opatrování poroučím, což by jejich vlastní bylo, co by jim milý pán Bůh p[ro]půjčil a porozuměti mohli, což by mí milý duši p[ro]spěti mohlo, statkem mocně řídili a spravovali.

Při tom prosím pana purkmistra a pánů, aby tento kšaft můj a vůle a poručení pečeti městskú pot<vr>diti a zapečetiti ráčili.

A při tom kšatu byli sou Moudří a Opatrní páni Cyprián Lasl ty časy purmistr, Martin Ha[rt]manický ty časy rychtář, Jan Hradský ty časy konšel.

Stalo se léta nahoře psaného.

[Bez indorzátu.]

³¹⁹ Tento odkaz je na rozdíl od jeho listinného znění navíc.

Testament měšťana Ondry sládka obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Kliment z Ratmírova mu při jeho sňatku přislíbil vyplatit 20 kop pražských a předat louku, jejíž polovinu odkazuje své dceři, a podle kšaftu jeho matky mu 12 let dluží 3 lokty sukna. Zbytek statku odkazuje své manželce Anně a dceři, které si ho mají rozdělit rovným dílem. Za poručníky ustanovuje Jana Rozoumka a Vavřince Makovského, kteří mají být ochránci jeho dceři, v případě, že by se nesnesla se svou matkou. Svědky jsou purkmistr Petr Prachatický a rychtář Melichar kloboučník.

1559 leden 2., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Vondra sládek, činím kšaft a rozkázání o můj statek, jsa ještě při rozumu a paměti střízlivé.

Co sem komu dlužen.

It[e]m mlynáři do Bu[di]slavi 2 kopy [pr]a[žské].

It[e]m Rozoumkovi za krávu 80 g[r].

It[e]m Janovi Maškovici za 3 lotky sukna, lo[t] po 18 g[r].

It[e]m Roubíkovi 2 kopy a 15 g[r].

It[e]m Nemravovi 22 g[r].

It[e]m do cechu 1 kopu 50 g[r].

It[e]m Šteflovi bratru 13 kop.

It[e]m jako sem byl dlužen za 1 větel piva, ty peníze má Vondra Krumlovský sládek.

It[em] co sou mně dlužni.

It[em] za dů[m], na kterýmž j[es]t Provazník 43 kop.

It[em] Kliment z Ratmírova,³²⁰ když sem se ženil, slíbil mi při smlouvách 20 kop g[r] dáti a louku, kterou drží týž Kliment, náleží mně a bratru a zaseděl 9 let a ouroku má ná[m] dáti s bratrem 9 kop a tý půl louky náleží mně, půl to dcerce své odkazují. Též Kliment podle

³²⁰ Malý a velký, dvě vesnice u Jindřichova Hradce. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 758.

odkazu matky mý, dokad živ budu, aby mi dal 3 lokty, každý rok plátna i mně dal j[es]t mi od [d]vanácti let nic, počítám jeden loket po 4 g[r] <což>.

It[em] což koli statku zůstane, odkazuji Anně, manželce a [d]ceři své, ať se o to věrně a právě rozdělí.

Poručníky mocné činím Jana Rozoumka, Vavřince Makovské[h]o. A jestliže by [d]cera má s manželkou mou snášeti se nemohli, za to prosím pro Pána Boha, že jí ochrání, jakožto poručníci.

Přitom kšaftu byli jsou Moudří, Opatrní páni Petr Prachatický³²¹ na místě purkmistra, Melichar kloboučník na místě rychtáře.

Stalo se tu středu po Novém létě, léta 1559.

[Indorzát:] Kšaft Vondry sládka Hrubého [15]59.^b

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Text testamentu je psán na dvou stranách. Jeho popis je psán pod textem a ne na další straně, jako u většiny ostatních testamentů, proto je označen jako indorzát.

42.

Testament měšťana Matouše Špačka obsahující podrobný soupis pohledávek a odkazů. Svému synu Kašparovi, Václavovi uzdaři a dcerám Lídě a Anně odkazuje dluh Jana Čápa a Říhy Macha, dále částku, která je uložena u uzdařky. Anně také odkazuje 8 kop míšeňských, 1 krávu, dceři Důře a své vnučce 1 kopu, 21 kop vnučce Lídě, truhlu a 2 krávy. Synu Janovi 3 haluze, protože mu ukradl peníze a neposlouchal ho. Synu Kašparovi dvůr, který mu věnoval již v minulosti. Zahradu a část pozemku Kašparovi, Václavovi uzdaři a dcerám Anně a Lídě, kterým odkazuje také cínové nádoby. Stodola má připadnout také Kašparovi, pod podmínkou, že všem dcerám vyplatí 1 kopu

³²¹ V letech 1558 – 1559 purkmistr a konšel města Soběslavi. Vzhledem k neúplně dochovaným rejstříkům, vychází údaj o jeho úřadování z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

míšeňských. Další dům i úrodu určuje všem výše zmíněným dětem. Dcery Anna a Lída mohou na statku zůstat do té doby, dokud se neprovdají. Svědky testamentu jsou purkmistr Jan Hradský, rychtář Ondřej Meryka a konšel Matěj soukeník.

1560 duben 27., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta páně 1560, v sobotu po S[vaté]m Marku Evangelistu Božím učinil kšaft a rozkázání Matouš Špaček z předměstí, o svůj všecek statek movitý i nemovitý o všem, jsa při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Žádnýmu nic dlužen nejsem.

It[e]m co sou mně dlužni.

Janovi Čápovi půjčil sem na grunt 20 kop míš[eňských], tu ať má vůli vyplatiti jestliže chce, když se teď obilí z něho sklídí, těch 20 kop odkazuji.

Kašparovi synu, Václavovi uzdaři, Anně a Lídě, [d]cerám mý[m].

Říhovi Machovic sem nad lez [!] p[ro]půjčil 10 kop míš[eňských], též odkazuji Kašparovi synu, Václavovi uzdaři, Anně a Lídě.

Důře [d]ceři^b do Roudného odkazuji hotových peněz 15 kop míš[eňských] a [d]ceři její, kteráž j[es]t [v] Svinkách u Proška 1 kopu hotovů.

Lídě vnučce odkazuji hotových 7 kop míš[eňských] a volka, aby sobě tu při to[m]to gruntu dochovala.

Lídě jako u Kroupy odkazuji hotových 4 kopy míš[eňské] a truhlu u okna, krávu jednu.

Janovi synu odkazuji 3 haluze z příčiny té, že j[es]t se sám od[d]ělil a 50 kop j[es]t mi vzal a k tomu mně neposlouchal.

Anně [d]ceři odkazuji předkem hotových 8 kop míš[eňských] a krávu.

Lídě [d]ceři odkazuji předkem hotových 8 kop míš[eňských] a krávu a též hotových 2 kopy na truhlu.

Kašparovi synu odkazuji v Tobolkách louky a dvůr sem je[m]u prve dal, zahradu a dílec podle Sedlářovy odkazuji Kašparovi synu, Václavovi uzdaři, Anně a Lídě, [d]cerám mý[m].

Lusů, což koli j[es]t polovici jich odkazuji Kašparovi synu a druhá polovice ať při domě zůstane.

Cínový nádobí odkazují Anně a Lídě [d]cerám mý[m].

Dům odkazují Kašparovi synu, Václavovi uzdaři, Anně a Lídě [d]cerám mým i což svrchu j[es]t v to[m] domě aby se o to na rovný díl rozdělili a Kašpar, syn můj, aby jej ten dům od nich koupil a pakli by nechtěl, tehdy Václav uzdař ať jej koupí a kterýž z nich koli na tom domu bude, aby [d]cery mé jmeno[vaně]

Anna a Lída, tu v tom domu bytnost měli, dokudž se nevdualy.

U uzdařky má[m] truhlu a v ní sou peníze 130 kop a 4 uherská zlato, <o tom> kšaftu co domu na hotový sumě odkazují, ať se dá a ostatek sumy <s> co zb[yd]e, o to ať si rozdělí Kašpar, syn můj a Václav uzdař, Anna a Lída, [d]cery mé.

Lídě, [d]ceři své, odkazují jeden stav a druhý jako na něm zho[to]vujíc díla, odkazují Kašparovi synu.

Obilí, což koli na poli j[es]t, aby se o to rozdělili Kašpar, Václav uzdař, Anna a Lída, než sláma aby při domu zůstala i seno, aby sobě ty krávy chovati přes zimu mohli.

Stodolu odkazují Kašparovi synu, však na ten způsob, aby [d]cerám mým po 1 kopě míš[eňských] dal jméno[m] těmto, Kazi, Anně, Lídě a Důře.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni Jan Hradský na místě pana purkmistra, Vondřej Meryka ty časy rychtář, Matěj soukeník toho času konšel.

[Obálka:] Kšaft Matouše Špačka z předměstí [15]60.

Přijali.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Všechna podtržení v textu odpovídají originálu, viz níže.

43 a.

Testament měšťanky Mandelíny Smetánkové, která svůj statek odkazuje synu Ondrovi a dceři Marušce, které zároveň věnuje velký pás. 30 kop pražských mají odevzdat svým sestrám Kristýně a Kateřině s úroky 10 kop míšeňských. Za poručníky ustanovuje své

bratry Jana Maška a důchodního písaře Krumlovského panství Václava. Svědky testamentu jsou purkmistr Jan Trčka a rychtář Řehoř Smrčka.

1561 září 9., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Ten outerý po Narození Panny Marie, léta 1561.

Mandelína Smetánková, učinila kšaft, o svůj statek jmovitý i nemovitý^a, sa při rozumu a paměti střízlivé.

<Co sem komu dlužna>. U pana Jana Maška bratra svého má[m] 60 kop míš[eňských].

Co sou mně více^b dlužni, to se najde v registrech mých.

Odkaz.

Maruše, [d]ceři své předkem pás velký^c odkazuji a dva menší. Strany statečku mého jmovitého i nemovitého, ten všecken odkazuji Vondrovi, synu mému <a Kristýně, Lidmile>, Maruše [d]ceřím mé <mým> [!]. O to aby se věrně a právě <o to> všecko rozdělili a z toho aby hotových peněz Kristýně [d]ceři mé 30 kop [pr]a[žských] a Lidmile též 30 kop [pr]a[žských] vydali, a to úroky aby jim vydávali p[ři] každú<...> po 10 kopách míš[eňských].³²²

Poručníky mocné činím pana Jana Maška a pana Václava důchodní[h]o písaře panství Krumlovský[h]o, bratry své milé.

Při to[m] kšaftu byli sou Mou[dří] a Opa[trní] páni Jan Trčka to[h]o času purkmistr,³²³ Řehoř Smrčka to[h]o času rychtář.

[Indorzát:] Kšaft Mandelíny Smetánkové.

³²² Úroky uvedené v této verzi se rozcházejí s úroky uvedenými ve verzi druhé. Rozdíl činí 5 kop míšeňských. Srov. testament č. 43 b.

³²³ V letech 1561 – 1563, 1567, 1569, 1571 – 1574 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Vzhledem k neúplnosti rejstříků jsou údaje o jeho úřadování v r. 1561 – 1563 a 1574 z tohoto pramene. Srov. AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

Ediční poznámka:

^a Vsuvka psaná pod řádkem.

^b Číslovka psaná nad řádkem.

^c Přídavné jméno psané nad řádkem.

43 b.^a

1561 září 9., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Léta páně 1561, v outerý po Narození panny Marie.

Mandelína Smetánková učinila kšaft o svůj statek jmovitý i nemovitý, jsa při rozumu a paměti střízlivé.

It[e]m u pana Jana Maška, bratra svého, mám 60 kop m[íšeňských].

Co jsou mi více dlužni, to se najde v registrech mých.

Odkaz.

Maruši, dceři své předkem pás velký odkazuji a dva menší stříbrný. Statečku mého movitého i nemovitého, ten všecken odkazuji Vondrovi synu mému, Marušce dceři mé. O to aby se věrně a právě o všechno rozdělili a z toho aby hotových peněz peněz [!], Kristýně dceři mé 30 kop m[íšeňských] a Lidmile 30 kop m[íšeňských] vydali, a to úroky aby jim vydávali po 5 kopách m[íšeňských].

Poručníky mocné činím pana Jana Maška a pana Václava důchodního písaře panství Krumlovského, bratry své milé.

Při to[m] kšaftu byli jsu Mou[dří] a Opa[trní] páni Jan Trčka toho času purkmistr, Řehoř Smrčka toho času rychtář.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Další verze testamentu, která byla nalezena na vyříznutém listu, pravděpodobně z knihy testametů.

44 a.

Testament měšťana Linharta Gregory obsahující výčet dluhů, jehož pohledávky je možné nalézt v registrech. Své manželce odkazuje 50 kop, které mu přinesla věnem. Statek odkazuje Adamovi, Pavlovi a Dorotě, do krejčovského cechu 12 kop míšeňských, Bohušovi na Tábor liščí kožich a červený kabát, bratránkovi do Vožice koumarovou sukni, synu Pavlovi koumarovou flanderku a aksamitový birit a Janovi Pikovi haltýř. Nařizuje, aby Jírovi Zuchtovi bylo ze statku vydáno 5 loket sukna, děvečce Martě také, dále sukni a plášť, a Zuzce podruhyni 1 kopa pražská. Svědky testamentu jsou purkmistr Mikuláš Čapek, rychtář Řehoř Smrčka a konšel Jiřík soukeník.

1562 leden 19., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Léta 1562.

Ve jméno Boží Amen.

Ten pondělí po S[vaté]m Šťastném.

Linhart Gregora, znamenavše nedostatek zdraví svého, učinil j[es]t kšaft a rozkázání o svůj statek jmovitý i nemovitý, sa při paměti a rozumu střízlivého.

Co sem komu dlužen.

It[e]m do cechu krejčovský[h]o 7 kop³²⁴ a druhých 5 kop míš[eňských] jim odkazuji.

A co sou mně dlužni, v reg[i]strách mých se najde.

Dluhy.^a

It[e]m co sem panu Janovi Maškovic dlužen a on mně, [v] registry není, se spraví.

It[e]m za obecní rejby [!] za 2 t[žbery] sem dlužen, ti sou p[ro]dány na Tábor.

Odkaz.

³²⁴ Rozdíl v udané částce, 7 kop není v druhé verzi testamentu uvedeno.

Manželce své odkazují 50 kop, kterýž sem jí věnoval při sňatku, ať j[es]t jí vydáno i co k tomu přinesla. Statek můj movitý i nemovitý, což mimo kšaft zůstane, to odkazují Adamovi, Pavlovi, Dorotě, ať se o to věrně a právě rozdělí.

Odkaz.^b

It[e]m Bohušo[v]i na Tábor odkazují kožich liščí a kabát červený. It[e]m Jakubovi^c bratránkovi do Vožic[e]³²⁵ suknicí koumarovou sukna zdejšího. It[e]m Pavlovi synu flanderku koumarovou a birit aksamitový. It[e]m Jano[vi] Pikovi v městě haltýř. It[e]m Jírovi Zuchtovi, ať mu j[es]t koupeno zdejšího sukna 5 loket z mého statku. It[e]m Martě děvčeti, ať též sukna [ze] statku mého koupí, sukni a pláštík a též ať jí dají udělati. It[e]m podruhyňi Zuzce odkazují 1 kopu [pr]a[žskou]. It[e]m též děvce[ti] 1 kopu [pr]a[žskou].

Při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni Mikuláš Čapek toho času purkmistr,³²⁶ Řehoř Smrčka toho času rychtář, Jiřík soukeník toho času konšel.

Stalo se léta a dne svrchu psané[h]o.

[Indorzát:] Kšaft <Linharta Gregory> [15]62.

Ediční poznámka:

^a Níže vypsané dva dluhy jsou v originále psány až ke konci testamentu. Testátor je dopisoval dodatečně. Jsou zařazeny podle označení v originálu.

^b Níže vypsané odkazy jsou, stejně jako výše dluhy, dopisovány na konec testamentu dodatečně. Podle označení v textu jsou, stejně jako dluhy, zařazeny do textu.

^c Podstatné jméno psané nad řádkem.

³²⁵ Mladá Vožice. Staročesky Ožice, patřící ke královskému zboží. Na poč. 14. stol. byl zastaven pánům z Landštejna a pánům z Pacova. Po husitských válkách patřila Trčkům z Lípy a v 16. stol. Voračickým z Paběnic a Španovským z Lisova. V 17. století se dostala do držení Baltazaru de Marradar a na jeho konci přešla hraběcí rodině Khüenberka, která jí měla v držení až do r. 1945. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 977.

³²⁶ V letech 1564, 1571 – 1579 a 1581 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

1562 leden 19., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Ve jméno Boží Amen.

Léta páně 1562, ten pondělí po Svatém Šťastném, Linhart Gregora, znamenavše nedostatek zdraví svého, učinil j[es]t kšaft a rozkázání o svůj statek movitý i nemovitý <jsuc>, při paměti [a] rozumu zdravého.

Co jsem komu dlužen.

It[e]m do cechu krejčovského 5 kop a druhých pět kop jim odkazuji.

It[e]m co jsem panu Janovi Maškovici dlužen a on mně, registry mými se spraví.

It[e]m za obecní ryby za 2 t[žbery] sem dlužen, ty jsou prodaný na Tábor.

Odkaz.

Manželce své odkazuji 50 kop m[íšeňských], které jsem jí věnoval při sňatku, ať jest jí vydáno i co k tomu přinesla. It[e]m <co sem panu Janovi Maškovici dlužen a on mně, registry mými se spraví>. It[e]m Bo[h]uslavovi na Tábor odkazuji kožich liščí, biryt a kabát červený. It[e]m Jakubovi bratránkovi do Vožic[e] sukni koumarovou sukna zdejšího. It[e]m Pavlovi synu flanderku koumarovou a biryt aksamitový. It[e]m Janovi Pikovi v městě haltýř. It[e]m Jírovi Zuchotovi ať mu j[e]st koupeno zdejšího sukna 5 loket z mýho statku. It[e]m Martě děvčeti ať sukna koupí s[e] sukní a plášť a jí dají udělati. It[e]m podruhyni Zuzce odkazuji 1 kopu m[íšeňskou], děvče[ti] též 1 kopu m[íšeňskou]. Statek můj movitý i nemovitý, což mimo kšaft zůstane, to odka<zuji> Adamovi, Pavlovi, Dorotě, ať se o to věrně a právě rozdělí.

Při tom kšaftu by jsou moudří a opatrní páni, Mikuláš Čapek toho času purkmistr, Řehoř Smrčka toho času rychtář, Jiřík soukeník, toho času konšel.

Stalo se Léta a dne svrchu psaného, 1562.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Další verze testamentu, která byla nalezena na vyříznutém listu, zřejmě z knihy kšaftů. Uspořádání textu je zmatečné, stejně jako ve verzi první. Tam však chybí poznámky o jejich dodatečném správném zařazení.

45.

Testament měšťana Martina Motourka obsahující podrobný výčet dluhů. Statek, který po zaplacených dlužích zůstane odkazuje manželce a dětem. Za poručníky a ochránce manželky a dětí ustanovuje purkmistra Martina Houšku a Václava Hradeckého. Svědky jsou purkmistr Martin Houška, rychtář Řehoř Smrčka a konšel Mikuláš Čapek. Testament byl po jeho smrti přijat, v r. 1572 zůstalo na statku po vyplacených dlužích 25 kop 2 groše a 3 denáry, které byly rozděleny mezi pozůstalé.

1562 květen 6., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta páně 1562, tu středu při Božím [V]stoupení, Martin, jinak Motourek, znamenavše nedostatek zdraví svého, učinil j[es]t kšaft a rozkázání o svůj statek jmovitý i nemovitý, sa při rozumu a paměti zdravé.

It[e]m co sem komu dlužen.

It[e]m panu Martinovi Houškovi sem dlužen, on ví dobře co, k němu se připouštím, že v tom křivdy mi neučiní.

It[e]m Jakubovi sousedu mému 1 kopu.

It[e]m Bartošovi do Kvas[ej]ovic 20 g[r].

It[e]m panu Petrovi Smrčkovi 1 kopu.

It[e]m Markovi do Chlebova 1 kopu.

It[e]m Melicharovi kloboučníkovi 40 g[r], má na to masa za 12 g[r].

It[e]m Mandě podruhyňi 43 g[r] a 4 d[en].

It[e]m Říhovi Kalistovi 6 kop.

Co sou mně dlužni.

It[e]m nebožtík Hubatý, Václava Hubatýho otec, spravedlivě mi zůstal 3 kopy míš[eňské], vědí o to[m] Bradatý a Jiřík Boček.

It[e]m Říha co j[es]t mi odkázal, najde se to v rychtářských knihách.

A co se dotýče těch 24 kop, který sem vyzdvihl [z] Veselí, ty předkem manželce mé s dvouma dítkama jejími ať jí vydáno j[es]t, když se grunt p[ro]dá.

Statek můj movitý i nemovitý, což ho koli mimo toto mé pořízení zůstane, o to ať se věrně a právě manželka má s dítkami mými i jejími rozdělí.

A poručníky mocné činím <a je chci dožádati> pana Martina Houšku a pana Václava Hradeckého, aby manželku mou a dítky mé [za] ochránce byli.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni Martin Houška³²⁷ na místě pana purkmistra, Řehoř Smrčka toho času rychtář, Mikuláš Čapek toho času konšel.

Přijali.

Léta 1572 p[ř]i Brikcí[m]³²⁸ vyhledalo se sirotků[m] Motourkovský[m] čistého statku na penězích 25 kop 2 g[r] a 3 d[en], takové peníze jisté mají na sedm dílů dostane se každé[m]u z nich po 4 kopách 4 g[r] a 4 d[en].

[Indorzát:] Kšaft nebožtíka Martina, jinak Motourka, řezníka 1562.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

46.

Testament měšťanky Doroty Vandrkové, která svůj statek odkazuje manželu Martínkovi, s výjimkou částky 10 kop míšeňských. Ty má vydat schovance za předpokladu jejího počestného sňatku a dalších 5 kop míšeňských, pokud by zůstala

³²⁷ V letech 1555 – 1557, 1560 – 1562 purkmistra konšel města Soběslavi. Vzhledem k neúplně dochovaným rejstříkům pochází informace o jeho úřadování v r. 1562 z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

³²⁸ 13. listopadu 1572. Srov. Fridrich – Rukověť ..., s. 161 a 216.

na panství pana Viléma z Rožmberka. Svědky testamentu jsou purkmistr Martin Houška, rychtář Jan Trčka a Kašpar Holub.

1562 červenec 11., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta Páně 1562, tu sobotu před S[va]tú Markétú, Dorota Vandrková znamenavše nedostatek zdraví svého, učinila j[es]t kšaft a rozkázání o svůj statek jmovitý i nemovitý, sa při rozumu a paměti střízlivé.

Smlouvy, kterýž sou se svatební vykonali s Martínkem mužem mým, při těch smlouvách tak zanechávám, kromě padesáte kop, kterýž sem sobě pozůstavila, z těch 50 kop ať Martínek muž můj schovance mé, kteráž nyní u mně j[es]t 10 kop míš[eňských], vydá a složí šatu, však na ten způsob, pokudž by se poctivě vdala, ve vsi Kludcích též mé schovance, ať z těch 50 kop 5 kop míš[eňských] ji vydá, též pokudž by na panství Jeho [Mi]lo[sti] pána našeho byla. A ostatek všecko Martínkovi muži svému odkazují.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Martin Houška toho času purkmistr, Jan Trčka toho času rychtář, Kašpar Holub.

Stalo se léta a dne svrchu psaného.

[Indorzát:] Kšaft Doroty Vandrkové 1562.

47.

Testament měšťanky Anny Roušové obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Svůj statek po všech vyplacených dluzích odkazuje své neteři Anně, dceři bratra Jakuba, která se o ní starala. Pokud by Anna zemřela dříve, nežli by se provdala, má statek připadnout škole. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány nynější i budoucí a žádá, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Jiřík soukeník, rychtář Jan Trčka a konšel Jan Mirka.

1562 červenec 26., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta 1562, v nedělí den S[va]té Anny.

Já, Anna Roušová, znamenaje nedostatek zdraví svého, ještě sa při dobré paměti a rozumu střízlivého, prve, než by mne Pán Bůh smrtí zachvátil, učinila sem pořízení o statečku svém jmovitém i nejmovitém, kteréhož mi všemohúcí Pán Bůh ráčil popřáti, jej sem sobě sepsati dala a to p[ro]to, aby po mé smrti žádného soudu a nesnází nebylo, jestliže by mně Pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil.

Komu sem co dlužna.

It[e]m nejprve jakož sem pozůstala dluhu jeho M[ilosti] pánu za nebožtíka Bartoše bratra svého 4 ¹⁰⁰ kop míš[eňských]^b, na ta čtyři sta kop, kdež se vlna p[ro]dala, kteráž j[es]t pozůstala po nebožtíkovi bratru mém, vzal j[es]t <vzel j[es]t > pan Jan písař důchodní 2 ¹⁰⁰ kop [pr]a[žských]^c na ten dluh k ruce jeho M[ilosti] pánu, mám na to od něho kvitanci. Též více pan Jan písař přejal na sebe na ten dluh na domu, na kterémž j[es]t Va<...>v stodola ¹⁰⁰ kop a 20 kop [pr]a[žských]^d, takové peníze na ve[j]ručcích k sobě přijímá. Též na to j[es]t od něho cedule jeho rukou psaná. A což j[es]t více dluhu jeho M[ilosti] Pánu přes ta tři sta a 20 kop, kterýchž sem já vyupomínati nemohla za pány ouředníky, pozůstalo těchto dluhů dole psaných.

It[e]m Pan Jan Volbram z Brandlína pozůstal dluhu jakž se přiznal podle cedule 22 kop a některé g[r] ta cedule j[es]t za panem Janem písařem.

It[e]m pan Jan Albín ouředník želečský má za sebou 12 kop, kteréž byl dlužen Jíra tesař za ryby, za 4 t[žbery] jeho M[ilosti] Pánu, ti j[es]t mu na díle vyrazil pan ouředník, když krov stavěl na Želči. Též pan Jan Albín vzal na Táboře za ryby 1 kopu [pr]a[žskou].

It[e]m pan Kašpar Holub zůstal za ryby 11 kop [pr]a[žských], k tomu j[es]t zval před pány ouředníky.

It[e]m pan Jan písař důchodní vzal j[es]t koni [se] sedlem i s rystuňkem [!] nebožtíka Bartoše za 11 kop míš[eňských].

It[e]m pan Augustin Špulíř j[es]t rukojmí za pana Valentýna, švagra svého, za ryby za 13 kop a za 4 g[r], ten pravice mu je jeho M[ilost] Pán ráčil odpustiti.

It[e]m pan Viktorín z Prahy Rozoumků přítel, za ryby jeho M[ilosti] pánu 16 kop.

Ten praví, že sobě zjednal při jeho M[ilosti] pánu, že mu ráčil takový dluh odpustiti.

Suma těch dluhů 76 kop a některý g a tak bych já ještě dodati měla, na ten dluh jeho M[ilosti] pánu 4 kopy mínus některýho g[r].

It[e]m dluhu panu Janovi Maškovic co se dotýče, to se vyhledá v reg[i]strách jeho nebožtíka Bartoše, pan Jan křivdy mi neudělá. Má na to pan Jan Mašků 9 postavů dobrých a 4 zlatý uherský.

It[e]m nebožtík Bartoš poručil, jestliže by za ten dluh panu Janovi dosti nebylo, aby mu koflík a pás dán byl.

It[e]m Kristýně, [d]ceři nebožtíka Jakuba bratra svého, odkazují 10 kop, aby z toho statku vydáno bylo.

It[e]m též Mandelíně [d]ceři M<artin>a kantora odkazují 4 kopy [pr]a[žské], aby z toho statku dáno bylo, pakli by um<ře>la, to jiným dětem Martinovým, aby dáno bylo.

It[e]m kdež j[es]t Martin kantor nebožtíkovi Bartošovi zastavil v 7 kopách miskou stříbrnou a dvě jablíčka stříbrná, jedno j[es]t s řetízkem a pět párů spínadel a 1 kus spínadla to j[es]t nebožtík Bartoš poručil, aby to sobě Martin vyplatil, pakli by sto krýti nemohl, aby to Anně nebožtíka Jakuba, [d]ceři bratra jeho ostalo.

It[e]m Túpalovi formanu zůstala sem 1 kopa, kdyby se sem zachoval, aby mu dána z toho statku byla.

It[e]m ostatek statku mého jmovitého i nejmovitého i to všecko mocně odkazují Anně, [d]ceři nebožtíka Jakuba, bratra svého, poněvadž mně j[es]t ochraňovala. A jestliže by Pán Bůh Anny neuchoval a z tohoto světa ji pojití ráčil, prve, nežli by se vdala, takový statek co jí koli odkazují, aby připadl na Kristýnu^e, na děti všechny ze spolka Martina kantora.

It[e]m Kryštofovi Roušovi, aby z toho ze všeho statku ještě vydáno bylo 6 kop [pr]a[žských], na ten způsob, jestliže by Pán Bůh Anny neuchoval, jakž nahoře dotčeno j[es]t. A více unes za zdraví mého i po smrti mé, aby se nepotahoval na statek můj a jeho práz[d]en byl.

Poručníky mocné činím pana purkmistra a pány nynější i budoucí.

Přítom sem dožádala Moudrých a Opatrných pánů, pana purkmistra a pánů, aby toto nařízení mé zapečetili a p[ro] lepší toho jistotu přítomnosti pánů dole psaných sem toto mé pořízení dala přechísti <a že sem dožádala, aby pečeti městskou ten kšaft zapečetila a toho potvrdili> Jiřík soukeník toho času purkmistr, Jan Trčka toho času rychtář, Jan Mirka konšel.^f

Anna místo dala i kantor.

[Obálka:] Kšaft Anny Roušový 1562.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b V originále je číslovka psaná římsky, pro lepší pochopení byla přepsána tímto způsobem.

^c V originále je číslovka psaná římsky, viz výše.

^d V originále je číslovka psaná římsky, viz výše.

^e Dodatek dopisovaný dodatečně obyčejnou tužkou.

^f Jména městský úředníků jsou dopsána dodatečně, jiným rukopisem a obyčejnou tužkou.

48.

Testament měšťana Mikuláše Voráčka obsahující podrobný výčet dluhů. Svůj statek odkazuje manželce Markétě a synům Matějovi a Václavovi. Svědky testamentu jsou purkmistr Jan Truksa, rychtář Cyprián Lasl a konšel Mikoláš Čapek.

1563 červen 1., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Léta Páně.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Mikuláš Voráček, znamenavše nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o můj statek jmovitý i nemovitý, sa při rozumu dobrého.

Co sem dlužen.

Panu Janovi Maškovici co sem dlužen, o to se k němu a připouštím, že v to[m] mi křivdy neučiní.

Markovi 70 g[r].

Pokryvalce [!] 20 g[r].

Jakubovi, synu svému, sem dlužen 10 kop půjčených peněz.

<Jakubovi> Odkaz.

Jakubovi Doubkovi odkazu[ji] 10 kop, Ance 10 kop, Johance 10 kop, aby všechny po ve[j]ruńcích 3 kopy braly.^a

Matějovi synu, Václavovi a Markétě ženě, což koli více [ze] statku mého zůstane, to vše jim odkazují, aby se o to rozdělili.^b

Při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni Jan Truksa na místě purkmistra,³²⁹ Cyprián Lasl na místě rychtáře, Mikoláš Čapek to[h]o času konšel.

Stalo se ten outerý po S[vaté]m Duše. Léta 1563.

Jakub tomuto kšaftu místo dal.

[Indorzát:] Kšaft Mikuláše Voráčka [15]63.

Ediční poznámka:

^a V originále jsou všechna tři jména psaná pod sebou. Výše splátek je tak psaná pouze u jednoho jména, ale podle svorky, která je v textu naznačená se vztahuje ke všem třem jménům.

^b ad výše.

49.

Testament měšťana Honse bendáře s výčtem jeho dluhů, o nichž ví jeho manželka. Jí a také jejich dětem rovným dílem odkazuje celý svůj movitý i nemovitý statek. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány. Svědky testamentu jsou purkmistr, ložní rychtář Stanislav Špička a konšelé Martin Houška a Melichar.

1563 červenec 20., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

³²⁹ V letech 1560, 1563 – 1565, 1575 a 1576 byl purkmistrem, obecním starším a konšelem města Soběslavi Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

Léta páně 1563, ten outerý před S[vat]ú Aniškou, Hons bednár^b učinil kšaft.

Co sem komu dlužen.

Za dům sem 30 kop míš[eňských]^c, aneb jakž se vyhledá v knihách.

Panu Janovi , písari důchodnímu, sem dlužen <4>2^d kop 25 g[r] 3 d[en]^e, dal na to p[ro]stici soli a 1 [s]t[rych] žita.

Co sou mně dlužni.

Cechovnímu synu za šaty ložní dlužen sem 7 kop.

Knížetce [!] 1 kopu 6 g[r].

Kalistovi a vdově sem za kůži telecí dlužen.

Co sou mně dlužni.

It[e]m Gregor zůstal mi 1 kopu 6 g[r].

Kněz Šebestián Beránek 3 kopy odkazuji po 1 d[en] a zavanún [!] 18 d[en].

Jan sládek Bernátů 29 g[r] 3 d[en].

A co sou mně dlužni podli v rubu, to se najde a ma[n]želka má o všem ví, kdo mi co dlužen.

Statek můj jmovitý i nemovitý odkazuji manželce mé a dítkám me[j]m, aby se o to věrně a právě rozdělili.

Poručníky mocné činím pana purk[mistra] a pány et[cetera].

Při to[m] byli M[oudří] a O[opatrní] Stanislav Špička toho času purkmistr,³³⁰ Jan Mirka na místě ložního rychtáře, Martin Houška, Melichar.

[Indorzát:] Kšaft Honse bednáře 1563.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podtržení je totožné s originálem.

^c V tomto testamentu jediná číslovka, která byla transkribovaná. Všechny ostatní byly psány arabsky.

^d Číslovka je psaná nad řádkem, nad číslicí 4.

^e Tyto další číslice jsou naopak psány pod řádkem.

³³⁰ V letech 1563, 1569 a 1575 – 1576 byl purkmistrem, obecním starším a konšelem města Soběslavi. Vzhledem k neúplným rejstříkům pochází údaj o jeho úřadování v r. 1563 z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

Testament měšťanky Anny, staré rychtářky, obsahující podrobný výčet pohledávek. Svůj statek rovným dílem odkazuje dcerám Mandelíně a Apoleně, které mají vydat částku na topení v lázni a mají koupit postav sukna pro chudé. Dům, ve kterém žije odkazuje také dceři Mandelíně, svému zeti Jiříku soukeníku odkazuje dvůr. Svědky testamentu jsou purkmistr Šebestián Roubík, rychtář Václav Hubatý a konšel Petr Mokrý.

1563 říjen 19., [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír^a. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta Páně 1563^b, ten outerý po S[vaté]m Lukáši Evangelistu Božím.

Já, Anna stará rychtářka, znamenavše nedostatek zdraví svého a sa při rozumu a paměti střízlivé, činím kšaft a rozkázání o můj stat[e]ček jmovitý i nemovitý.

Nejsem žádnýmu nic dlužna.

Co sou mně dlužni.

Hrušová ze Lhoty dlužna mi 3 kopy 13 g[r].

Anna mladá Merková 1 kopu 55 g[r].

Anna Řehořovic 1 kopu.

Co na domu mám, na kterýmž Pert Mokrý j[es]t, to se vyhledá v knihách rych[tářských].

Odkaz.

Václavovi a Johance pana Jana, písaře důchodního, odkazuji díl k Svákovu, dvanáct talířů cínových, konev větší. Stříbrníci největší odkazuji Václavovi a menší stříbrníci Johance. A což více nádobí i cíhovýho a jiných pozůstane, to ať se rozdělí Mandelína s Apolenou, [d]cery moje. Dům, na kterýmž sem, ten odkazuji Mandolíně, [d]ceři mé, kterýžto dům leží. Dvůr a neboližto zahradu vedle Matěje Marka, vedle Vaňka písaře^c, odkazuji Jiříkovi soukeníku, zeti mému. Václavovi, synu pana Jana písaře důchodního, odkazuji dukát. Též Johance pana Jana písaře [d]ceři, odkazuji 2 zlata uherská. A ještě zůstává 28 zlatých, o ty ať se rozdělí Mandelína a Apolena, [d]cery moje. Kožich odívací, druhý otáhle[j], ty odkazuji

Markétě <...>. Blány a harasku nebožtíka Adama kožišníka, [d]ceři, kteráž j[es]t v Chebu³³¹ 4 odkazují. Chybovi ne[j]lepší kožich, harasem pošíť a čepičku popeličí odkazují. Anně [d]ceři Chybovi odkazují truhlu velkú. Podlášce odkazují barchanku <a kožich barchane[m] pošíť, který[m] se odívám>. Kipšovi odkazují kožich podšíť barchane[m], který[m] se odívám. Což na domu má[m], na kterýž j[es]t Petr Mokřý, to odkazují Mandeléně a Apoleně, [d]cerám mým. Štandli velikú sem Janovi písaři p[ro]dala. Statek můj movitý i nemovitý, ten odkazují Mandelíně a Apoleně, [d]cerám mým, o to aby se, což po odkazích mých zůstane, věrně a právě rozdělili. A z toho statku pánům litorátům, aby 2 kopy míš[eňské] na vosk dali, na lážňu aby Mandelína a Apolena dali topiti a postav sukna chudým lidem aby koupili.

Při kterýmž to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Šebestián Roubík na místě pana purkmistra,³³² Václava Hubatý toho času rychtář,³³³ Petr Mokřý toho času konšel.

Kšaftu obě strany místo daly.

[Obálka:] Kšaft Anny, starý rychtářky 1563.

Ediční poznámka:

^a Inkoust, který byl při psaní použit, se začíná „propadat“ do textu na druhé straně.

^b Podtržení je totožné s originálem.

^c Vsuvka psaná nad řádkem.

³³¹ Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 306 – 310.

³³² V letech 1560, 1563 – 1565, 1569 – 1571, 1576 – 1579, 1581 – 1584, 1586, 1588 – 1590, 1592 – 1598 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

³³³ Srov. testament č. 80.

Testament měšťana Říhy Machů (Machovic) obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Svůj statek odkazuje manželce a dětem Adamovi, Šebestovi, Anně, Markétě a Důře. Dceři Kateřině, která žije v Třebíči, má být vyplacena částka 19 kop míšeňských, jako odpuštěný dluh jejího manžela. Svědky testamentu jsou purkmistr, ložní rychtář Valentin Vopavský a konšel Matěj Marek a Vít Straňanský.

1563 prosinec 18., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Říha Machů, znamenavše nedostatek zdraví svého a sa při paměti a rozumu střízlivého, činím kšaft o můj statek movitý i nemovitý.

Co sem komu dlužen.

It[e]m co sem Matějovi Markovi dlužen, k němu se připouštím, že v to[m] křivdy mi neučiní.

It[e]m Kašparovi Pavlovi 2 kopy 40 g[r] a za věrtel piva.

It[e]m Jakubovi Ješkovi 16 kop míš[eňských] a žita 9 [s]t[rychů] a 1 [s]t[rych] mouky, 1 [s]t[rych] ječmene.

It[e]m Milce jako na baště 2 kopy.

It[e]m Janovi Maškovic za 1 věrtel piva též 1 kopu a za pivo řítký 16 g[r].

A pakli by se co více vyhledalo, ať se mu dá, 2 [s]t[rychy] žita sem mu také dluže[n].

Co sou mně dlužni.

It[e]m na gruntu ve vsi Mokrým, kdež podíl j[es]t má[m] 34 kop.

It[e]m na mlýně velkém ještě něco j[es]t bráti, to se najde v knihách rychtářských^b.

Odkaz.

Statek můj movitý i nemovitý, ten odkazuji manželce mé s dítkami mými, jménem Adamovi a Šebestovi, Anně, Markétě, Důře. Než což se dotýče Kateřiny, [d]cery mé, kteráž j[es]t v Třebíči, j[es]t mi její muž dlužen za grunt 19 kop míš[eňských], ty jí odkazuji.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Jan Trčka toho času purkmistr, Valentin

Vopavský toho času na místě rychtáře ložního, Matěj Marek,³³⁴ Vít Straňanský,³³⁵ toho času konšelé.

Stalo se tu sobotu před S[vatý]m Tomášem Apoštolu Božím. Léta Páně 1563.

Přijala kšaft sama.

[Indorzát:] Kšaft Říhy Machovic [15]63.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Část slova je překryta papírovým krytem pečeti.

52 a.

Testament měšťana Václava Řepy obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Svůj statek manželce a dětem a svědky testamentu jsou purkmistr Melichar kloboučník a konšel Jan Mirka.

1564 duben 28., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Poznamenání, což komu dlužen sem, Já, Václav Řepa, jsous při dobré paměti.

Za to p[ro]sím pana Jana Maška, že to milosrdenství učiní a takových 60 kop míš[eňských] úroky bráti bude z gruntu, na kterýmž j[es]t Jiřík Hereš.

A to počnúce při tomto S[vaté]m Jiří, nyní příštím, aby ve[j]ručku vzal 6 kop míš[eňských].
Nebo na tom gruntu má[m] ještě 92 kop a pana purkmistra a pánů za přímluvu p[ro]sím, aby

³³⁴ V r. 1564 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/52, kt. č. 489.

³³⁵ V letech 1564, 1567 a 1569 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

se ráčili přimlúviti.^b

Ite[m] panu Janovi Hradskýmu 36 kop m[íšeňských]^c půjčených.

Ite[m] panu Janovi Maškovic 60 kop m[íšeňských].

Těž 2 ½ kopy.^d

Ite[m] Houškovi 2 kopy 30 g[r].

Ite[m] Fejtlovi 40 g[r] a on mně zase polovici.

Což proti tomu mně dlužni jsou.

Ite[m] Jan Micháلكů z Řečiv 3 kopy m[íšeňských].

Ite[m] Rachař z Mažic 1 kopu 20 g[r] m[íšeňských].

Ite[m] Jan Valchů z[e] Svinů 1 kopu m[íšeňských].

Ite[m] Houska z Nedvědic 44 g[r].

Ite[m] Bašta z Mokřého 30 g[r], za to rukojmí jest rychtář jejich.

Ite[m] Doubek z[e] Želči 1 [s]t[rych] žita.

Ite[m] Václav Rybářů 20 g[r].

Ite[m] Vondruška z[e] Želče 27 g[r], dal na to sáh dvů.

Ite[m] strýček farářů tesák, ze kterého sem dal 26 g[r].

Ite[m] Vávra Šárků 1 kopu 20 g[r], mám na to strych hrachu.

Statek můj jmovitý i nemovitý, ten odkazuji manželce mé i s dítkami mými.

Při to[m] kšaftu byli sou Mou[dří] a Opat[rní], Melichar klo[boučník], na místě purk[mistra],

Va [?] Ha [?] to[h]o ča[s]u rych[tář], Jan Mirka konšel.

Stalo se ten pátek po S[vaté]m Mat[ouši] Evangelistu, 1564.

Dlužen sem s Matějem panu Petrovi na Skopy[t]ce³³⁶ 60 kop.

It[e]m na dům nemá[m] zápisu, zavdal sem <Houškovi> Oubastovi^e 28 kop a jeden ve[j]ruňk dal sem Houškovi 7 kop.^f

[Obálka:] Kšaft Václava Řepy [15]65.

Ediční poznámka:

³³⁶ Vesnice u Soběslavi, která patřila v 16. století k Pacovu. Na jeho konci se dostaly do majetku vladyckého rodu Sádlnů z Vrážného a v 17. století Černínům z Chudenic. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 804.

^a Datace byla provedena při transkripci. Rok sepsání uvnitř testamentu je v rozporu s datem uvedeným na obálce testamentu. Jedná zřejmě o chybu písaře, protože již 6. 4. 1565 byl na statku téhož Václava Řepy sepsán pozůstalostní rejstřík, který je v kartonu připojen k testamentu.

^b Oba dva odstavce testamentu jsou v originále psány o 4 řádky níže, ale do textu je dopsaná značka, která jejich správné umístění určuje. Je proto začleněna na správné místo.

^c Všechny číslovky v testamentu jsou psány arabsky.

^d Vsuvka psaná pod řádkem.

^e Křestní jméno psané nad řádkem.

^f Za datací vypsane dluhy odpovídají umístění v originálu, protože nikde není zkratka, do které části textu patří.

52 b.

Testament, měšťana Václava Řepy sepsovaný za přítomnosti konšelů Jana Truksy, Matěje z hradu a Václava Žabky, Václava Hradeckého, Vavřince Sýkory a Urbana zedníka, obsahující především podrobný výčet nezaplacených dluhů a nevymožených pohledávek.

1565 duben 6., [Soběslav]

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Statek jmenován nebožtíka Václava Řepy soukeníka.

Léta 1565, ten pátek před nedělí <smrt ...> smrtelnou, [za] přítomnosti pánů konšelů Jana Truksy, Matěje z hradu a Václava Žabky, Václava Hradecký[h]o, Vavřince Sýkory, [s] Urbanem zedníkem.

Dlužen zůstal Řepa.

Item Milce 1 kopu a 6 g[r].

Item Slávové 30 g[r].

Item Vovsíkov 30 g[r].

Item Janovi Říhovi 30 g[r].

Item Skřivanovi 18 g[r].

Item Janovi Liškovi 40 g[r].

Panu Janovi Hradský[m]u 36 kop.
 Panu Janovi Maškovi 63 ½ kop.
 Houskovi 2 kopy 30 g[r].
 Fejzlovi 40 g[r] a on mně zase polovici.
 Dorota Jana Hradských za trávu 1 kopu.
 Fach 107 kop 24 g[r].
 Co sou mně dlužni.
 Jan Michálků z Řečice 3 kopy.
 <Rachař z Mažic 1 kopu 20 g[r].>
 Jan Valšů z[e] Svinů 1 kopu.
 Houska z Nedvědic 44 g[r].
 <Doubek [ze] Želče 1 [s]t[rych] žita.>
 Václav Rybářů 20 g[r].
 Strýček farářů tesák, za kterého sem dal 26 g[r].
 Vaňka Šárků 1 kopu 10 g[r], má[m] na to strych hrachu.
 Na domu má[m] <39> kop 35 kop.
 A za městem na druhém domu 92 kop.
 Též jakž j[es]t mi odkázal Kotrba 10 kop.
 Té za lus dědiny u vinice 3 kopy.
 Též 7 kop, který zbyly u Václava Žabky na volně [u] statku Řepovský[h]o 45 kop 36 g[r].
 Fach 153 kop, vyrazíce jedno proti druhému zůstane ještě.
 Též Řepovský dvoje nůž [!] za 3 kopy.
 Tří sirotků Anna, Mariana, Matěj.
 Nábytku domovního dosti málo zůstalo, <to j[es]t p[ro] sirotky> to j[es]t zanecháno
 Kateřině, matce těchž dětí <zanechané>, aby se tím lépe opatrovala.

53.

Testament měšťana Martina Mužiny, který ze svého statku odkazuje manželce Martě 10 kop míšeňských, krávu a jalovičku, synu Janovi z Borovan také 10 kop, totožnou částku synu Vítkovi a dceři Anně 15 kop. Manželka má na statku zajištěno doživotní bydlení, přičemž má těmto dětem pravidelně vydávat 2 kopy míšeňské, o něž se mají

spravedlivě dělit. Zbylé peníze si mají mezi sebou rozdělit manželka Marta, Franta, Dorota a Kristýna. Za poručníky ustanovuje syna Jan Šitru, Jíru faráře a Víta Bonuše a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Mikuláš Čapek, rychtář Václav Hubatý a konšel Šebestián Roubík.

1564 červen 1., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír^b. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Martin, jinak Mužina, znamenavše nedostatek zdraví svého a sa ještě při paměti a rozumu střízlivého, činím kšaft a rozkázání o můj stat[e]ček movitý i nemovitý.

Co sem komu dlužen.

Milce na baště 4 kopy 18 g[r].

Kateřině Jana Lekše za víno 32 g[r].

Co sou mně dlužni.

Jiřík Kala³³⁷ 4 kopy 24 g[r].^c

Odkaz.

Janovi synu mému, který v Borovanech j[es]t, odkazuji 10 kop míš[eňských]. Též Vítkovi synu mému, 10 kop míš[eňských]. Anně [d]ceři mé, 15 kop míš[eňských]. Martě ženě, předkem odkazuji 10 kop a krávu a jalovičku. Po odkazech co pozůstane, o to aby se rozdělili Marta žena má, Franta, Dorota a Kristýna. A žena má ať j[es]t na gruntu tomto do smrti a co ted' synům a [d]cerám odkazuji, jakožto Janovi, Vítkovi a Anně, ať žena má, jestliže to býti bude moci, každý rok do vyplnění sumy jejího nechť jim z toho gruntu klade po 2 kopách míš[eňských] a ony nechť se o to dělí. Ať 5 kop míš[eňských], kterýchž sem byl položil za nebožtíka Václava Mezeříckého, když rychtářem byl, ví o to[m] Jan Rozoumek.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Mikuláš Čapek toho času na místě^d purkmistra, Václav Hubavý toho času rychtář, Šebestián Roubík toho času konšel.

Stalo se ten čtvrtek, den památný Božího těla. Léta Páně 1564.

³³⁷ V r. 1564 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/52, kt. č. 489.

Místo tomu dali.

[Indorzát:] Kšaft Martina Mu<žiny> 1564.

Ediční poznámka:

^a Datace byla provedena při transkripci.

^b Text testamentu je velmi nečitelný, nekvalitní inkoust se postupně ztrácí.

^c Všechny číslovky nad odkazem jsou psány arabsky.

^d Vsuvka psaná nad řádkem.

54.

Testament měšťana Mikuláše zedníka, jinak Samuela, který svůj statek odkazuje rovným dílem manželce a dětem. Svědky testamentu jsou purkmistr Petr Mokrý, rychtář Václav Hubatý a konšel Matěj Marek.

1564 červenec 16., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Mikuláš zedník, jinak Samuel, zamenavše nedostatek zdraví svého a sa při paměti dobré a rozumu střizlivého, činí[m] kšaft a rozkázání o můj statek jmovitý i nemovitý.

Co sem komu dlužen.

Řehořovi Smrčkovi sem dlužen 1 kopu i mám kámen křídelný, nechť jej sobě vezme v lomu a ať ženě mé ještě k tomu dáme 20 g[r].

Jakubovi Ješkovi sem dlužen za 2 [s]t[rychy] ječmene 44 g[r].

Co sou mně dlužni.

V Oujezdci u Holuba mám ještě mítí 3 kopy 13 g[r], má[m] to dílo ještě <...>.

U Herše má[m] mítí 5 kop a to dílo, který sem s ní[m] p[ro]jednal mám je dodělati.

V Nedvědicí[ch] sou mi dlužni 3 kopy, ale mám to dílo dodělati.

Odkaz.

Statek můj movitý i nemovitý, ten odkazuji manželce mé s dětmi mými se všemi, aby se o to věrně a právě rozdělili.

A při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Petr Mokrý toho času purkmistr, Václav Hubatý toho času rychtář, Matěj Marek toho času konšel.

Stalo se tu neděli po S[va]t[é] Markétě, léta páně 1564.

Přijat j[es]t.

[Indorzát:] Kšaft Mikuláše zedníka, jinak Samuela, 1564.

Ediční poznámka:

^a Datace byla provedena při transkripci.

55.

Testament měšťana Vojtěcha Bolečka obsahující výčet dluhů. Svůj statek, který po vyplacených dlužích zůstane, odkazuje rovným dílem manželce a dětem. Svědky testamentu jsou purkmistr Melichar kloboučník, rychtář Václav Hubatý a konšel Petr Mokrý.

1564 srpen 28., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Vojtěch, jináče Boleček krejčí, znamenavší nedostatek zdraví svého a sa při dobré paměti a rozumu střízlivého, činím kšaft a rozkázání o můj statek jmovitý i nemovitý.

Co sem komu dlužen.

It[e]m panu Janovi Maškovi 3 kopy.

It[e]m Janovi Hradskému 36 g[r].

It[e]m do cechu 2 kopy 8 g[r].

It[e]m do Radonic³³⁸ Kluptovi 2 kopy, udělal sem mu na to punčochy a nohavice.

It[e]m do Hlavatec Anně podruhyni 4 kopy.

It[e]m na Tábor tatškovi 1 kopu.

It[e]m Pavlíčkovi kožišníkovi 12 g[r].

It[e]m Řehořovi Smrčkovi 80 g[r].^a

Statek můj jmovitý i nemovitý, co ho po dluzích zůstane, ten odkazuji manželce mé s dětmi
mými se všemi, ať se o to věrně a právě rozdělí.

Při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Melich<ar klo->boučník toho času
purkmistr, Václav Hubatý ty časy rychtář, Petr Mokrý toho času konšel.

Stalo se ten pondělí po S[vatý]m Bartoloměji, 1564.

Přijímá.

[Indorzát:] Kšaft Vojtěcha, jináče Bolečka, 1564.

Kšaftové.

Ediční poznámka:

^a Všechny číslice jsou psány arabsky.

56.

**Testament měšťana Kašpara Pavlů, který svůj statek odkazuje dceři Markétě.
V případě jejího úmrtí má celý statek připadnout vnukovi Janovi. Svému zeti Martinovi
odkazuje 20 kop míšeňských a jeho dětem z prvního manželství 5 kop. Svědky
testamentu jsou purkmistr Vít Straňanský, rychtář Valentýn Vopavský a Jan Mirka.**

1564 září 21., [Soběslav]^a

³³⁸ Zřejmě vesnice u Lomnice nad Lužnicí. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 750.

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Torzo přitištěné kryté pečeti.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Kašpar Pavlů, znamenavše nedostatek zdr<aví> svého a sa při paměti a rozumu střízlivého, činím kšaft a roz<ká>zání o můj stat[e]ček jmovitý i nemovitý.

Co sem komu dlužen, to teď poznamená[n]o j[es]t.

A kdo mi co dlužen j[es]t, to též poznamenáno.

Odkaz.

Martinovi, zeti svému, [ze] statku mého aby dáno <[d]ceři> synu^b jeho bylo 20 kop míš[eňských], kter[ý]chžto <[d]ceru> syna^c má s mou [d]cerou jméne[m] Janem. Též Martinovým dětem třem jeho, který má s prvnější manželkou, odkazuji po 5 kopách míš[eňských]. Václavovi Řepovi odkazuji 10 kop míš[eňských] <na domě>. Janovi Ští[s]tkovi 6 kop, Dětkovi [!] do Zvěrotic 1 kopu, Káči řezní[kové] 6 kop, Vondra Mačů aby jim dal a co se nedostane, z jiného dluhu aby vzali.^d Dědinu, kteráž j[es]t pod Novým rybníkem, tu odkazuji budoucně k špitálu. Vondrovi Štěstíno[vi] odkazuji lus, kde se kámen láme, ve Lhotě. Vopavským lus orný, s paloučkem ve Lhotě, podle Macovýho. Va [!] Merykovi podle kolisky [!] a mého odkazuji lus. Řepovi co by mohlo býti za lus u vinice, ten mu odkazuji^e, od meze pana Petra Ruta, až do Kamen[n]é a od^f, <až do> meze Roub[í]ka do Ka<men[n]é^g, od meze pana Petra Ruta, též do Kamen[n]é a též až k mezi Roubíka. Statek můj jmovitý i nemovitý, ten odkazuji Markétě, [d]ceři své, a jestliže by Pán Bůh všemohúcí z tohoto světa Markétu pojíti ráčil, tehdy ten statek spadni na Jana, vnuka mého <a pakli by týž Jan, vnuk můj umřel, ten statek aby připadl k obci soběslavské k záduší. A Martinovi, zeti mému, ať z toho statku vydají.^h

Při to[m] Vít Straněnský na místě p[ana] purk[mistra], Valentýn Vopavský na místě rycht[áře], Jan Mirka.

Stalo se ten čtvrték den památný S[vatéh]o Matouše <...>1564.

Kšaft přijali.

[Indorzát:] Kšaft Kašpara Pavlovic 1564.

16 g má dáti vzejtra.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podstatné jméno dopsáno nad řádkem.

^c Podstatné jméno dopsáno nad řádkem, viz výše.

^d Vsuvka, která se vztahuje ke všem třem jménům. V originále je u nich naznačená svorka, která je spojuje dohromady.

^e Odstavec, který je psán o 8 řádek níže. Podle značek v originále má být zařazen na toto místo.

^f Vsuvka psaná nad řádkem.

^g Podtržení je podle originálu. Vzhledem k tomu, že se místy přibližuje k přeškrtnutí, je těžké posoudit, zda se jednalo o nerovné podtržení či přeškrtnutí.

^h Text je současně podtržen i přeškrtnut.

57 a.

Testament měšťana pekaře Jiříka Černého obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Svůj statek odkazuje rovným dílem manželce a synovi. Svědky testamentu jsou purkmistr Kryštof sedlář, ložní rychtář Jiřík soukeník a konšel Melichar kloboučník.

1565 duben 9., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír^b. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Jiřík Černý pekař,³³⁹ znamenavše nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o můj statek jmovitý i nemovi[tý], sa při rozumu a paměti střízlivé.

Co sem komu dlužen.

It[e]m katovi do Meznýho podle cedule zůstávám 22 kop 50 g[r].

It[e]m Janovi Bartošovému za službu 2 kopy.

³³⁹ V r. 1559 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstřík 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/47, kt. č. 488.

It[e]m Ba[r]če tetě do Prachatic³⁴⁰ 2 kopy.

It[e]m panu Janovi písaři důchodnímu 10 kop, připověděl, že to chlebem chce odebrati.

It[e]m neb j[es]t m[n]ě urazil v mnoho a má za to chleba za <20> g[r] míš[eňských], caltu za 10 g[r] kovář vza[l] [ze] Želče^c.

It[e]m Jírovi, mlynáři nad Dráchovem³⁴¹ 20 kop.

Těž sem mlynářce 4 kopy.

Janovi bratránkovi do Prahy 30 kop, má na to jednu ceduli řezanú.

Chocholovi do [V]lastiboře 8 kop, méně 20 g[r].

Štefloví do Vidova³⁴² 1 kopy, kterou sem vzal od provazníka.

Jírovi do Rychnova za olej 2 kopy 40 g[r].

Boškovi do Záříčí 2 kopy a on mi dlužen 1 [s]t[rych] žita.³⁴³

Dvořákovi do Závší 5 kop a dva čbery ječného sladu a bratru jeho Janovi 1 kopy.

Knězi Janovi do Řečice 25 kop a mám u něho na to ještě 20 strychů žita.

Vondrovi bratru do Pacova³⁴⁴ 20 kop i dal sem z rozkazu jeho z těch 20 kop.

Štětkové 2 kopy.

Panu Petrovi Smrčkovi sem dlužen 21 kop, též za pšenice 12 kop i dal sem mu na to 7 kop³⁴⁵ a za 34^d vozů hnoje j[es]t mi dluže[n]³⁴⁶, to připouštím k němu, že mi v to[m] mi křivdy neučiní.

Za rejby [!]^e z rybníku nad městem sem dlužen za 2 t[žbery] 6 kop.

Jeho M[i]lo[sti] panu [ze] Stárkovského rybníku za 2 t[žbery] 6 kop 50^f.

Sýkorovi hrnčíři 2 kopy <mínus 9 g[r]>.

Vondrovi sládkovi z předměstí 6 kop.

Za dědiny co sem dlužen, to se v najde v cedulích.

Mráčkovi do Veselí 14 kop 20 g[r], bratru jeho jako na Svákovským mlýně 20 kop, má na to ještě 20 strychů žita^g.

³⁴⁰ Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 723.

³⁴¹ Farní vesnice u Veselí nad Lužnicí s tvrzí. Ve 14. století se připomíná Oldřich z Dráchova. Následovali Vchyna z Pacova, Ondřej z Pohnání, Slávek Bažant z Vyhnanic a Jindřich z Dáchova. v 16. stol. byl prodán Kateřině kněžně Minstrberské a po její smrti připadl dceři Anně a k Hradeckému panství. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 164.

³⁴² Vesnice u Českých Budějovic. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 955.

³⁴³ Rozdíl v udaném množství dlužného obilí. Další verze uvádí 3 strychy.

³⁴⁴ Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 680.

³⁴⁵ Rozdíl v udaných částkách kop. V následné verzi je uváděno 8 kop.

³⁴⁶ Zde chybí dodatek 21 kop. Srov. č. 57 b.

Salavovi do Doňova³⁴⁷ 48 kop, jestliže by mně pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil, ať vezme kon[ě] v 18 kopách, též kterýž od něho mám a za těch 30 kop piva necht' odběře. A za to jeho p[ro]sím, ať na svou duši povinni, aby čistým obilím nesypal posvrchu a nečistí zespod, nechoval, než ať j[es]t jedno jako druhý.

Výše Salava má na to 4 kapry po 3 g[r].

It[e]m co sou mi dlužni.

Mlynář z Velkého mlýna 14 kop 40 g[r].

Petr Mrzena nad Veselí[m] 11 kop.

Mlynář nad Rytířem 14 g[r].

Matěj Suchý mlynář 1 strycha pšenice.

Brych ze Lhotky 1 kopu.

Z Kunratic a z[e] Svinů Hanelíček 6 g[r].

Želísko 10 g[r].

Ujec 35 g[r].

Dub z [S]vinů 2 kopy 14 g[r].

Kuchařka knězova z Dráchova 1 kopu 35 g[r].

Mareš z Přehořova 5 kop.

Jan Heranů z Dráchova 40 g[r].

Matěj z Hořetína za chléb 10 g[r].

Kumprecht z Čerazi 40 g[r].

Vocelků syn z Chotěmic³⁴⁸ 23 g[r].

Šilhavý z Chrbonína 24 g[r].

Šedivý z Čeraze 3 kopy.

Václav z Krtova za chléb 6 g[r].

Prokop z Košic³⁴⁹ 22 g[r].

Slouha, jak velký stádo pase, 1 kopu.

Jan Šimků z Chlebova³⁵⁰ 2 kopy 6 g[r].

³⁴⁷ Vesnice u Veselí nad Lužnicí, ve 14. stol. zřejmě příslušející k Budislavi. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 156.

³⁴⁸ Vesnice u Soběslavi, s vladyčím statkem a tvrzí. Od r. 1405 tu sídlili Šorcové z Valu a v polovině 15. století Litvín z Nemyšle. Poté byl prodán Anně Hradecké, roz. Münstrberské. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 325.

³⁴⁹ Vesnice u Tábora, v 15 a 16. století patřila k Táborskému panství. Byl zde vystavěn zemanský dvůr a sídlil v něm Jan Rohlík. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 415.

Hruša ze Lhoty 1 kopu.
 Dráčovský krejčí 1 kopu rukojmí Hruša.
 Kazda ze Lžína³⁵¹ 12 g[r] a ženě 6 g[r].
 Jan Havelků 14 g[r].
 Vondra Mačů 5 kop 40 g[r].
 Vaněk rychtář z Mokrého strych pšenice.
 Vlasák z Borkovic 1 kopu.
 Vrkoč z Mezného 80 g[r] za snop.
 Jan Velků 14 g[r].
 Lanč rybníkář strych žita má zaplacený.
 Jakub z[e] Suchého mlýna 3 kopy 6 g[r].
 Šimon z Chlebova 1 kopu půjčenú a za prut oceli 21 g[r].
 Rychtář z Chlebova 1 strych hrachu.
 Trubač ze Lhotky 1 kopu.
 Tomšek z Přehořova 2 kopy 10 g[r].
 Jeruška z Katova 22 g[r].
 Jablůnka z Přehořova strych ovsa.
 Šíma z[e] [S]kalice 7 sáhů dřev³⁵², má zaplacený.
 Týž rychtář z[e] [S]kalice 6 sáhů, zaplacené.
 Též Dvořák z[e] [S]kalice 3 sáhy, zaplacený.
 Jíra z Debrníka 20 sáhů, má zaplacený, má je sám odvésti, sou drobná dřeva.
 Vojta z Nové Vsi³⁵³ za kapry 1 kopu.
 Jíra z Borkovic 12 g[r].
 Šíma z Dráchova 10 g[r].
 Kotrček [ze] Závsi 84^h g[r] a z [h]řebčí[na] sena.
 Bibová 42 g[r], dala na to z žejdlíku pálen[néh]o vína.
 Francová 20 g[r].

³⁵⁰ Ves u Soběslavi, poprvé zmiňována již v r. 1267. Ve 14. století byla ve vesnici vybudována tvrz. Tu i se dvorem Oldřich z Rožmberka odkázal špitálu do Soběslavi. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 310.

³⁵¹ Vesnice u Soběslavi, která patřila k Chýnovu. V 15. a 16. stol. byl odtržen a dostal se do držení Přehořovských z Kvasejovic. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 579.

³⁵² Rozdíl v udaném množství, druhá verze uvádí 8 sáhů dřeva.

³⁵³ Mohlo by se jednat o Novou ves u Chýnova nebo Novou Ves u Mladé Vožice.

Kříž za 1 v[árku] piva a strych <chmele> a strych žita.

It[e]m na Houškově domě má[m] odkázaných od <Vojtla 10 kop>.^j

U Jíry nad Dráchovem 40 strychů žita.

U Petra Mrzeny [z] Veselí 20 strychů pšenice^k, které sem koupil od Mráčka^l.

Doma má[m] mouky 40 strychů žitný a bílé mouky 10 strychů, se dvě várce sladu j[es]t.

It[e]m Truksa mi dlužen ½ várky.

Co se <do>týče nebožtíka Bartoše pláteníka, tu já na ten dluh zhola nic dlužen nejsem, než matka ví [o]všem i těch 32 kop hotových neb j[es]t je k sobě přijala.

Statek můj jmovitý i nemovitý, což koli po dluzích zůstane, to vše odkazuji manželce mé a synu mému, ať se o to věrně a právě rozdělí.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opa[trní] páni, Kryštof sedlák toho času purkmistr,³⁵⁴ Jiřík soukeník na místě pana rychtáře ložního, Melichar klobou[čník] toho času konšel.

Stalo se ten pondělí po Smrtné neděli. Léta páně 1565.

[Obálka:] Kšaft Jiříka Černého [15]65.

Ediční poznámka:

^a Datace byla provedena při transkripci.

^b Fyzický stav testamentu je špatný, je několikrát přetržený v místech, kde figurují jednotlivé dluhy.

^c Vsuvka psaná pod řádkem.

^d Číslovka je psaná arabsky, stejně jako ostatní číslovky, které nevyjadřují peněžní hodnotu.

^e Gramatická nuance, jedná se o ryby.

^f Číslovka je velmi špatně čitelná a chybí u ní měrná jednotka. V další verzi naopak chybí úplně.

^g Vsuvka psaná pod řádkem.

^h Číslovka je kombinací arabských a římských číslic, 80 římsky a 4 arabsky.

ⁱ Vsuvka psaná nad řádkem.

^j Následující dluhy jsou v originále psány na další straně, ale zcela zřejmě patří před uzavírání testament.

^k Vsuvka psaná nad řádkem.

^l Vsuvka psaná pod řádkem.

³⁵⁴ V letech 1577 – 1579 obecní starší města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Jiřík Černý, pekař, znamenavše nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o můj statek movitý i nemovitý, jsa při rozumu a paměti střízlivé.

Co jsem komu dlužen.

It[e]m katovi do Mezného podle cedule zůstávám 22 kop 50 g[r].

It[e]m Janovi Bartošovému za službu 2 kopy.

It[e]m Barče tetě do Prachatic 2 kopy.

It[e]m panu Janovi důchodnímu písaři 10 kop, připověděl, že to chlebem chce odebrati neb j[es]t mně urazil mnoho a má na to chleba za 20 g m[íšeňských], též má caltu za 10 g[r], kovář vzal z[e] Želče.

It[e]m Jírovi mlynáři nad Dráchovem 20 kop.

Též samý mlynářce 4 kopy.

Janovi bratránkovi do Prahy 30 kop, má na to ceduli řezanou.

Chocholovi do [V]lastiboře 8 kop míně 20 g[r].

Šteflovi do Vidova 1 kopu, kterou sem vzal od prov<azní>ka.

Jírovi do Rychnova za olej 2 kopy 40 g[r].

Boškovi do Zářičí 2 kopy a on mi dlužen 3 <strychy> žita.

Dvořákovi do Závsi 5 kop a dva džbery černýho sladu a bratru jeho Janovi 1 kopu.

Knězi Janovi do Řečice 25 kop a mám u něho na to ještě 20 strychů žita.

Vondrovi bratru do Pacova 20 kop i dal sem z rozkazu jeho z těch 20 kop.

Štětkové 2 kopy.

Panu Petrovi Smrčkovi sem dlužen 21 kop, též za pšenice 12 kop i dal sem mu na to 8 kop a za 34 vozů hnoje j[es]t mi dlužen 21 kop, to připouštím k němu, že mi v tom křivdy neučiní.

Za ryby z rybníku nad městem sem dlužen za 2 t[žbery] 6 kop.

Jeho milosti pánu [ze] Stárkovského rybníku za 2 t[žbery] 6 kop.

Sýkorovi hrnčíři 2 kopy méně 9 g[r].

Vondrovi sládkovi z předměstí 6 kop.

Za dědiny co sem dlužen, to se najde v cedulích.

Mráčkovi do Veselí 14 kop 20 g[r], bratru jeho jako na Svákovském mlýně 20 kop, má na to ještě 20 [s]t[rychů] žita.

Salavovi do Doňova 48 kop, jestliže by mně pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil, za to jeho prosím, ať vezme za kon[ě] v 18 kopách, ten kterýž od něho mám a za těch 30 kop pivem nechť odběře. A za to jeho prosím, ať na svou duši povinni, aby čistým obilím nesypal po svrchu a nečistí zespod, nechoval, než ať j[es]t jedno jako druhý.

Výše Salava má na to 4 kapry po třech g[r].

It[e]m co sou mi dlužni.

Mlynář z Velkého mlýna 14 kop 40 g[r].

Petr Mrzena nad Veselí[m] 11 kop.

Mlynář nad Rytířem 14 g[r].

Matěj Suchý mlynář 1 strycha pšenice.

Brych ze Lhoty 1 kopu.

Z Kunratic a z[e] Svinů Havlíček 6 g[r].

Želízko 10 g[r].

Ujec 35 g[r].

Dub z[e] Svinů 2 kopy 14 g[r].

Kuchařka knězova z Dráchova 1 kopu 35 g[r].

Mareš z Přehořova 5 kop.

Jan Heranů z Dráchova 40 g[r].

Matěj z Hořetína za chléb 10 g[r].

Krumprecht <z Čerazi> 40 g[r].

Vocelků syn z Chotěmic 24 g[r].

Šilhavý z Chrbonína 24 g[r].

Šedivý <z Čeraze> 3 kopy.

Václav z Krtova za <chléb> 6 g[r].

Prokop z Košic 22 g[r].

Sluha jako velký stádo pase 1 kopu.

Jan Šimků z Chlebova 2 kopy 6 g[r].

Hruša ze Lhoty 1 kopu.

Drákovský krejčí 1 kopu, ruk[o]jmí Hruša.

Kazda ze Lžína 12 g[r] a ženě 6 g[r].

Jan Havelků 14 g[r].
 Vondra Mačů 5 kop 40 g[r].
 Vaněk rychtář z Mokřého strych pšenice.
 Vlasák z Borkovic 1 kopu.
 Vrkoč z Mezného za sůl 80 g[r].
 Jan Velků 14 g[r].
 Lanč rybníkář strych žita má zaplacený.
 Jakub z Suchého mlýna 3 kopy 6 g[r].
 Šimon z Chlebova 1 kopu půjčenú a za prut oceli 21 g[r].
 Rychtář z Chlebova 1 st[rych] hrachu.
 Trubač ze Lhoty 1 kopu.
 Tomšek z Přehořova 2 kopy 10 g[r].
 Jeruška z Katova 22 g[r].
 Jablůnka z Přehořova st[rych] ovsa.
 Šíma z[e] Skalice³⁵⁵ 8 sáhů, má zaplacené.
 Týž rychtář z[e] Skalice 6 sáhů, zaplacené.
 Též Dvořák z[e] Skalice 3 sáhy zaplacené.
 Jíra z Debrníka 20 sáhů má zaplacených, má je sám odvésti, sou drobná dř[e]va.
 Vojta z Nové Vsi za kapry 1 kopu.
 Jíra z Borkovic 12 g[r].
 Šíma z Dráchova 10 g[r].
 Kotrček [ze] Závší 84 g[r] a z [h]řebčí[na] sena.
 Bibová 42 g[r], dala na to žejdlík páleného vína.
 Francová 20 g[r].
 Kříž za 1 v[árku] piva a strych chmele a strych žita.
 It[e]m na Houškově domě mám odkázaných od Vojtla 10 kop.
 U Jíry nad Dráchove[m] 40 st[rychů] žita.
 U Petra Mrzeny [z] Veselí 20 st[rychů] pšenice, který sem koupil od Mráčka.
 Doma mám mouky 40 st[rychů] žitný a bílé mouky 10 st[rychů], se dvě várce sladu j[es]t.
 It[e]m Truxa mi dlužen půl várky.
 Co se dotýče nebožtíka Bartoše pláteníka, tu já na ten dluh zhola nic dluže[n] nejsem, než

³⁵⁵ Vesnice a tvrz u Soběslavi. Ve 14. století byla v majetku Vítkovců, poté Vlčka a Valkouna ze Sedlce, v r. 1540 připadla Prokopu Hýlovcovi z Polkovic. Do r. 1547 patřila k Táboru, později pánům z Rožmberka. Od r. 1594 v majetku Soběslavi. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 800.

matka ví o všem i o těch 32 kopách hotových neb jest je k sobě přijela.

Statek můj jmovitý i nemovitý, což koli po dluzích zůstane, to vše odkazuji manželce mé, z těch sta 10 kop, kterýž mám u Valše, odkazuji dcerám mým, Kristýně dceři 10 kop, Lidmile dceři 6 kop, Kateřině 6 kop, z toho domu podle ve[j]ruňků, aby sobě brali.

Poručníka činí[m] Jana Rozoumka.

Při tom kšaftu byli jsou Moudří a Opatrní páni, Jan Hradských purk[mistr], Vondřej Meryka rycht[ář], Jiřík soukeník, Matěj z hradu,³⁵⁶ Cyprián Lasl konšelé, 1560^b.³⁵⁷

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Další verze testamentu, která byla nalezena na vyříznutém listu, zřejmě z knihy kšaftů.

^b Rok sepsání neodpovídá roku sepsání předešlého. Jedná se o jeden testament, jen z rozdílných pramenů.

58.

Testament měšťana rybáře Jakuba Zoubka, jenž svůj statek odkazuje manželce a svým dvěma dětem odkazuje 10 kop. Manželka se má na statku stát mocnou hospodyní. V případě, že by některé z dětí zemřelo, má jeho díl přejít na živého. Pokud by však statek prodala, má dětem vyplácet 2 kopy úroky. Svědky testamentu jsou purkmistr Dušek Kratochvíle a rychtář Šebestián Roubík.

1565 listopad 12., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť.

³⁵⁶ V letech 1560, 1575 – 1579, 1581 – 1584, 1588 – 1590 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

³⁵⁷ Konec testamentu je odlišný od konce z r. 1565. Rozdíl je především v určení poručníka a ve vyjmenovaných svědcích. Srov. kap. Testamentární praxe soběslavských měšťanů.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Jakub Zoubek rybář, znamenavše nedostatek zdraví svého, činí[m] kšaft a rozkázání o můj statek jmovitý i nemovitý, sa při rozumu a paměti střízlivý.

Co sem komu dlužen.

Markové vdově 36 g[r]^b.

Václa[vo]vi Hubatých 20 g[r].

Melicharovi 5 g[r].

Panu primasovi okolo 20 g[r].

Víc žádný[mu] nic dluže[n] nejsem.

Statek můj movitý i nemovitý, ten všecken odkazuji manželce své. A jestliže by manželka má, kdy[ž] dům prodala, tehdy každý aby spláští[k] [!] sukna, aby po 15 g[r] loket, aby koupila, též i sukni jednu aby jí udělati dala. A dětem jejím dvěma též odkazuji 10 kop, a jestliže by který dítě umřelo, ať spadne z jednoho na druhého^c, též když dů[m] a[t'] p[ro]dá, aby po 2 kopách jim z ve[j]ruňku platila. Manželka má ať j[es]t plnou hospodyní v mý[m] domu, ať jí v to[m] žádný překážky nečiní.

<Při to[m] se>

Při to[m] kšaftu byli sou Mou[dří] a Op[atrní] páni, Dušek Kratochvíle toho času purk[mistr]³⁵⁸, Šebestián Roubík, to[h]o času rycht[ář].

Stalo se ten pondělí po S[vaté]^m Martinu. Léta páně 1565.

Kšaft j[es]t Zoubková přijala.

[Indorzát:] Kšaft Jakuba Zoubka [15]65.

Není dáno.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Všechny číslovky jsou psány arabsky.

^c Vsuvka je psána vedle níže přeškrtnutého textu. Podle značky patří do textu testamentu na toto místo.

³⁵⁸ V r. 1565 a 1567 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Vzhledem k neuplným rejstříkům pochází údaj o jeho úřadování v r. 1565 z tohoto pramene. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/56, kt. č. 489.

Testament měšťana Václava uzdaře, který oznamuje, že podíl na domě odkazuje manželce a dětem, s nimiž se má spravedlivě a rovným dílem rozdělit. Vyznává, že částku, která byla při sňatku jeho sestry Kateřiny zapsána do knih svatebních smluv, mu jeho bratr kněz Vít vyplatil. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nyní i budoucí, žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Václav Hubatý a rychtář Šebestián Roubík.

1566 leden 31., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta 1566, ten čtvrtek před Hromnicemi.

Já, Václav uzdař, znamená nedostatek zdraví své[h]o, sa rozumu střízlivé[h]o a paměti dobré, dal sem sobě poznávaní o statečku svém movitém i nemovitém, kteréhož mi pán Bůh všemohucí popřáti ráčil. A jestliže by mne pán Bůh neuchoval, aby po mé smrti o to žádných nesnází nebylo et [cetera].

Komu sem do dlužen.

It[e]m dluhu obecný[h]o sem dlužen 4^b kopy p[eněz] půjčených.

It[e]m Bártovi mlynáři 2 kopy, má na to ode mě tesák a ručnici za 8 g[r].

It[e]m purgracímu [!]^c 42 g[r].

It[e]m hotových peněz svých mám 20 kop [pr]a[žských].

It[e]m spravedlnost, kterouž mám na domě, když by koli k šacuňku aneb k podílu přišlo, co by koli na podíl přišlo na mou stranu, ten podíl aby spadl na manželku mou i s dětmi mémi.

It[e]m když se j[es]t sestra má, Káče vdávala, kněz Vít bratr můj spravedlnost svou, kteráž by koli jemu měla přijíti z domu našeho, tu mi mocně odevzdal a dal přede všemi pány, kterýž sou při těch smlouvách svatebních byli. A zahrada proti mostu, ta j[es]t zaplacená. O to o všecko, což koli mno[h]o nebo málo po mně ostane, Kateřina manželka má, aby se věrně a právě s dětmi rozdělila a jim věrnou rukou otevřela.

Prosím pana purkmistra, že toto mé poručení pečeti městskou zapečetí.

Poručníky mocné činí[m] pana purkmistra, pány nynější i budoucí.

Stalo se léta a dne nahoře psané[h]o.

Při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Václav Hubatý na místě purkmistra ložního, Šebestián Roubík toho času rychtář.

[Obálka:] Kšaft Václava uzdaře 1566.

Kšaft přijali, 8 g[r] od pečeti má dáti, <krom sirotce, pozůstalí po nebožce uzdaře místa> <...> j[es]t to smlouva.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Číslovky jsou psány arabsky.

^c Gramatická nuance, zřejmě se jedná o „purkrabího“.

60.

Výpis závěti měšťana Vaňka Pličky, který byl vydán 25. ledna 1577 na žádost jednoho z pozůstalých, Jana Chenstečky. Podle tohoto výpisu odkazuje svému švagru Matouši Hadovi 15 kop, 6 kop svému zeti Adamovi, do krejčovského cechu 2 kopy, do Veselí 3 kopy, Ondrovi Hlouškovi 7 kop, sirotkům jistého Pecky 14 kop. Sirotkům nebožtíka Václava Mráčka 40 kop, které zanechal na rychtě v Soběslavi.

1566 únor 6., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Pod textem přitištěná pečeť.

Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Amen.

Léta 1566, v úterý, den památky Svaté panny Doroty^b, Vaněk Plička leží v nemoci a v kázni Boží, sa při rozumu a paměti dobré užívaje, učinil rozkázání o statečku svém. Nejprve oznámil co jest komu dlužen. Jiříkovi do <...> 40^c kop, ty se platiti mají, ve[j]ruňky

po 5 kopách, jich v knihách městských zápis ukazuje. It[em] švagru mému Matoušovi Hadovi 15 kop, Peckovským sirotkům 14 kop, k obci Veselské za 1 t[žber] ryb 3 kopy, Vondrovi Hlouškovi 7 kop, do cechu krejčím 2 kopy, Adamovi, zeti mému 6 kop, Štěpánkovi 1 kopu 20 g[r], sirotkům nebožtíka Václava Mráčka do Soběslavi 40 kop, ty sem jí k<...>stí na <...> v Soběslavi před purkmistrem a pány téhož města a ty jest po[u]kázal u Šímy na domu 32 kop a u Jana Chenstečky 8 kop, Chvejnu za vína 20 kop^d.

A tohoto kšaftu výpis vydán jest Janovi Chenstečkovi na žádost jeho s povolením purkmistra a konšelů ku potřebě jeho.

Stalo se v první pátek [v] postě. Léta 1577^e.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Při editování tohoto testamentu byla brána v potaz tato datace.

^c Číslovky jsou psány arabsky.

^d Podtržení odpovídá originálu.

^e 25. ledna 1577.

61.

Testament měšťanky Anny Balkové obsahující podrobný soupis odkazů. Své dceři Důře, která se o ní starala, odkazuje částku 36 kop pražských, ložní šaty, o něž se má rozdělit se svou sestrou Zvěřinovou. Jí a jejím dětem pak odkazuje celkovou částku 25 kop. Své další dceři Markétě Čudíkové 18 kop, synu Tomášovi 36 kop, dalšímu synu a Jiříkovi do Malšic 4 kopy a Dorně 1 kopu. Ke kostelu pak na vosk a víno 4 kopy, Janu Nemravovi, který je jí dlužen částku 148 kop, odpouští splátku 8 kop a do Dráchova ševcové 1 kopu. Za poručníky ustanovuje purkmistra a pány, nynější i budoucí.

1566 únor 13., [Soběslav]^a

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Léta páně 1566, v pátek den S[va]té Lucie, učinila j[es]t rozkázání poctivá vdova Anna Balková, o statku svém, sa rozumu střízlivě[h]o a paměti dobré.

It[e]m žádnému nic nejsem dlužná.

It[e]m jakož mám na gruntu u Jana Nemravy 148^b kop.

It[e]m Důře, [d]ceři své, nejprve, kteráž mne opatrovala, odkazuji 36 kop [pr]a[žských], vzal od Důry 24 kop, zítra 12 kop odměny^c.

It[e]m Zvěřinovým dětem dvějm odkazuji po 15 kopách [pr]a[žských] a samé Zvěřinový, [d]ceři své, 10 kop.

It[e]m synu své[m]u Tomášovi, odkazuji 36 kop [pr]a[žských].

It[e]m bratru své[m]u Jiříkovi do Malšic 4 kopy.

It[e]m Markýtě Čudíkové, [d]ceři své, <...> 18 kop.

It[e]m dívčeti Dorně, Říhy zámečníka 1 kopu [pr]a[žskou].

It[e]m k Božímu domu na vosk a víno 4 kopy.

It[e]m Janovi Nemravovi odpouštím jeden ve[j]ruňk neposledních penězích 8 kop.

It[e]m do Dráchova pod Doubí ševcové 1 kopu [pr]a[žskou].

A tak tu sumu pořád, jakž osoby poznamenány sou, bráti mají, jedni po druhých.

Stalo se dne a léta nahoře psaného.

A co se šatů ložních dotýče, o ty aby se Důra [se] sestrů svú Zvěřinovou rozdělila věrně a právě.^d

Poručníky mocné činí[m] pana purkmistra [a] pány nynější i budoucích.

Barbora na místě Jiříka, manžela svýho, kšaft j[est] to přijala.^e

Léta^f 1572, v pátek de[n] Svaté[h]o Jakuba apoštola³⁵⁹, za purkmistra Jana Rozou[m]ka, Adam z Tučap, na místě Doroty, dcery Balkový, <vzal> a ma[n]želky své vzal na tuto kšaft <...>^g, na kterýž položil Václav Hubatých 30 kop, za dvůr syrotků Ne[m]ravovských^h, z týchž peněz přijal svrchu dotčený Ada[m] na sp[ra]vedlivost Dorotyⁱ, manželky své podle tohoto kšaftu 8 kop [pr]a[žských].

It[e]m pa[n] purkmistr [a] páni vzali z téhož závdavku <za ryby k obci> náležejícího dluhu za ryby 15 kop. It[e]m K<...>st<...> sedlář, Jan Fejtl kostelníci s[umu] na odkaz k záduší

³⁵⁹ 25. července 1572. Srov. Fridrich – Rukověť ..., s. 160 a 217.

podle <podle kšaftu> <...>^j, k[e] kostelu S[vatéh]o Petra přijali z týhož závdavku 1 kopu 40 g[r] [pr]a[žských] <přes> <...> má z[e] závdavku 2 kopy 20 g[r]. It[e]m Jan Rozoumek přijal z téhož závdavku za dluh půjčený Janovi Ne[mr]amovi 5 kop 24 g[r] [pr]a[žských]. A tak ten závdavek zaúplna vyvzat j[es]t, Václav Hubatých se kvituje z týchž 30 kop^k za purkmistra Jana Rozoumka.
Léta nahoře psaného.

[Obálka:] Kšaft Anny Bálkové.

Kšaft přijali.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Číslovky jsou psány arabsky.

^c Vsuvka je psaná dodatečně velmi drobným písmem.

^d Dluh byl dopisován dodatečně. Jeho umístění odpovídá originálu, protože chybí zkratka o jeho zařazení do textu.

^e Od tohoto místa až na samý konec je text dopisován později, jiným rukopisem.

^f Níže psaný text do konce testamentu je dopisován dodatečně.

^g Nad přeškrtnutým textem je psaná vsuvka, která je velmi nečitelná.

^h Vsuvka psaná po levé straně textu, podle značky uprostřed patří na toto místo.

ⁱ Křestní jméno psané nad řádkem.

^j Nad přeškrtnutým textem je psaná vsuvka, která je velmi nečitelná.

^k Vsuvka psaná pod řádkem.

62.

Testament měšťanky Doroty Velkové obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Svůj statek odkazuje dětem Václavovi, Janovi, Pavlovi, Anně a Alžbětě. Pokud by některé z nich zemřelo, má jeho díl přejít na ostatní živé sourozence. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nynější i budoucí. Svědky testamentu jsou purkmistr Dušek Kratochvíle a rychtář Ondřej Meryka.

1567 leden 17., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Dorota Velková pozůstalá vdova po nebožtíkovi Janovi Velkovi, činím kšaft a rozkázání o statečku mém jmovitém i nemovitém, sa ještě při paměti a rozumu střízlivého.

Co sem komu dlužen.

It[e]m sládkovi do Vřesné³⁶⁰ 5 kop, má na to 6 g[r].

Mlynáři do města 2 kopy.

Dorotě pangračího [!] 1 kopu, j[es]t zase mi od fůry dlužna 16 g[r].

Sýkorovi hrnčíři za kamna, o ty kamna není smlouvy.

Pýchovi faráři 29 g[r].

Jírovi pekaři za 1 [s]t[rych] ovsa 10 g[r].

Pohůnkovi Jarošovi 1 kopu a 2 košile, jednu lněnou a druhou konopnou. Též 2 fěrtochy, jeden lněný a druhý konopný.

Za 1 t[žber] ryb obecních 3 kopy.

Sedlákům přehořovským za 2 kopy ryb 4 kopy.

Václavovi Litochlebovi tři sáhy dřev.

Jakubovi Ješkovici 7 kop šindele.

Trojanovi za klobouk 10 g[r] a jednu fůru Trojano[vi] sem dlužna^b.

Panu Janovi Maškovi za 1 v[árku] piva.

Vavřincovi Holubovi za 1 v[árku] piva.

Co sou mně dlužni.

It[e]m bratranec nebožtíka manžela mýho ze Mníšku³⁶¹ za 11 kop 30 g[r].

Vaněk Čoudek v Libozejích na spravedlivost nebožtíka manžela mýho dal 4 kopy též hrachu měřici moravskou a též podruhý dal 3 čtvrti hrachu i to pak více spravedlivosti nebožtíkovi Jano[vi], manželu mému, pozůstal, to vše za ni ještě zůstává.

Havlovi, bratru na Vandě [!] dali jsme 2 kopy.

³⁶⁰ Samota a tvrz u Veselí nad Lužnicí. V r. 1385 patřil Vilému Hrochu ze Lhoty, v 16. století v držení Vrchotických z Loutkova. V letech 1693 – 1736 patřila k Třeboni a od r. 1580 ke Kardašově Řečici. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s 982.

³⁶¹ Zřejmě vesnice u Jindřichova Hradce. Od 15. století příslušela k Hradu Stráži. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 615.

Těž když stonal v Rychnově poslali jsme mu 5 kop míš[eňských].

Lepeška ze Zvěrotic dlužen 3 kopy, vzel ty peníze od vězení volný, od Žabky na to půjčil nebožtíkovi Janovi 1 kopu.

Těž Lepeška dlužen na víno 12 g[r].

Co se statku dotýče a mého podílu, což ho koli málo neb mnoho, ten všecek odkazuji dítkám svým. A jestliže by který prv umřelo, jeho podíl spadni z jednoho na druhého, jakožto na živé pozůstalé.

Tito sirotci pozůstalí jménem Václav, Jan, Pavel, Anna Alžběta.

Poručníky mocné činí[m] pana Petra Smrčku a pana purkmistra nynějšího i budoucího, při kterýmžto kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Dušek Kratochvíle na místě pana purkmistra, Vondřej Meryka na místě pana rychtáře.

Stalo se ten pátek po [o]ctavu Tří Králové[m]. Léta 1567.

[Obálka:] Kšaft Doroty Velkový 1567.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Psáno pod řádkem.

63.

Testament měšťana Viktorín Sumsar, kterým svůj statek odkazuje manželce a dětem a svému vnuku Oldřichu Volbramu ze Skalice 3 kopy. Svědky testamentu jsou purkmistr Vít Straňanský a rychtář Václav Hruška.

1569 říjen 1., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť.

Léta Páně 1569, tu sobotu po S[vatě]m Václavě Přenesení, Viktorín Sumsar učinil kšaft.

Co sem komu dlužen.

Jírovi synu svému sem dlužen 7 kop.

Rozoumkovi 1 kopu.

Panu Petrovi Smrčkovi okolo 50 g[r].

Jakubovi Ješko[v]i 18 g[r].

Kubíčkovi kováři o[ko]lo 28 g[r].

Co sou mi dlužni.

Pan Vondřich Volbram z[e] Skalice z gruntu vnúčkoví <...> jako krejčí j[es]t 3 kopy.

Statek můj movitý i nemovitý, ten všecek odkazuji manželce mé i s dětmi mými.

Při to[m] sou byli M[oudří] a O[patrní] Vít Straněnský na místě p[ana] purk[mistra], Václav Hruška³⁶² na místě rychtáře.^b

[Indorzát:] Kšaft Viktorína tesaře.

Přijali sou jej.

[15]69.^c

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Svědci, kteří se sepsání testamentu účastnili jsou psáni grafitovou tužkou, na rozdíl od ostatního textu, který je psán inkoustem.

^c Indorzát je psán odlišným rukopisem.

64.

Testament měšťana Ondry Mačů obsahující výčet dluhů a pohledávek. Svůj statek odkazuje dětem Tomášovi, Apoleně a Lidmile. Pokud by některé z nich zemřelo dříve, než by se dožilo dospělosti, má jeho díl spadnout na zbylé živé sourozence. Zároveň žádá, aby v případě prodeje statku, byla jeho sestře Mandelíně vyplacena částka 10 kop míšeňských s pravidelnými splátkami 2 kop. Současně udává, že podíl po jejich otci jí

³⁶² V letech 1569 – 1570, 1572 – 1575 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

již vyplacen byl. Svědky testamentu jsou purkmistr Melichar kloboučník, rychtář Mikuláš Čapek a konšel Jan Makovský.

1570 duben 19., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Vondra Mačů, znamenavší nedostatek zdraví svého, činí[m] kšaft a rozkázání o můj statek jmovitý i nemovitý.

Co sem komu dlužen.

Janovi Rozoumkovi 5^b kop 21 g[r].

Janovi Štětкови 40 g[r].

Matějovi Kváskovi 4 ½ kopy, má na to 1[s]t[rych] ječmene.

Matějovi Salvovi 8 kop půjčených peněz.

M[atějovi] [?] Červenkovi 36 g[r].

Co sou mně dlužni.

Kučera sedlák v Deštný[m] za kon[ě] d<luž>en mi 10 kop míš[eňských].

Odkaz.

Tomášovi, Apolóně, Lidmile, dětem mým, statek můj jmovitý i nemovitý, což po dluzích zůstane, to vše jim odkazuji a jestliže by který umřelo prv let došlý<ch>, spadni z jednoho na druhé. A z toho statku děti moji, ať Mandelíně sestře mé, 10 kop míš[eňských] dáti, když by se grunt prodal, aby jí po ve[j]ručcích po 2 kopách míš[eňských] každý rok do té sumy dávali. Stránka, kterouž j[es]t jí po otci náležela, tu sem já jí všecku vypravil.

Při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opat[rní] páni, Melichar kloboučník na místě purkmistra, Mikuláš Čapek na místě rychtáře, Jan Makovský³⁶³ toho času konšel.

Stalo se tu středu před S[vatý]m Jiřím, léta páně 1570.

[Indorzát:] Kšaft nebožtíka Vondry Ma[š]kovic, 1570.

J[es]t od kšaftu dáno.

³⁶³ V letech 1569 – 1570 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

Čten kšaft tento <...>.

Léta [15]70.^c

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Číslovky jsou psány arabsky.

^c Indorzáť je psán trojím rukopisem.

65.

Testament měšťanky Markéty, vdovy, obsahující podrobný výčet pohledávek a soupis odkazů pro jednotlivé své potomky Jachyma, Vespeciána a Daniela, dále pro svou schovanku Kateřinu a osazenstvo statku, jimž odkazuje hmotné věci, vybavení domácnosti i hospodářství. Žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti.

1570 květen 8., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Léta Páně 1570, v pondělí, den S[vatéh]o Stanislava.

Já, Markýta vdova, uznávajíce nedostatek zdraví své[h]o, souce ještě při dobré paměti, rozumu střízlivého, učinila sem poznamenání a pořízení statečku své[h]o, jakž ho koli dosti, málo j[es]t, peněz žádných jsem neměla.

Také žádné[m]u nic dlužna nejsem.

Toto sou mi dlužni.

It[e]m na chalupě v Bošilci j[es]t ještě 5 kop [pr]a[žských] a jedni včili [!], ten má který plati[t].

It[e]m v Čerazi v nájmu u Kubový jedna krá[v]a.

It[e]m^b ve Zvozně sou mi dlužni půl kopy, Vondra Baršů z Čeraze o tom dobře ví. It[e]m co

j[es]t pozůstalo nádobí cínového i jiných věcí, šatů ložních i chodících, o to všecko synové moji aby se porovnali a rozdělili, co více toho ostane, jestliže by mně pán Bůh smrti neuchoval, syn můj Daniel, aby to všecko k sobě přijal, a to dobře opatřil a schoval. Jemu to mocně poroučím, aby se tetě namluviti nedal, aby potom o to nepřišel.

It[e]m v almaře v síni sou čtyři kotlíci k rybá[m] a jeden rendlík železný a jedna nádobka malá mosazná, jako polože[j]líci.

It[e]m jedno pouzdro dřevěného talíře a 12 lžic.

It[e]m v komoře j[es]t měděný hrnec.

It[e]m též v komoře sou lžíci různý železný.

It[e]m tři konve velký a 2 polopinty a jedno polože[j]t[lík].

It[e]m mis cínových j[es]t 11 a dvanáctá velká místa j[es]t v Bukovště, dali mi na ní 10 g[r] a že[j]tlík másla.

Byla koupena za 1 kopu, mohou jí sobě vyplatiti u Pavlovic Kryštofa.

It[e]m talířů cínových j[es]t 12 a mederůčka [!] jedna.

It[e]m sou čtyři lžíce železný.

It[e]m šatů ložních j[es]t 6 peřin velkých a podušek 6 j[es]t a tři polštáři a čtvrtá žabka.

It[e]m stůl jeden v[e] světnici a dvě postele velký, v komoře a kolečko jedno, jako na ně[m] vozí.

It[e]m což j[es]t koli v truhle šatů bílých, o to o všecko aby se synové moji rozdělili a srovnali, Jáchym, Daniel, Vespecián [?!], věrně a právě.

It[e]m jestli by mně pán Bůh smrti neuchoval, za to prosím, aby Kateřině, sestře Martina starého Račmana, dali jednu cíchu konopnou, zánovní, a jednu rouchu a to proto, že j[es] mně v nemoci mé opatrovala a ochraňovala věrně a právě jí sem to všecko poručila a jí věřila.

It[e]m též za to prosím, aby Kateřině schovanici, mě kteráž j[es]t u Kalů, dali jednu truhlu krajní, ke dvoru, k oknu a peřinuci [!] jednu a podušku jednu, jestliže se bude pěkně poctivě chovati.

It[e]m druhé děvečce Káči, kteráž j[es]t u Škarydkový odkazuji, aby jí dali jednu cíchu lněnou a druhou konopnou, aby toho jejím přátelům nedávali, to při sobě chovali, jestli by v tom umřela, aby to při nich zůstalo.

It[e]m almaru velkú, která j[es]t v s<í>ni ve dvoře panským, jestliže jí budou chtít tetě dáti neb j[es]t mně za ní prosila.

It[e]m rouch v truhlici j[es]t 8 všech.

It[e]m též v komoře j[es]t jedna houně.

It[e]m u koláře za hradem v ulici, j[es]t sud dubový, štůs věderný, aby syn můj Daniel jej vzal, můž[e] do něho šaty schovati, jestlipak, že by syn můj, Daniel, v tom nepřišel a Pán Bůh mně smrti neuchoval.

Za to prosím Moudrých Opatrných, pana purkmistra [a] pánů, což tu koli mnoho nebo málo j[es]t, aby to opatřili a zapečetili <opatřili>, neb j[es]t v tý komoře půda dřevá, aby se tam někdo nespustil a to[h]o nepobral. A tomu mému poručení aby se zadosti stalo.

Daniel žádal, aby mu to vše vydáno bylo.

[Obálka:] Kšaft Markýty, vdovy v panském dvoře [15]70.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Na tomto místě text pokračuje jiným rukopisem. Stejně tak psací náčiní je znatelně ostřejší.

66.

Testament měšťana Jakuba, mlynáře na Suchém mlýně obsahující podrobný výčet pohledávek. Svůj statek odkazuje rovným dílem manželce Kateřině a dvěma dětem Jiříkovi a Marjánce. Svému otci Janovi Chmelíkovi, mlynáři na mlýně Rytíř, odkazuje 13 džberů žita a uvádí, že mu vyplatit částku 3 kop za koupeného vepře. Žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Jan Makovský z Makové, který testament psal, a spoluradní a konšelé Melichar kloboučník a Václav Mráček.

1570 prosinec 12., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Boha Otce, i Syna i Ducha Svatého, vše jednoho

Hospodina.

Jakub na Suchým mlýně³⁶⁴, měštěnin soběslavský, sa paměti dobré a rozumu dobrého a zdravého, znamenavší, že v trestání Božím, jsouce v nebezpečenství zdraví svého jest. A protož podle řádu a práva města, řídil j[es]t o statečku svém takto.

Nejprve poznamenati rozkázal, že on žádnému nic dlužen není. Co pak jiní lidé jsou mu dlužen, to se pořád zapsáno najde.

Item Václav Vodňanský, pekař, jest mi dlužen deset kop hotových peněz půjčených.

Item Ludmila Trčková stará, j[es]t mi dlužna deset kop, též hotových peněz půjčených. Item Jiřík Štěch z Debrníka, zůstává mi dlužen za jednu prostici soli, dvě kopě míš[eňských]. Item Matěj Kulhánků j[es]t mi dlužen jeden strych žita.

Item Vašta, jako [z] Vlastiboři, byl nyní j[es]t u Kateřině j[es]t mi dlužen půl druhého strychu žita.

Kateřině, manželce své se dvouma dítkami jejími Jiříkem a Marjánkou, odkazují všecek statek svůj motivý i nemotivý v rovný díl, aby se o něj věrně a právě (neuchová-li mne Pán Bůh)^b rozdělili. Však s touto výminkou, aby z téhož statku mého otci mému milému, Janovi Chmelíkovi, ze mlýna Rytíře, poněvadž j[es]t mi otcovsky k živnosti pomáhal, aby vydáno bylo po smrti mé hned třináct džberů žita. A za vepře, kterého sem od něho koupil, aby jemu, otci mému, zaplaceno a dáno bylo tři kopy.

Naposledy prosil, aby pokudž by ho Pán Bůh neuchoval, aby po smrti jeho tato poslední vůle jeho nebožtíka, kšaft od pana purkmistra a konšelů města Soběslavi, pečeti městskou stvrzen byl.

Při řízení a přijímání tohoto kšaftu sou Mistr Jan Makovský z Makové toho času purkmistr jenž j[es]t i tento kšaft spisoval, v nebytí doma radního písaře, Melichar kloboučník, Václav Mráček,³⁶⁵ spoluradní a přísežní konšelé.

³⁶⁴ Suchý mlýn v Soběslavi byl vystavěn v r. 1552 mlynářem Matějem Suchým na obecním pozemku nad Solinským rybníkem. Jeho název symbolizuje možnosti jeho užití. Od samotného počátku jeho existence byly totiž omezeny. Obec si vymínila, že „... mlynář smí užívat jen vody přebytné ...“. V r. 1560 byl prodán mlynáři Petru s podobnou podmínkou, že „... vody, která jde ke mlýnu, smí mlynář užívat, pokud by jí nebylo třeba na rybníky, jinak nic ...“. Do majetku tohoto Jakuba mlynáře přešel v r. 1563, když jej, jako Jakub z Rytíře, koupil za 240 kop. Po smrti přešel na jeho otce Chmelíka z Rytíře, který jej v r. 1573 prodal Jakubovi z Příkopů. Srov. Klempera Josef (dále Klempera) – Vodní mlýny v Čechách, 5. díl, Praha 2002, s. 131 – 133; Lintner – Suchý a Andělský mlýn v Soběslavi, JSH 6, České Budějovice 1933, s. 22 -26 a dále srov. testament č. 79.

³⁶⁵ V letech 1570 – 1579 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A

Stalo se v outerý před Svatou Lucií a Otýlií. Léta páně 1570.

Jan přijal j[es]t tento kšaft z mlýna Rytíře.^c

[Obálka:] Kšaft nebožtíka Jakuba, na Suchým mlýně.

<Není od kšaftu dáno.>

Čten kšaft [15]78.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Závorka je psaná také v originále.

^c Dodatek je psán jiným rukopisem. Vzhledem k tomu, že testamentu je psán samotným purkmistrem, jedná se o městského písaře.

67.

Testament měšťana Cypriána Lasla obsahující podrobný výčet odkazů. Největší částky odkazuje svému pánu Petru Voku z Rožmberka a manželce Zuzaně, konkrétně 100 kop míšeňských. Manželka má ze statku především vyplatit sumu, kterou odkázal Rožmberkovi. Z částky 28 kop, kterou mu bratr Mikuláš dluží po jejich matce, věnuje své neteri Anně 18 kop, přičemž zbylá suma je odkázána právě Mikulášovi. Svému bratru Jarolýmovi, sestrám Markétě a Anně Šelakové odkazuje částku 10 kop. Sestře Dorotě 5 kop a jejím dětem společně 6 kop. Ty mají být vydány pouze jim a žádá poručníky, aby Dorotě zabránili v jejich vyzdvižení. Dětem své sestry Anežky, odkazuje společnou částku 20 kop, dětem Jana Trčky 18 kop a Vavřince Holuba 10 kop. Pokud by se některý z pozůstalých s odkázanou částkou nespokojil, nemají mu poručníci vydávat nic a takto nevyplacené sumy mají být vydány jeho ženě Zuzaně. Za poručníky ustanovuje svého pána, Petra Voka z Rožmberka a purkmistra a pány. Současně žádá Petra Voka z Rožmberka, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen pečeti.

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Pod textem přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Amen.

Já, Cyprián Lasl,³⁶⁶ měšťténín z města Soběslavě, leč kolivěk zdaru pána Boha všemohúcího paměti i rozumu dobrého užívajíc, pokudž mi je[h]o Svatú milostí popřát ráčil dobré, užívajíce a rozjímajíce sobě, tohoto bídneho světa čas nestálý a věk života našeho krátký i také kterak jest jistá smrt, ale nejistá hodina smrti vždy den ode dne k zachvácení našemu, jsa přibližujíce a mocně o všem o tom napsáno a výstrahu jistú, abychom bděli, že nevíme dne ani hodiny i nechtějíce, aby po mé smrti mezi přáteli mými o můj statek, kteréhož mi všemohúcí pán Bůh z[e] své štědrosti popřátí ráčil, i žádné různice a nesnáze byly. Takto své zřízení a kšaft činím.

Ite[m] dlužen žádnému nice nejsem.

Ite[m] Jeho M[ilosti], Vysoce Urozenému pánu, panu Petrovi Vokovi z Rožmberka, Jeho [Milos]t[i] pánu mému milostivému, odkazuji 100 kop míš[eňských].

Ite[m] Zuzaně, manželce mé, statek svůj jmovitý i nejmovitý, což koliv po těch 100^b kopách míš[eňských], kteréž je[h]o [Mil]o[s]t[i] předkem po mé smrti vyplatiti má, mocně jí odkazuji a z toho statku osobám níže poznamenaným, aby vyplatila.

Ite[m] Mikulášovi Laslovi, bratru mému, odkazuji 10 kop míš[eňských], kteréž mám na domu jeho po nebožce matce mé, 28 kop míš[eňských], kteréž jest mně po ve[j]ruňcích zaseděl, těch 10 kop, aby sobě vyrazil a víc 18 kop míš[eňských] Anně dceři jeho odkazuji, aby on Mikuláš, bratr můj, panu purkmistru a pánům takové peníze na rathaus položil a když by jí Pán Bůh k místu pomohl, tu aby jí takové peníze vydané byli.

Ite[m] Dorotě sestře mé odkazuji 5 kop míš[eňských].

Ite[m] dětem Doroty sestry mé odkazuji 6 kop míš[eňských], a ty aby jim vydání nebyli, až k místu přijdou a jestliže by pán Bůh kterého z těch dětí smrti neuchoval, ať spadá z jednoho na druhého. A jestliže by pak Dorota sestra má, takové peníze do let těch dětí pod jakým obmyslem a neb rukojemstvím chtěla takové peníze vyz[d]vihnutí, aby jí vydány nebyly.

Ite[m] Václavovi synu nebožky Anežky sestry mé, odkazuji 8 kop míš[eňských].

³⁶⁶ V letech 1558, 1560 a 1570 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

Ite[m] Aleně dceři nebožky Anežky sestry mé, odkazuji 8 kop míš[eňských].

Ite[m] Dorotě dceři nebožky Anežky sestry mé odkazuji 2 kopy míš[eňské].

Ite[m] Janovi synu nebožky Anežky sestry mé, kterýž jest v Kaplici³⁶⁷, odkazuji 2 kopy míš[eňské].

Ite[m] Jarolýmovi bratru svému, kterýž jest v Kaplici odkazuji 10 kop míš[eňských].

Ite[m] Anně Šelakový, sestře mé, kteráž jest v Kaplici odkazuji 10 kop míš[eňských].

Ite[m] Markýtě sestře mé, kteráž j[es]t v Kaplici odkazuji 10 kop míš[eňských].

Ite[m] Josefovi synu Jana Trčky odkazuji 6 kop míš[eňských].

Ite[m] Václavovi synu Jana Trčky odkazuji 6 kop míš[eňských].

Ite[m] Lidušce dceři Jana Trčky odkazuji 6 kop míš[eňských].

Ite[m] dětem Vavřince Holuba odkazuji 10 kop míš[eňských].

Ite[m] Janovi Bůžkovi pro dobré přátelství, kteréž jsme mezi sebou jměli odkazuji 8 kop míš[eňských].

Ite[m] což jsa dotýče Anny Řehořovic, ta má u mě truhlu v 10 kop míš[eňských], kteréžto peníze nebožka manželka má, jest jí půjčila. já sum[u] jsem jí připůjčil 2 ½ kopy míš[eňské] na mísu cínovú a na měděnci, jestliže 10 kop míš[eňských] Zuzaně manželce mé položí, ať jest jí to všecko navraceno nebo 2 ½ kopy míš[eňské] jí odpouštím.

A poručníky mocné činím předkem je[h]o [Mi]l[ost] pana, pána mého Milostivého a tolikéž pana purkmistra a pány, pokudž by Zuzaně, manželce mé, kdyjaká potřeba nastala a k jich té[to] jse utekla, v tom ve všem aby jí za ochránce býti mohli. A kdož by koli na tomto nařízení a kšaftu přestáti nechtěl, tomu ať jse nic nedává a to všecko ať za manželku mů zůstane. Avšak přesto všecko chce-li Zuzana, manželka má, komu co výše učiniti nebo dáti, to při vůli její pozůstavuji.

Toho na svědomí a na potvrzení všeho dožádal sem jse je[h]o [Milos]t Vysoce Urozeného pána, pana Petra Voka z Rožmberka, jeho [Milos]t pana, pána mého milostivého, aby k tomuto kšaftu a nařízení pečeť svú přitisknutí dáti ráčil, jenž jest psán v sobotu před Svátými Šimonišem a Judou Apo<štoly>. Léta et [cetera] LXXIII.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

³⁶⁷ Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 399 – 400.

^b Číslovky jsou psány arabsky a mezi textem a číslovkou je zobrazená dlouhá pomlčka.

68.

Testament měšťanky Johanky Koumarky, která svůj statek v Mokrém rovným dílem odkazuje synům Markovi, Vítovi, Matějovi a Adamovi a žádá své dcery Kateřinu a Evu, aby svým bratrům nečinili potíže. Na Fířdovském statku nemají její synové mít žádný podíl, celý statek rovným dílem odkazuje Kateřině a Evě a k tomu všechny své šaty. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány a žádá pány radní, aby byla zaplacená částka ze sepsání testamentu. Svědky testamentu jsou purkmistr Jan Trčka a rychtář Šebestián Roubík.

1574 leden 22., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Johanka Koumarka, znamenajíc nedostatek zdraví svého i nechtíc, aby po mé smrti jaké soudy a nevole vzniknutí měli, činím kšaft a rozkázání o statečku mé[m] jmovitém i nemovitém, jsuc dobrého a střízlivého rozumu způsobu tímto.

It[e]m komu jsem co dlužna.

It[e]m Jeho milosti panu, pánu mému milostivému dlužna jsem za sedm věrtelů piva 8 kop 10 g m[íšeňských], na Bechyn[i] bylo tehdáž pivo po 1 kopě 10 g[r] m[íšeňských]. Ten dluh ať j[es]t zaplacen z gruntu Koumarkovského ve vsi Mokřým.

It[e]m Václavovi Hruškovi dlužna sem 2 kopy 40 g[r] m[íšeňských].

It[e]m Řehořovi Smřčkovi 1 kopu 20 g[r] m[íšeňských].

It[e]m Markovi koláři 2 kopy m[íšeňské].

It[e]m Vondrovi Baršovi do Čeraze, který v Svinech j[es]t, dlužna sem 2 kopy m[íšeňské], ti dluhové, ať se z gruntu Koumarkovského ze vsi Morkého splatí.

It[e]m což se dotýče ostatku statku mého, tu v Mokřým^b, což by ho po dluzích koliv se spravedlivě vyhledalo a pozůstalo, ten odkazuji čtyřem synům[m] svým, jménem Markovi,

Vítovi, Matějovi, Adamovi. O to aby se bez hadruňků rovným dílem podělili a vyzdvihovali. A Kateřina [a] Eva, tu by jim, bratrům vzácným^c, překážky nečinily.

It[e]m na domě Fífrdovském, tu at^d synové moji nic nemají, ale však já odkazuji Kateřině i [E]vě, dcerám mým, to^e co sem na to[m] domu vyplatila, koliv aby se o to rovným dílem tož bez překážky synů mých podělili.

It[e]m jednu krávu, kterouž mám na témž domě Fífrdovském, Kateřině a Evě odkazuji a k tomu šaty ložní i chodící v rovné podělení dávám po smrti mé.

Poručníky mocné činí[m] pana purkmistra, pány nynější i budoucí, aby vůli mů tuto poslední k platu přivést ráčili.

Při tom kšaftu byli jsou Moudří [a] Opatrní, na místě pana purkmistra Jan Trčka, Šebestián Roubík rycht[ář].

Stalo se v pátek po Svatých Fabiánu a Šebestiánu. Léta 1574.

[Indorzát:] Kšaft Johanky Koumarky na Fífrdově.

Ten kšaft otevře[n] v pátek před Štědrý[m] dne[m]³⁶⁸ na dožádání Matěje Mokryho kožišníka.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Vsuvka psaná nad řádkem.

^c Vsuvka psaná nad řádkem.

^d Částice psaná nad řádkem.

^e Zájmeno psané nad řádkem.

69.

Testament měšťanky Kateřiny Chybové, jenž svůj statek, který zůstane po jejích rozsáhlých odkazech, věnuje rovným dílem dceři Voršile a synu Janovi, kteří se o něj mají spravedlivě rozdělit. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nynější

³⁶⁸ 23. prosince.

i budoucí a žádá pány radní, aby byl obsah testamentu beze zbytku naplněn. Svědky jsou rychtář Šebestián Roubík a konšelé Václav Hubatý a Jan Trčka.

1574 únor 23., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já <...> <Kateřina>^a Chybová, znamenavší nedostatek zdraví svého, obávající se, aby po mé smrti žádných hadruňků ani soudů [mezi] mými příbuznými o statek můj, kteréhož mi pán Bůh z milosti své propůjčiti ráčil a nebylo o něm, takto s jistú vůlí mou poroučím.

It[em] žádnému nic dlužna nejsem.

It[em] co jsou mi dlužni, to nevím, poče[t] j[es]t bylo [!]^b.

It[em] Řezná za dva sudy piva

It[em] Zrzavý sládek za 1 sud.

It[em] Kalová za dva větele piva.

It[em] Pondělíček okolo 4 kop.

It[em] Červenková 2 kopy.

It[em] Fejtlová 5 kop, tý o<d>pouštím polovici.

Odkaz.

It[em] co jse zlatech dotýče, ty všechny odkazuji dětem Mikuláše Čapků všem společně i s pravnukem vnučky mé Anny Nemravky, aby se o ty zlatý věrně a právě rozdělili a což by jsi na těch zlatých, aby každý z nich za dvacet kop jich vzal, nedostalo, <kaž>dý z domu mého, aby jim předně dodáno bylo. It[em] syrotkům pozůstalým po nebožce Apolóně, kterým jsem též babka, těm odkazu<ji> <po> 10 kopách míš<[eňských]>, aby jse jim z domu mého po 5 kopách úroky vyplatilo, kdyby se dům prodal. It[em] slad jeden odkazuji Anně Řepový vnučce mé a 10 kop míš[eňských] k tomu hotových. It[em] Voršile, dceři mé, tý odkazuji 4 slady. It[em] pivo, které j[es]t na kádech [!], to odkazuji Voršile dceři své a Anně Řepový vnučce mé. It[em] <...> odkazuji 5 kop míš[eňských], ty aby jí Voršila vyplatila nejnčko 2 kopy a potom leckdys po 1 kopě. It[em] Rosový odkazuji 1 kopu, tu hned aby jí dala Voršila, co j[es]t mi pak dlužna, to jí odpouštím. It[em] Anně, vnučce mé kulhavý, dceři Voršilině, odkazuji jedno lože šatů pěkné. It[em] více šatů ložních i co v truhlách j[es]t, bílých i jiných všech, ty odkazuji dětem Čapkovým samým, aby se o to věrným dílem

rozdělily. It[em] pravnúčátku mé[m]u Nemravovému, tomu odkazuji páteříček se čtyřma groši pozlacenými, víc co jich bude, ty Voršile, dceři mé a Janovi, synu mé[m]u odkazuji. It[em] dům svůj se všemi nábytky, co jich koli j[es]t i syrovými, se všemi případů smrtí^c, kteréžby se najítí kdekoli mohly, krom těchto odkazů, ty odkazuji Voršile dceři mé a Janovi synu mému, aby se o to rovným dílem, též i o klenoty, bez všech různic a soudů rozdělili.

Poručníky mocné činím pana purkmistra, pány nynější <i> budoucí, <za> to proše, aby nad tím pozor a bedlivost j<měti> <ráči>li, aby se tomuto mé[m]u vlastní[m]u a jistému po<ří>zení a jisté vůli, beze všelijakých odporů mi z<...>věnujíc žádosti stalo.

Při tom kšaftu byli <jsu> Václav Hubatý a Jan Trčka toho času konšelé a Šebestián Roubík toho času rychtář.

Stalo jse léta 1574 v outerý před S[vatý]m Matěje[m]^d.

[Obálka:] Kšaft Kateřiny Chybový, vdovy et [cetera].

Ediční poznámka:

^a Křestní jméno psané nad řádkem.

^b Poznámka, která se podle originálu vztahuje k dalším třem dluhům.

^c Nad řádkem.

^d Datace psaná jiným rukopisem.

70.

Testament měšťanky Kateřiny, kovářky na Kotrčkově, který svůj statek rovným dílem odkazuje dcerám Mandeléně, manželce Matěje Mokrého, a Apoleně. Pokud na statku její zeť bude chtít zůstat, má druhé dceři vyplatit její podíl. Dětem syna Jana odkazuje 1 kopu míšeňskou, a stejnou částku Lidmile, dále podušku a prostěradlo. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nynější i budoucí. Svědky testamentu jsou rychtář Václav Hruška a konšelé Mikuláš Čapek a Mikuláš Lasl.

1574 říjen 4., [Soběslav]^a

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Kateřina kovářka na Kotrčkově, vdova, činím kšaft a rozkázání o statečku mém jmovitém i nemovitém, jse paměti dobré a rozumu střízlivého.

It[e]m žádnému nejsem dlužna nic.

It[e]m Josefovi a Jakubovi, dětem Jana syna mého, odkazuji po jedné kopě mí[šeňské]. A Lidmile též kopu a podušku jednu a prostěradlo odkazuji.

It[e]m gruntík, na kterýmž sem, ten odkazuji Mandeléně, manželce Matěje Mokrého zete mého spolu s Apolenou, dcerou mou v rovné podělení. A bude-li chtíti Mokrá, zeť můj, ten gruntík vzíti, ať splatí pravou polovici tého příbytku Apoleně dceři mé. O nábytky domovní, ať jí křivdy neučiní.

Poručníky mocné činím pana purkmistra, pány nynější i budoucí, při kterémžto kšaftu byli jsou Moudří a Opatrní páni, Václav Hruška na místě rycht[ář]e, Mikuláš Čapek, Mikuláš Lasl³⁶⁹, toho času konšelé.

Stalo se ten pondělí, den památný Svatého Františka. Léta et [cetera] LXXXV^{o b}.

[Indorzát:] Bud' vůle Boží Urozenému Panu Janovi, ve všem Pán Bůh.

Kšaft Kateřiny z Kopce na Kotrčkově 1574. 1574 [!]^c.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Rok sepsání neodpovídá roku, který je uvedený na obálce. Při editaci bylo zjištěno, že správnější rok sepsání bude ten, který je uvedený na obálce, protože v r. 1575 bylo Svatého Františka v úterý a nikoliv v pondělí. Jako pravděpodobnější byl proto brán v úvahu rok 1574.

^c Letopočty jsou psány pod sebou, stejným rukopisem.

71.

Testament měšťanky Magdalény Laslové obsahující výčet dluhů po jejím manželu Mikulášovi Laslovi a obsáhlý výčet odkazů, hmotných věcí, šatů a pozemků. Zbytek

³⁶⁹ V letech 1567, 1569, 1571 – 1575 byl purkmistrem, obecním starším a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

statku pak odkazuje kostelu na víno a vosk a na nový hřbitov. Žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou purkmistr Matěj Brikcí, rychtář Jiřík soukeník a městští konšelé.

1577 leden 23., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Am[en].

Léta páně 1577, v[e] středu po S[va]té[m] Fabiánu [a] Šebestiánu.

Já, Magdaléna, pozůstalá vdova po nebožtíkovi Mikulášovi Laslovi, znamená nedostatek zdraví svého, souce ještě při dobré paměti a rozumu zdravého, jestliže by mně pán Bůh povolati ráčil, aby po mé smrti žádných nesnází nebylo, učinila sem pořízení o statku mém, jmovitém i nemovité[m], což ho koli mnoho nebo málo mám et [cetera].

Dluhové po nebožtíkovi^b Mikulášovi.

It[e]m panu Řehořovi Smrčkovu 15^c kop.

It[e]m panu Janovi Maškovi 5 kop.

It[e]m panu Václavovi Hubatých za v[árku] piva.

It[e]m též panu Řehořovi za v[árku] piva.

It[e]m panu Janovi Špulíři do Tučap za ryby 4 kopy.

It[e]m Matoušovi Zubovi za sukno na zu<...> 70 g[r].

It[e]m Tamčíkovi krejčímu nebožka Anežka spraved[l]nosti své z domu dítkám je[h]o odkázala j[es]t 4 kopy 30 g[r].

It[e]m pan[u] kra[j]čí[m]u za chmel byli sme dlužni 12 kop.

Takový chmel j[es]t před rukama Chyba Anna, vzala ho dvě mušky na dvě várky.

It[e]m sedláře propůjčených 1 kopu [pr]a[žskou], však Anna, [d]cera moje, platiti má polovici těch dluhů po nebožtíkovi otci mém a já druhou.

It[em] co se domu dotýče, ten j[es]t koupil Pavel Záchodský, za půl třetího sta kop [pr]a[žských] a za ve[j]ruňky má platiti po 8 kopách [pr]a[žských], mně po 2 kopách a [d]lužníkům po 6 kopách, a bytnost a zde smrti dáti má 30 kop^d sem sobě tu vymluvila neb sem mu z něho slevila. A tak že Anna, [d]cera moje, má na tom domě 18 kop [pr]a[žských],

kteráž j[es]t jí nebožtík Cyprián odkázal nebo dům není téměř 18 kopami doplacen.³⁷⁰ A já též byla sem sobě pozůstavila [ze] statku svého, při smlouvách 30 kop [pr]a[žských], který jsem k ně[m]u přivezla. Byli jsou při tom pan Augustin Špulíř, pan Václav Hubatý, Jan Lekšů, Kašpar Čert, Martin Račma[n]. A co pak více dluhů dotýče, které sem sama vyplatila, více než 30 kop, jakž se v lejtrech nachází.

Odkaz.

It[e]m Anně, [d]ceři své, nejprve odkazuji jalovici ve vsi Černoškách u sedláka. A též k to[m]u almaru velkou, kteráž j[es]t v světnici, a dvě postele^e, šamlatku černou svou a kožíšek spratkový[m] harasem pošíť, vzal ode mě Pavel Pacholků košili za 26 g[r] a též dala sem mu do Prahy 26 g[r], měl mi koupiti šmejdu [!], to ať sobě zanechá. A tak tím Annu odděluji neb j[es]t [s] nímž nic neměla a poslouchati nechtěla. It[e]m Janovi, bratru své[m]u vlastní[m]u, s dítkami jeho, do Bučiny³⁷¹ odkazuji 30 kop. It[e]m Petrovi, bratru kulhavý[m]u na Tábor, jeden ve[j]ruňk 8 kop. It[e]m Kašparovi Holubovi, jakožto poručníku své[m]u, odkazuji jeden ve[j]ruňk 8 kop. It[e]m Janovi Čermákovi krejčímu, s dítkami, odkazuji krávu, kteráž j[es]t doma a kotel šatům <...> a k tomu z ve[j]ruňka 4 kopy [pr]a[žské], z domu aby dáno bylo. It[e]m Oubastovi Pondělíčkově též 4 kopy [pr]a[žské] a mísu cínovou a kolár nebožtíka Mikuláše <kožený, a jedna polopinty a dva kotlíky má k rybám>. It[e]m Janovi Pikovi s dítkami odkazuji, aby mu dáno bylo z ve[j]ruňku 4 kopy [pr]a[žské]. It[e]m na Tábor Anně Vondřejové Zvoníkové, kožich odívací, harasem pošíť, dvě peřinky a truhlici okovanou a plášť nebožtíka Mikuláše, její[m]u synu. It[e]m Vondřejovi Mertlovi též odkazuji 4 kopy. It[e]m Václavovi Zikmundovi též odkazuji 4 kopy. It[e]m pana Augustina Špulíře dětem 7 kop. It[e]m Dorotě Bakalářovic odkazuji kožich králíkový, nepošíť, a jednu mísu cínovou a i žejtlík a sukni všední. It[e]m Albrechtovi dokazuji mandlíček všední a <...> dobrý, 1 žejtlík, miskou, <...> polštář starý kožený a druhý bílý. It[e]m co by pak víc po mém odkazu na domu sumy pozůstalo, naposledy to odkazuji do božího domu na vosk a na víno a na nový krchov, to panu purkmistru a pánům poroučím. It[e]m co se pak svršků a nábytků, šatů, loží, truhel dotýče, v obou komorách, to všecko mocně odkazuji Kateřině Nikodýmce a plášť harasový a šamlatku hřebíčkovou, Martin Voširalků zůstal 1 kopy od područí a cihlář 2 kopy bez 12 g[r], a též k to[m]u půl zahrady Nykodýmce^f. Tesaře na Tábor za hrnky 2 kopy 12 g[r] a panu Michalovi též na Tábor za kožež [!] 2 kopy 12 g[r], aby Kateřina dala a chudé krmila a lázním topila.

³⁷⁰ Srov. testament č. 67.

³⁷¹ Mohlo by se jednat o Bučinu blízko města Mýto a nebo u Velvar. Srov. Sedláček – Historický slovník ..., s. 75.

Dožádala sem se Moudrých, Opatrných pana purkmistra a pánů, aby toto mé poslední poručení a vůli mou zpečetiti rozkázali.

Při to[m] byli Matěj soukeník to[h]o času purkmistra, Matěj Brikcí, ko[n]šelo[vé], Jiřík soukeník, rycht[ář]. <...> Anno 1577.^g

[Obálka:] Kšaft Mandelíny Laslové 1577.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podtržení je totožné s originálem.

^c Číslice jsou psány arabsky.

^d Částka i s měrnou jednotkou je psaná po levé straně textu. Chybí značka, která by jí do něj zařazovala. Je proto napsaná na místo, kde končí 1. strana testamentu.

^e Vsuvka psaná po pravé straně textu, začíná u podstatného jména „almara“.

^f Vsuvka psaná po levé straně textu. Chybí značka, která by jí do něj zařazovala. Je proto zařazena na konec věty.

^g Svědci jsou dopisováni dodatečně jiným rukopisem.

72.

Testament měšťana Martina starého Račmana, který Řehoři mladšímu Smrčkovi odkazuje částku 2 kop míšeňských, protože o něj pečoval, schovance Kristýně 10 kop. Pokud by zemřela dříve, než by byla plnoletá, má tato částka přejít na jeho strýce, Václava Hovorku. Tomu a sestře Kateřině odkazuje všechno ostatní, s výjimkou statku, který má případnou Kristýně. Hospodyní věnuje podušku. Za poručníky ustanovuje syna Řehoře Smrčku, jehož současně žádá, aby mezi chudé rozdál postav sukna za 7 kop, a Kryštofa kožešníka. Žádá pány radní, aby byli poručníkům nápomocni v případě potřeby. Tomu pozůstalému, který by se s odkazem nespokojil, nemá být vyplaceno vůbec nic. Svědky jsou purkmistr Václav Mráček, rychtář Jiřík soukeník a konšel Vít Řepa.

1577 květen 22., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť vyříznuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta Páně 1577, tu středu <před> před Památkou seslání Ducha Sv[atéh]o.

Já, Martin starý Račman, znamenal sem nejistotu času a že den ode dne k smrti se přibližují a nechťice, aby o stat[e]ček můj po mé smrti, kteréhož mi pán Bůh všemohucí ráčil popřáti, jací handrucí a různice byly, takto o témž statečku svém řídím a ustanovuji, jsa ještě při dobré paměti a rozumu střízlivého.

Co sem komu dlužen.

Item pa[n]u Janovi Rozoumkovi 1 kopu m[íšeňskou], kterou j[es]t mi půjčil po Kristýně schovanici [!] <...> 1 kopu <...> sobě ráčil při Božím Těle nejprve příštím z ve[j]ruňku na domě Filipa bednáře.

Item pa[n]u Janovi Práškoví 1 kopu 5 g m[íšeňských], kterou j[es]t mi půjčil po Kristýně, týž z tohoto ve[j]ruňku aby sobě vzal.

Item Vítovi Řepovi kožišníku sem rukojmí za Kristýnu nadepsanou za 1 kopu, týž z tohoto ve[j]ruňku ať sobě vezme.

Co sou mně dlužní.

Item uzdařka, kteráž j[es]t na domě podle Stanislav Špičky 1 kopu 30 g[r].

Item na domě Filipa bednáře mám za to, že mám okolo 46 kop m[íšeňských], avšak se knihami rychtářskými to vše vyhledá.

Na domě, který sem Matějovi sládkovi prodal, to se vše cedulemi, kteréž mezi sebou máme, vyhledati moci bude.

Komu co odkazuji.

Item ve[j]ruňk první na domu Filipa bednáře, který se položití má při božím těle nejprv příštím, léta tohoto 12 kop <[pr]a[žských]> m[íšeňských], z tohoto vejruňku ať sobě vezmou věřitelové nadepsaní předkem a ostatek co zůstane, toho ve[j]ruňku zmocňují toho Řehoře Smrčku, kmotra mýho milého, v tom se mu důvěřuji, že mou žádost a mé poručení vykoná. Týž víc odkazuji na postav sukna 7 kop m[íšeňských], to Řehořovi Smrčkovi poroučím, aby k sobě přijal a chudým rozdal. Item Dorotě Lorencovy pastorkyni mé odkazuji 4 kopy m[íšeňských] ač jí nejsem ničím povinovat, ale to činím pro lásku, kterouž sem měl k nebožce Mandelíně, manželce mé a matce její. Item Řehořovi mladému Smrčkovi, že j[es]t mi rád posluhoval, odkazuji mu 2 kopy m[íšeňské]. Item Kristýně, schovanici mé, odkazuji 10 kop m[íšeňských], ty aby sobě vzala, jakž vemucí daň po dvakrát a pakli by jí pán Bůh

z[e] světa povolati ráčil, prve nežli by jí těch 10 kop m[íšeňských] k vyplnění přišlo na dítky její, ať spadne a pakli by i dítki zemřely na Václava Hovorku ujce mi ať spadne. I[tem] ostatek těch peněz z těch ve[j]ruňků na domě Filipa bednáře, což koli jich pozůstane po dluzích výš dotčených i těch odkazů, to všecko odkazuji Václavovi Hovorkovi, ujci svému. Item spravedlivost, kterouž mám na domě, kteréž sem prodal Matějovi sládkovi, podle cedulí, kteréž mezi sebou máme, ty ve[j]ruňky aby sobě brala Kateřina sestra má, bez všeliký překážky každého roku do života svého a po smrti její, což by tu koli ještě pozůstalo odkazuji, předkem na postav sukna, zač by se moh koupiti, o tom poroučím Řehořovi Smrčkovi a Kryštofovi kožišníkov, aby jej chudým rozdali. A ostatek aby sobě brali po ve[j]ruňcích Václav Hovorka a Jiřík Mrkvička, bratr téhož Václava, ujcové moji, s dítkami svými. A Matějovi sládkovi držiteli téhož gruntu, odkazuji na posledních penězích 6 kop m[íšeňských], ty aby mu sešli. Strany^b pak statku, co po mně zůstane, kožich, v kterémž sem chodil, ten odkazuji kočímu, jako má Kristý[n]u. Marjáně hospodyně své odkazuji jednu podušku, ať sobě vezme a ostatek, což tu pozůstane, těch statků, to Kateřina sestra má, ať sobě poběře.

Poručníky mocné a Otcovské činím Řehoře Smrčku a Kryštofa kožišníka, jim se v tom ve všem důvěřuji, že tuto mou poslední vůli a pořízení mé, v tomto kšaftu zaúplna vyřídí a spraví, aby se tomu všemu zadost stalo.

Při tom tolikéž za to pana purkmistra [a] pánů za to žádám, jestliže by jich v čem nadepsaní poručníci potřebovali, že jim v tom ve všem radů a pomoci býti ráčí a pakli by kdo tomuto kšaftu a této mé poslední vůli na odpor nastoupil a tomu místa dáti nechtěl, ať mu nic z mé[h]o statečku dáno není a všeho ať j[es]t prázden.

Při tom kšaftu byli sou Václav Mráček toho času purkmistr, Jiřík soukeník toho času rychtář, Vít Řepa konšel³⁷².

[Obálka:] Kšaft Martina Starého Račmana.

Václav Houska ujec, přijímá kšaft i spolu [se] sestrou nebožtíka Martina.

Ediční poznámka:

³⁷² V letech 1575 – 1579, 1581 – 1584, 1588 – 1593, 1595 – 1596 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Pod tím prosvítá původní slovo <Kateřině>.

73.

Testament měšťana Jiříka pekaře, který svůj statek odkazuje rovným dílem manželce a pěti synům Janovi, Václavovi, Melicharovi, Jakubovi a Cypriánovi, jimž odkazuje i své šatstvo a nádobí. V případě smrti některého z nich, má jeho díl přejít na zbylé živé sourozence. Manželce dále odkazuje částku 50 kop pražských, z níž má vyplatit všechny dluhy, jejím dětem 12 kop se splátkami 6 kop. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nyní i budoucí, a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky testamentu jsou Nikodém a Pavel Šlechta.

1577 prosinec 12., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Léta páně 1577^o, ve čtvrtek před S[va]tú Lucíí.

Já, Jiřík pekař,³⁷³ znamená nedostatek zdraví svého, sa při dobré paměti a rozumu střizlivého, učinil sem pořizení o statku svém jmovitém i nemovitém, kteréhož mi pán Bůh popřát ráčil et [cetera].

It[e]m komu sem co dlužen.

It[e]m panu Václavovi Hubatý[m]u okol půl devátý kopy, ten mi křivdy neučiní.

It[e]m Jiříkovi mlynáři pod Dráchovem z Kamenný[h]o mlýna 6 kop bez 10 g[r].

It[e]m Tomášovi do Řípce 4 kopy.

It[e]m Jírovi Koubovi do Řípce 4 kopy.

³⁷³ V letech 1561, 1575 a 1576 purkmistr, obecní starší a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489.

It[e]m Janovi, synu Zemanovu, do Mažic 2 kopy bez 10 g[r].

It[e]m Kešovi do Borkovic 1 kopu.

It[e]m mlynáři z Jindřichova mlýna 1 kopu 23 g[r].

Co sou mně dlužni, to manželka moje ví, vyupomíná.

Dům sem koupil za půl třetí[h]o sta kop.

Ten j[es]t zaplacený, chýba 5 kop [pr]a[žských] a těch 5 kop manželka moje ať na Pintlovi vyupomíná a doloží, neb ten dům dobře sem zlepšil, stojí za 4 sta i s hospodářstvím i s nádobím.

Z[e] statku svého ze všeho odkazuji manželce své, aby jí úroky po 5 kopách [pr]a[žských] vyplaceno bylo 50 kop [pr]a[žských], jestliže by ten dům k prodeji přišel, ačkoli j[es]t se ona sama dobře opatřila a peníze j[es]t mi několikrát pobrala, za chléb mi nikdá sumy nevybrala, dala mi co sama chtěla. Však ještě přesto, jestli by manželka moje chtěla ten dům vzít a koupiti, aby se mohla s dítkami živiti, buď stav svůj změnila, aby závdavku položila 12 kop [pr]a[žských] a ve[j]ruňky po 6 kopách [pr]a[žských], aby platila a dí[t]ky aby ochraňovala a jim křivdy neučinila.

A co j[es]t koli víc statku mého pozůstalo na domě jmovité[h]o i nemovité[h]o, ten odkazuji dětem svým pěti synů[m] z domu na rovný díl, aby z jednoho na druhého spadlo, jestliže by který umřel<...> manželky mé, však co se dluhů dotýče, manželka moje aby z těch 50 kop dluhy vyplatila, kteréž sou jí odkázaný. It[e]m co se pak dotýče šatů mých chodících a cínové[h]o nádobí. It[e]m předkem odkazuji Janovi, synu své[m]u nejstarší[m]u, truhlu v hlavách, kteráž j[es]t a sukni flanderku, nebožky matere jeho, mé <...> velkou a též kožich, svůj odívací a že při ti kyt[l]ovou a jednu mísu velkou a druhou malou a týž lžíce cínový. It[e]m Melicharovi, synu své[m]u odkazuji plášť, svůj váček, měděnici, malou mísu, jednu velkou a druhou malou čepici aksamitovou, tři lžíce. It[e]m Jakubovi, synu své[m]u odkazuji kožich svůj černý, nohavice kozlový, jednu mísu velkou a druhou malou a dvě polopinty, tři lžíce. It[e]m Václavovi, synu své[m]u odkazuji kabát rudý nový, jabko stříbrné, řetízek stříbrný, jednu mísu velkou a druhou malou a tři lžíce. It[e]m Cypriánovi, synu své[m]u odkazuji svini, bílou sukni starou, nohavice staré, páteř s křížkem, jednu mísu velkou a druhou menší, tři lžíce.

Však pro lepší toho důvěrnost a jistotu dožádal sem se Moudrých a Opatrných pana purkmistra [a] pánů, aby toto mé poslední poručení zpečetiti rozkázali, tatoť j[es]t poslední vůle má.

Poručníky urozené činí[m] pana purkmistra, pány nynější i budoucí.

Dožádal sem se Nikodéma³⁷⁴, Pavla Šlechty³⁷⁵ pro opatření.

[Obálka:] Kšaft Jiříka pekaře 1577.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

74.

Testament měšťanky Mandelíny, matky Josefa Kurze, kterým na svém statku ustanovuje manžela Ambrože za mocného hospodáře. Synovi Josefu Kurzovi odkazuje 40 kop míšeňských, z nichž mu bylo již 21 kop 33 grošů a 5 denárů vyplaceno. Svému dalšímu synu Janovi odkazuje stejnou částku, jejíž vyplácení má manžel Ambrož provádět podle rozhodnutí radních pánů. Vnučce Kristýně se má, kromě částky 40 kop, vydat všechno šatstvo běžně nošené. Pokud by některý z nich zemřel, jejich odkazy mají přejít na Josefa Kurze a jeho děti. Svědky testamentu jsou purkmistr Melichar kloboučník, rychtář Prokop Hruška a písař Tomáš Netolický.

1579 únor 14., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Mandelína, Josefa Kurze matka, ležící v trestání Pana Boha a souce při rozumu zdravý[m] a paměti dobré, učinila jest pořízení řádné o statečku svým.

³⁷⁴ V letech 1575 – 1578, 1581 – 1583 purkmistr, obecní starší a konšel města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

³⁷⁵ V letech 1575 – 1577 obecní starší města Soběslavi.. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

Předně Ambrože manžela svýho, ve všem tomu statečku mocného hospodáře činím, avšak na způsob takový, aby předkem Josefovi, synu mému, z tohoto statku vyplatil 40 kop míš[eňských], na to jest on Josef Kurz,³⁷⁶ syn můj, přijal 21^b kop 33 g[r] 5 d[en]. A tak aby Ambrož manžel můj doplatil jemu 18 kop 34 g[r] 2 d[en] a tak podíl svůj zaúplna míti bude. Též odkazuji Janovi synu mému 40 kop míš[eňských], tytéž Ambrož manžel můj, má jemu na jisté termíny podle spravedlivého uznání pana purkmistra [a] pánů vyplatiti. Též Kristýně vnučce svý odkazuji 40 kop míš[eňských], ty tolikéž Ambrož manžel můj, aby jí vyplatil, jak Janovi na ten způsob. Vejšeji Janovi synu a Kristýně, vnučce složí šatu společně odkazuji a co se chodících šatů dotýče, ty odkazuji Kristýně, vnučce.

Jestliže by pán Bůh pak prvý buď Jana neb Kristýnu, z tohoto světa povolati ráčil, prve, nežli by k letů[m] neb k místu svý [m] přišli, tehdy aby z jednoho na druhého spadlo, pakli by oba dva bez kšaftu zemřeli, tehdy takové podíly oba dva na Josefa Kurze a děti jeho, aby spadly.

Při tom kšaftu byli sou osoby Melichar kloboučník toho času purkmistr, p[an] [Pro]kop Hruška rychtář, Tomáš Netolický toho času písař přísežný.

Stalo se v sobotu den Svatého Valentina, léta 1579.

[Indorzát:] 1579 Kšaft Mandelíny, matky Josefa Kurz[e].

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Všechny číslice jsou psány arabsky.

75.

Testament měšťanky Anny Šaškové, kterým odkazuje na kostel u špitálu částku 5 kop míšeňských. Dceři Zelenkové odkazuje 1 krávu, 10 kop a vlastní šaty. Zbytek majetku

³⁷⁶ V letech 1575 – 1579, 1581 – 1584, 1588 – 1590, 1592 – 1594 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

rovným dílem svým vnoučatům Janovi a Kašparovi. Svědky testamentu jsou rychtář Jiřík soukeník a konšelé Matěj z hradu a Jáchym konvař.

1581 duben 10., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír^b. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Já, Anna Šašková, znamenavší nedostatek zdraví svého, avšak z propůjčení milosti Boží užívaje rozumu zdravého, nechtíce, aby po mé smrti, kdyby mně Pán Bůh neuchoval, mezi mými vlastními někdy nákových soudů a nesnází nebylo, činím kšaft, neboliž to pořízení o statečku svém movitém i nemovitém, kteréhož mi Pán Bůh z propůjčení milosti, naděliti a dáti ráčil.

Item nejprve, nic dlužna žádnýmu nejsem, o tom dobré vím.

Item Matěj Kazdej [!], pozůstává mi za dědinu 29 kop^c.

Item Moravec dlužen jest mi 14 g[r].

Odkaz.

Item předkem a nejprve odkazuji z těch peněz od Matěje Kazdyho, pro budoucí mně památku, na kostelík u špitálu takové peníze, pan purkmistr [a] páni, k tomu aby obrátili 5 kop míš[eňských]. Item dceři své Zelenkové, odkazuji krávu 1, tu aby sobě vzala, když koli bude chtít, pan purkmistr [a] páni, aby jí vydali. Více odkazuji dceři své 10 kop, kteréžto peníze aby jí z toho statečku vydány byly. Též také pláštík, sukni i jiné chodící ostatky jí odkazuji. Vejšeji pak, což by koli, buď mnoho nebo málo po tomto odkazu [ze] statečku mého kde a na čem koli našlo a vyhledalo, to všecko i šatky ložní, odkazuji vnukům svým, dětem Zelenkovým, Janovi a Kašparovi. V tom se důvěřujíc, že je pan purkmistr [a] páni o to rovným dílem spravedlivě podělí. Jestli že by pak Pán Bůh, kterého z tohoto světa povolati ráčil, díl toho ať spadne na druhého.

Při tomto mém pořízení a kšaftu byli sou Moudří a Opatrní, Jiřík soukeník toho času rychtář, Matěj z hradu, Jáchym konvař³⁷⁷ ty časy konšelé.

Stalo se v pondělí po Svátosti. Léta 1581.

³⁷⁷ V letech 1581 – 1584, 1586, 1588 – 1599 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

1581, v pátek po Svatý Žofii³⁷⁸, Jiřík Zelenka s manželkou svou tuto kšaft sou přijali.

[Indorzát:] 1581 Kšaft Anny Šaškové.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Použitý inkoust se propadá na druhou stranu papíru.

^c Všechny číslice jsou psány arabsky.

76.

Testament měšťana Ondřeje Štěstí obsahující podrobný výčet dluhů a pohledávek. Ze zbylého majetku, který po jejich splacení zůstane, odkazuje především dceři Marjáně 10 kop a dále rovným dílem zbytek manželce a dětem. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nyní i budoucí a žádá pány radní, aby zaručili naplnění všech odkazů a splacení dluhů. Svědky testamentu jsou purkmistr Bartoš Libra, rychtář Jiřík soukeník a konšel Vít Řepa.

1581 duben 29., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Já, Ondřej Štěstí, soukeník v městě Soběslavi, znamenavší na sobě nedostatek zdraví svého, avšak rozumu sa zdravého a paměti střízlivé. Prve, nežli by mne Pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil, činím o statečku svém.

Item co sem komu dlužna.^b

Item předně dlužna sem panu Bartošovi Librovi 24 kop.

³⁷⁸ 19. května 1581. Srov. Fridrich – Rukověť ..., s. 138 a 216.

A jest mu ode mě na tu smlouvu dáno 10 kop, na kteréž žádného zápisu mezi sebou nemáme. V tom se jemu důvěřuji, že žádného zkrácení v tom manželce mé neublíží.

Item Matoušovi Zubovi za 6 loket sukna po 22 g[r].

Item Nikodémovi Mezeříckýmu za obecní ryby 1 kopu 30 g[r].

Item do cechu soukenickýho 4 kopy.

Item co se pak Adama Lancrdorfa dotýče, což se mu byl za vlnu povinovat, jest mu ode mě dáno na týž dluh nejprve 2 postavy za 16 kop.

Podruhé sem mu dal jeden postav za 7 kop.

Vejšejí, což se mu koli povinovat, o čemž dobrou vědomost má, v tom já se jemu důvěřuji, že mi křivdy neučiní, ani <...> také příkoří manželce mý.

Item co sou mně dlužni.

Item Tetřev [!] mi pozůstává za tu chalupu, kterouž sem jemu odprodal od bašty 32 kop.

Prodal se mu byl to za 40 kop, dal mi na to 8 kop.

Ale však na to žádného zápisu mezi sebou nemáme.

Item co se Lídy Fejtlový dotýče, poněvadž o tom dobrou vědomost má, že jest mi byla pozůstala za slad 12 kop.

Což jest mně i žádala několikrát, abych jí v tom žádnýho příkoří neučinil, jí se v tom také důvěřuji, že manželce mý v tom křivdy neučiní.

Item strany pak ve[j]ruňků, kteréž sem položil, na kteréž žádného zápisu nemám na smlouvě 60 kop, což se vyhledá. Panu Václavovi Hubatýmu dal sem 20 kop, panu Janovi Rozoumkovou 20 kop a panu Janovi Maškovi 20 kop, v tom se důvěřuji jich milostem panu purkmistru [a] pánům, kdyby koli manželka moje takové ve[j]ruňky v knihy dáti vložiti sobě chtěla, že v tom jí radní a pomocní býti náleží.

Item což by pak koli buď mnoho neb málo po dluzích [ze] statečku mýho pozůstalo, předně Marjáně, dceři své odkazují 10 kop.

A potom mé manželce i s dítkami tolikéž i s Marjánou na rovný díl, o to aby se spravedlivě rovným dílem podělili.

Plnomocné poručníky mocné činím [Mil]o[s]t pana purkmistra, pány nynější i budoucí a v tom se jich milostem důvěřuji, že nad manželkou mou a dítkami mými ochra[n]nou ruku držeti ráčí.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní, Jiřík soukeník toho času rychtář, Bartoš Libra toho času purkmistr,³⁷⁹ z konšelů Vít Řepa.

³⁷⁹ V letech 1575 – 1579, 1581, 1583 – 1584 byl purkmistrem, obecním starším a konšelem města Soběslavi.

Stalo se v sobotu před nedělí Prosebnou. Lét[a] 1581.

1581, v pátek po Svatém Vavřinci³⁸⁰ přijala kšaftu Anna, manželka pozůstalá po nebožtíkovi Ondřejovi Štěstího.

[Indorzát:] 1581 Kšaft Ondřeje Štěstí.^c

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podtržení je shodné s originálem, viz níže.

^c Text testamentu zahrnuje dvě strany a identifikace je umístěna pod textem.

77.

Testament měšťana Václava Chlana obsahující podrobný výčet dluhů. Po vyplacených dluhích zbylý statek odkazuje manželce a svým dětem, jíž věří, že je spravedlivě podělí. Za poručníky ustanovuje syna pana purkmistra a pány, nynější i budoucí a žádá pány radní, aby zaručili naplnění všech odkazů a splacení dluhů. Svědky testamentu jsou purkmistr Bartoloměj Libra, rychtář Jindřich Mirka a konšel Ondřej Meryka.

1581 květen 3., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno nerozdílné Trojice Amen.

Já, Václav Chlan, soukeník na předměstí v městě Soběslavi, znamenavší nedostatek zdraví svého, avšak ještě zdravého rozu<mu> užívaje, vedli propůjčení milosti u Pána Boha, nechť aby po smrti mé jaké různice mezi mými vlastními, povstati aby neměli, prve, nežli

Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

³⁸⁰ 11. srpna 1581. Srov. Fridrich – Rukověť ..., s. 138 a 216.

by mně Pán Bůh prostředkem smrti z tohoto světa povolati ráčil, činím pořízení o statečku svém, kteréhož mi milý Pán Bůh propůjčiti ráčil.

Item co sem komu dlužen.

Item dlužen sem Martinovi Kotrbovi do Čeraze za vlnu 1 kopu 8 g[r].

Item za víno lokajovi 6 g[r].

Item Václavovi Ajnickýmu za víno 6 g[r].

Item sedlářce za víno 8 g[r].

Více jako sem nápadníkům po nebožtíkovi Janovi Maškovi do Lince 95 kop povinovat, pokudž by to býti <mo>hlo, tak vedli mý žádosti, kterouž sem učinil ku pánu Václavovi Hubatýmu, skrze Jakuba <...>ška a Křížka hrnčře, poněvadž jest před rukama <...>avů^b, dobrých 5, kteréž dobře po 16 kopách státi budou <...>e, kteréž učiní 80 kop, k týmž nápadníkům, aby se přimluvili, aby již takové postavy v tom dluhu vzali a ostatek 14 kop, poněvadž nepojednou nebožtík Jan Mašků, křivnosti [!] mý jest mi propůjčil, ty aby sleví.

Co se pak Mandelíny Jana Maška dotýče, kteréž tolikéž vedli nápadu, vyplatiti mám 95 kop^c, poněvadž též takový dluh není se odkud jinud zaplatiti, než z dluhu, načež sem se byl od nebožtíka vypůjčoval s pomocí Pána Boha, když tito toliko spokojení budou, manželka moje bude moci nemeškajíc tolikéž i již spokojiti a tu věc aby k sobě Matouš Zub přijal, jeho sem dožádal a v tom se jemu důvě<ruji> <...> již bude v tom nápomoceni manželce mý <tak> <...> tý jistý nápadníci, jakž může být nejvejš <...> byl.

Odkaz.

<...> <m>ůj všecken, kterýž se vyhledati může, po těchto d<luzíc>h nálezem koli ten všeckem odkazuji manželce <svý> s dítkami, jí se v tom důvěřujíc, že jako věrná máti spravedlivě k nim se chovati bude.

Poručníky mocné činím pana purkmistra, pány nynější i budoucí, jich milostem se v tom <dů>věřujíc prosím, že nad manželkou mou a dítkami<mi> mými ochran[n]ou ruku držeti bu<do>u.

A při tom kšaftu byli sou Bartoloměj Libra toho času purkmistr, Jindřich Mirka toho času poručený rychtář,³⁸¹ z konšelů Vondřej Meryka.

Stalo se ve středu po neděli Prosebné. Léta 1581.

³⁸¹ V letech 1575 – 1577, 1579, 1581 – 1583, 1592, 1596 – 1598 byl purkmistrem, obecním starším a konšelem města Soběslavi. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

[Indorzát:] 1581 Kšaft Václava Chlaně, soukeníka.^d

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Po pravé straně je novodobým rukopisem dopsáno „postavův“. Nečitelnost textu je způsobena vyříznutím části papíru.

^c Podtržení je shodné s originálem.

^d Text testamentu zahrnuje dvě strany, indorzát je umístěn přímo pod textem.

78.

Testament měšťana Víta, pivovarníka na Batelkově, kterým odkazuje svůj statek odkazuje manželce a dětem. Svědky jsou konšelé Matěj z hradu a Nikodém Mezeřícký a městský písař Tomáš Netolický.

1582 leden 24., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Léta Páně e[t][cetera] 1582, ve středu po Svatém Antonínu.

Já, Vít, pivovarník na Batelkově, ležící na smrtelné posteli, však z propůjčení milosti od Pána Boha užívá ještě rozumu zdravého a sa při dobré paměti, činím poručení o statečku svém, jakž poznamenáno.

Item předně, co sem komu dlužen.

Víc koli jest namále, však nic nyní poroučím manželce své, poně[va]dž ona o ne[j]menším dluhu ví, co koli sem po<vino>vat, ty aby splatila, nemohla[-]li by odjinud, tý jednu krávu prodati měla, věřitele aby spokojila.

Item m<ně>žádný nic dlužen není, než co se dotýče tří ve[j]ruňků, kteréž sem Jiříkovi Batelkovi na tu chalupu naposledy položil^b, na kteréž žádného zápisu nemáme mezi sebou, a ty tři ve[j]ruňky se vyhledají, za ouřadu Ji[n]dřicha, položil sem 3 tolary^c <...>, potom nejprvnější dal sem za něho Batálku Jakšovi, o čemž dobrou vědomost má, a poslední

za ouřadu rychtářství pana Jiříka soukeníka, méně 12 g[r] položil sem, po letech se knihami vyhledá, v tom se Jiříkovi Batelkovi důvěřuji, že manželce mý ublížení v tom žádného neučiní.

Odkaz.

Co se pak více statečku mého dotýče, nic jinýho se nenajde, kromě co na tyto chalupě mám. To všecko <...>in^d buď málo nebo mnoho, odkazuji manželce <...> s dětmi, již jak bude moci, jako máte <...>na, aby děti opatrovala a ochraňovala.

Při tom kšaftu byli sou z konšelů Matěj z hradu, Nikodým Mezeřícký, Tomáš Netolický, toho času písař městecký,<...> ut supra.

[Indorzáť:] Kšaft Víta, pivovarníka na Batelkově 1582.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podtržení je shodné s originálem.

^c Číslovky jsou psány arabsky.

^d Nečitelnost testamentu je způsobena vydrolením papíru.

79.

Testament měšťanky Anny Jakubky, mlynářky obsahující podrobný výčet dluhů. Svůj zbylý statek odkazuje na čtyři díly manželovi a svým dětem Václavovi, Kateřině a Mandelíně. Dcerám dále odkazuje 2 krávy. Dorotě sloužící u primase odkazuje 5 kop, které jí již ze statku byly vyplaceny, a na nový hřbitov věnuje částku 10 kop. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány. Svědky testamentu jsou z konšelů Matěj z Hradu, Jindřich Mirka místo rychtáře, Jáchym konvař a písař Tomáš Netolický.

1582 listopad 1., [Soběslav]^a

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno nerozdílné Trojice Amen.

Já, Anna Jakubka mlynářka³⁸², znamenavší nedostatek zdraví svého, činím o statečku svém pořízení, majíce sobě z milosti Boží paměť čistou a rozum propůjčený.

Iem nejprve oznamuji, že žádnýmu s ničímž žádným dluhem povinna nejsem.

Item poznamenání co sou mi dlužni.

Item Dvořák z[e] Záluží žita 2^b [s]t[rychy], pšenice 1 [s]t[rychy].

Item Václav Marek z města jest mi dlužen 2 ½ [s]t[rychy] žita.

Item Ambrož sladovník 2 [s]t[rychy] žita.

Item Jan Míka z Debrníka 3 čtvrti žita.

Item Turek z Řípce 1 ½ [s]t[rychu] žita.

Item Jan Mašků z Debrníka 1 [s]t[rych] žita.

It[em] z těch^c – Kubšů z Debrníka ½ [s]t[rychu] žita.

Item Havlů z Nedvědice 1[s]t[rych] žita.

Item Leksa z Nedvědice ½ [s]t[rychu] žita.

Item Hronek výminkář 3 čtvrti žita.

Item nebožka Lidmila Kalová s[e] synu svým[i] pozůstala jest nebožíkovi Jakubovi, manželu mému 6 kop^d, kterýž sou na stole společně s[e] synem stáhli k sobě, přijali.

Odkaz.

Item statek můj všecken, kterýž koli po mně pozůstává, jehož sem z požehnání božího i také práci rukou svých s nebožtíkem prvním manželem svým Jakubem nabyla a poněvadž sem nynějšího manžela sobě na spravedlivost svou smlouvami svatebními vzala, ten stat[e]ček nal[e]žejíc se koli vyledati moci bude, odkazují svým dětem, Václavovi, Kateřině a Mandelíně, též také manželu mému, na čtyři díly. To pak všecko předně v nejspravedlivějšímu ochranu Pánu bohu a panu purkmistru [a] pánům pomáhej. Aby o to o všecko věrně a právě podělení byli, avšak nejvíc a proboha prosím pánů a poroučím dítky své v otcovskou ochranu, aby jich milosti páni vrchní poručníci a ochranu co u dítek mých byli a nad nimi ochranu, by outočiště k ni[m] činili milostivou ruku drželi. Což se dvou krávic [!], kteréž v nájmu mezi lidmi sou, dotýče, ty poroučím předně aby sobě přede všemi činím, vzali předně Mandelína a Kateřina. Item Dorotě, kteráž v službě u pana primase³⁸³,

³⁸² Anna Jakubka je manželka Jakuba z Příkopů, který v r. 1573 koupil Suchý mlýn nad Solinským rybníkem. Srov. testament č. 66 a dále Klempera – Vodní mlýny ..., s. 132.

³⁸³ Primaský úřad v té době zastával Václav Hubatý (srov. testament č. 80). K novému obnovení rady došlo v únoru 1583, kdy primasem byl ustanoven Jiřík soukeník. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1562 –

kterýž sem léta pro její ke mně vždycky dobré chování, odkazuji 5 kop, kteréž aby jí byly vyplaceny z toho statku. Item též odkazuji na kostelík k novému krchovu, pro čest a zvelebení jména a chvály boží z toho statku 10 kop.

Při tom kšaftu byli sou z konšelů Matěj z hradu, Jindřich Mirka místo rychtáře, Jáchym konvař, Tomáš Netolický písař radní.

Stalo se ve čtvrtek všech S[vatý]ch. Léta 1582.

[Obálka:] Kšaft Anny Jakubový, mlynářky 1582.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Číslovky jsou psány arabsky.

^c Vsuvka psaná po levé straně textu. Následující pomlčka odpovídá originálu.

^d Podtržení je shodné s originálem.

80.

Testament měšťana Václava Hubatého obsahující výčet dluhů. Veškerý majetek, dědiny, louky, úrodu, dobytek a hotové peníze odkazuje dětem Tomášovi, Severýnovi a Kateřině a děvečce Dorotě na rovný díl s dcerou Kateřinou Baršovský dvůr. Zavazuje je, aby své matce vypláceli z částky 100 kop každoroční úrok 12 kop. Balíkovský dům, v němž má mít jeho žena doživotní právo žití, má připadnout všem třem dětem, přičemž na něm má hospodařit syn Tomáš, který se má vzdát podílu na domě Neveklovském. Tomášovi k hospodářství přidává koně a veškeré hospodářské náčiní. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nynější i budoucí a žádá pány radní, aby zaručili naplnění všech odkazů a splacení dluhů a aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí.

1583 leden 26., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Ve jméno nerozdílné Trojice Amen.

Já, Václav Hubatých,³⁸⁴ znamenavší nedostatek zdraví svého, majíce sobě rozumu od Pána Boha propůjčeném, činím o statečku svém pořízení.

Odkaz.

Item Tomášovi odkazuji dvůr Balkovský samý. Item Severínovi synu mému odkazuji dvůr od [S]kal[i]ce. Item Kateřině dcerce své odkazuji s Dorotou děvečkou, kteráž u mě za děvečku byla, pro její dobré chování a poslušenství, odkazuji dvůr Baršovský i s[e] zahradou tak, aby Kateřina, dcera moje podle uznání zač by spravedlivě stal jí, Dorotě polovičky splatila.^b Item dědiny, louky, kteréž by se koli po mně najíti mohli a vyhledali, ty všecky odkazuji Tomášovi, Severínovi a Kateřině, o ně aby byli poděleni, avšak aby manželce mý, matce své, byli povinni z toho jedno sto kop vyplatili po 12^c kopách každého roku. Item co se ječmene na sladovně u Václava Ajnickýho [!] dotýče, ten odkazuji manželce mý s Kateřinou, dcerou svou. Item slady dva, kteréž mám na též sladovně, z těch odkazuji jeden Kateřině a druhý Tomášovi s[e] Severínem. Item co se pak obilí, žita setého a v slámě dotýče, z toho Kateřině odkazuji 10 [s]t[rychů] a ostatek Tomášovi a Severínovi, o to aby se rozdělili, avšak aby z toho chudý[m] 10 [s]t[rychů] vydali^d.

Item co se dobytka dotýče, ten všecken odkazuji na tři díly, Tomášovi, Severínovi a Kateřině. Item dům odkazuji Tomášovi a Severínovi, též také Kateřině, na rovný díl, poroučejíc, aby Tomáš v něm hospodářem byl, však tak, aby Tomeš o dvůr Neveklavský, což koli na něm má Severínovi, pustil a jej jemu doplatil, proti dvoru Balkovskému^e. Vejšeji, aby on Tomáš povinen byl, vedli spravedlivého uznání zač by dům, šaty mohl Severínovi a Kateřině doplatiti. Item co se koní, vozů i jiných k tomu potřeb dotýče, ty odkazuji Tomášovi k domu, však pak aby Tomáš povinen byl Kateřině, sestře své, poctivý kožich odívací koupiti. V témž pak domu aby manželka má bytnost do smrti míti mohla. Item Lídě Fejtlový sestře své hotových peněz 30 kop odkazuji. Item Vítovi kolacnímu strýci svému 12 kop. Item Kosovi švagru svému odkazuji 4 kopy. Item k záduší na kostelík odkazuji i s těmi pozůstalými desíti kopami 60 kop, ty aby se vzali počtu mém od Joba nebo naději mám, že obec mnohem

³⁸⁴ V letech 1558 – 1559, 1561, 1565, 1569, 1571 – 1576, 1578 – 1579, 1581 a 1582 primas, rychtář, purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

vejšeji, co sem svých vlastních vydal, povinna mně bude. Item Dvořákovy dceři své, odkazuji 4 kopy. Item o tom poroučím, aby Kateřině dceři mý poctivou výpravu z toho statku vydali. Item co se peněz hotových dotýče, ač jich <málo>mnoho není^f, ty odkazuji Tomášovi, Severínovi, Kateřině, však tak a na ten způsob, pan purkmistr [a] páni v svou moc aby je vzali a když by kolivěk kterému potřeba ukazovala a k místu, který z nich, že by přijíti měl, tehdy uznajíce pan purkmistr [a] páni takovou potřebu, rozvrhu[jí]ce to na rovný díl, tomu, kterémuž by potřeba ukazovala, díl jeho aby vydali. Jestliže by pak který z nich, co toho jiného před sebe bráti chtěl, proti tomuto mému poručení, tehdy páni, aby to v své moci měli kvůli své. Item co se pak počtu mýho primaského dotýče, kteréhož sem obci povinen, aby ode mě v tom žádného zkrácení obcí nebylo, čehož sem nikdy žádostem nebyl, dožádal sem se Jiříka soukeníka, Šebestiána Roubíka, Bartoloměje Libry, Tomáše Netolického, aby na místě mém takový počet pořádně vyřídili a od sebe odvedli, a což by koli obec mů po vykonání počtu pozůstala, osoby dotčený přijímajíce to od obce <...> se obci důvěřují, že mi place[ní] nebo budoucím mým budou takové peníze dětem mým k schování panu purkmistru [a] pánům dodauce [!], podle prve oznámeného, artikule aby opatřili. Item panu Janovi Ajnickému sem povinen 10 kop, na to ode mě má dva věrtele piva, jeden za 1 kopu 10 g[r] a druhý věrtel za 2 kopy 10 g[r], též dva věrtele patok po 1 kopě, kázal, že vytáhnouti klenovickým sedlákům a ostatek aby jemu z toho statečku doplaceno bylo.

Co sou mi dlužni.

Item Bartoloměj Libra 10 kop.

Item Sejna Makovská půjčených 6 kop.

Vítovi synu Mokrému půjčil sem 4 kopy.

Šlechta též mi povinen 4 kopy.

Jan Buzek též mi povinen 4 kopy.

Item lokajka jest mi povinna 7 kop.

Item co se Ambrože sladovníka dotýče, ten jest mi dlužen za várku piva starého, z toho nemá[m] od něho než jeden sud piva, vejšeji co sem <...> od sladů povinen, když se jedno proti druhému srovná, budú[-]li nuceni povinen jemu, ať se zaplatí.

Vejšeji on Ambrož sladovník, jest mi povinen od pánve za pět purkmistrů, co se v registrech vyhledá.

Vejšeji, co se koli jakých dluhů vyhledá v registrech, to odkazuji na tři díly, Tomášovi, Severínovi a Kateřině.

Též také vejšeji, co se statku mého na čem koli vyhledá, ten odkazuji na tři díly, Tomášovi, Severínovi, Kateřině.

Item co se dluhu mně povinného dotýče, od Šebestiána Roubíka, těch polovici pro dobré tovaryšství, kteréž sme mezi sebou měli, odpouštím.

Poručníky mocné činím pana purkmistra [a] pány nynější i budoucí, avšak jestliže by kdy dítek mých jaká potřeba ukazovala, aby tak často pan purkmistr [a] páni nebyli zaneprázdnění, dožádal se se Šebestiána Roubíka, Jiříka soukeníka, Bartoloměje Libry, Tomáše Netolickýho, jakožto svých milých přátel, aby na dítkami mými pozor měli, je ve všech potřebách, když by se k nim za jakou ochranu utíkali <ochra> opatřili. A to pro odplatu Pánu Bohu všemohúcího.

Jestliže by pak na tomto mém pořízení a jisté vůli mé, který z dítek mých přestáti nechtěl a proti tomu co na odpor byl, o tom poroučím, aby jim nic z toho statku vydáno nebylo. Toho sem se dožádal pana purkmistra [a] pány, pánů aby toto mé poslední poručení pečeti městskou podle <...> mé zpečetili. Nebo tak moje jest vůle konečná.

Stalo se v sobotu po svatém Pavlu na víru obrácení. Léta Páně 1583.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podtržení je shodné originálem, viz níže.

^c Všechny číslovky jsou psány arabsky.

^d Vydaných „10 strychů“ je vsuvka dopsaná pod řádek.

^e Vsuvka psaná na levé straně testamentu se značkou jejího zařazení do textu.

^f Vsuvka psaná na levé straně testamentu se značkou jejího zařazení do textu.

81.

Testament měšťana Matěje France obsahující výčet dluhů. Svůj statek rovným dílem odkazuje manželce Salomóně a dvě dětem. Žádá pana purkmistra, aby k testamentu určí poručníky sám. Svědky jsou konšel Jan Buzek, Václav lokaj a písař Tomáš Netolický.

1584 červenec 8., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno nerozdílné Trojice Amen.

Já, Matěj Franc, znamenavší nedostatek zdraví svého, však z propůjčení milosti Boží užívající rozumu zdravého, činím pořízení o statečku svém takto.

Item nejprve žádnýmu nic dlužen nejsem.

Ite[m] co sou mi dlužni.

Item v Bož[ej]icích malý rychtář 1 ½^b [s]t[rychu] žita.

Item Bartoň ze Smolče 1 [s]t[rych] žita.

Item Jeroným z Nedvědice 2 [s]t[rychy] žita.

Item Puška z Bežerovic ½ [s]t[rychu] žita.

Item Jan Koudelka z[e] Svinkú 8 [s]t[rychů] žita.

Item Macholoušek z Nedvědice 1 [s]t[rych] žita.

Item Václav Havlů z Nedvědice ½ [s]t[rychu] žita.

Item Václav též Havlů z Nedvědice 2 kopy míš[eňské].

Item Jeroným z Mokrého 2 [s]t[rychy] žita a 1[s]t[rych] pšenice.

Item Jan Koubů z Nedvědice 2 [s]t[rychy] žita.

Těž ječmene 1 [s]t[rych].

Item Říha z Roudného 1 ½ [s]t[rychu] žita.

Item Michal barvíř 1 [s]t[rych] žita.

Hotový peníze.

Item Petr v Klenovicích 1 kopu 50 gr^c.

Item též mám s ním 30 ovec na polovici, o kteréž mám se letos dělit.

Item Macholoušek 4 kopy.

Item Habeš z [V]lastiboře 1 kopu.

Item Zíka v Svinech 1 kopu 28 gr.

Item Šedivý nádeník 50 gr.

Item za Janem uzdařem mám 5 kop, za kteréžto peníze jest mi v zástavě něho, starých g[r] dáno, když peníze dá, tehdy aby jemu od manželky zase na vracení byly.

Ite[m] stat[e]ček všecken, kterýž se koli po mně najíti bude moci, ten Saloméň, manželce mé se dvouma dětmi na rovný díl poroučím.

Při tom pana purkmistra [a] pánů prosím, že ráčí poručníky jim zříditi, pro ochranu.

Při tom kšaftu byli sou z konšelů, Jan Buzek, Václav lokaj,³⁸⁵ Tomáš Netolický toho času písař městský.

Stalo se v Neděli po Mistru Janovi Husovi. Léta Páně ^C XXXIII.

[Indorzát:] Kšaft nebožtíka Matěje France, Léta Páně ^C XXXIII.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Všechny číslovky jsou psány arabsky.

^c Zkratka pro groše je shodná s originálem, viz níže.

82.

Testament měšťanky Anny Slávové, kterým odkazuje hotové peníze bratranci šenkýři, bratranci Jiříkovi a manželce Ondřeje Meryky. Šaty Káče Žabkové, Mariánovi Vítovi, dceři Jana Bobečka, a Aleně, a své dceři Kateřině nábytek. Cokoliv, co po vydání všech odkazů zůstane, má být věnováno kostelu sv. Petra a Pavla. Svědky testamentu jsou Ondřej Meryka, Jáchym konvař a písař Tomáš Netolický.

1586 květen 16., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Já, Anna Slávová, znamenavší zdraví nedostatek, však s propůjčením milosti Boží uznávající, rozumu zdravého, činím o statečku svém poručení.

Ve jméno Boží Amen.

Item nejprve já žádnému nejsem nic dlužna.

Toliko mně žádný nic dlužen není.

³⁸⁵ V letech 1576, 1578 – 1579, 1581, 1583 – 1584, 1586 purkmistr, obecní starší a konšel města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslav, 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

Odkaz.

Item šenkýři, bratranci svému 2 kopy. Ite[m] druhému Jiříkovi 2 kopy. Káči Žabkový z <...> sem vždycky dobře byla, odkazují spodní peřinu, prostěradlo počestný. Ite[m] Mariáno[vi] Vítovi otáhlý kožich. Ite[m] Káči, dceři Jana Bobečka,³⁸⁶ odkazují kožich, beranici. Kateřině, dceři Alenině, odkazují truhlici červenou i s tím, co na ní jest. Tichýmu ševci 8 kop. Item Aleně odkazují ostatních šatů ložních a mantlík. Item Esterce odkazují čířitýš[t]orc. Item manželce Merykové odkazují 1 kopu. Vejšeji, což se koli po mně vyhledá a po těchto dluzích zůstane, buďto na domu, to já odkazují na světlo k svatému Petru a Pavlu.

Při tom kšaftu byli sou Ondřej Meryka, Jáchym konvař, Tomáš Netolický písař městský.

Stalo se v pátek po neděli Prosebné, léta [15]86.

[Indorzát:] 1586 Kšaft Anny Slávové.

83.

Testament měšťana Jiříka soukeníka, vlastnoručně podepsaný, kterým odkazuje všechny dluhy ve výši zhruba 40 kop, částku 300 kop, kterou získal prodejem obchodu, manželce a dětem Janu, Václavovi, Matějovi, Adamovi, Aničce a Dorotě. Současně s tím i všechen ostatní majetek, domy, zahrady a úrodu. Pokud by některé ze jmenovaných dětí zemřelo, má jeho díl připadnout zbylým žijícím a manželce. Té za předpokladu, že nezmění svůj stav. Za poručníky ustanovuje Jáchyma konvaře a Řehoře mladšího Smrčku, které žádá, aby nad manželkou a dětmi drželi ochranou ruku. Dále žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou Jáchym konvař, purkmistr Václav lokaj a písař Tomáš Netolický.

1587 červen 2., Soběslav^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

³⁸⁶ Jan Bobeček byl v r. 1579 a 1583 obecní starší města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/72, 4/76, kt. č. 490.

Ve jméno nerozdílné Trojice Amen.

Já, Jiřík soukeník,³⁸⁷ měšténín města Soběslavi, znamenavše při sobě nedostatek svého zdraví, avšak z propůjčení milostí boží, rozumu střízlivého, užívající činím pořízení o statečku svém takto.

Dluhové.

Item do Hradce Martinovi Kroupovi za zelený postav, od něho sem jej vzal, pozůstávám 4 kopy.

Item Janovi Lanzdorfovi sem dlužen okolo 3 kop 30 g[r].

Item co se dluhů u mě náležitých dotýče, něco přes 40 kop, kteréž sou mi lidé povinni, ty odkazuji manželce s dítkami.

Item výše odkazuji manželce své s šesterými dítkami, Janovi, Václavovi, Matějovi, Adamovi, Aniče a Dorotě 300 kop, kterýmiž sem svůj obchod v kupování rukou vedl, o takové peníze aby se věrně a právně rozdělily.

Co se pak statku všeho mého movitého i nemovitého, na čemž by se koli vyhledati mohl, domu, zahradách, koli, i obilí, který jest na bráně dotýče, ten všecken manželce mý milý s dotčenými šesterý[mi] dítkami na rovný díl odkazuji, o to aby se s nimi věrně a upřímně rozdělila tak, aby jeden před druhým nic výše neměl, v tom se jí důvěřuji, že s nimi jako věrná máte jich nakládati bude. Tak aby pan purkmistr [a] páni příčinou toho mého potomně zbytečně nebyli zaneprázdněný. Item Václavovi a Janovi odkazuji kožich šamlatový, <kte>rý by pak k místu prve přišel a kožich mítí chtěl, toho aby byl povinen druhému <3 kopy dáti>. Item kožíšek mochyný odkazuji Matějovi. Item Adamovi odkazuji sukničku šamlatovou. Item Aniče, dceři mý, odkazuji kožich černý, <...> <...>. Item Dorotě odkazuji kožich otáhlý šamlatový. Item manželce své odkazuji mantlík duplty [!] kyt[l]ový a též odkazuji jí druhý mantlík šamlatový. Jestliže by pak Pán Bůh všemohúcí z dítek napřed psaných, kterého z tohoto světa povolati ráčil, tehdy aby spadl díl z jednoho na druhého i na manželkou, avšak potud, pokudž by stavu svého neproměnila.

Pro ubití dalšího zaneprázdnění pana purkmistra [a] pánů, kdyby na potomní čas manželka má a dítki moji nerozumějíc máčeninů [!] chtěli outok vzíti a něho se pod[d]ati, tehdy aby outok mohli vzíti k panu Jáchymovi konvaři a panu Řehořovi mladšímu Smrčkovi, kteréž

³⁸⁷ Jedna z nejvýznamnějších osobností raně novověké Soběslavi. V letech 1554, 1556 – 1557, 1560, 1565, 1567, 1569 – 1578, 1581 – 1586 primas, obecní starší, purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488; AM Soběslav, Rejstříky 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66, kt. č. 489; AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

tuto za poručníky manželce a dítkám mý[m] sem zvoli[l] a jich se v tom, jako svých milých přátel dožádal, aby s pomocí pana purkmistra [a] pánů v potřebách náležitých, rukú ochranou nad manželkou <...>^b dítkami mými drželi a v ničemž nedopustili.

Co se pak počtu mého primaskýho dotýče, co sem <...> jakých věcí a důchodů z roku předešlého i nyn<ěj>šího přijal a zase kde co a komu ode nav [!] z toho vydáno jest, všecko se vyhledá v registříku poznamenání, kteréž s purkmistry mám. V tom se pánům a této obci důvěřuji, že to všecko spravedlivě vyhledají, co býti má tak, aby manželka má a dítki moji snad, že bych mého výše k sobě přijímal a potomně nevydával z našich spravedlivostech rady nečinili.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní, Jáchy[m] konvař, Václav Lokaj toho času purkmistr, Tomáš Netolický toho času písař městský. Jich sem se dožádal, aby tuto mou poslední vůli pečetí městskou stvrdili, v kterémž sem se také i svou vlastní rukou podepsal.³⁸⁸ Stalo se v městě Soběslavi, v outerý po Božím těle. Léta [15]87.

[Obálka:] Kšaft Jiříka soukeník, primasa města Soběslavi, 1587.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Nečitelnost textu je způsobena vyříznutím pečeti.

84.

Testament měšťana Ondřeje Havla, kterým všechen majetek odkazuje manželce Dorotě, již současně činí mocnou hospodyní. Své dcery se rozhodl vydědit a proto v případě její smrti jí dává volnost při jeho dalším nakládání. Svědky jsou purkmistr Ondřej Meryka, Vít Řepa a písař Tomáš Netolický.

1587 červen 3., [Soběslav]^a

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

³⁸⁸ Ačkoliv testátor uvádí, že testament podepíše, jeho podpis ve skutečnosti chybí.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Já, Ondřej Havel, obyvatel na předměstí soběslavském a soused spolu, z téhož města, znamenavší nedostatek svého zdraví, avšak z propůjčení milosti [Boží], zdravého rozumu užívaje, činím toto poslední pořízení o svém vlastním statečku, kteréhož mi Pán Bůh k užívání propůjčiti ráčil.

Item nejsem nic žádnému dlužen, a také mně žádný není nic dlužen.

Odkaz.

Otem odkazuji manželce své Dorotě, kteráž jest mi vždycky upřímně a věrně pomáhala [v] živnosti vyhledávati hned od začátku našeho spolusjiti tak, jakž sme i léta svá mladá př[e]sto stvr[d]ili, všecken statek movitý i nemovitý i s[e] všemi svršky, nájem by se koli vyhledati mohl v tom, aby plnou hospodyní byla tak, jako v svém vlastní[m]. A když by jí pak Pán Bůh neuchoval a s tímto světem rozdělil, to může odkázati s tím učiniti, jak se jí dobře líbiti bude. Na příčiny sme se ptali, proč by také dcer svých, čímž by se mu dobře vidělo neodbyl. Nechtěl žádných položiti, než při tom žádal pozůstaven býti. Item na kostelík nový odkazuji 10 kop.

Při tom kšaftu byli Moudří a Opatrní, na místě purkmistra Ondřej Meryka, Vít Řepa, Tomáš Netolický písař radní.

Stalo se ve středu po Božím Těle. Léta [15]87.

[Indorzát:] Kšaft Ondry Havlovýho 1587.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

85.

Výpis testamentu měšťana Jiříka Zadražila, vydaný 2. prosinec 1612 na žádost Matěje Štuloka. Podle jeho znění na vyplacení dluhů vydává 40 kop, přičemž po jejich zaplacení smí zbylou částku jeho manželka použít. Své dceři Dorotě odkazuje částku, která jí podle jeho vyznání již byla vyplacena, dále ložní šaty a 1 krávu, a všechno

ostatní své manželce Maruši. Svědky testamentu jsou Josef Kurz, Michal Holtzepl a písař Tomáš Netolický.

1587 červen 3., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Ve jméno Otce, Syna i Ducha S[vatéh]o Amen.^b

Já, Jiřík Zadražil, měštěnin v Soběslavi, znamenavší nedostatek zdraví svého, avšak z propůjčení milosti Boží, rozumu zdravého požívaje, činím pořízení o statečku svém, jakž níže.

Co sem komu dlužen.

Václavovi lokajovi za pivo 30^c g[r].

Co sem mu za víno povinen, věřím, že mi křivdy neučiní.

Michalovi Holtzepl povinen sem ze 2 várky chmele.

Matyáše sem povinovat okolo 4 kopy za víno a pakli jest co víc, věřím, že mi křivdy neučiní.

Janovi Sferinovi³⁸⁹ do cechu litorackého vosku 1 lib[ru] a 30 g[r].

Matoušovi Zubovi za sukno 1 kopu 54 g[r].

Pavíjkovi za pivo 30 g[r].

Janovi Zemanovému do Mažic za pšenici 2 kopy 30 g[r].

Tomášovi, bratru mému, sem dlužen 30 kop.

Syrotkům Jerolýma Zadražila 30 kop.

Janovi Fejtlovi za slad 12 kop.

Na kostelík podle odkazu Anny Zadražil[k]y 10 kop.

Co sou mi dlužni.

Jerolým Zadražil 26 g[r].

Oršila Ješková za věrtel piva 2 kopy 16 g[r].

Doktor kožišník -1 kopu.

Vyplatil sem podle kšaftu ne[božky] Anny Zadražilky, jakž kvitancí ukazuje 73 kop.

Vejšeji sem vyplatil dluhu za ne[božtíka] Martina Zadražila³⁹⁰, co paměť má snáší 36 kop

³⁸⁹ V letech 1581 a 1583 purkmistr a konšel a obecní starší města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/74, 4/76, kt. č. 490.

³⁹⁰ V r. 1579 obecní starší města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign.

48 g[r].

Co se mé spravedlivosti dotýče, kteréž mi ještě má vypadnouti podle registr[u] okolo 40 kop, z té bude moci manželka má pomalu dluhy vyplatiti.

Odkaz.

Item Dorotě, dceři mé, odkazuji to, což sem sám vedli poznamenání vyplatil, to aby jí manželka má, Maruše, byla povinna z domu vyplatiti, loží, šatů a 1 krávu. Vejšeji což se koli jakého statečku na čem kdekoli vyhledati moci bude, to já odkazuji Maruši, manželce mé, takž jest poslední vůle má a věřím panu purkmistru [a] pánům, že se to všecko vykoná.

Při kterémžto kšaftu byli osoby Josef Kurz, Michal Holtzepl³⁹¹ a Tomáš Netolický písař radní.

Stalo se ve středu po Božím Těle. Léta 1587^d.

Takto výpis kšaftu <Ne>[božtíka] Jiříka Zadražila, k žádosti Matěj Štuloka s povolením p[ana] [purkmistra] [a] p[ánů], vidou[c] jest An[no] ve středu po Neděli Adventní. Léta 1612³⁹².

Tomáš Katolický. Písař radní m[anu] p[ropria].

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podtržení textu odpovídá originálu, viz níže.

^c Všechny číslice jsou psané arabsky.

^d Při editaci byla brána v potaz tato datace.

č. IV A 4/72, kt. č. 490.

³⁹¹ V letech 1586, 1587 a 1590 purkmistr a konšel města Soběslavi. Vzhledem k úplné ztrátě purkmistrovského rejstříku, doba jeho úřadování v r. 1587 vychází z tohoto pramene. Srov. SOKA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

³⁹² 5. prosince 1574; Srov. Fridrich – Rukověť ..., s. 193, 218.

Testament měšťana Kašpara Holuba, kterým odkazuje domy, dědiny, trávníky, nábytek i svršky své manželce Anně, které zaručuje doživotní žití na statku. Pokud by zemřela, má statek, na němž ji ustanovil mocnou hospodyní, přejít na jeho syna Vavřince Holuba a jeho děti. Za poručníky ustanovuje Kosefa Kobrče a Matyáše Konfišta a žádá je, aby zaručili ochranu jeho ženě. Za mocné poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nynější i budoucí. Svědky testamentu jsou primas Řehoř mladší Smrčka, Ondřej Meryka purkmistr Jáchym konvař a písař Tomáš Netolický.

1587 říjen 17., [Soběslav]

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečet sloupnuta.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Já, Kašpar Holub, měšťánin v městě Soběslavi, znamenavší nedostatek zdraví svého, však z propůjčení milosti Boží užívaje rozumu zdravého a rozmýšlejíce o to[m] všelijak, kdyby mně milý Pán Bůh s tímto světem rozdělití ráčil, aby po mý smrti žádných soudů a nevolí nebylo, činím poručení o statečku svém, kteréhož mi propůjčiti ráčil, takto.

Item co sem komu dlužen.

Item Janovi Straněskému sem dlužen 8 kop.

Ale sem ty naděje k němu, poněvadž sem v potřebách jeho do Prahy pracoval, že od manželky mý 4 kopy přijme.

Odkaz.

Item statek svůj všecken, kteréhož mi Pán Bůh propůjčiti ráčil, na domu, dědinách, trávníku i jiných všech nábytcích i svršcích, ten všecken odkazuji Anně, manželce svý^a, v to ve všem statku aby plnou a mocnou hospodyní byla až do její smrti. Kromě o tom poroučím, jestliže by mně Pán Bůh uchovati neráčil, aby Vavřinec Holub syn můj trávníku až pod stoku proti svý zahradě užívati mohl bez překážky manželky mý i každého člověka a taky, jestliže by Vavřinec kdejaké obilíčko jměl, aby mohl sobě volně u stodoly složit. Ale Anna manželka moje toho všeho i s dvorem s[e] zahradou, aby do smrti své užívala, jestliže by Pán Bůh manželku mou uchovati neráčil, tehdy žádnýmu jinému, než toliko Vavřincovi a dítkám jeho býti nemá, tento statek zaúplna dochován. Však tak a na ten způsob, aby Vavřinec, syn můj,

o to[m] budoucí jeho povinni byli přátelům a krevním, buď vnukům anebo jiným, manželky mý z toho statku dvě stě kop u stoky, po padesáti kopách vyplatili, dvě krávy při domu zůstávají a druhý dvě Vavřincovi, aby vydány k užívání. A protož aby toto mé poslední poručení a má dobrovolná vůle, své místo míti mohla pro další odkázání, toho všeho a opatření manželky mý, buď při Jeho Mi[l]o[sti] pánu, panu milostivý[mu] aneb pana purkmistra [a] pánů, činím poručníky Josefa Kobrče a Matyáše Konfišta, jichž sem se dožádal, pokudž by kdy manželce mý jaká potřeba nastala, aby jí v tom všem náležitě ochránili.

Mocné poručníky činím pana purkmistra, pány nynější i budoucí.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní, Řehoř mladší Smrčka primas, Ondřej Meryka, ouřad purmistr[ov]ský drží Jáchym konvař, Tomáš Netolic[ký] toho času písař městský.

Stalo se v sobotu po Svatém Havlu. Léta 1587.

[Obálka:] Kšaft Kašpara Holuba 1587.

Ediční poznámka:

^a Podtržení textu odpovídá originálu, viz níže.

87.

Testament měšťanky Kateřiny Vránové, z něhož 10 kop odkazuje panské hospodyně Maruši a jejímu muži Janovi 2 kopy. Svědky jsou Matěj z Hradu, Vít Mokřý a písař Tomáš Netolický.

1588 březen 22., [Soběslav]

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Já, Kateřina Vránová, souseda na předměstí Soběslavi, znamenavší nedostatek svého zdraví, avšak z propůjčení milosti Boží, souce rozumu zdravého a paměti dobré. Takto poroučím

jestliže by mně Pán Bůh s tímto světem rozdělití ráčil, což se v naději, aby proti tomu manžel můj býti měl.

Item nejprve nejsem žádnýmu nic dlužna, kromě, co z domu jest vyplatiti, to bude věděti manžel můj, jak opatřiti.

Item Jerolým Žid jest mi povinen propůjčených 7 kop.

Odkaz.

Z[e] statečku svého odkazuji Maruši, hospodyně panský, z lásky a přátelství 10 kop, aby jí manžel můj vydal. Tolikéž odkazuji Janovi hospodáři, manželu jejímu 2 kopy a to proto, aby on manželu mému byl nápomocen dluhu toho na Jeronýmovi Židu zvyupomítati.

Při tom kšaftu byli, Matěj z hradu, Vít Mokry³⁹³ a Tomáš Netolický toho času písař.

Stalo se ten outerý před Památkou Zvěstování Panny Marie. Léta Páně 1588.

[Indorzát:] Kšaft Kateřiny Vránový 1588.

88.

Testament měšťana Řehoře staršího Smrčky, kterým svůj majetek, dvory, statky, dědiny, pole, louky, zahrady, dobytek, hospodářské náčiní, šaty a nádobí odkazuje manželce Anně, do proměnění jejího vdovského stavu a již ustanovuje za mocnou hospodyně, a dětem Petrovi, Cypriánovi a Voršilce. Manželka je zavázána, aby vnučce Leničce vyplatila 2 krávy a 6 ovcí, a stejně tak dceři Marjáně. Pokud by některé z dětí zemřelo, mají jejich díly připadnout synu Řehořovi a dceři Marjáně, pokud by zemřela manželka Anna, mají její díly připadnou Filipovi bednáři a jeho ženě Veronice. Za poručníky ustanovuje syna Řehoře, Jáchyma konvaře a Filipa bednáře, které žádá, aby zaručili naplnění obsahu testamentu. Současně žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti.

1588 listopad 11., [Soběslav]

³⁹³ V letech 1586, 1588 – 1589 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Léta Páně 1588, na den S[vatého] Martina.

Ve jméno Blahoslavené Trojice Amen.

Já, Řehoř Smrčka starší, znamenavší při sobě nejistotu času svého a že den ode dne k smrti blížeji se přibližuje i nejsouce sebou dne ani hodiny jist a nechtíce tomu kdyby mně pán Bůh prostředkem smrti z tohoto světa povolati ráčil, aby po mé smrti o stateček můj, kteréhož mi pán Bůh z milosti své popřáti ráčil jací hadruňkové a různice byly a pan purkmistr [a] páni skrze to zanepráz[d]ňování býti měli. I jsouce při ro[zu]mu zdravém a paměti dobré, takto o témž statečku svém, majíce ještě v moci své, řídím a ustanovuji.

Item nejprve žádnému nic dlužen nejsem. Kromě Marianě dceři můj a Filipovi bednáři, ale to na svém místě postaveno jest. Item co sou mi dlužni, to všecko pořádně v registrech mých bedlivě poznamenáno se najde. Co se pak Bartoloměje Libry dotýče, spravedlivost, kterouž jest měl po nebožtíkovi Bartošovi Librovi, otci jeho, na domu mém, jakožto půl druhého sta kop i taková spravedlivost jest mu ode mě na domě, na kterémž jest podle zápisu knih kšaftových odvedena a vykonána a takž já jemu ničím povinen dán jeho budoucím nejsem. Jakož jest Mariana dcera moje, spravedlivost po nebožtíkovi Petrovi Smrčkovi, bratru mému a strýci svém, za mnou měla. Podle kšaftu znění a zápisu knih kšaftovních, taková spravedlivost ode mně jí Marianě s Janem, manželem jejím, jest odvedena tak, jakž kvitancí od něho Jana vlastní rukou sepsanou za sebou mám. Vejšeji, jakož jest měla na domu Bartoloměj Libry spravedlivosti svý půl druhého sta kop, kteréžto sem na sebe přijal, aby Marianě s Janem manželem jejím povinen sem. Co se pak Jany dcery mé, manželky Matouše Zuba, dotýče, spravedlivost, kteráž se jí po nebožtíkovi Janovi Maškovi dostala, co a jak mnoho, to se v registrech mých poznamenáno pořádně najde, co sem k sobě přijal a nebo co sem proti tomu zase odvedl.

Odkaz.

Item Anně manželce své, odkazuji předně dům svůj s dítkami jejími, Petrem, Cypriánem a Voršilou, s tím se vším, což koli v témž domě jest. Buďto od stříbra a nebo od cínového nádobí nebo jakéhož koli i od šatstva, pláten, což jest v sklepích a nebo v komorách, jakého obilí na půdách, týž i na sladovně, <i všech dolorech [!]>^a, neboli v truhlách. Též koně, krávy a jakéhokoliv dobytka, v tom ve všemi jistými jmenovanými mými dítkami za plnou mocnou hospodyní, do proměnění jejího stavu vdovského, zanechávám. Na ten způsob, aby pan purkmistr [a] páni hned po smrti mé týž dobu s těmi se všemi jmenovanými svršky, což by se

jich vyhledati mohli bedlivě <...> a zpoznamenáti dáti ráčili tak, aby se týmž dítkám mým žádnému zkrácení nestalo, téhož pak domu a z těch ze všech svršků aby byla povinna Anna manželka moje i s dítkami Marianú dceři mů s Janem, manželem jejím, těch půl druhého sta kop její, jichž vem za sebou měl, vyplatiti podle <desíti> patnácti^b kopách ročně až do vyplnění tý sumy. Item k tomu vejšeji Anně, manželce mý s těmi dítkami jmenovanými, Petrem, Cypriánem a Voršilkou odkazuji díl, kterýž mám od Prokopa Houšky u hranic Chlebovských. Též druhý díl, kterýž mám od Prokopa Houšky za Suchým mlýnem. Na ten způsob, aby byla povinna Anna manželka dluh Filipovi bednáři, otci jejímu spokojiti, o kterýmž ona dobrou vědomost má. Co se dluhů, kterýmiž sou mi lidé, vedle regist[e]r povinni, dotýče, Anně manželce mý s dítkami mými, zanechávám. Item též Anně manželce mý, odkazuji dvůr Smrčkovský s[e] zahradou, k tomu dvoru přináležející, s dítkami jejími, Petrem, Cypriánem a Voršilou i s dobyt看, kterýž v témž dvoře jest, to všecko aby k pošacování přišlo, tak aby se dítkám mým v tom žádného ublížení nestalo. Nicméně aby Anna, manželka má s dítkami vydati povinni byli Leničce, dceři Řehoři syna mého, vnučce mý, dvě krávy dobrý a šest ovec, též Marjáně dvě krávy dobrý a šest ovec. Víceji Anně manželce mý odkazuji půl dílu pod Račí horou, kterýž leží podle dílu Píchovic, též také Anně manželce mý odkazuji díl za zahradou Matyáše Štandle, kterýž sem koupil od Špulíře. Víceji díl, kterýž sem koupil od Sferyna pod Račí horou, od hlavin Šitrových až do Hubatého dědin hlavin. Item Anně manželce mý odkazuji lávku vodňanskou pod Novým rybníkem, k tomu chmelnici Truksovskou na Špitálkách a vejšeji šest lusů na Petříně, kterýchž sem propůjčil Filipovi bednáři, otci jejímu. Item Marianě dceři mý odkazuji půl dílu Michalkovského k[e] Kamenný[m]u mostku, tu stranu, kteráž leží podle dílu bednáře Jana. Item víceji Marianě dceři mé odkazuji půl dílu Števarského [!], tu stranu, kteráž leží k vinicím Klenovským. Item též Marianě dceři mé odkazuji lusy slove Truksovský, které leží podle lusů Maršových i s tou kopaninou, na kterouž se tři strychy vseje. Item Anně dceři mý manželky <dce> Matouše Zuba odkazuji druhou polovici dílu Michalkovského, to necht' ode mě z lásky přijme. Item Řehořovi synu svému, co sem k živnosti propůjčil, toho všeho povinen zanechávám a k tomu 40 kop, kteréž sem propachtil podle jiných sousedů jeho milosti pánu pánu mému milostivému. A tomu více podruhý 16 kop propůjčených z poručení p[ana] Jana Lažického, které ode mne přijal Prokop Houška. Item víceji Řehořovi, synu svému³⁹⁴ odkazuji zahradu

³⁹⁴ Míněn je tím Řehoř mladší Smrčka, významný soběslavský měšťan, který získal přídomek ze Sabinova a stal se tak prvním soběslavským erbovníkem. Od r. 1587 primas, purkmistr a konšel. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/76 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/94, kt. č. 491; Bůžek Václav – Rytíři renesančních Čech, Praha 1995, s. 26 – 34;

i [se] stodolou, kteráž leží podle dvora Filipa bednáře, slove u stínadel, víceji louku pod hrází Potočního rybníka severní strany potoka i s tím rasem orným, víceji trávník mlynářovský podle cesty, která ke Hradci jde i s tím dílem Machovským, též i podle Drejlinkovským až do hranic Chlebovských. Víceji půl dílu Maškovskýho, kterýž jde od cesty Klenovský až do Propadlic. Víceji lus nad lúkami Sprakovskými na Petříně. Též druhý lus nad tím sedm záhonů. Item více ji Zátokách chmelnici Šimonovskou, též i od Anny Škarydkové podle toho kusu. Item víceji trávník, kterýž mám v zástavu od Voršily Ješkovy, jenž leží za zahradou Maškovskou toho, aby užíval pokudž by táž Voršila Ješková aneb děti její podle cedul řezaných, kteréž mezi sebou máme, jemu nevyplatili. Item Petrovi, synu mému odkazují půl zahrady Maškovský, tu stranu, kteráž leží podle zahrady Jana Zoubka i s[e] stodolou, víceji půl dílu a s tímž <...>Klenovským. Item více dílec Kostrbovský, 4 záhony od rybníka nad městem až do Propadlic. Více půl louky po stokou, kteráž jde na Suchý mlýn i s tím půl dílem nad touž stokou, víceji dílec nad Novým rybníkem nad městem, podle dílu Martina Voštířalka. Víceji loučku pod Novým rybníkem nad městem, kterouž mám v zástavě od Tomáše Ješka, víceji dva lusy Bobečkovský na Petříně. Víceji půl druhého lusu, slove Zuchkovský za <...>, též za cihelnou tři jitra, kteráž sou pohromadě. Item Cypriánovi, synu mému odkazují dvůr Kotrbovský s[e] stodolou a zahradou, kteráž k tomu náleží. Víceji díl Melichovský, jenž [j]de od zahrady Litochlebovic až blížeji. Víceji díl Kocanákovský od Nového rybníka až do Propadlic s díly. Více půl dílu velkého pod Račí horou podle Štěpána Knoblocha, víceji ve Lhotě z žádný lus Binovský proti lípě, víceji sedm lusů pod vinicí Jana Rozoumka. Item Voršile Je<škovy> svý odkazují půl z[e] zahrady Maškovský při straně dvora mýho. Víceji půl dílu Maškovského k[e] Klenovicím, z díly od cesty až k Propadlicům. Víceji dílec u splavu Nového rybníka, podle zahrady Adama Ješka, víceji půl louky pod strouhou i s tím půl dílem nad stokou. Víceji lus v Zadní Lhotě, v Hlavňách podle havíře, týž víceji lus, kterýž jde podle cesty na horu k lípě. Víceji lus na Petříně od Maška proti vratům na vinici. Víceji lus, slove za starou cihelnou. Item co se dotýče platů všelijakých, předně ouroků jeho M[ilosti] pána i berní jeho M[ilosti] císařský dotýče, buďto z domu, dvoru, zahrad i z dědin, to všecko pořádně poznamenáno v registrech mých se najde tak, že jeden každý bude věděti se čím spraviti a co a z čeho bude míti platiti, povinen bude to vykonávati. Item za pravé nápadníky statečku svého ustanovují Annu, manželku svou s dítkami jejími, Petrem, Cypriáne[m] a Voršilkou a jestliže by pak z těchto nápadníků

jmenovaných prve, než by let došel který umřel z mrtvého ať spadne na živé. Tolikéž i na Řehoře, syna mého i Marianu, dceru mou a pakli by bylo nápadníky všecky, Petra, Cypriána a Voršilu, pán Bůh z tohoto světa pojíti ráčil, prve, nežli by k letům došli, po nich pozůstávají nápadníky, Řehoře syna mého a Marianu dceru mou s dítkami jich, potomky i budoucniny [!] jich. A jestliže by pak Anny, manželky mý od smrti uchovati neráčil, tehdy dítky své Filipovi bednáři a Veronice, manželce jeho. Poroučím, jim se v tom důvěřující jich, že neopustí, jestliže by pak i jich pán Bůh uchovati neráčil, tehdy Řehořovi synu mému a Marianě dceři mé, je poroučím. A kdož by je koli v své opatrování přijal, ten aby mohl dědin těch, což na stranu kterého přijde užívat, až do let jejich a z toho aby byl povinen šatky, obuvi i potravu i nakládáním na školu je opatrovati tak, aby se jim v ničemž žádného zkrácení nestalo, v tom se jednomu každému z nich důvěřuji. Tato pak jest jistá konečná a poslední vůle má, Řehoře staršího Smrčky, přičemž žádám, že tento kšaft můj vyřízen a vyplněn bude. A nechtěl-li by kdo na tom mém kšaftu přestáti a jemu u sebe místa dáti, ale na něco vejšejí chtěl se potahovati, tomu a takovému nevďěčnému ať nic dáno není a díl jeho ať na jiné vděčnější spadni.

Poručníky mocné činím Řehoře, syna mého a Jáchyma konvaře a Filipa Bednáře, jichž sem se dožádal, jimž se také důvěřuji, že to k sobě přijímající, podle tohoto poručení a kšaftu ustanoveného ať vyřídí.

Tolikéž za to žádám pana purkmistra [a] pánů, nynějších i budoucích, pokudž by dotčení poručníci <...>se ku pánům utekli, že jim v tom ve všem radou a pomocní býti i tento kšaft a poslední vůli mou pečeti městskou stvrditi ráčí.

[Obálka:] Kšaft Řehoř staršího Smrčky [15]88.

Ediční poznámka:

^a Přeskrtnutá vsuvka psaná po levé straně textu.

^b Číslovka je dopsaná na levou stranu textu.

Testament měšťana Augustina Pondělíčka obsahující podrobný výčet dluhů. Svršky a nábytek odkazuje nevlastní dceři Marianě, celý majetek a všechny ostatní věci vlastní dceři Dorotě a synu Janovi, kterému současně odkazuje hospodářské náčiní. Za poručníky ustanovuje syna Jan Šitru, Jíru faráře a Víta Bonuše a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou Ondřej Me<...>, Jáchym konvař a písař Tomáš Netolický.

1589 červen 10., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Item Ve jméno Boží Amen.

Já, Augustin Pondělíček,³⁹⁵ znamenavší nedostatek zdraví svého, činím poručení o statečku mém, kteréhož mi Pán Bůh propůjčiti ráčil.

Nejprve dluhové, co sem komu povinovat.

Item co se počtu kostelního dotýče, jestliže bych co na témž počtu kostelním pozůstal, z registr[u] se^b vyhledá, to aby se z[e] statečku mého zaplatilo. Též má býti cedulka, rukou mou psaná, v majetcích, co Šebestián krejčí peněz za sebou má.

Item panu Josefovi Kurzovi sem povinovat za glejt 5^c kop.

Ambrožovi kožišníkovi ve[j]ruňku loňského 6 kop.

Honzová bednářka má za sebou 1 kopu, kteráž není v zápis[u] vedena, kteráž jí má jti do ve[j]ruňku, po vyjítí Ambrožovi kožišníkovi jeho peněz.

Item Šebestiánovi Roubíkovi pozůstávám za slad 6 kop 54 g[r].

A to počítajíce i s posudným.

Item Alžbětě Karáskové propůjčených 2 kopy.

Item Matoušovi Zubovi 1 kopu 20 g[r].

Kateřině Strejčkově 1 kopu.

Vítovi Řepovi 1 kopu.

³⁹⁵ V r. 1583 obecní starší města Soběslavi. Srov. SOka Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/76, kt. č. 490.

Za obecní ryby do Šlechtovýho počtu 3 kopy.

Jankovi Bílkovi za 2 [s]t[rychy] chmele 1 kopu.

P[anu] Jáchymovi konvaři posudný 42 g[r].

Do berně poslední Nikodémovi 38 g[r] 4 d[en].

Šaškovi do Černovic 5 kop.

Dorotě Širámkový na Tábor 1 kopu 40 g[r].

Jakubovi jircháři na Tábor 1 kopu 10 g[r].

Pavlovi Varvánovi za kožich 1 kopu 10 g[r].^d

Item Nikodémce, sestře své 2 kopy.

Takové dluhové, když se dvůr prodá, aby se z[e] závdavku zaplatiti a nedostalo-li by se tehdy z domu Síkova hrčífě, ať se doplatí 2 kopy.

Item Síkovi hrnčírů odpouštím lichých přebývajících přes 80 kop, na posledních penězích 4 kopy 30 g[r], léta za ten při <...>, aby ty ve[j]ruňkové pořádně šli.

Odkaz.

Item předkem a nejprve odkazuji Marianě sirotku, kteréhož jest manželka má s prvním manželem Vincencem měla, sukni hasasovou, plášť soukený a jedno lože šatů, aby se jí vybralo, truhlu červenou, ubrus, ručníky, 3 mísy, jednu prostřední. Dorotě dceři mé předkem odkazuji lože šatů 1, šatky chodící všecky, kteréž sou před rukama. Co by koli výše nábytku domovního vyhledalo, o to aby se Dorota s Janem rozdělili. Co se truhly dotýče, tolikéž díl má Jan v tom míti, aby povinna byla, Dorota, jemu jeho díl z toho splatiti. Vejšejí, což by se koli statečku mého po dluzích doplatí a vyhledati mohlo, ten na rovný díl odkazuji Dorotě a <Kateřině> Janovi.

V tom se panu purkmistru [a] pánů[m] důvěřuji, že nad dítkami mými ochranou ruku držeti ráčí. Co se pak nádobí a řemesla mého dotýče, to odkazuji jak synu mému vlastnímu Janovi tak i druhému sirotku, aby se o ně podělili.

Při tom kšaftu byli Opatrní Vondřej Me<...>^e, Jáchym konvař, Tomáš Netolický písař m<ěstský>.

Stalo se v outerý po Svatém Medardu. Léta [15]<...>.

[Indorzát:] 1589 Kšaft Augustina Pondělíčka.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Podtržení textu odpovídá originálu.

^c Všechny číslice jsou psané arabsky.

^d Po levé straně textu je značka, že za tuto větu patří dodatek v originále psaný o dvě řádky níže. Při transkripci byly oba texty spojeny.

^e Nečitelnost textu je způsobena vyříznutím pečeti.

90.

Testament měšťana Jan Fejtla, kterým svůj statek odkazuje manželce Mandelíně, kterou na něm ustanovuje plnou a mocnou hospodyní. Pokud by zemřela, statek má být rovným dílem rozdělen mezi jeho dcery s podmínkou, že řemeslnické náčiní mají vydat jeho zeti Václavovi. Svě manželce a dětem odkazuje zbytek dluhu od Martina Kaly, kterému prodal dům za 140 kop. Udává, že jeho tvrzení o placení 2 splátek není pravdivé a žádá pány radní, aby jeho manželce a dětem nebylo ukřivděno. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány a žádá je, aby jeho manželku ochraňovali. Svědky jsou purkmistr Ondřej Meryka, Jan Buzek a písař Tomáš Netolický.

1592 srpen 27., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Jan Fejtl,³⁹⁶ měšťán v Soběslavi, ležící v trestání Božím, vědouce, že mám před sebou smrt jistou, ale o hodině smrti nevědouce, však z propůjčení milosti Boží, rozumu zdravého užívaje, činím kšaft o statečku svém, kteréhož mi Pán Bůh propůjčiti ráčil.

Item co sem komu dlužen.

Item nejprve, povinen, vedle cedulek, o čemž dobře manželka moje vědomost má 9^b kop 25 g[r].

³⁹⁶ V letech 1576 – 1577, 1579, 1581, 1583, 1592 purkmistr, obecní starší a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

Soukeníkům do cechu podle registru 1 kopa.

Jarošovi do Kajetína za tři vozy dřev 36 g[r] takové peníze náležejí Železnému bednáři za rukojemství.

Co se dotýče obročnice Jeho Mi[l]o[sti] Pána, s které[m]ž sem s druhým tovaryšem Václavem Markem povinen do tří let Jeho Mi[l]o[sti] Pánu počet učiniti. Mám naději ku Pánu Bohu, souce toho bedlivý, že na tom počtu nemnoho jeho Mi[l]o[sti] zůstávám nebo i kvitancový se budou moci spraviti.

Co sou mi dlužni, to se v registrech mých vyhledá.

Odkaz.

Předkem a nejprve, kdež sem se zakázal pánům litorátům, kdyby mně Pán Bůh s tímto světem rozdělití ráčil, že chci všecka partes [!] k chrámu Páně odkazuji, protože aby manželka má bez odpornosti pánům litorátům je odvedla. Co se statečku mého dotýče, na čem by se koli vyhledati mohlo, v tom ve všem statečku pozůstavuji za plnou a mocnou hospodyní Mandelínu, manželku mou, do smrti její, v ničemž aby se jí žádná překážka nedála. Což by pak koli po smrti její statečku zůstalo, to aby dcerám mým na rovný díl bylo, však nejprv Václavovi zeti nádobí od řemesla napřed odkazuji. Strany pak domu Martina Kaly, kterýž sem mu prodal za 140 kop, na kterémž sem ukázal nápadníkům Jana Maška 57 kop, když se ten dluh zaplatí, ostatek manželce mé s dítkami odkazuji. A kdež se na mně vytahuje v zápisu, že bych 2 ve[j]ruňky k sobě přijal, tomu odpírám, nepřijal sem nic. Prosím, aby v to páni nahlídli tak, aby se manželce mé i dítkám žádného obrácení nestalo.

A prosím přitom jich Milostí, pana purkmistra [a] pánů, že nad manželkou mou, jestliže by se jí v něm jako ochrany díti chtělo, laskavou a ochranou ruku držeti ráčí.

Při tom kšaftu byli Moudří a Opatrní pan Ondřej Meryka, Jan Buzek, Tomáš Netolický písař městský.

Stalo se ve čtvrtek po S[va]tém Bartoloměji. Léta [15]92.

[Indorzát:] Léta 1592 Kšaft Jana Fejtla, soukeníka.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Všechny číslice jsou psané arabsky.

Testament měšťana Jan Nováka, kterým svým nejbližším odkazuje hospodářský dobytek a hotové peníze. Manželce Anně a dceři Alžbětě dvě krávy, Alžbětě dále 10 kop. Své dceři Magdaléně 1 jalovici a pár volů, dceři Kateřině 1 jalovici a 2 kopy. Dceři Lídě neodkazuje nic, 1 jalovici věnuje vnukům a jejím dětem. Vnukovi Janu Kluzákovému odkazuje 1 jalovici a včely, Šebestiánovi 30 kop, nad nimiž má do jeho dospělosti bdít Michal Holčapský a počínaje r. 1593 mu má platit částku 70 grošů úroků. Pokud by on nebo jeho žena Mandelína zemřeli, má mu být zbytek částky vyplacen z jejich statku. Matějovi a Adamovi odkazuje zbytek statku, na němž zaručuje své manželce doživotní právo žití. Za poručníky ustanovuje písaře Tomáše, Michala Holčapského a Martina kováře a žádá Jáchyma konvaře a Jana Bučka, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti.

1592, říjen 16.[Soběslav]^a

SOKA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Dvě sekretní pečeti.

Ve jméno Svaté a nerozdílné Trojice Amen.

Já, Jan Novák, ve vsi Vlastiboři, znamenavší běh a cíl života pro sešlost věku mého na krátkosti býti, neb žádný pod nebem člověk není, kterýž by životem svým <...> <...> a nebo krátko jest býti mohl, pokudž mi ještě pán Bůh z milosti své svaté života zdraví propůjčovati ráčí, tak sem na své bohdá zdravé mysli sobě usmyslil, abych o statečku svým jmovitým i nejmovitým pořízení a pravým rozumem kšaft, kteréhož jest mi koli pán Bůh propůjčiti ráčil, učinil, a což tuto komu z příbuzných a přátel mých poroučím, na tom aby přestál.

Předkem a nejprve Anně, manželce své, [s] [d]cerou Alžbětou, napřed odkazuji dvě krávy, ty aby sobě k libosti vybraly mezi vším dobyt看kem. Item výše dceři své Alžbětě z toho statku odkazuji 10 kop. Item Magdaléně dceři své, která jest v Hlavatcích³⁹⁷, odkazuji jednu jalovici

³⁹⁷ Farní ves u Soběslavi, která ve 13. století připadla k Chýnovu. Sídliili v nich vladykové z Vyhnanic. V r. 1530 byla obec rozdělena na 3 části, část obce bylo připojeno k Bechyni a část k Želči, které byly na konci 16. století spojeny v rámci Želečského panství Petrem Vokem z Rožmberka, a poslední část patřila Hozlaurům z Hozlaur v r. 1595 připojeno k Roudnému. Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 218.

dobrou <a k tomu u Jana Vašlýa 6 kop, kteréž jest mu spravedlivě povinovata>. Výše Magdaléně dceři své odkazuji <jednu> a poroučím, aby se jí jeden pár volů k tahu z téhož statku mého dobrých koupilo. Item Kateřině dceři mé tý odkazuji jednu jalovici a k tomu 2 kopy. Item Lídě jako neposlušné dceři odkazuji pro její neposlušenství tak, jak^b se jest ke mně chovala <...> peníz než vnukóm a dítkám jejím, těm ze spolka <odka>zuji jednu jalovici, ta aby se jim vydala. Item Janovi Kluzáčkovému vnukovi, tomu odkazuji jednu jalovici a jedny včely. Item Šebestiánovi, vnukovi svému odkazuji 30 kop, takových 30 kop bude míti za panem Michalem Holčapským neb jest mi spravedlivě za pšenci povinovat na ten způsob, předně aby jemu do zrostu a let jeho, když toho potřebovati bude, dochoval, a jemu každého těla počnouc od [15]93, z nich 70 g[r] ouruku aby dával a jestliže by pán bůh pana Michala a nebo paní Mandelény, manželky jeho prostředkem smrti z tohoto světa povolati ráčil, teda na statečku jejich nejlepším, a nebo na trávníku, který leží vedli Jana Šejtlíka^c, aby takových 30 kop jemu Šebestiánovi vnukovi vydáno bylo, v to se jest uvolil. Item Matějovi a Adamovi ostatek všeho statku mého, co bylo vejšeji pozůstávalo, zaúplna odkazuji, však po tomto znamenitou vejminkou, předně aby matku svou do její smrti při sobě chránili a jí pokrmem a jinými náležitostmi opatrovali a potom který by koli mezi nimi lepším hospodářem byl a ten statek lépe spravoval a hospodařil, ten ať jest v tom hospodářství pozůstaven a druhými vedle uznání dobrých lidí, aby polovici splacoval [!]^d. Item též Anně, která jest v[e] Skalici, tý odkazuji jednu jalovici a k tomu 2 kopy.

Strany pak dluhů od sebe, že žádnýmu nic dlužen nejsem, strany dluhů k sobě. Item paní Apolóna Lokajová, ta jest mi povinna byla za 16 strychů pšenice, jeden každý z těch počítajíc po 80 g[r] míš[eňských] a na takový dluh vydala jest mi 11 kop 10 g[r] a od Pavla též sem přijal 2 lokty plátna po 6 g[r] vejšeji, co sem jí kolu spravedlivého dluhu za víno povinnovat, v to se k ní spravedlivě připouštím neb o tom, co bych dlužen býti měl za dot<čený> víno o tom vědomosti dokonalé žádné nemám a jestliže <...>^e vejšeji z toho dluhu pozůstávalo od Apolóny Lokajový, tehdy to synům <synům> svým Matějovi a Adamovi s matkou pozůstávají. Item též pan Martin Stříbrný jest mi za dobytek povinovat 20 kop neb sem k potřebě a k žádosti jeho jemu prodal a na takový dluh nedal mi nic víc, než jednu jalovičku za půl druhý kopy, té se jemu z toho dluhu poraziti má, a ostatek ať se synům mým z mateří vydá.

Této ještě vůle mé a pořízení o statečku mým mocné poručníky činím pana Tomáše písaře, pana Michala Holčapské[ho] a pana Martina kováře. A pan purkmistr [a] páni nad tímto pořízením mým, jakožto páni moji milostivý, že ochranou ruku držeti budú, za to prosím. Nemaje pak já pro stvrzení tohoto kšaftu mého své pečeti žádné, dožádal sem se slovutného

pana Jáchyma konvaře, slovatného pana Jana Bucka, že sou mi s jistým mým vědomím vůlí k tomuto kšaftu své pečeti přitiskli.

Stalo se ve čtvrtek, den S[vatéh]o Havla. Léta páně 1592^f.

Léta 1602, ve středu po <...>, za purkmistra Víta Mokrého, paní Mandelína Mydlička, položila jest 30 kop náležejících Šebestiánovi, vnuku Jana Nováka, a tý paní já hned sem sobě pod ourok Ludvíkovi Kopřivovi prosajcení má to dostatečné částek.

[Obálka:] Kšaft Jana Nováka [V]lastibořského.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Vsuvka psaná nad řádkem.

^c Po levé straně textu je psaná vsuvka, její umístění na toto místo signalizuje značka.

^d Na tomto místě je stejná značka, která však signalizuje zařazení jiného odkazu, který je v originále umístěn na konci stránky. Při transkripci byl proto přesunut na správné místo.

^e Nečitelnost textu způsobilo rozpití inkoustu při pečetění.

^f Při dataci se písař zřejmě zmýlil o den. V r. 1592 bylo sv. Havla v pátek.

92.

Testament měšťanky Marjány, plátna barvířky, kterým celý svůj statek odkazuje sestře Sáře, s výjimkou 5 kop, které má věnovat soběslavskému kostelu. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány a žádá je, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky testamentu jsou konšel Štěpán Knobloch a písař Tomáš Netolický.

1592 listopad 17., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Já, Marjána pláten barvířka, souseda v městě Soběslavi, znamenavší nedostatek svého zdraví, avšak ještě js[a] v půjčené milosti boží, zdravého rozumu užívaje, činím kšaft o statečku svém, kteréhož mi Pán Bůh propůjčiti ráčil.

Co sem dlužna.

Item co se švagrů mých dotýče Oldřicha pláten barvíře, kterémuž sem nikterou kopu povinnou půj<če>ných, ty od mandlování. Co se spravedlivě ukáže, od<...>^b vydáno bylo, též také i druhému do Sedlčan³⁹⁸. <...> nejsem nic žádnému dlužna.

Odkaz.

Item statček semu všecken, kterýž mám nájmem, koli ten všecken odkazuji Sáře, sestře mé vlastní a za to žádám pana purkmistra, pánů, aby jí při tom pozůstavili a nad ní ochranou ruku drželi. A tento kšaft pečeti svou městskou stvdili.

Item na kostelík odkazuji, aby sestra má z toho povinna byla vyplatiti 5 kop.^c

Při tom kšaftu byli sou Štěpán Knobloch³⁹⁹ z konšelů, Tomáš Netolický písař městský.

Stalo se v outerý po Svatém Mikoláši. Léta [15]92.

1593, ve středu S[vat]ý[ch] Tří Králů⁴⁰⁰, čten kšaft purkmistr[em] <...>. S[t]ará barvířka, pozůstavena <...> <...>.

[Indorzát:] 1592 Kšaft Marjány starý barvířky.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Nečitelnost textu je způsobena vydrolením papíru.

^c Za tímto odkazem je v testamentu značka, která by signalizovala zařazení na jiné místo textu. Protože však chybí druhá značka, ze které by bylo patrné kam by měl být zařazen, není možné jeho místo určit. Proto jeho zařazení odpovídá originálu.

³⁹⁸ Srov. Sedláček – Místopisný slovník historický ..., s. 768.

³⁹⁹ V letech 1591 – 1592, 1594 – 1599 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

⁴⁰⁰ 6. ledna 1593. Srov. Fridrich – Rukověť ..., s. 184 a 217.

Testament měšťana Tomáše Hubatého, kterým žádá svou sestru, aby vyupomínala jeho pohledávky, zaplatila z nich dluhy. Pokud by zemřel, žádá ji, aby mu ze zbylých peněz zaplatila pohřeb, přičemž zbylou částku si smí ponechat. Jedinou výjimkou je dluh jeho syna Petra a společníka Bárty, který činí 6 kop a který odkazuje na novou kruchtu do špitálu. Dluh Matěje sládka odkazuje tetě Barboře a žádá, aby byla vydána částka na opravu laviček, kudy se vozí nebožtíci k pohřbu. Statek odkazuje sestře Dvořákové a tetě Barboře, masný krám Pavlovi, synu Václava Dvořáka, dům Danielovi i všechno ostatní, co by bylo nalezeno zapsané v městských knihách. Svědky jsou Ondřej Meryka, Jáchym konvař a písař Tomáš Netolický.

1593 říjen 9., Soběslav^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Já Tomáš Hubatých, znamenavší nedostatek svého zdraví, avšak z propůjčení milosti, rozumu zdravého užívaje, činím pořizení o statečku svém, kteréhož mi Pán Bůh propůjčiti ráčil.

Předně co sem komu dlužen.

Item Josefovi Kurzovi 4 kopy 6^b g[r].

Panu primasovi za 4 lokty sukna 2 kopy.

Matoušovi Zubovi za voli 6 kop.

Víceji Zubovi za sukna 3 kopy 30 g[r].

Co sou mně dlužni.

Item Matěj sládek od brány Tábořský zůstal mi za dědinu 37 kop 30 g[r].

Manželka jeho za 1 věrtel piva 2 kopy 18 g[r].

Měl sem od něho v penězích vůl za 12 kop 30 g[r], na to mi dáno od společníka mého Bartoše Plotaka [!] 3 kopy.

Ostatek za ním zůstává a Petr mi dal na mou stranu 4 kopy, ostatek za ním.

Item Zachariáš uzdař pozůstal mi za dědinu 5 kop, avšak pro dobré tovaryšství a tu lásku, kterou ke mně měl při mém těch 5 kop zanechávám.

Marjána Rozoumková za 20 [s]t[rychů] žita zůstává po 40 g[r], učiní za ně 13 kop 20 g[r].

Novotný pekař zůstává za žito 2 kopy.

Kašpar Houska zůstal mi za sud piva 2 kopy 18 g[r].

Za kozlovici 1 kopu.

Item Jan kuchař⁴⁰¹ za voli od Matouška Zuba 2 kopy 26 g[r].

Petr Vlk zůstal mi za 4 [s]t[rychy] ovsa po 28 g[r].

Odkaz.

Předně a nejprve o tom poroučím, aby sestra má Dvořáková, zvyupomínají dluhy od lidí, nejprve dluhy mé zaplatila a kdyby mně Pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil, pohřeb náležitý aby mi z těchž dluhů mně povin[n]ých, aby mi učinila a ostatek při ní těch dluhů zanechávám, kromě od Petra, syna mého a Bárty společníka, z toho dluhu za vůl do Matěje sládka na památku a mně v dobrém připomínání odkazuji na novou kruchtu do špitála 6 kop. Co se pak dotýče dotýče [!] těch 37 kop za dědinu, které mi zůstává Matěj sládek, ty odkazuji Barboře, tetě svý, avšak z těch aby vydáno bylo na spravení laviček, kudy se mrtvá těla k pohřbu nesou 4 kopy^c. Též odkazuji Barboře, tetě svý a Anně Dvořákové, sestře svý, dvůr svůj všecken i s[e] zahradou, však na ten způsob, poněvadž Barbora, teta má dala se v tom přede mnou slyšeti, že by chtěla ten dvůr stavěti, jestliže by k tomu přišlo, tehdy páni aby ten dvůr spravedlivě zač by stál počacovali a teta má aby byla povinna sestře svý, Anně Dvořákové spravedlivou polovici vyplatiti. Též odkazuji sestře svý Anně Dvořákové i se všemi dítkami její[mi] s[e] zahradou všecku, kteráž leží nad Solinami podle trávníku Bartoše Libry, avšak páni, aby jí sestře nedopustili prodati, nýbrž dítkám jejím aby dochovaná byla. Item odkazuji Anně Dvořákové slad bílý, aby jej k svému užitku obrátila. Item Lídě Fejtlový, tetě svý, odkazuji s Janem sirotkem n[ebožky] sestry mý Kateřiny, díl u lípy ve Lhotě i s tím dílem, kterýž mám podle Petra Červenky, toho všeho, aby teta má do smrti svý užívala a po smrti její aby to při sirotku zanecháno bylo. Item Matějovi Dvořákovému odkazuji kozy všecky, kteréž moci <...> mám a obilíčko všecko, kteréž v stodole jest. Item Lídě Fejtlový odkazuji krávu, kterou mám v Mokřém u Starýho, Janovi sirotku sestry mý, odkazuji býčka, který mám u Nekoly v Řípci. Pavlovi synu Václava Dvořáka, odkazuji krám masný, dům svůj zanechávám Danielovi, při tom odevzdání jakž v knihách zapsáno jest. A ta jest má poslední vůle.

Při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní, pan Ondřej Meryka, Jáchym konvař, Tomáš

⁴⁰¹ V r. 1589 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/85, kt. č. 490.

Netolický toho času písař městský.

Stalo se v městě Soběslavi, v sobotu po Svatém Františku. Léta [15]93.

[Obálka^d:] Kšaft Tomáše Hubatých. Léta [15]93.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Všechny číslovky jsou psány arabsky.

^c [0]Vsuvka psaná po levé straně textu.

^d U originálu zůstala zachovaná další obálka se stejnou identifikací testátora, pouze psanou jiným rukopisem.

94.

Testament měšťanky Anny Chlubny, kterým uvádí, že první část majetku, resp. pozemku, který koupila za vlastní peníze nemůže být zahrnuta do majetku jejího manžela. Tento díl a všechno ostatní odkazuje jemu a dětem, spolu s druhou částí majetku, který má být rozdělen na pět dílů. Všechny své svršky odkazuje čtyřem dětem Kateřině, Anně, Ondrovi a Mikulášovi, a manželovi má být vydány ložní šaty. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra pány a žádá je aby její nedospělé děti ochraňovali, aby nebyli v podílech ošizeni a současně žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky testamentu jsou Jindřich Mirka, Jan Čapek a Tomáš Netolický.

1595 červen 12., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Já, Anna Chlubna, souseda v městě Soběslavi, znamenavší nedostatek svého zdraví a představivší sobě mnohé, kupříkladu kterak někdy mimo nadálost smrt mnohé z tohoto světa pojímá. Dříve, nežli by i mně tomu podobně se stalo, majíce ještě zdaru božího od jeho

božské milosti rozum a paměť propůjčenou, předcházejíce to částě, kteráž by po smrti mé mezi Urbanem, manželem mým a dětmi mými dobré srozumívání býti mohlo, činím kšaft o svém vlastním statečku, kteréhož sem sobě byla v moci své pozůstavila takto.

Předně, aby se tomu srozuměti mohlo, co se té louky, kteráž smí [!] od Martina Trčkového z Doňova koupili za 40 kop dotýče, tu sem já svými vlastními penězi zaplatila a ta nemá k šacuňku domu manžela mého připojena býti. Nýbrž poněvadž sem já manžela svýho napůl dílu o spravedlivosti svý k sobě přijala. Jak v tý louce, taky v jiným ve všem statečku, což se ho koli vyhledá, na dědinách, lúkách, dvoře, na dobytku, podle jiných mých dítek, aby manželů mému odtud vydán byl, což naději má, kdyby mně Pán Bůh neuchoval, že páni v to dobře trefiti, avšak sirotky, tak i jeho náležitě opatřiti ráčí. Co se druhého mého dílu, kterýž sem sobě v moci svý pozůstavila dotýče^b i v tom také aby manžel můj pátý díl měl, svou vůli dávám. Strany pak šatů ložních i chodících bílých vinutých, což se toho koli vyhledá, na rovný díl čtverým dětem mým Kateřině, Anně, Ondrovi a Mikulášovi odkazuji. Avšak z toho manželů mému složí šatů, aby vydáno bylo. A což by tak dále více a výše všeho mého statečku se dotýkalo, o kterémž tuto poroučím, v tom ve všem Pánu Bohu a panu purkmistru [a] pánům se poroučím, že to všecko spravedlivě uváží a komu by co náleželo, zvláště pak sirotkům, je v tom ve všem náležitě pro odplatu Pána Boha opatří a nad majími malými dětmi, ne jako páni, ale již jako milý otcové tak, aby se jim v ničemž zkrácení nedalo, ochranou a laskavou rukou držeti ráčí, v čemž se jich nále[ži]tě důvěřujíc, pro Boha prosím, že má tato poslední žádost bude své místo míti.

A pro dokonalejší to zjištění a pevnost dožádala sem se jich, milostí, že sou tento můj kšaft pečeti městskou stvrditi ráčili.

Při kterýmžto kšaftu byli sou, Jindřich Mirka, Jan <Buc> Čapek, Tomáš Netolický.

Stalo se v pondělí po Svatém Medardu. Léta [15]95.

[Obálka:] Kšaft Anny Chlubny. Léta [15]95.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Vsuvka je psaná po levé straně textu. Značka uprostřed textu určuje její místo.

Testament měšťana Jana Březiny, kterým svou manželku Kateřinu zavazuje, aby dětem Mikulášovi, Říhovi a Zuzaně vyplatila 30 kop. Všechno ostatní odkazuje jí a dětem a Matějovi. Pokud by některý z nich nebyl s odkázaným podílem spokojen, nemá mu ze statku vydávat nic. Současně žádá pány radní, aby jeho poslední vůli ochraňovali. Svědky testamentu jsou Ondřej Meryka, Jan Bucek a písař Tomáš Netolický.

1596 květen 19., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Já, Jan Březina, soused na předměstí města Soběslavě, ležící na smrtelné posteli, nevědouce, jak se mnou dále Pán Bůh naložiti ráčí, však toho času majíce paměť dobrou, rozum střízlivý, činím o statečku svém, kteréhož mi Pán Bůh propůjčiti ráčil, pořízení takto.

Co sem komu dlužen.

Item předně v obci za ryby sem dlužen 1^b kopu 30 g[r].

Item, že za piva jest dluhu mám manželka toho dobrou vědomost má, ano také bude povinni, aby ten dluh k obci uspokojila.

Co sou mi dlužni.

Jan Bílek švec jest mi dlužen 1 kopu.

Ondřej Kukla 1 kopu.

Zelenka koželuh 6 kop.

Marjána, sestra manželky mý 5 kop.

Matěj Hus 2 kopy.

Osvadl 1 kopu.

Kartínek, bratr manželky mý 1 kopu 50 g[r].

Anna z[e] Záhoří 1 kopa.

Blažek podruh můj 2 kopy 30 g[r].

Jakub krejčí 2 kopy.

Odkaz.

Item z[e] statku mého poroučím, jestliže by mne Pán Bůh neuchoval, aby manželka má prvnějším mý[m] dětem 30 kop vyplatila. Mikolášovi, synu mému 10 kop. Říhovi, synu mému 10 kop. Zuzaně, dceři mé 10 kop. A ten jeden každý vezmouce svý, aby se nad tím spokojili a jestliže by na tomto mém pořízení přestáli nechtěli, kterýkoli z nich díl toho na druhý vděčnější ať spadne. Výše což se koli po tomto mém odkazu <...>koli statečku, jakého po mně vyhledá, ten odkazuji Kateřině, manželce mý se dvouma dítkami mými a <...> a Matějem.

A prosím pa[n]a purkmistra, pá[n]ů, že nad touto mou poslední vůlí a kšaftem ochranou ruku držeti ráčí.

Při tom kšaftu byli z konšelů Ondřej Meryka, Jan Bucek, Tomáš Netolický písař radní.

Létem tohoto kšaftu v Neděli Prosebnou. Léta 1596.

[Indorzát:] 1596 Kšaft Jana Březiny.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Všechny číslovky jsou psány arabsky.

96.

Testament soběslavského kněze Joba Nepomuckého, kterým odkazuje svůj majetek sestře Uršule, dobytek Augustovi s manželkou, který se o něj řádně staral, stejně tak všechen ostatní majetek, chodící i ložní šaty a ostatní svršky. Za poručníky ustanovuje syna Jan Šitru, Jíru faráře a Víta Bonuše a žádá pány radní a žádá pány radní, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky jsou primas Řehoř Smrčka, konšel Jan Hradský a písař Tomáš Netolický.

1598 srpen 8., [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Bez pečeti.

Ve jméno Nerozdílné Trojice Amen.

Já, kněz Job Nepomucký, toho času správce duchovní v městě Soběslavi, znamená nedostatek svého zdraví, v kterémž tak z vůle a z navštívení Pána Boha postaven sem prohlídajíc k tomu, že člověka každého však nestálý na tomto světě jest a že každý blíže k hodině uložení se blíží i já sa v tom od Pána Boha nedostatku postavení, však z milosti boží rozumu zdravého a paměti čerstvé souce, činím poručení o statečku svém, kterýž mi milý Pán Bůh propůjčiti ráčil, zejména takto. Item jakož jest z dopuštění božího, skrze ten nešťastný pád i ta nešťastná příhoda mně starosti potkala tak, že sem skrze oheň, jak i jiný sousedé podle nich o svůj chudý stateček, kterýž sem z pozáchrany božího za svých mladých let nabyl a jeho dotáhl. Přišel tak, že téměř všecko jest mi pominulo, nicméně, což zase ještě milý Pán Bůh z toho zanechatí však dosti nikomu ráčil, z toho sem nijakž pominouti nemohl, poně[va]d[ž] z vůle boží a z vůle vrchnosti této poctivé obci za správce duchovního sem vystaven byl a souce vždycky z vůle boží v dobrém rozumění, jak s ouřadama tak i se vši obcí a od nich poznavší k sobě všelijakou lásku, protož pro tu lásku zase již sem k pánům radní[m] měl a pro poctivost chrámu páně i pro budoucí, na připamatování v dobrém odkazuji k chrámu 12 kop a z těch peněz aby uživeni byli Fíkovi ku poctivosti chrámu, jakž by se pánů[m] vidělo.

Odkaz.

Item Uršile školky, jinak Vrchový, sestře své, zlatky odkazuji na hotových penězích 40 kop, aby jí vydáno bylo a kdyby mně taková škoda <...> mám, chudém statečku byla se nestala a což se v té z vůle <boží> sobě propůjčeno měl, to se při mně též do nynějšího času <na> cházely, nikoli bych toho byl nepominul, ale mnohem výše z lásky bratrské Voršilu, sestru svou, chtěl bych opatřiti, ale poně[va]d[ž] ta příči<n>a v to se nešťastné příhoda luk<...> čila a odkud výše sem učiniti něměl, k tomu se důvěřuji sestře své, že se nad tím v pokoji a to ode mě z lásky přijme. Item což se obilíčka vsetého jakéhokoli, což se vyhledá, ač nenamnoze dotýče, poně[va]d[ž] vlastní náklad i také anžkoli šop<...> uzeného přitom byla, takový obilíčko bude sobě moci skliditi a jako svého vlastního užívati. Strany pak hovězího dobytka velkého i malého, kteréž se koli nacházejí, poně[va]d[ž] jest ten dobytek můj, nikdá nebyl, ale vlastní dobytek jeho Augusty i manželky jeho jest, kterýž sobě z[e] své vlastní práce a zas mi vlastní peníze způsobil, kterýž sobě tu při mnú opatroval a choval nebo svú jemu toho toho[!] pro jeho věrnost ke mně a všelijakou šetrnost osoby mé přijal, ten dobytek bude moci sobě volně Augusta vzíti opatrovati a jako s[e] svým vlastním učiniti. Na to žádný, žádný moci, aby něměl jemu Augustovi <na ten> posahovati důvěřující se jich milostem panu

purkmistru i [s] manželkou jeho dítkami ochranou ruku držíce byla ráčí. Co se pak jiného statečku mého, na šatech chodících, ložních i všelijakých svrškům jakýchkoli a na čem by sestře vyhledati a najíti mohli, dotýče, ačkoli namále a po té nešťastné příhodě toho se najde, to všecko jemu, Augustovi s manželkou jeho^b odkazuji a poroučím. Činíce to proto a za tou příčinou, že souce ke mně v službě do 16 let vždycky se dobře a náležitě i věrně zachoval a mně náležitě ušetřoval, tak že sem sobě nikdá neměl, co do osoby jeho ztěžovati. A což také koli tuto a čem mou poslední dobrou vůli majíce, to ještě v své moci poroučím a <což také koli komu odkazuji>, jednomu každému člověku^c se v tom důvěřuji, že má tato poslední vůle celá a neporušená, přitom zůstávána bude, žádajíce jich milostí pana purkmistra [a] pánů za to, aby předně nad tímto mým poručenství[m] a mou poslední vůlí ruku ochranou <rá> držeti <ráčili> i také pečeti městskou stvrditi ráčili.

Při kterýmžto kšaftu byli sou Řehoř Smrčka primas, z konšelů Jan Hradský, Tomáš Netolický písař městský.

Stalo se v sobotu po památce Proměnění Kryštofa. Léta [15]98.

[Bez indorzátu.]

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Zájmeno psané nad řádkem.

^c Podstatné jméno psané nad řádkem.

97.

Testament měšťanky Marjány Rozoumkové, kterým odkazuje svému bratru Petru Smrčkovi platné pohledávky, pole i se zasetým obilím a hospodářské náčiní. Další věci a hotové peníze odkazuje bratru Cypriánovi, sestře Anně Zubové, dětem Bartoše Libry, dobytek Voršile Ješkové, šaty Anně, své neteři a dceři Řehoře Smrčky, a Anně Vejšové. Na kostel odkazuje 10 kop, chudým postav sukna a zbytek statku se všemi domy, dvory, loukami a svršky bratru Řehoři Smrčkovi. Za poručníky pana purkmistr a pány, které žádá, aby nad jejím testamentem drželi ochranou ruku a zároveň je a žádá, aby byl

testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečeti. Svědky testamentu jsou Václav Zikmund, Martin Stříbrný a písař Tomáš Netolický.

1599 květen 6., [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť.

Já, Marjána Rozoumková, souseda v městě Soběslavi, ležíce v trestání Pána Boha všemohoucího, rozvazující při sobě nestálost zdraví a že vždy blížeji u smrti se přibližující drží víc, nežli by mne Pán Bůh z tohoto světa povolati ráčil, majíce sobě ještě rozum a paměť dobrou od Pána Boha propůjčenou činí[m] pořízení o statečku svém, kteréhož mi Pán Bůh z milosti své propůjčiti ráčil.

Co sem komu dlužna.

Item jestliže by se jaké dluhové ode mě povinni, jako do Veselí 8 kop a Šimkovi ještě 3 kopy, k dodání vyhledali, ty ať se skrze pana bratra mého panu primasu z várky, když za piva peníze k sobě přijmě, zaplatí.

Co se pak dluhu mně od lidí povinných dotýče, jakž toho registra ukáží, také dluhy Petrovi Smrčkovi bratru mému, aby je sobě zvyupomínal, odkazují.

Témuž bratru mému, Petrovi, odkazují díl u hranicím Chlebovským i s osením ovsa. Více témuž bratru mému odkazují 1. dvě 2. hůrky 3., kromě třetí, poslední 2^b, s vozem, pluh, brány.

Item Cypriánovi, bratru mému, odkazují jedno sto kop a co by se víceji mimo těch dvě stě kop, který sem dítkám Bartoše Libry odkázala vyhledati za jeho mi[l]o[sti] Páne[m] mohlo k tomu, aby pan primas, bratr můj, jeho při jeho milosti nápomocen byl. Též odkazují témuž bratru mému, díl Machovský k[e] Kamené[m]u mostku. Témuž Cypriánovi, bratru mému, odkazují díl široký ve Lhotách, podle Bartoše Libry i s osetým ovse[m].

Item Anně Zubový, sestře své, odkazují díl Michalkovský, k[e] Kamené[m]u mostku, kterýžto díl náležel jest panu Řehořovi, bratru mému, od kteréhož jest na mou žádost upustil tak, aby ona Anna ten díl všecken Michlovský pospolu jmíti mohla. Též odkazují jí, Anně, sestře, kožich šamlatovém, který jest v kostele.

Item dítkám všechně[m] Bartoše Libry odkazují dvě stě kop, který má[m] za jeho mi[l]o[sti] panu, o ty bude moci Bartoš dítkám svým při jeho [mil]o[sti] žádati.

Item Voršile Ješkovy odkazuji jednu krávu, Václavovi, synu jejímu, odkazuji též jednu krávu.

Item Anně, dceři pana Řehoře, bratra mého, všecky šaty ložní i chodící.

Item Anně Vejšový odkazuji kořich harasový odívací. Též třem dítkám jejím, synům Václavovi, Matějovi a Adamovi odkazuji po 10 kopách míš[eňských], aby jim vydáno bylo z ve[j]ruňkových peněz, z domu Václava Hrona⁴⁰². Item odkazuji na kostelík na novém krchově, pro budoucí památku a krytí chvále Pánu Bohu všemohoucímu 10 kop.

Item chudým odkazuji postav sukna v tom se panu bratru důvěřuji, že podle uznání jim takový postav sukna koupí [a] mezi ně [ať] rozdělí.

Item co se pak potěcho mých odkazích na čemkoli nic žádnému nevyměňujíc, ani pozůstavujíc, všeho statku najíti a vyhledati mohlo, ten všecken na domu, dvoru, dědinách, lúkách, svršcích, odkazuji, poroučím a odevzdávám a dávám mocně a docela, panu bratru mému, panu Řehořovi, s ním aby šafoval, vládl, činil, jakožto s[e] svým vlastním.

Toto pak mé poručení a má dobrá poslední vůle, aby ve všem změny, místo své míti mohla, dožádala sem se jich opat[řnost]í pana purkmistra [a] pánů, aby držíce nad tím svou ochranou ruku pečetí městskou stvrditi ráčili.

Při témž kšaftu byli z konšelů, Václav Zikmund,⁴⁰³ Martin Stříbrný,⁴⁰⁴ Tomáš Netolický písař radní.

Stalo se sepsání kšaftu ve čtvrtek po Památce nalezení S[vatéh]o Kříže. Léta [15]99.

[Obálka:] Kšaft Marjány Rozoumkové 1599^o.

Ediční poznámka:

^a Testament byl datován při transkripci.

^b Číslice jsou psané nad řádkem.

⁴⁰² V letech 1594 – 1598 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

⁴⁰³ V letech 1598 – 1599 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/93 – 4/94, kt. č. 491.

⁴⁰⁴ V letech 1590 – 1591, 1594, 1597 – 1598 purkmistr a konšel města Soběslavi. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslavi, Rejstříky 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490; AM Soběslav, Rejstříky 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

Testament měšťanky Markéty Šemberské obsahující výčet dluhů, které lze nalézt v rychtářských knihách. Janovi Petrovi odkazuje 2 kopy, které mu má vyplatit syn Kalista a Janovi Strádalovi také 2 kopy. Své vnučce, dceři po synu Pavlovi, odkazuje 10 kop, které má Kalista vyplatit. Pokud by se ale nedožila dospělosti, mají mu zůstat. Ostatní movitý i nemovitý statek též odkazuje Kalistovi. Svědky jsou purkmistr Jiří Roubík, rychtář Brikcí soukeník a konšelé Jiří soukeník, Jan Hradský, Matěj soukeník a Melichar Klobanc.

1540 nedatováno, [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/64, kt. č. 12.

Originál, papír, čeština. Přitištěná krytá pečeť.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Markéta Šemberská, znamenavší nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o můj stat[e]ček jmovitý i nemovitý, sa při rozumu a paměti dobrý.

Item Jiříkovi Roubíkovi sem dlužna 4 kopy [pr]a[žské].

Item co sem Jiříkovi Strádalovi povinovata, to se v rychtářských knihách a na rathauze najde, více žádně[h]o nic dlužna nejsem a mně taky žádný dlužen není.

Item Janovi Petrovi odkazuji 2 kopy, ty peníze ať jim dá Kalist syn můj.

Item Janovi Strádalovic⁴⁰⁵ též odkazuji 2 kopy.

Item vnučce nebožtíka Pavla syna mého, její odkazuji 10 kop, těch 10 kop, aby jí Kalis[ta] nároky platil, pakli by k místu nepřišla a pán Bůh jí z toho světa pojíti ráčil, těch 10 kop ať zůstanou při Kalistovi.

Statek jmovitý i nemovitý, ten všecken odkazuji Kalistovi, synu mému.

A při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní Jiřík Roubík ty časy purkmistr, Brikcí soukeník ty časy rycht[ář], Jiřík soukeník, Jan Hradský, Matěj soukeník, Melichar Klobanc^a, ty časy konšelé.⁴⁰⁶

[Indorzát:] Kšaft Markéty Šemberské [15]40.

⁴⁰⁵ Jan Strádal. Srov. testament č. 18.

⁴⁰⁶ Městská rada se v tomto složení objevuje pouze v tomto testamentu. Purkmistrovské rejstříky o nich vůbec neinformují.

Ediční poznámka:

^a Jméno člena městské rady bylo v originále dopsáno pod text testamentu. Protože v textu chybí značka o jeho zařazení, bylo při editaci zařazeno na poslední místo.

99.

Testament měšťana Duška Heršovského, o jehož dluzích má přehled jeho manželka. Svůj statek odkazuje rovným dílem ženě a dětem a nejstaršímu synu Janovi odkazuje podíl, který vyplývá ze svatebních smluv. Za poručníky ustanovuje purkmistra a pány, nyní i budoucí a žádá je, aby byl testament na potvrzení jeho platnosti opatřen městskou pečetí. Svědky jsou purkmistr Martin Račman, rychtář Kašpar Holub a konšelé města Bartoš Kuželka a Jiří Burian.

1547 nedatováno, [Soběslav]

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/71, kt. č. 12.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta XV^c XLVII, učinil kšaft a rozkázání o statku své[m] movité[m] i nemovité[m] Dušek Heršů⁴⁰⁷, jsa na těle a zdraví svém nemocen a nedostateče[n].

Item což se dluhu dotýče, co j[es]t komu dluže[n], pověděl, že o tom manželka je[h]o o všem dobře ví.

Item statek svůj takto odkazuji, nejprv, manželka jeho s dítkami malými, aby při gruntu zůstala a tu, aby s nimi rovný díl měla, a což se Jana, syna jeho nejstaršího dotýče, ten o to[m] dobře ví, co gr[ošů] jemu z toho statku smlouvami svatebními smluveno, to za jeho díl zůstávají.

Poručníky mocné činí[m] pana purkmistra a pány nyní i budoucí a p[ro]sím jich, aby tento kšaft můj pečeti městskou zapečetili a potvrdili.

A při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opatrní Martin Račma[n]⁴⁰⁸ ty časy purkmistr, Kašp[ar] Holub ty časy rychtář, Bartoš Kuželka, Jiřík Burianů⁴⁰⁹, ty časy konšelé.

⁴⁰⁷ Otec Jana Heršovského. Srov. testament č. 26.

[Indorzát:] Kšaft Duška Heršovic. [15]47.

100.

Testament měšťana Jiříka Hasila, který je bez dluhů i pohledávek. Svůj statek odkazuje zeti Valentýnovi a vnuku Matoušovi má vydat 20 kop. Svědky jsou purkmistr Jiřík soukeník, rychtář Matěj soukeník a konšel Jan Mirka.

1556 nedatováno, [Soběslav]^a

SOkA Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná pečeť sloupnuta.

Ve jméno Bo<ží Amen>.

Léta et [cetera] LVI^o, ten <...> před narození[m] Pana Krista.

Já, Jiřík Hasil, znamenavše nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o sta[te]ček můj movitý i nemovitý, sa při rozumu a paměti dobré.

It[e]m žádnému nic dlužen nejsem.

It[e]m a mně též žádný dlužen není.

Statek můj movitý i nemovitý, ten odkazuji Valentýnovi zeti svému a synu jeho Matoušovi, vnůčku mému, aby^b 20 kop dal.

A při tom kšaftu byli sou Moudří a Opatrní páni, Jiřík soukeník ty časy purkmistr, Matěj soukeník na místě rychtářovým, Jan Mirka, ty časy konšelé [!]^c.

[Indorzát:] Kšaft Jiříka Ha<sila> 1556.

⁴⁰⁸ Informace o jeho funkci vychází z tohoto pramene. V purkmistrovských rejstřících z roku 1526, 1530 a 1539 figuruje jméno Matúše Račmana. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Počty 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/15 a 4/20, kt. č. 486; AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/27 a 4/29, kt. č. 487.

⁴⁰⁹ V letech 1538 – 1542 a 1550 byl purkmistrem a konšelem města Soběslavi. Informace o funkci v tomto roce vychází z tohoto pramene. Srov. SOkA Tábor, AM Soběslav, Rejstříky 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/26 – 4/27, 4/29, 4/31, 4/33, kt. č. 487; AM Soběslav, Rejstřík z roku 1550, sign. č. IV A 4/38 – 4/39, kt. č. 488.

Ediční poznámka:

^a Testament se blíže datovat nepodařilo. Horní a spodní část papíru jsou oříznuty a část horního textu je znehodnocena skvrnou od inkoustu.

^b Spojka je dopisována nad řádkem.

^c Zřejmě chyba písaře, konšel je jmenován pouze jeden.

101.

Testament měšťana Havla formana obsahující podrobný výčet pohledávek a výši všech vzniklých dluhů zná jeho syn. Janovi Čápovi odkazuje částku, kterou měl na domě v Dráchově a kterou si má na úřednicích v Jindřichově Hradci vyupomínat a půl statku odkazuje svému synu Ondrovi. Pokud by zemřel a jeho děti by se nedožili dospělosti, má tato polovina připadnout formanovým vnukům. Jeho dcery Anna, Káča a Voršila si mají rovným dílem rozdělit částku, která zůstane po zaplacení všech dluhů a své další dceři Lídě mají vyplatit 10 kop míšeňských. Za poručníky ustanovuje Jiříka Černého a Melichara kloboučníka a Víta Bonuše a žádá pány radní, aby ochránili částku, kterou odkazuje své dceři a manželce, aby Jan Čáp neměl k odkázaným penězům bez jejich vědomí přístup. Svědky testametu jsou purkmistr Martin Houška a konšel Vavřinec Makovský.

1559 nedatované, [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír, který je ve spodní části po napadení plísni vydrolený. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Havel forman, znamenavše nedostatek zdraví svého a sa ještě při paměti a rozumu zdravého, činím kšaft a rozkázání o můj statek movitý i nemovitý.

It[e]m co sem komu dlužen, o tom syn můj dobře ví.

Co sou mně dlužni.

Páni [!] Špulíři 54 kop míš[e]ňských].

Jiříkovi Černýmu dal sem schovati k věrný ruce 52 kop míš[eňských].

Jiřík Černý, o[n] j[es]t dlužen půjčených peněz, obzvláště 10 kop míš[eňských].

Tomášek pekař dlužen 20 kop míš[eňských], též sem mu jich p[ro]půjčil.

V Hradci sou za ouředníky peníze Matěj kovář, který byl rychtáře[m] v Dráchově, o to[m] dobře ví, co z tý chalupy v Dráchově mně náleží, to odkazují Jano[vi] Čápo, ať sobě vyupomíná.

A jakož sem sobě pozůstavil půl statku i tu polovici odkazují Vondrovi, synu mému. A jestliže by syn můj umřel a děti, že by let jeho nedošly a umřely, ať toho polovice statku vnukům mým připadne. Anně, Káče a Voršile, [d]cerám svým^b, odkazují což na dluzích i hotových peněz j[es]t, ať se o to věrně a právě rozdělí a z toho ať Lídě sestře své dají 10 kop míš[eňských].

Poručníky mocné činím Jiříka Černýho, Melichara kloboučníka a co se dotýče Jana Čápa, ať žádný moci neměl k těm penězům, který odkazují [d]ceři své a manželce jeho bez poručníků, než jakž poručníci budou chtěti.

Při tom kšaftu byli sou M<ou>d<ří> a <...> pání Martin Houška ty časy pu<rkm>i<str> <...> k <...> časy rychtář, Vavřinec Makovský <...>.

Stalo se ten pondělí <...> S[vaté]m <...>.

[Indorzát:] Kšaft Havla formana [15]59.

Ediční poznámka:

^a Testament se blíže nepodařilo datovat. Spodní třetina textu, kde se datace nachází, byla napadena plísňí a papír se následně vydrolil.

^b Vsuvka psaná nad řádkem.

Testament měšťana Bartoloměje z předměstí obsahující podrobný výčet dluhů. Svůj statek odkazuje manželce Lidmile, která má dodatečně vyupomínat neuvedené dluhy a která se má na statku stát mocnou hospodyní. Martinovi, synu Doroty Loušové

odkazuje 10 kop pražských, které mu mají být vyplaceny v okamžiku, kdy je bude potřebovat. Za poručníky ustanovuje syna Jana Rozoumka a Ondřeje kováře.

1560 nedatováno, [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Léta LXI^o.

Já, Bartoloměj z předměstí, jsa ještě při rozumu a paměti zdravý, takové pořízení činím o stateček svůj mohovitý i nemohovitý.

It[em] dlužen žádném nejsem, kromě za ten grunt Ondřejovi fišmejstrovi starýmu, což se vyhledá při zápisu v knihách rychtářských.

Co sou mně dlužni.

It[em] dlužen j[es]t mi nejprve Vondra, zeť můj, z Čeraze, kterýž j[es]t na gruntu podle prodeje téhož gruntu tak, že mi za něj zůstává půl druhého sta kop míšeňských, placení ve[j]ruňků při S[vatém] Havle pod 10 kop [pr]a[žských], až do vyplnění té sumy, jemu dlužen nic nejsem neb sem jemu ode všeho platil.

It[em] graz[l]ík [?] Zlatuška nebožtík zůstal j[es]t mi 6 kop [pr]a[žských], ty j[es]t Vavřinec Makovský na sebe přijal a mně k nim připověděl dopomoci.

It[em] půjčil sem Vejdovi z Kvas[ej]ovic 5 kop [pr]a[žských].

It[em] půjčil sem Kubíčkovu soukeníkovi 6 kop [pr]a[žských].

It[em] půjčil sem Václavovi Stodolovi 5 kop [pr]a[žských].

It[em] půjčil sem Plevnýmu z Veselé 6 kop [pr]a[žských].

It[em] půjčil sem Míkovu synu za lusy 2 kopy [pr]a[žské].

It[em] půjčil sem hrnčíři, který má Hadrpeklovou 2 kopy [pr]a[žské].^b

It[em] půjčil sem Matějovi kožišníkovi z Mokrého 3 kopy [pr]a[žské].

It[em] půjčil sem Zelenkovi 1 kopu [pr]a[žskou].

It[em] půjčil sem Kučerovi sousedovi svému 1 kopu [pr]a[žskou].

It[em] půjčil sem Říhovi Čechovů 1 kopu [pr]a[žskou].

It[em] Kunderát za lusy dlužen mi 80 g[r] [pr]a[žských].

It[em] dlužen mi Marek z Žišova 40 g[r] [pr]a[žských].

It[em] d[o] Svinů Hovorka j[es]t mi rukojmí za souseda svého za 40 g[r] [pr]a[žských].

A tak ten statek svůj, co j[es]t jeho koli málo nebo mnoho, mocně poroučím Lidmile manželce své, s dluhy k vyupomínání dostatečné[m]u, 7 obilí, kteréž j[es]t v stodole, což j[es]t ho koli, jestliže by mne Pán Bůh z tohoto světa pojítí ráčil, nad tím nade vším mocnou hospodyní činím a týž z toho statku odkazuji Martinovi, synu Doroty Loušový 10 kop [pr]a[žských], aby jemu dáno bylo, když jemu toho pottřeba bude. Poručníky činí[m] pana Jana Roz[o]umka a Vondřeje konvaře. <Dorotiný[m] dětem v Mokřým z hotových peněz odkazuji 21^c kop.>^d <Anně v Čerazi z hotových peněz vnúčeti <...>.>^e

Ten pátek den S[vat]é Panny Batky Boží^f Martin Houš[ka], Řehoř Smrčka rychtář, Meryka, Cyprián.^g

[Obálka:] <Kšaft Bartoloměje <...>.>^h

Ediční poznámka:

^a Testament není přesněji datován, viz pozn. „^g“.

^b Vedle toho je dopsáno: „půjčeno hrnčífce.“

^c Přepis číslovky odpovídá originálu.

^d Dodatek psaný zcela určitě později, je psán jinou rukou a obyčejnou tužkou.

^e Dodatek psaný zcela určitě později, viz výše.

^f Vsuvka psaná nad řádkem.

^g Datace se nevztahuje k datu sepsání testamentu.. Není psaná inkoustem, nýbrž obyčejnou tužkou a odlišným rukopisem.

^h Identifikace testamentu je velmi nečitelná, při prvním pohledu obálka působí, jako by byla bez označení, je psaná zřejmě také obyčejnou tužkou.

103.

Testament měšťanky Doroty Havlové, kterým odkazuje svůj statek dceři Kateřině, jenž o ní v nemoci pečovala. Zároveň jí ustanovuje mocnou a plnou hospodyní na statku, ovšem pod podmínkou, že své sestře Anně ze statku vyplatí 100 kop míšeňských a díl u brodu, který je zastaven za částku 10 kop. K tomu má Kateřina Anně vydat krávu, třem děvečkám Voršile, Markétě a Ivě má vydat jalovici a krávu. Martinovi, Janovi, Davidovi a Ondřejovi 2 kopy. Svědky testamentu jsou Ondřej Meryka, Štěpán <...> a písař [Tomáš] Netolický.

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 136.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Dorota Havlová, znamenavší nedostatek svého zdraví, nevědouce, jak dáleji Pán Bůh se mnou naložiti ráčí, však dříve nežli by v to hodina smrti nakročila, aby po mé smrti žádných soudů mezi mými dcerami nebylo, činím pořízení o statečku svém, kteréhož mi Pán Bůh propůjčiti ráčil.

Item není mi žádných dluhů povinných.

A já také žádnému nejsem nic povinna.

Odkaz.

Item Kateřině, dceři mé, odkazuji statček svůj všecken, kterýž koli mám a nájem koli, kdo by se vyhledati mohlo, v tom ve všem statečku, poněvadž mi ve všem vždy poslušná byla, mně v starostí mí ochraňovala, dobrého mého vyhledávala, aby ona bez překážky každého člověka za plnou a mocnou hospodyní zůstala, však s touto vejmkou, aby Anně, dceři mé a sestře své, z toho statku vyplatila jedno sto kop míš[eňských]. A to úroky nejprve 10 kop aby jí dala a potomně po 8 kopách aby jí platila, až do zaplacení 90 kop. K tomu též odkazuji jí, Anně, dílec k brodu, který jest zastavený v deseti kopách od n[ebožtíka] Pýchy, z té příčiny Anně, dceři své, více sem odkazuji a jí s Kateřinou srovnati nemohla. Protože ke mně nikdy tak, jakž náleželo k dítěti mateři se chovati, se v tom nechovala, mně sobě málo považovala jest příčinu dala, nechť toho užívá. Vejšeji <...>^b o to[m] poroučím, aby Kateřina vydala Anně krávu. A jalovici, děvečkám třem <Anny> Voršile, Markýtě a Ivě, dětem Anin[n]ý[m] odkazuji po 1 krávě, kdyby měla k místu přijíti, aby jim, Kateřina povinna byla vydati. Též také lo<...>zení Martinovi, Janovi, Davidovi a On<dřej> <...> svým, po 2 kopách odkazuji, ty též aby jim Ka<...> vydati, když by měli k místu přijíti. A <...> kšaftu místa dáti nechtěl, nechť mu se nic <...>.

P<...> Moudří a Opatrní Ondřej Meryka, Štěpán <...> Netolický, toho času písař městský.

Stalo se <...>cení S[vatéh]^o Pavla na víru křesťa[n]skou. Léta [15]93.

[Indorzát:] Kšaft Doroty Ha<vlů>.^c

Ediční poznámka:

^a Testament se nepodařilo přesněji datovat. V místě umístění datace je papír po napadení plísňě vydrolen.

^b Nečitelnost textu je způsobena špatným fyzickým stavem. Spodní část testamentu je zničena po napadení plísni.

^c Identifikace testátora je nečitelná, protože místo, kde je umístěna, je přelepeno páskou bílého papíru.

104.

Testament měšťana Václava Mráčka, jehož dluhy je možné po jeho smrti vyhledat rychtářských knihách. Svůj statek odkazuje manželce Dorotě, která z něho má vydat synům Adamovi a Kašparovi částku 300 kop míšeňských s úroky 10 kop. Svým synům odkazuje ustájené ovce v Borkovicích a v Doubí, dále 60 kop, které mu mají být vyplaceny z Pličkového statku a polovinu cínového nádobí. V případě, že by se synové nedožili dospělosti, mají jejich díly přejít na děti jeho bratra Petra, Annu a Apolenu. Pokud by manželka nechtěla po jeho smrti zůstat na statku a starat se o děti, žádá pana purkmistra a pány, nyní i budoucí, aby se o statek postarali oni. Za poručníky ustanovuje pana purkmistra a pány, nyní i budoucí. Svědky testamentu jsou purkmistr Jiřík soukeník a Jan Hradský.

[1563], [Soběslav]^a

SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Originál, čeština, papír. Přitištěná krytá pečeť sloupnuta.

Ve jméno Boží Amen.

Já, Václav, jinak Mráček, znamenavše nedostatek zdraví svého, činím kšaft a rozkázání o můj statek movitý i nemovitý, sa ještě při rozumu a paměti střízlivé.

Co sem komu dlužen.

It[e]m co sem dlužen za dům, to se najde v rychtářských knihách.

Těž i za dědinu Martinovi Račmano[vi].

Co sou mně dlužni, to se najde v mých registrech.

It[e]m manželce své odkazuji statek svůj movitý i nemovitý. A z toho statku aby synům mým

jméne[m] tímto, Adamovi a Kašparovi, vydali tři sta kop míš[eňských], úroky aby jim platila po 10 kopách míš[eňských], cínovýho nádobí Dorotě, manželce mé, polovici a synům mým polovici odkazuji. It[e]m ovce, kterýž má[m]<v Borkovicích u Tomše>, v Doubí u Petra Doubkovic^b, ty odkazuji synům svým. It[e]m jakož mám na domu Pličkovým v[e] Veselí 60 kop míš[eňských]^c, ty též synům svým odkazuji. It[e]m co tuto odkazuji synům svým, jestliže by kterýho syna Pán Bůh z tohoto světa pojíti ráčil, tehdy ať jeho díl spadne na živého bratra jeho a pakli by oba umřeli a k místu nepřišli, ten odkaz, což by ho koli po nich pozůstalo, odkazuji dětem bratra mého jméne[m] tímto Petrovi, Anně, a třetí Apoleně, též až se jim na ty ve[j]ruňky platí. It[e]m Dorota, manželka má, jestliže by v tom statku seděti <a> nechtěla, za to p[ro]sím pana purkmistra a pánů nynějších i budoucích, aby ten statek dítkám mým opatřili. A co se dotýče synů mých Dorota, manželka má, aby je stravou opatrovala, do let došlých a pakli by nechtěla, tehdy <tehdy> ve[j]ruňky aby jim po 20 kopách míš[eňských] kladla.

Poručníky mocné činí[m] pana purkmistra a pány^d nynější[h]o i budoucích.

Při to[m] kšaftu byli sou Moudří a Opat[rní] páni Jiřík soukeník to[h]o toho času purk[mistr], Jan Hradský.

[Indorzát:] Václav Mráček.

Ediční poznámka:

^a V textu se datace nikde neobjevuje. V rámci fondu je testament zařazen u materiálů ze 16. století. Na indorzátu je novodobým rukopisem dopsán rok 1563, který je zřejmě podán autorem inventáře, Janem Lintnerem. Přesnější dataci se nepodařilo zjistit.

^b Vsuvka je psaná nad řádkem, jiným rukopisem, pastelkou červené barvy.

^c Číslovka nebyla transkribována.

^d Podstatné jméno je psáno nad řádkem.

Osobní rejstřík

A

Adam

kožešník (kožišník), 1554 purkmistr a konšel města Soběslavi 130
kožišník viz kožešník
sladovník 61, 77
syn Jiříka soukeníka 196, 197
syn Jana Nováka 212, 213, 214
syn Johanky Koumarky 167, 168
syn Linharta Gregora 119, 120, 121
dcera Říhy Machů 131, 132
syn Voršily Ješkové 225
z Tučap 155
zeť Vaňka Pličky 153

Ajnický

Václav 185, 190

Albín

Jan 125

Alžběta

dcera Doroty Velkové 156, 157

Ambrož

kožešník (kožišník)
kožišník viz kožešník 209
sladovník 43, 61, 62, 63, 188
syn Bartoše mlynáře 66, 67, 68

Anka viz Anna

Anna (Anička, Anka) 59, 127

dcera Anny Chlubny 218, 219
dcera Bartošem mlynáře 67, 68
dcera Doroty Hanžkové 78, 79, 233, 234
dcera Doroty Velkové 156, 157
dcera Havla formana 230
dcera Jakuba Maška 76, 77
dcera Jiříka soukeníka 196, 197
dcera Mandalény Laslové 174

dcera Matouše Macha 54, 55, 114, 115, 116

dcera Říhy Machů 131, 132

krejčova 71, 72

mečířova 86

neteř Marjány Rozoumkové 224, 225

neteř Martina kantora 126

postřihačova 70, 71

sestra Jana Heršů 87, 88

stará rychtářka 44

vnučka Johanky Železné 74, 75

vnučka Martina Hradského 82, 83

vnučka Říhy kramáře 102, 103

z Čeraze 232

ze Záhoří 221

Anežka

z Nemyšle 68, 69

Anička viz Anna

Apolena (Apolóna)

dcera Anny staré rychtářky 130, 131

dcera Kateřiny kovářky 171, 172

dcera Vondry Mačů 159, 160

Apolóna viz Apolena

Aubast viz Oubast

August (Aukust) 223

Aukust viz August

B

Bakalářová

Dorota 174

Balková 56, 58

Anna 44, 154, 155

Barbora

dcera Matouše Macha 54, 55

dcera Václava písaře 92, 93

sestra Miluše ševce 100

Barša (Baršů)

- Vondra 161, 168
- Baršů viz Barša**
- Bárta**
mlynář 152
- Bartoloměj**
z předměstí 46, 231, 231
- Bartoň**
ze Smolče 195
- Bartoš** 93, 94
Jan 142, 146
krejčí 43, 79, 80
mlynář 43, 57, 66, 67
pláteník 145, 149
soukeník 94, 95
syn Mikuláše Svákovce 49, 50
z Mokrého 134
- Batelka**
Jiřík 187
- Bechyňský**
Jiřík, 1539 - 1540 rychtář, 1526 - 1530, 1532, 1538 - 1539 purkmistr a konšel města Soběslavi 61, 62, 63, 65, 66
- Beránek**
Šebestián 129
- Bernhard** 40
- Bernát** 129
- Bibová** 145, 149
- Bílek**
Jan 221
- Blahota** 48
Jiří, 1540 - 1541 rychtář, 1532, 1534, 1537 - 1540 purkmistr a konšel města Soběslavi 63, 64, 65, 66, 74, 75
- Blažek** 221
- Boček**
Jiřík 122
- Boleček**
- Vojtěch 44, 139, 140
- Bonuš (Bonušovic, Bonušův)**
Vít 43, 47, 48, 60, 61, 230
- Bošek**
ze Zářičí 142, 147
- Bradatý** 120
Jiřík, 1546 purkmistr a konšel města Soběslavi 78, 79
- Briek** 40
soukeník, 1540 a 1549 purkmistr, rychtář a konšel města Soběslavi 29, 44, 44, 84, 85, 101, 102, 104, 109, 110, 111, 226, 227
- Brych**
ze Lhotky 142, 147
- Březina**
Jan 46, 220, 221
- Březinová**
Kateřina 220, 221
- Burian (Burianovic, Burianů)**
Jan, 1526 - 1528, 1530, 1532, 1546 purkmistr a konšel města Soběslavi 54, 56, 60, 61, 65, 66, 101, 102
Jiřík, 1538 - 1542, 1550 a 1581 purkmistr a konšel města Soběslavi 227, 228
- Bucek viz Buzek**
Jan 98, 99, 192, 193, 194, 210, 211, 212, 214, 220, 221
Jiřík 100
- Bůžek**
Jan 167
- C**
- Cikhart**
Roman 7
- Cyprián** 232
bratr Marjány Rozoumkové 224, 225
syn Jiříka pekaře 177, 179

- Č**
- Čadík**
 Jiřík 109, 110, 112
- Čapek**
 Mikuláš, 1564, 1571 - 1579 a 1581
 purkmistr a konšel města Soběslavi 119,
 120, 121, 122, 123, 128, 159, 160, 170, 171,
 172
 Jan 219, 220
- Čápů viz Čáp**
- Čáp**
 Jan 84, 89, 229, 230
- Černý**
 Jiřík, 1559 purkmistr a konšel města
 Soběslavi 23, 29, 44, 142, 146, 230
- Čert**
 Kašpar 173
- Červenka**
 Matěj 160
 Petr 218
- Červenková** 170
- Čížek**
 Jan 43, 94, 95
- Čoudek**
 Vaněk 157
- Čudíková**
 Markéta (Markýta) 154, 155
 Martýta viz Markéta
- Čunar**
 Kouba 56, 58
- Čunarová**
 Mandaléna 56, 57, 58
- D**
- Daniel** 218
- syn Markéty, vdovy na panském dvoře 161,
 162
- David** 233, 234
- Dobeš** 63
- Dobiáš**
 syn Martina Hradského 82
- Dorna**
 dcera Matouše Macha 54, 55
- Dorota** 157, 190, 191
 dcera Anny Balkové 155
 dcera Jiříka soukeníka 196, 197
 dcera Linharta Gregory 119, 120, 121
 dcera Mikuláše Svákovce 49, 50
 kovářka 92, 93
 sestra Alžběty Velkové 56, 58
 vnučka Kateřiny Křišťanové 64, 65
- Doubek**
 Jakub 127
 ze Želče 134
- Dušková**
 Markýta 97, 98
- Důra**
 dcera Anny Balkové 154, 155
 dcera Matouše Špačka 114, 115, 116
 dcera Mikuláše Svákovce 49, 50
 dcera Říhy Machů 132
 z Křivanovic 108
- Duvažová** 50
- Dvořák** 52
 Matěj 218
 Václav 216, 218
 ze Skalice 145, 149
 ze Závší 143, 147
- Dvořáková**
 Anna 217, 218
 sestra Tomáše Hubatého 216, 217

- E**
- Eliška**
mlynářova 66, 67, 68
- Esterka** 195
- Eva**
dcera Johanky Koumarky 167, 168
- F**
- Fejtl** 133
Jan, 1576 - 1577, 1579, 1581, 1583 a 1592
purkmistr, konšel a obecní starší města
Soběslavi 45, 155, 200, 210, 211, 212
- Fejtllová** 170
Lída 184, 218
Mandelína 210
- Filip** 40
bednář 176, 204
- Fík** 222
- Franc**
Matěj 45, 193, 194
- Francová** 145, 149
Salomena 193, 194
- Friedrich**
Gustav 38
- G**
- Gregora**
Linhart, 1536 - 1537, 1542 - 1545 rychtář
města Soběslavi 29, 44, 64, 66, 76, 79, 101,
102, 119, 120, 121
- H**
- Habeš**
z Vlasitboře 194
- Hanzal**
ze Zvěrotic 64, 65
- Hanžková**
Dorota 43, 78, 79
- Hartmanický**
Martin, 1554, 1559 - 1560 purkmistr
a konšel města Soběslavi 90, 91, 107, 108,
109, 110, 112
- Hasil**
Jiří, 1530 rychtář, 1526 - 1528 purkmistr
a konšel města Soběslavi 46, 49, 50, 54, 56,
60, 61, 65, 66, 2229
- Hašková**
Lidmila 105, 106
- Havel**
fornan 46, 229, 230, 231
Ondřej 45, 198, 199
soukeník, 1550 rychtář města Soběslav 84,
85
- Havelků**
Jan 144, 148
- Havlová**
Dorota 46, 198, 233, 234
- Havlů**
z Nedvědic 188
Václav 193
- Hejlovec**
Prokop z Polkovic, člen patricijské rodiny
z Tábora 20, 68, 70
- Heranů**
Jan 144, 148
- Herša (Heršovic, Heršů, Heršův)** 138
Dušek 48, 227, 228
Jan 43, 87, 88
- Heršová** 89
- Heršovic viz Herša**
- Heršů viz Herša**
- Heršův viz Herša**
- Hlouška**
Ondra 153

Hobza

z Přehořova 52

Holub

Bartoš 30, 93

Kašpar, 1545 - 1547 rychtář, 1540 - 1544, 1549 - 1550, 1576 - 1578, 1581 a 1583 purkmistr, konšel a obecní starší města Soběslavi 30, 31, 45, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 88, 90, 96, 98, 123, 125, 201, 202, 227, 228

Vavřinec 157, 165, 167, 201, 202

z Oujezdce 138

Holubová

Anna 202

Ludmila 80, 81

Holtzepl

Michal, 1586 a 1590 purkmistr a konšel města Soběslavi 199, 200

Holčapský

Michal 212, 213, 214

Hons

bednář 44, 128, 129

Honsk

řezník 64

Honsová 209**Houska**

Kašpar, 1571 purkmistr a konšel města Soběslavi 217

Václav 51

z Nedvědic 65, 134

Housková 89, 93,

Anna 95

Houška 134

Martin, 1555 - 1567, 1560 - 1561 purkmistr a konšel města Soběslavi 101, 102, 122, 123, 124, 128, 129, 230, 231, 232

Houšková 89**Hovorka**

Václav 175, 176

ze Svinů 232

Hradecký

Václav, 1538 - 1539, 1541 - 1543, 1550 - 1552 rychtář, purkmistr a konšel města Soběslavi 77, 86, 87, 98, 99, 100, 123

Hradilová

Marta 8

Hradská

Lidmila 82, 83

Hradský

Dobeš 73

Jan, 1554 - 1560 purkmistr a konšel města Soběslavi 98, 99, 100, 105, 109, 110, 112, 114, 116, 133, 139, 149, 223, 226, 227

Martin, 1532 - 1533, 1535 - 1536 rychtář, 1526 - 1527, 1529 - 1530, 1532, 1547 purkmistr a konšel města Soběslavi 43, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 82, 83

Hron

Václav, 1594 - 1598 purkmistr a konšel města Soběslavi 225

Hronek 188**Hrubý**

Ondra (Vondra) 44

Vondra viz Ondra

Hruša

ze Lhoty 144, 148

Hruška

Pavel, 1542, 1544 - 1547, 1549 purkmistr a konšel města Soběslavi 77

Prokop 180, 181

Václav, 1569 - 1570, 1572 - 1575 purkmistr a konšel města Soběslavi 159, 168, 171, 172

Hubatý

Brychek 94

- Tomáš 45, 216, 218
- Václav, 1558 - 1559, 1561, 1565, 1569, 1571 - 1576 primas, purkmistr, konšel a rychtář města Soběslavi 45, 122, 130, 131, 138, 139, 140, 150, 151, 152, 155, 169, 170, 173, 178, 190
- Hus**
- Matěj 221
- Hůla**
- Jan 84
- Hýlovec viz Hejlovec**
- CH**
- Chenstečka**
- Jan 153
- Chlan**
- Václav 45, 186, 187
- Chlubna**
- Anna 47, 218, 219, 220
- Chlubný**
- Urban 219
- Chmelík**
- Jan 163, 164
- Chochol**
- z Vlastiboře 85, 142, 146
- Chrt** 97
- Chudík** 71
- Chyba** 131
- Chybová** 131
- Kateřina 45, 169, 171
- J**
- Jablounka**
- z Přehořova 145, 148
- Jáchym**
- konvař, 1581 - 1584, 1588 - 1599 purkmistr a konšel města Soběslavi 188, 189, 195, 196, 197, 201, 202, 208, 209, 210, 212, 214, 216, 218
- syn Markéty, vdovy na panském dvoře 160, 161, 181, 182
- Jakub**
- ze Suchého mlýna 45, 145, 148, 163, 164
- Jakubka**
- Anna 45 188, 189
- Jakš** 187
- Jan** 93
- bratránek Jiříka Černého 142, 147
- kuchař, 1589 purkmistr a konšel města Soběslavi 217
- písař 93, 108, 129, 141, 146
- pláteník 67, 68
- syn Bartoše mlynáře 66, 68
- syn Doroty Velkové 156, 157
- syn Jiříka pekaře 177, 179
- syn Jiříka soukeníka 196, 197
- syn Kateřiny Chybové 169, 170
- syn Martina Hradského 82
- syn Matouše Špačka 114, 115, 116
- syn Václava Meziříckého 90, 91
- vnuk Kašpara Pavlů 141
- z lesa 52
- z Řečice 142, 146
- Janda**
- z Plešti 62
- Janek**
- syn Matěje Litochleba 56, 58
- Jarolým**
- bratr Cypriána Lasla 165, 166
- Jaroš**
- pohůnek 157
- z Kajetína 211
- Jemša**
- misař 84

Jeruška

z Katova 144, 148

Ješek

Jakub 89, 132, 138, 157, 158

z předměstí 50, 84, 85

Ješková

Oršila viz Voršila

Voršila (Oršila) 200, 224, 225

Jíra 53

bratr Kousky 56, 58

farář 43, 47, 48, 56, 57, 59, 60

pastýř 50

z Borkovic 145, 149

z Debrníka 145, 149

z Rychnova 143, 147

Jiří viz Jiřík

Jiří (Jiřík)

krejčí 100

pekař, 1561, 1575 a 1577 purkmistr, konšel
a obecní starší města Soběslavi 45, 157, 177,
178, 179

soukeník, 1554, 1556 - 1557, 1560, 1565,
1567, 1569 - 1578, 1581 - 1586 primas,
purkmistr, konšel a obecní starší města
Soběslavi 45, 102, 103, 104, 107, 108, 119,
120, 121, 124, 126, 145, 149, 172, 174, 175,
177, 181, 182, 183, 184, 187, 196, 197, 226,
227, 229

syn Markéty Suché 163, 164

syn Václava Meziříčského 90, 91

syn Zikmunda krejčího 72

z Malšic 155

Jiřík viz Jiří

Johanka 127, 130

Josef

syn Jana Trčky 166

K

Káča viz Kateřina

Kala

Martin 210, 211

Kalová

Lidmila 188

Kalista

řezník 44, 105

syn Markéty Šemberské 226, 227

Karásková

Alžběta 209

Kartínek

písař města Pelhřimova 66, 67

švagr Jana Březiny 221

Kašpar 108

pekař, 1541 - 1543 a 1558 purkmistr

a konšel města Soběslavi 77

syn Matouše Špačka 114, 115, 116

Kateřina (Káča) 92, 93

dcera Anny Chlubny 218, 219

dcera Anny Jakubky 187, 188

dcera Doroty Havlové 233, 234

dcera Doroty Kušalové 53

dcera Havla formana 230

dcera Jana Bobečka 195

dcera Jana Knoflíčka 100

dcera Jana Nováka 212, 213

dcera Johanka Koumarky 167, 168

dcera Markéry, vdovy na pansském dvoře,
161, 162

dcera Matouše Macha 54, 55

kovářka 45, 171, 172

sestra Tomáše Hubatého 190, 191, 192, 218

sladovnickova 61, 62

Kazda

ze Lžína 144, 148

Keša

z Borkovic 178

Kliment

z Ratmírova 112, 113

Klobanc

Melichar, konšel města Soběslavi 226, 227

Klupta 139**Kluzákovský**

Jan 221, 214

Knobloch

Štěpán, 1591 - 1592, 1594 - 1599 purkmistr
a konšel města Soběslavi 215

Knoflíček

Jan 100

Kobrč

Josef 201, 202

Koldín

Pavel Kristián z Koldínova 10, 26, 30

Konfišta

Matyáš 201, 202

Kopřiva

Ludvík 214

Kouba 52

pekař 93

Kotrba

Martin 185

Kotrček

ze Závší 145, 149

Koubů

Jan 194

Koudelka

Jan 193

Koumarka

Johanka 45, 167, 168, 169

Kratochvíle

Dušek, 1567 purkmistr a konšel města
Soběslavi 150, 151, 156, 158

Krávová 93**Kristýna** 126

dcera Jiříka Černého 149

dcera Mandelíny Smetánkové 116, 117, 118

Křížek

hrnčář 185

Krumlovský

Ondra (Vondra) 113

Kryštof

kožešník 175, 176, 177

sedlák, 1577 - 1579 obecní starší města
Soběslavi 149

Kříla 59**Křišťanová**

Kateřina 43, 64, 65, 66

Kubíčková viz Mašková**Kubšů**

z Debrníka 188

Kubíček viz Jakub**Kučera** 232

z Deštného 160

Kukla

Ondřej 221

Kulhánek

Jiřík 44, 101, 101

Matěj 164

Kulhánková

Lidmila 101

Kulich 61**Kušalová**

Dorota 43, 53

Kurz

Ambrož 181

Josef, 1575 - 1579, 1581 - 1584, 1586, 1588
- 1590, 1592 - 1594 purkmistr a konšel
města Soběslavi 180, 181, 199, 200, 209,
217

Kurzová

Mandelína 45

Kuželka

Bartoš, 1534 - 1535, 1538 starší, 1525, 1527
- 1532, 1538 - 1540, 1543 - 1544, 1546,
1549 - 1550 a 1552 purkmistr a konšel města
Soběslavi 49, 50, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60,
61, 63, 64, 66, 72, 73, 74, 76, 77, 79, 80, 82,
83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 92, 227, 228

Kuželková 94**Kůrka**

Jan 64, 65

Kvásek

Matěj 160

Květoň

Jiřík 43, 73, 74

L**Lanč**

rybníkář 145, 148

Lasl

Cyprián, 1558, 1560 a 1570 purkmistr
a konšel města Soběslavi 45, 109, 110, 112,
128, 149, 166

fornan 52

Mikuláš, 1567, 1569, 1571 - 1575 purkmistr,
konšel a obecní starší města Soběslavi 166,
167, 171, 172, 173

Wolfgang, 1530, 1532, 1537, 1541
purkmistr a konšel města Soběslav 64, 66

Laslová

Magdaléna (Mandaléna, Mandelína) 45, 172,
173, 174

Mandalína viz Magdaléna

Mandelína viz Magdaléna

Zuzana 166, 167

Leksa

z Nedvědic 188

Lekša (Lekšů)

Jan 173

Lekšů viz Lekša**Lepeška**

ze Zvěrotic 157

Libra

Bartoš, 1575 - 1579 a 1581 purkmistr,
konšel a obecní starší města Soběslavi 183,
184, 185, 186, 191, 192, 204, 224, 225

z Licka

Brikcí 9

Lidmila

dcera Havla formana 230

dcera Jiříka Černého 149

dcera Václava Meziříckého 90, 91

dcera Vondry Mačů 159, 160

krejčova 79, 80

manželka Bartoloměje z předměstí 231, 232

sestra Doroty Hanžkové 78, 79

Lída viz Ludmila**Liduška viz Ludmila****Lintner**

Jan 15, 37, 38

Lítochleb

Matěj, 1528 - 1529 purkmistr a konšel
města Soběslavi 47, 48, 56, 58

Václav 157

Lancrdorf

Adam 183

Lokajová

Apolena 213, 214

Lorenc

písař 94, 95

Loušová

Dorota 231, 232

Ludmila (Lída, Liduška)

dcera Jana Trčky 167
dcera Matouše Špačka 114, 115, 116

Lysý
Vondra 72

M

Macocha
Anna 88

Mačů
Ondra (Vondra) 45, 141, 144, 148, 159, 160
Vondra viz Ondra

Mach (Machů, Machů)
Matouš (Matůš, Matůšek), 1526 - 1526,
1528 - 1530 purkmistr a konšel města
Soběslavi 43, 47, 48, 53, 54, 56, 57, 58, 61
Matůš viz Matouš
Matůšek viz Matouš
Říha 44

Machata 61
syn Pavla Šitra 47, 48

Machová
Dorotka 54, 55

Macholoušek
z Nedvědic 193

Machů viz Mach

Machův viz Mach

Makovský
Jan, 1569 - 1570 purkmistr a konšel města
Soběslavi 160, 161, 164, 165
Vavřinec, 1558 - 1559 purkmistr a konšel
města Soběslavi 102, 103, 112, 113, 230,
231

Makovská
Sejna 192

**Mandaléna (Mandeléna, Mandelína,
Mandolýna)** 44, 106
Anny staré rychtářky 129, 130

dcera Anny Jakubky 187, 188
dcera Jana Nováka 212, 213
dcera Václava postřihače 70, 71
matka Josefa Kurze 180
sestra Vondry Mačů 159, 160
soukeníková 110, 111, 113

Mandeléna viz Mandaléna

Mandelína viz Mandaléna

Mandolýna viz Mandaléna

Marek
Matěj, 1564 purkmistr a konšel města
Soběslavi 130, 132, 138
sladovník, 1539 rychtář, 1539, 1541 - 1542
purkmistr a konšel města Soběslavi 50, 73,
74
syn Johanky Koumarky 167, 168
Václav 188
z Žižova 232
zeť Jakuba Maška 76, 77

Marjána (Marjánka, Maruše, Maruška) 93,
184
dcera Kateřiny Suché 164
pláten barvířka 45, 217, 216
švagrová Jana Březiny 221

Marjánka viz Marjána

Marková 150

Mareš
z Přehořova 144, 148

Markovic viz Mašek

Marků
Vavřinec, 1551 - 1552 purkmistr a konšel
města Soběslavi 90, 92

Markéta (Markýta) 233, 234
dcera Martina Hradského 82, 83
dcera Říhy Machů 132
dcera Tomáše Rýmara 51

- manželka Jakuba Suchého, mlynáře 163,
164
vdova 45, 161, 162
- Markýta** viz **Markéta**
- Marta**
manželka Maška lovčího 96, 97
z Horusice 84, 85
- Martin** 233, 234
kantor 126
kovář 212, 214
na Radkově 84
syn Doroty Loušové 231
ze Želče 85
zeť Kašpara Pavlů 140, 141
- Maruše** viz **Marjána**
- Maruška** viz **Marjána**
- Mašek (Maškovic, Mašků, Maškův)**
Bernhard 84
Jakub, 1542 - 1543 purkmistr a konšel města
Soběslavi 43, 76, 77, 78
Jan, 1532, 1527 - 1528, 1532, 1538 - 1539,
1543, 1545 - 1547, 1549 - 1551 a 1555 -
1556 primas, purkmistr, konšel a rychtář
města Soběslavi 47, 48, 54, 56, 62, 65, 66,
72, 77, 80, 86, 108, 113, 116, 117, 118, 119,
121, 125, 127, 132, 133, 139, 157, 173, 184,
185, 188, 204, 211
lovčí 29, 43, 96, 98
z Chousníka 72
z Moravce 57
- Mašková (Kubičková)** 185
Lidmila 76, 77
- Maškovic** viz **Mašek**
- Mašků** viz **Mašek**
- Maškův** viz **Mašek**
- Matěj** 134
kožešník (kožíšník) 232
kožíšník viz kožešník
sládek 175, 176, 216, 217
soukeník, 1552 - 1553, 1556 - 1557, 1559,
1565, 1566 a 1577 purkmistr a konšel města
Soběslavi 90, 92, 94, 95, 102, 103, 105, 114,
116, 226, 227, 229
Suchý mlynář 142, 147
syn Jana Březiny 220, 221
syn Jana Nováka 212, 213, 21
syn Jiříka soukeníka 196, 197
syn Johanky Koumarky 167, 168
syn Voršily Ješkové 227
z Hořetína 144, 148
z hradu, 1575 - 1579, 1581 - 1584, 1588 -
1590 purkmistr a konšel města Soběslavi
149, 181, 182, 186, 187, 188, 189, 203
z Telecích Hor 47, 48, 49, 50, 54, 56, 57, 58,
59, 60, 61, 74, 75
- Matějček**
syn Valentina Vopavského 95
Vaněk 57
- Matějčíků**
Vaněk 57
- Matouš**
vnuk Jiříka Hasila 228
- Matyáš**
- Melichar** 128, 129, 150
kloboučník, 1555 - 1557, 1564, 1567, 1569,
1575 - 1576, 1578 - 1579, 1581 a 1583
purkmistr, konšel a obecní starší města
Soběslavi 102, 103, 113, 114, 122, 133, 134,
139, 145, 159, 160, 180, 181, 230
syn Jiříka pekaře 177, 179
- Merková**
Anna 130
- Meryka** 232

Ondřej, 1558, 1575 - 1576, 1578 - 1579,
1581 - 1584, 1586, 1588 - 1590, 1592 - 1598
purkmistr, konšel a obecní starší města
Soběslavi 107, 108, 114, 116, 149, 156, 158,
163, 164, 185, 186, 194, 198, 201, 202, 208,
210, 211, 216, 218, 220, 221, 233, 234
Vondřej viz Ondřej

Meryková 195

Mertl

Ondřej 174

Mezeřícká

Markéta 88, 89, 90

Mezeřícký viz **Meziřícký**

Meziřícký (Mezeřícký)

Nikodém, 1575 - 1578, 1581 - 1583
purkmistr, konšel a obecní starší města
Soběslavi 183, 186, 187

Václav, 1548 - 1549 rychtář, 1545, 1547
a 1550 - 1551 purkmistr a města Soběslavi
43, 64, 65, 78, 79, 85, 83, 85, 87, 88, 90, 91,
92

Michal 77

barvíř 194

Michálek (Michálků)

Jan 134

Michálků viz **Michálek**

Mikoláš viz **Mikuláš**

Mikuláš (Mikoláš)

sedlář 75, 76

soukeník, 1526, 1527, 1529, 1542 - 1546
purkmistr, rychtář a konšel města Soběslavi
65, 78, 79

syn Anny Chlubny 218, 219

syn Jana Březiny 220, 221

švec 44, 100

Míka 232

Mílka 132

Mírka (Mirků)

Jan, 1555 - 1557, 1564 - 1565, 1567, 1570
purkmistr a konšel města Soběslavi 101,
104, 124, 126, 133, 134, 140, 141, 229

Jindřich, 1575 - 1577, 1579, 1581 - 1583,
1592, 1596 - 1598 purkmistr, konšel
a obecní starší města Soběslavi 185, 186,
188, 189, 219, 220

Jiří 182

Mirků viz Mírka

Mokrý

Matěj 171

Petr, 1564 purkmistr a konšel města
Soběslavi 130, 131, 138, 139, 140

Vít, 1586, 1588, 1597 - 1598 purkmistr
a konšel města Soběslavi 192, 202, 214

Moravec 182

Moravcovic 80

Jan 78, 79

Motourek

Martin 44, 122, 123

řezník 78, 79

Mráček

Jan, 1537 purkmistr města Pelhřimova 66,
67

Václav, 1570 - 1579 purkmistr a konšel
města Soběslavi 46, 153, 163, 164, 175, 176,
177, 234, 235, 236

z Veselí 142, 147

Mráčková

Dorota 234, 235

Mrzena

Petr 142, 145, 147, 149

Mužina

Martin 44

Mydlička

Mandelína 214

- N**
- Nekola**
z Řípce 218
- Nemrava** 113
Jan 104, 154, 155
- Nemravová**
Anna 170
- Nepomucký**
Job 46, 222
- Netolický**
Tomáš 180, 181, 186, 187, 188, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 208, 210, 213, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 224, 225, 233, 234
- Nikodém** 178, 179, 209
syn Václava Meziříckého 90, 91
- Nikodémka** 174
- Novák**
Jan 45, 212, 214
- Nováková**
Anna 212, 213
- O**
- Oldřich**
pláten barvíř 215
- Ondra viz Ondřej**
- Ondřej (Ondra, Vondra)** 40, 112, 113, 114, 233, 234
fišmejstr 232
konvař 232
kovář, 1551 purkmistr a konšel města Soběslavi 90, 91
syn Anny Chlubny 218, 219
syn Kalista řezníka 105
zeť Bartoloměje z předměstí 231, 232
- Osvadl (Vosvald)** 29, 43, 98, 99, 104, 221
- podbranný 44
- Oubast (Aubast)**
syn Bartoše mlynáře 66, 68
- P**
- Pavel**
pacholek 173
syn Doroty Velkové 156, 157
syn Linhartu Gregory 119, 120, 121
- Pavlíček**
kožešník (kožišník) 139
kožišník viz kožešník
- Pavlovic viz Pavlů**
- Pavlů**
Kašpar 44, 132, 140, 141
pekařka 72
- Petr** 94
bratr Marjány Rozoumkové 225
farář 84, 85
Jan 226, 227
z Nedvědic 52
ze Skopyc 134
zeť Tomáše Rýmara 51
- Pik**
Jan 119, 120, 121, 174
- Pilař**
Jan 48
- Pintl** 178
- Plička**
Vaněk 44, 153
- Plevný**
z Veselé 232
- Pondělíček** 170
Augustin, 1583 obecní starší města Soběslavi 45, 174, 208, 210
- Prachatický**

Jan, 1542, 1544 purkmistr a konšel města
Soběslavi 76

Petr, 1558 purkmistr a konšel města
Soběslavi 113, 114

Prášek

Jan 176
zeť Doroty Kušalové 53

Pražma

Jíra 58
Václav 56, 58

Prokop

z Košic 144, 148

Přehořovský

Václav z Kvasejovic 20, 68, 69

Pryzlík

Václav, 1537 konšel města Pelhřimova 66,
67

Puška

z Božejovic 193

Pýcha

farář 157

R

Račman

Jakub z Višňového, člen rodu usedlého
v 16. století na tvrzi Višňové v blízkosti
města Soběslavi 20, 47, 80, 81, 82

Martin, 1546 - 1547, 1549 a 1551 purkmistr
a konšel města Soběslavi 45, 76, 77, 84, 85,
96, 98, 99, 162, 173, 175, 177, 227, 228

Matouš (Mathaus, Matúš), 1530, 1539
rychtář a 1526 purkmistr města Soběslavi 89
Matúš viz Matouš

Rachař 134

Jan 30
Jiřík 75
Petr 30

Rachman

ze Zářečí 62

Rathúský

Jan, 1537 konšel města Pelhřimova 66, 67

Regina

dcera Václava Meziříckého 90, 91
sestra Brikcího soukeníka 109, 110, 112

Rosová

Roubík 113, 140, 141

Jiřík, 1540, 1545 - 1547, 1550 - 1553, 1555 -
1557 a 1559 - 1560 purkmistr a konšel města
Soběslavi 89, 98, 99, 104, 226, 227
Šebestián, 1560, 1563 - 1565, 1569 - 1571
a 1576 purkmistr a konšel města Soběslavi
130, 131, 150, 151, 152, 168, 169, 170, 191,
192, 209
švec 53

Rouša

Kryštof 126

Roušová

Anna 44, 124, 125, 126

Rozoumek (Rozumek) 125, 158

Jan, 1551 - 1552, 1554 - 1560, 1564, 1567,
1569 - 1578, 1583 - 1584 primas, purkmistr
a konšel města Soběslavi 79, 80, 86, 87, 88,
90, 91, 92, 94, 98, 112, 113, 149, 155, 160,
176, 184, 231, 232
Matěj 75, 76

Rozoumková

Marjána 46, 217, 224, 226

Rozumek viz Rozoumek

z Rožmberka 12

Jindřich 12
Petr Vok 12, 13, 19, 165, 166, 167
Vilém 12, 123, 124

Rut

Petr 141

Rybářů

Václav 134

Rýmar

Tomáš 43, 51, 52

Ř

Řehoř

kramář 63, 64

soukeník, 1525 - 1528, 1532, 1537 - , 1540 -
1541, 1543 - 1544, 1549 - 1550 primas,
purkmistr a konšel města Soběslavi 47, 48,
54, 56, 64, 66, 71, 72, 74, 75, 82, 83

Řehořová

Anna 130, 167

Řepa

Václav 44, 133, 134, 141

Vít, 1575 - 1579, 1581 - 1584, 1589 - 1593,
1595 - 1596 purkmistr a konšel města
Soběslavi 175, 176, 177, 183, 184, 198, 209

Řepová

Anna 170

Řezná

Říha

kramář 44, 102, 103

syn Jana Březiny 220, 221

z Roudného 194

S

Sádlo

Jarohněv z Vrážného a na Liderovicích, člen
erbovní rodiny z Tábora 68, 69

Salava

z Doňova 142, 147

Salva

Matěj 160

Samuel

Mikuláš 44, 138

Sedlčanský

Vavřinec 43, 88, 90

Severín

syn Václava Hubatého 190, 191, 192

Sferin

Jan, 1581 a 1583 obecní starší města
Soběslavi 200

Slávová

Anna 45, 195

Smetánka

Jan, 1530, 1532, 1550, 1552 a 1559
purkmistr a konšel města Soběslavi 87

Smetánková

Mandelína 43, 116, 117, 118

Smrčka (Smrčkovice, Smrčků)

Petr, 1546, 1549 - 1550, 1555 - 1561, 1563 -
1567, 1569 - 1571 primas, purkmistr
a konšel města Soběslavi 82, 83, 87, 88, 90,
92, 108, 122, 142, 147, 158, 204

Řehoř starší, 1571 a 1589 purkmistr a konšel
města Soběslavi 45, 116, 117, 118, 119, 120,
121, 122, 123, 138, 139, 168, 173, 196, 197,
204, 208, 232

Řehoř mladší, 1583, 1586, 1588 - 1590,
1592 - 1598 primas, purkmistr a konšel
města Soběslavi 175, 176, 177, 201, 202,
204, 205, 206, 207, 223, 224, 225

Oldřich (Voldřich) 96

Voldřich viz Oldřich

Smrčkovice viz Smrčka

Smrčků viz Smrčka

Smrž

Jan 52, 62

Sosnová

Souček

- Václav, 1538, 1544, 1546, 1550, 1555 - 1557 purkmistr a konšel města Soběslavi 65, 66, 72, 78, 79, 84, 85, 94, 95, 101, 105
- Stodala**
Václav 232
- Strádal**
Jan 43, 75, 77, 226, 227
Jiří (Jiřík), 1551 - 1552, 1555 - 1557 purkmistr a konšel města Soběslavi 87, 104, 105, 227
Jiřík viz Jiří
- Strádalová**
Markýta 75, 76
- Straňanský (Straněnský)**
Jan 202
Vít, 1564, 1567 a 1569 purkmistr a konšel města Soběslavi 132, 140, 141, 159
- Straněnský viz Straňanský**
- Stříbrný**
Martin, 1590 - 1591, 1594, 1597 - 1598 purkmistr a konšel města Soběslavi 214, 224, 225
- Sumsar**
Viktorín 45, 158, 159
- Svákovec**
Mikuláš 43, 49, 50
- Svatoš (Svojšovic)**
z Německého Brodu 57
- Svojša**
Jíra 43, 63, 64
- Svojšovic viz Svojša**
- Sýkora**
hrnčář 142, 147, 157
- Š**
- Šafář**
Jíra 56
- Šárka**
ze Zvěrotic 57
- Šárků**
Vávra 134
- Šašek**
z Černovic 209
- Šašková**
Anna 45, 181, 182
- Šebesta**
syn Říhy Machů 131, 132
- Šebestián**
krejčí 208
vnuk Jana Nováka 212, 213
- Šedivej viz Šedivý**
- Šedivý (Šedivej)**
z Čeraze 144, 148
nádeník 194
- Šejtlík**
Jan 213
- Šelaková**
Anna 165, 166
- Šemberská**
Markéta (Markýta) 46, 57, 226, 227
Markýta viz Markéta
- Šilhavý**
Václav 67, 68
z Chrbonína 144, 148
- Šíma**
z Dráchova 145, 149
ze Skalice 145, 149
- Šimek 55**
- Šimků**
Jan, 1545 purkmistr a konšel města Soběslavi 78, 79, 144, 148
- Šimon**
soukeník 75
z Chlebova 145, 148

Širámková

Dorota 209

Širůček 40**Šiška** 57**Šitra (Šitrovic)** 57

Jan, 1538 purkmistr a konšel města

Soběslavi 47, 48, 59

Michal 43, 84, 85

Pavel 43, 47, 49

Šitrová 56, 57

Kateřina 47, 48

Markýta 84, 85

Regina 56, 58

Šitrovic viz Šitra**Šlechta** 192

Pavel, 1575 - 1577 obecní starší města

Soběslavi 179, 180

Špaček

Matěj 58

Matouš 44, 114, 115, 116

Špička

Stanislav, 1569, 1575 - 1576 purkmistr,

konšel a obecní starší města Soběslavi 128,

129, 176

Špulec viz Špulíř**Špulěř viz Špulíř****Špulíř (Špulec, Špulěř)** 230

Augustin 125, 173, 174

Václav starší z Jiter, 1523, 1526 purkrabí

Choustnického panství 54, 55, 56, 173, 204

Štěpán 105**Štefl**

bratr Vondry Hrubého 113

kožešník (kožišník) 77

kožišník viz kožešník

sladovník, 1538 - 1541 purkmistr a konšel

města Soběslavi 72, 73, 74

Šteřlová 93**Štěch**

Jiřík 164

Štětka

Jan 160

Štěřba

syn Pavla Šitry 47, 48

Štěstí

Ondřej (Vondra) 44, 141, 183, 184

Vondra viz Ondřej

Štístek

Jan 141

Štulok

Matěj 199, 200

T**Tamčík**

krejčí 173

Tecl

Rudolf 7

Tlacha

Mašek 56, 58

Tomáš (Tomášek)

bratr Jiříka Zadražila 200

konvař 88, 90

pekař 230

písař 212, 214

syn Anny Balkové 154, 155

syn Martina Hradského 82, 83

syn Václava Hubatého 190, 191

syn Vondry Mačů 159, 160

z Řípce 177

Tomášek viz Tomáš**Tomeš**

z Přehořova 145, 148

Trčka

- Jan, 1567, 1569, 1571 - 1573 purkmistr
a konšel města Soběslavi 116, 117, 118, 123,
124, 126, 165, 167, 168, 169, 170
Martin 219, 220
- Trčková**
Ludmila 164
- Trojan** 157
- Tříška**
Jan, 1530 konšel města Soběslavi 49, 50
- Třeboňský** 61
Bartoš 89
Matěj, 1530, 1534 rychtář, 1525 - 1530,
1532, 1542 - 1545, 1546 - 1547 purkmistr
a konšel města Soběslavi 53, 54, 56, 60, 61,
76, 77, 79, 80
- Turek**
z Řípce 188
- U**
- Uršila viz Voršila**
- V**
- Václav**
bratr Jiříka Květoně 73, 74
kovář 93, 94
lokaj, 1576, 1578, 1579, 1581, 1583 - 1584,
1586 purkmistr konšel a obecní starší města
Soběslavi 193, 194, 196, 197
pekař 95
písař 43, 92, 93, 94
postřihač 43, 70, 71
syn Anny Jakubky 187, 188
syn Doroty Velkové 156, 157
syn Jiříka soukeníka 196, 197
syn Jana Trčky 166
syn Voršily Ješkové 225
uzda 44, 151, 152
z Krtova 144, 148
zeť Václava Meziříického 90, 91
- Valentin (Valentýn)**
zeť Jiříka Hasila 229
- Valentýn viz Valentin**
- Valcha (Valchů)**
Jan 134
ze Zvěrotic 85
- Valchová**
ze Zvěrotic 89
- Vandrka**
Martínek 124
Šimek 44, 107, 108, 109
- Vandrková**
Dorota 44, 123, 124
- Vaněk**
písař 75, 130
postřihač 50
rychtář 144, 148
syn Pavla Šitry 47, 48
- Vašků**
Jan 108
- Vašta**
z Vlastiboře 164
- Vavřinec**
z Kvasejovic 232
- Vejšová**
Anna 225
- Velka (Velků)**
Jan 144, 148, 156, 157
- Velková**
Alžběta 43, 56, 57, 58, 59, 60
Dorota 45, 156, 158
- Velků viz Velka**
- Vespecián**
syn Markéty, vdovy na panském dvoře 161,
162

z Větrní

Ofka, manželka Jindřicha Olbrama ze Štěkře
19, 20, 43, 68, 69

Vít

kněz 151, 152
kolací 191
pivovarník 45, 186, 187
syn Johanky Koumarky 167, 168

Vlasák

z Borkovic 144, 148

Vlaský

Pavel ze Sionu a na Táboře 20, 68, 70

Vlk

Petr 217

Vocelka

z Chotěmic 144, 148

Vodička

Vavřinec, 1537 - 1538, 1550 rychtář, 1532,
1542, 1544 - 1546, 1549 purkmistr a konšel
města Soběslavi 62, 63, 78, 79, 86, 87, 88,
80, 85, 87, 92, 93

Vodňanský

Václav 164
z Nové Vsi 145, 149

Vojtek 68**Volbram**

Jan 51, 125
Jindřich ze Štěkře 68, 69
Voldřich 158

Vondra viz Ondřej**Vondruška**

ze Želče 134

Vopavský

Valentin, 1560 purkmistr a konšel města
Soběslavi 95, 100, 132, 140, 141

Voráček

Mikuláš 44, 127, 128

Voráčková

Markéta 127

Voršila (Uršila)

dcera Doroty Kušalové 53
dcera Havla formana 230
dcera Kateřiny Chybové 169, 170
sestra Joba Nepomuckého 222, 223

Vosvald viz Osvald**Voširalků**

z Mezného 144, 148

Vrabec

z Višňového 52

Vránová

Kateřina 45, 203

W**Winter**

Zikmund 4

Wolf

bratranec Tomáše Rýmara 51

Z**Zadražil**

Adam 57, 62, 75
Jerolým 200
Jiřík 45, 199, 200
Martin, 1579 obecní starší města Soběslavi
200

Zadražilová

Anna 199, 200
Maruše 199, 200

Záchariáš

uzdař 217

Záchodský

Pavel 173

Zářecký

Jan 51

Zátka

Václav 84

Zelenka 232

Jan 181, 182

Jiří 182

Kašpar 181, 182

koželuh (koželoh) 221

koželoh viz koželuh

Zeman

Jan 178, 200

Zíka

v Svinech 194

Zikmund

krejčí, 1534 rychtář města Soběslavi 43, 63,
64, 71, 72, 73

Václav, 1598 - 1599 purkmistr a konšel
města Soběslavi 174, 224, 225

Zrzavý 170**Zoubek**

Jakub 40, 150, 151

Zoubková 151**Zub**

Matouš 173, 183, 200, 209, 219

Zubová

Anna 224, 225

Zuchta

Jíra 119, 120, 121

Zuzana (Zuzka)

dcera Jana Březiny 220, 221

Zuzka viz Zuzana**Ž****Žabková**

Kateřina 195

Železná

Johanka 43, 74, 75

Želísko 144, 148**Žemlička**

Kašpar 93

Žid

Jerolým 203

Místní rejstřík

B

Bechyně, Jihočeský kraj 12, 168
Beroun, Středočeský kraj 94, 95
Boleslav, Středočeský kraj 94, 95
Borkovice, Jihočeský kraj 235
Bošilec, Jihočeský kraj 56, 58, 161
Brandlín, Jihočeský kraj 68, 125
Budějovice viz **České Budějovice**

Č

Čechy 9, 32
Čeraz, Jihočeský kraj 108, 161, 168
Černovice, Kraj Vysočina 86, 97
České Budějovice (Budějovice), Jihočeský kraj 6, 12, 86

D

Dráčov, Jihočeský kraj 155, 230

H

Horusice, Jihočeský kraj 84
Hradec viz **Jindřichův Hradec**

CH

Cheb, Karlovarský kraj 131
Chlebov, Jihočeský kraj 47, 144, 145, 148
Choustník (Chustnice, Chusnice), Jihočeský kraj 13
Chusnice viz **Choustník**
Chustnice viz **Choustník**

I

Itálie (Vlasy), stát v Jižní Evropě 81

J

Jindřichův Hradec (Hradec), Jihočeský kraj 83, 90, 230

K

Kardašova Řečice (Řečice), Jihočeský kraj 54
Klečata, Jihočeský kraj 100
Klenovice, Jihočeský kraj 84
Krtov, Jihočeský kraj 84, 97

L

Lhota za Čekanícemi viz **Zárybníčná Lhota**
Lužice 9, 32

M

Magdeburk, Spolková republika Německo 9
Malšice, Jihočeský kraj 97
Mezné, Jihočeský kraj 62, 141, 146
Mníšek, Jihočeský kraj 157
Mokrý, Jihočeský kraj 132
Morava 9, 32

N

Nedvědice, Jihočeský kraj 91, 138
Nětovice viz **Nítovice**
Nítovice (Nětovice), Jihočeský kraj 54

P

Pacov, Kraj Vysočina 142, 147
Pelhřimov, Kraj Vysočina 19, 67, 68
Pleše (Pleště), Jihočeský kraj 54
Pleště viz **Pleše**
Praha, Středočeský kraj 6, 173

Předboř, Jihočeský kraj 96

Přehořov, Jihočeský kraj 51, 71

R

Radenín, Jihočeský kraj 97

Roudná (Roudný), Jihočeský kraj 89

Roudný viz **Roudná**

Ř

Řečice viz **Karadašova Řečice**

S

Sedlčany, Středočeský kraj 215

Slezsko 9, 32

Soběslav, Jihočeský kraj 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 28, 30, 38, 41, 48, 50, 52, 54, 55, 58, 60, 61, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 112, 114, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 128, 129, 131, 133, 134, 136, 137, 139, 140, 141, 143, 147, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 159, 160, 162, 164, 166, 169, 170, 172, 173, 176, 179, 181, 182, 184, 186, 188, 189, 191, 194, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 204, 205, 209, 211, 212, 213, 216, 217, 220, 221, 223, 225, 227, 229, 230, 231, 232, 234, 236

Staré Město pražské, Hlavní město Praha 19

Sviny, Jihočeský kraj, 168

T

Tábor, Jihočeský kraj 8, 37, 47, 50, 52, 53, 54, 55, 58, 60, 61, 63, 64, 66, 68, 70, 71, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 82, 84, 85, 87, 88, 89, 92, 93, 95, 97, 99, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 110, 112, 114, 115, 117, 119, 120,

121, 122, 123, 124, 125, 128, 129, 131, 133, 134, 136, 137, 139, 140, 141, 143, 147, 151, 153, 154, 155, 157, 159, 160, 162, 164, 166, 169, 170, 172, 173,, 176, 178, 181, 182, 184, 186, 188, 189, 191, 194, 196, 197, 199, 200, 202, 204, 205, 209, 210, 213, 216, 217, 220, 221, 223, 225, 227, 229, 230, 231, 232, 234, 236

Třeboň Jihočeský kraj 7, 21

Tučapy, Jičeský kraj 52, 96, 97

U

Ústí nad Labem, Ústecký kraj 6

V

Veselí viz **Veselí nad Lužnicí**

Vlasy viz **Itálie**

Z

Zárybníčná Lhota (Lhota za Čekanícemi), Jihočeský kraj 65

Zvěrotice 52. 57

Ž

Želeč, Jihočeský kraj 125

Slovníček vybraných pojmů

almara – velká skříň

almárka – malá skříň na šaty, knihy, potraviny i nádobí

almužna – jakýkoliv milosrdný dar nebo skutek, peněžitý dar chudému

artikule – článek nebo odstavec úmluvy, žaloby nebo zákona

bakalář – člověk s nejnižším univerzitním vzděláním

berně – dávka, poplatek odváděný vrchnosti

birit – druh klobouku

blány – tenká kůžička, mázdra

brána – průchod vstup do statku, stejně tak vrata uzavírající průchod

brána s rozporkou – vrata s tyčí přes sloužící k zavírání

brodek – zdobnělna k brodu; mělké místo, které lze pěšky, koňmo nebo vozem řeku přejíti

brus točící – nástroj k broušení

cedule řežaná – list, krátké nepečetěné psaní nebo úmluva dvou stran, které je rozříznuto a každá ze stran obdrží část.

cech – společenstvo nebo sdružení příslušníků jednoho řemesla

cendal – druh látky

čber, džber – dřevěná velká, dvojuchá nádoba

čiritý – pouhý

dědic – ten kdo dědí, kdo má nárok na dědictví

dědina – ves, vesnice, obec, pole, pozemek nebo dědičný majetek jednoho rodu

domovní hospodářství – nářadí na statku

došlá léta – dospělost

drábec, drábce – součást předku k pluhu

duchna – velká svrchní peřina

fasuněk – žebřiny nebo bednění na vůz, mající otvírací boky

fěrtoch – zástěra

flanderka – kamizola z flanderského sukna

forman – povozník nebo vozka, kočí

fůra – vůz nebo povoz na těžší náklady

groš – starý stříbrný peníz

grunt – půda, pozemek, zemědělská usedlost nebo statek

haltěř – nádržka na ryby, sádka

haras – druh hrubé vlněné tkaniny

hever – zdvihadlo, zvedák pohybovaný ruční silou

hlaveň – poleno, klacek, zvl. doutnající, hořící; smolnice, pochodeň

chmel – popínavá rostlina pěstovaná především k účelům pivovarnickým

jirchář – výrobce měkkých vydělaných kůží

jitro – české jitro, stará délková míra rovnající se 3084,829 m²

k věrný ruce – jako k důvěrníku

kat – mistr popravčí

klást peníze – platit

knap – soukenický tovaryš, dělník

knihy sirotčí – druh městské knihy, který měl zaručovat právní ochranu nezletilým dědicům

kolár – kněžský límec s náprsenkou

koltra – látkový závěs, záclona, drapérie

komora – vedlejší nevytápěná místnost ve stavení, sloužící k uchovávání rozličných věcí nebo ke spaní

konev – větší obyčejná plechová nebo dřevěná nádoba s uchem, dole širší než nahoře

konšel – přísežný člen obecné rady volený z rodin starousedlíků, radní

kosa – nástroj k sečení obilí, pícnin

kosař – řemeslník vyrábějící kosy

kosina – zahnutý zahradnický nůž

kotel – větší nádoba, vespod zaobleného tvaru, k vaření nebo ohřívání, upevněná přímo nad otevřeným ohněm

kotlík – zdrobnělina ke kotli

kovář – řemeslník vyrábějící nebo opravující předměty z tvárných kovů, zvláště ze železa, za tepla, ranami kladivem

kožej – zdrobnělina ke kůži

koželuh – živnostník nebo dělník vydělávající kůže

kožich otáhlý – obtažený, těsně přiléhající svrchní plášť z kožešiny nebo kožešinou pošíť

kožich spratkový harasem pošíť – plášť z hrubé látky pošíť kožešinou z nenarozeného zvířete

kožich šamlatový –svrchní plášť z velbloudí kožešiny nebo velbloudí kožešinou pošíť

kožišník, kožešník – živnostník, který šije části oděvu z kožešin nebo je prodává

kramář – drobný kupec, obchodník, prodávající např. pepř, barchet, hedvábné látky, šafrán, vosk

krchov - hřbitov

krejčí – řemeslník zhotovující oděvy

krojec, krojář – kráječ a prodejce sukna

křidelný kámen

kšaft – testament, poslední vůle, poslední pořízení, závěť

kupec – živnostenský obchodník

kuše – středověká střelná zbraň samostříl, luk přidělaný na přední části dřevěné sochy, jehož třetina se napínala rukou nebo heverem

kytlový – prostý, hrubý (u oděvu)

libra – váhová jednotka podle zemí a období, nesterajně velká, česká libra se rovnala váze ½ kg

lidé dědiční – svobodní usedlíci

lidé zástavní – lidé daní do zástavy, zastavenci, rukojmí

loch – jáma, sklep, díra, jeskyně, důl

loket – pražský loket, stará délková míra rovnající se 0,5914 m

lot – jednotka váhy, přibližně 17 g

ložní rychtář – řádně ustanovený rychtář při obnovení rady

lus, lůs – díl obecního majetku, který připadá na jednu usedlost

mandlíček – k mandlíku, malá rukojeť k pluhu

máry – pohřební nosítka na rakev

mečář – řemeslník vyrábějící nahé lesklé zbraně nebo jejich součástky

měděnice – měděná nádoba na vodu, mísa, umyvadlo

měřice moravská – stará dutá míra na sypké hmoty, zhruba 0,61 hl

misar – výrobce mis

mlýn – zařízení k drcení nebo rozmělnění a přípravě mouky z obilí

mlýnář – živnostník zabývající se zpracováním (mletím nebo šrotováním) obilních plodin

mochyňný

moždář – kovová nádoba, v níž se roztlouká koření nebo cukr

na volné roky (v případě peněz) – dle libosti, bez určení nejnižších splátek

nábytky – obecně všechn majetek, bohatství; příjem peněz, statek, ale též dobytek

nádobí – nářadí, náčiní, nástroje, zvláště k řemeslu

nádobí domovní – kuchyňské nádobí

nádobí k řemeslu – řemeslnické nářadí

nájemník – pachtýř, ten, kdo si najal, zpachtoval pozemek nebo živnost; člověk, který koná svou práci a povinnost dokud je k tomu nucen, člověk námezdný, žoldněř

náprava – část vozidla, na kterém jsou navlečená kola od vozu, osa vozidla

nebožtík –nebožtík, zesnulý; nebožák, ubožák

neuchovat do let došlých – nedožít se dospělosti

niva – role, rozsáhlá rovná plocha polní nebo luční

nohavice – kalhoty, spodky

obec – místně ohraničená jednotka spojující osadníky v jednom bydlišti, nejnižší samosprávná instance; sbor, shromáždění, lid, obecný lid; společenství, společnost

obilí suté – sypké obilí

obrok – krmivo pro koně, zvláště jadrné, oves

pachole – dítě, chlapec, mládenc, páže

parkán – hradební plot, hradební příkop; prostor mezi městskou zdí a domy

pastorek – nevlastní dítě, syn; malé kolo v převodu ozubeným soukolím (např. u žentouru); příčná stěna mezi okny

pastorkyně – nevlastní dcera

páteř – otčenáš, růženec

pečet' – náčiní k pečetění, pečetidlo, pečetítko; otisk pečetidla v pečetním vosku

peníze české, široké – pražské groše

peníze polské – polská kopa

peníze uherské – zlaté dukáty

peníze zádušní – církevní peníze

peřinka spodní – slamník

peřinka svrchní – duchna

pivnička – zdrobnělina k pivnici; sklep, spižírna

písař od registru – městský písař

plachta – velký kus hrubého plátna sloužící k zakrývání vozu a nebo nošení něčeho (např. trávy); část ložního prádla, poslamka, prostěradlo na postel, příkrývka k pokrytí ustlané postele

plášť, pláštík – dlouhý, lehký svrchní kabát proti chladu, dešti a zašpinění

pláteník – obchodník s plátnem, výrobce plátna

plátno – tkanina ze lněné, řidší konopné příze, tkaná bez vzoru

plátno bílené – plátno vybělené

plátno černé – plátno obarvené černou barvou

plátno hřebíčkové – plátno obarvené hnědou barvou

plátno olivové – plátno obarvené zelenou barvou

pluh – orací nářadí jímž se půda obrací a drobí

poduška – polštář pod hlavu, měkký polštář menších rozměrů, často rázu dekorativního, který se pod něco podkládá

polopinta – míra 2 žejdlíků

položít peníze – vyplatit, odevzdat částku

polštář – polštář pod hlavu při spaní naplněná peřím

polta – podlouhlý a široký kus vepřového tuku, slaniny

poručenství – poručnictví, funkce poručníka; odkaz, závěť

poručený – nařízený, z rozkazu

poručník – zástupce, zmocněnec

pořádky – ústní, či písemná ujednání, rozhodnutí o uspořádání věci

postav – svinutý kus látky, tkaniny rozmanité délky, stůček sukna

postřihač – někdejší živnostník zabývající se postřihováním tkanin, obyčejného sukna

posudné, posudný – někdejší daň z nápojů placená za každý sud

pošacovat – odhadnout cenu něčeho, oceniti

pozůstavit

právě – spravedlivě, náležitě, opravdu, pravdivě, řádně, dobře, správně, po právu

prázden byl – vyšel naprázdno

primas – první z konšelů, hospodář města

prodlít – strávit někde čas, pobýt někde

propustiti statek – postoupit majetek někomu, přestat ho mít v držení

prostěradlo – plátno upravené k přikrývání slamníku, matrace

prostice – míra na sůl, bečka nebo putna

přibývati statku – zvětšovat majetek, co do velikosti

přijít s létem – dožít se dospělosti

přijít v moc – zmocnit se, přijmout moc nad něčím

přiložit ke statku (peníze)

přípis – list obsahující nějaké úřední sdělení, adresované určité osobě, úřadu

příze – umělý výrobek získaný skrucováním několika vláken rostlinných, živočišných nebo nerostných v jemnější než hrubší nitky

punčochy, putšochy – pletený nebo tkaný výrobek na pokrývání nohou až kekolenům nebo přes kolena

purkmistr – první správní úředník města, starosta obce

ras – pohodný, člověk nižšího společenského postavení

rathaus – radnice

registr, rejstr – rejstřík, seznam, soupis

roucho – oděv, šat; slavnostní nebo jinak významný oděv

rovné podělení – spravedlivé rozdělení majetku

rozporka – součást vozových vah, k níž se zapřahá tažné zvíře

rubáš – dlouhý lněný šat volně splývající jako druh někdejšího oděvu; spodní košile, šat; krátká košile bez rukávů jako část kroje; dlouhé roucho, do něhož se oblékali mrtví

rukojmí – osoba, která svou přítomností zaručuje, že ten, za něhož ručí, dostojí svému slibu nebo závazku; záruka

rychtář – někdejší představitel, vykonavatel královské nebo vrchnostenské moci v obci

sádka, sádky – posada, klec nebo umělá vodní nádrž na ryby s dostatečným průtokem čerstvé vody; množství obilí rozestřené na mlatě k mlácení; souprava náradí, nádobí nebo přístrojů

sedlář – řemeslník zabývající se výrobou určitého koženého zboží, především postrojů, sedel, řemenů apod.

sekret – pečeť, pečetní prsten

sklep – podzemní místnost, prostor, zpravidla jako součást domu, sloužící k ukládání nebo uchování různých věcí; hostinská místnost s výčepem piva nebo vína; obchodní místnost, kupecký krám, skladiště; klenutá místnost

slad – vyklíčené zrno ječmen, surovina k výrobě piva

sladovník – výrobce sladu, sládek

služebnost – povinnost sloužit někomu; prokazování služby

soukeník – výrobce nebo prodejce sukna

spratek – kůže z nedonošeného zvířete, zvláště telete nebo jehněte

stodola – hospodářská budova sloužící k ukládání nevymláčeného obilí, slámy apod.

stolice – sedadlo o čtyřech nebo třech nohách, pro jednu nebo více osob

strych – stará plošná míra rovnající se 800 sáhů, korec; stará dutá míra rovnající se 0,936 l, korec

středopostí – období uprostřed postu, prostřední den nebo týden postní doby

střevíce – nízká, lehká obuv

sukně – dolní část ženského oděvu od boků splývající; starodávný řasnatý ženský i mužský šat, sahající od krku až pod kolena

sukno – tkanina s plátěnou vazbou, s valchovaným a zplstěným povrchem

svědomí – vnitřní hlas; svědectví, potvrzení, dosvědčení něčeho

světnička – zdobnělna ke světnici; obytná místnost hlavně ve venkovských chalupách

svobodná výplata

svrchky, svršky – majetkové, movité věci, mobilie

šacunk, šacuňk – odhad, plat nebo poplatek

šafář – dříve zřízenec při zemědělském hospodářství, který dozíral na provádění jednotlivých prací nařízených správcem nebo vlastníkem statku

šamlata, šamlatka (viz šamlatový kožich)

šatlava – obecní vězení

šaty ložní – spací oděv, povlečení

šaty chodící – šat na běžné nošení

šenkýř – hostinský, hospodský, nálevník

škarta – list papíru

šmejda – šmejdil

štandl – štoudev, kád'

štorc, štorz – obruba, lem na šatu nebo čepici

štos, štůs – hranice, sloupec, halda

tkadlec – muž tkající látku

tolar – někdejší stříbrná mince, ražená původně v Jáchymově

topení – zařízení k získávání tepla; palivo, topivo

trávník – místo porostlé trávou, louka

truhla – někdejší nábytek v podobě bedny s víkem, zpravidla ozdobně provedené, sloužící k úschově šatstva, cenných předmětů a peněz, nebo obilí, mouky apod.

truhlice – menší truhla

ujec – strýc ze stany matčiny

úrok – pravidelný poplatek placený z vypůjčených peněz; zisk, výnos z půjčených nebo uložených peněz; plat odváděný poddanými v určitý den majiteli půdy, povinnost tento plat odvádět

várka – najednou uvařené množství něčeho, její množství bylo jednotné

vazač, vejzač – felčar, ošetřovatel, obvazovač ran, též čeledín, který pomáhal při sedlání koní

věderný – k vědru se vztahující

vědomost – znalost, povědomí, oznámení, zpráva

vejrunk, vejruňk – splátka

věncek – věnec, věneček

věrtel – stará dutá míra rovnající se 92, 992 l

vidle – hospodářské nářadí, nejméně se dvěma železnými dlouhými zuby, sloužící k nabírání píce, obilí nebo hnoje

vinštíř – vinný kámen

vladyka, vladyčka – příslušníci nižší staročeské šlechty

vlčina – kůže z vlka, vlčí kožešina

vlna – srst některých zvířat, zpravidla ovcí, vlákna vzniklá spřádáním této srsti, látka z těchto vláken utkaná, vlněná látka

vopatřit – vzít v ochranu, zajistit, zaopatřit

vosení – vzrostlé obilí před uzráním

vůz – dopravní prostředek pohybující se pomocí tahouhů, povoz k převážení nákladu

vůz s rozporkami – povoz vzadu s tyčí přes, která má zabránit ztrátě nákladu

výhostný list – propouštěcí list z poddanství

výpověď, vejpověď – zrušení právního nebo jiného poměru, písemnost o tom svědčící; výrok, tvrzení o něčem

výprava, vejprava – nutné věci při odchodu, vybavení, vypravení na cestu; soubor předmětů darovaných dívkám při vstupu do manželství (prádlo, nábytek nebo zařízení)

vyzdvihnout – zvelebit, vybudovat, povznést; vybrat, vzít si něco (obyčejně peníze)

zádušní služba – církevní úkon, konaný podle náboženské představy za spasení duše

zachovací list – listina dosvědčující zplození člověka z řádného svazku

zákup – zakoupení, koupě

zástava – věc nebo částka daná jako záruka za půjčku apod.

zasedět – zaujmout místo, např. statek

zavdat peníze – vyplatit zálohu

závdavek – částka, zpravidla peněžitá, odevzdaná předem k zajištění splnění smlouvy nebo ujednání, záloha

zběhnout – utéci, uprchnout, odejít odněkud, zvláště od vojska, ze zaměstnání apod.

zbýti s rodiči

zedrat – roztrhat, rozdrásat, rozedrat; na povrchu odrat, otrhat

zřízení – právní základ nějakého uspořádání, jinak pořádek, řád, stav

zůstavit – odkázat

žejdlík – stará dutá míra na tekutiny nebo sypké hmoty rovnající se 0,484 l; nádoba mající obsah jednoho žejdlíku

železo – slitina kovu v rozličném tvaru, určená zpravidla k dalšímu zpracování, výrobek ze železa, železný předmět, nástroj nebo nářadí ze železa; železná pouta, okovy; past na zvíře; zbraně, vojenská moc

žoček – malý žok

žok – veliký, široký pytel na různé zboží, nádoba na chmel

Soupis pramenů a literatury

Soupis pramenů

Státní okresní archiv (SOkA) Tábor, Archiv města (AM) Soběslav

Kniha zákupů dědin 1540 – 1658, sign. č. II A 2/1, kn. č. 30.

Kniha na trhy městských domů a selských gruntů 1480 – 1637, sign. č. II B 1/2, kn. č. 298.

Kniha domovních trhů, přípovědí smluv a počtů o dluhy 1521 – 1577, sign. č. II B 1/3, kn. č. 299.

Kniha zápisů domů ve městě, na předměstí, selských gruntů, v poddaných vesnicích, kšaftů, šacuňků a trhů o dědiny 1553 – 1679, sign. č. II B 1/4, kn. č. 300.

Kniha gruntovní pro město 1500 – 1755, sign. č. II B 1/5, kn. č. 301.

Koldín z Koldínova Kristián Pavel – Práva městská, 1579.

Privilegium z roku 1390, sign. č. I A 1/1, kt. č. 1.

Různé pergamenové listiny 1429 – 1537, sign. č. I A 6/12, kt. č. 10.

Kšafty měšťanů předměstských, sousedů a městského obyvatelstva vůbec 1513 – 1612, sign. č. I B 3/50 – 3/76, kt. č. 12.

Rybníkářství, sign. č. III H 3, kt. 77.

Záležitosti civilní sporné 1452 – 1564, sign. č. III I 2, kt. č. 102.

Pozůstalosti, kšafty, inventáře pozůstalého jmění, projednávání pozůstalostí, žádosti o vydání dědických podílů, záležitosti sirotčí a poručenské 1516 – 1572, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Pozůstalosti, kšafty, inventáře pozůstalého jmění, projednávání pozůstalostí, žádosti o vydání dědických podílů, záležitosti sirotčí a poručenské 1573 – 1610, sign. č. III I 3, kt. č. 135.

Koupě, prodeje, směny a postupování městských nemovitostí 1526 – 1610, sign. č. III I 5, kt. č. 179.

Počty purkmistrů na příjem a vydání peněz obecních 1484 – 1528, sign. č. IV A 4/1 – 4/17, kt. č. 486.

Rejstříky příjmů a vydání purkmistrů 1528 – 1546, sign. č. IV A 4/18 – 4/36, kt. č. 487.

Rejstříky příjmů a vydání purkmistrů 1546 – 1561, sign. č. IV A 4/37 – 4/50, kt. č. 488.

Rejstříky příjmů a vydání primasů a purkmistrů 1562 – 1575, sign. č. IV A 4/51 – 4/66,

kt. č. 489.

Rejstříky příjmů a vydání primasů a purkmistrů 1575 – 1593, sign. č. IV A 4/67 – 4/85, kt. č. 490.

Rejstříky příjmů a vydání primasů a purkmistrů 1594 – 1600, sign. č. IV A 4/86 – 4/96, kt. č. 491.

Rybní rejstřík z roku 1521, sign. č. IV A 8/3, kt. č. 554.

AEP:

Linter Jan – AM Soběslav, AEP, České Budějovice 1965.

Edice pramenů

Archiv český čili Staré písemné památky české a moravské, XXII, Praha 1905, s. 86 – 87, č. 49.

Bakala Jaroslav – K vztahům mezi lokací a právním zřízením města v 16. – 18. století, in: Malý Karel (ed.) – Městské právo v 16. – 18. století v Evropě, Praha 1982, s. 27 – 38.

Brikcí z Licka, in: Jireček Hermenegild (ed.) – Práva městská, Praha 1880.

Ctiborová Miroslava – Korespondence mezi purkmistrem a radou města Českých Budějovic a purkmistrem a radou města Soběslavi, TA 11, Tábor 2002, s. 147 – 153.

Haas Antonín (ed.) – Codex iuris municipalis. Privilegia nekrálovských měst českých, 4/1 (1232 – 1453), Praha 1954.

Hlaváček Ivan – Zákonodárné dílo Pavla Kristiána Koldína z Koldínova a městská diplomatika, in: Malý Karel (ed.) – Městské právo v 16. – 18., století v Evropě, Praha 1982, s. 279 – 288.

Hofmannová Pavla – Rodina v 16. století z pohledu testamentů královského města Louny, in: Hrubá Michaela (ed.) – Města severozápadních Čech v raném novověku, AUP Philosophica et Historica IV, Studia Historica IV, Ústí nad Labem 2000, s. 107 – 122.

Hradilová Marta – Dorota z Hobzí, Pokus o portrét jihočeské šlechtičny jagellonského období, TA 10, Tábor 2000 – 2001, s. 175 – 212.

Hradilová Marta – Narativní prameny k dějinám města Soběslavi, TA 11, Tábor 2002, s. 191 – 205.

Hradilová Marta – Soběslavské testamenty z let 1455 – 1523, TA 4, Tábor 1992, s. 47 -

107.

Král Pavel – Mezi životem a smrtí. Testamenty české šlechty v letech 1550 – 1650, Monographia historica II, České Budějovice 2002.

Štajnerová Miloslava – Testamenty litoměřických měšťanů z let 1527 – 1576 jako pramen k dějinám rodinných struktur, in: Hrubá Michaela (ed.): Města severozápadních Čech v raném novověku, AUP Philosophica et Historica IV, Studia historica IV, Ústí nad Labem 2000, s. 87 - 106.

Tecl Rudolf – Vondráček Milan – Skryté edice a registry listin a listů k dějinám husitské revoluce (1419 – 1437), TA 6, Tábor 1994, s. 145 -149.

Tecl Rudolf – Styky Soběslavi a Tábora ve světle tzv. Purkmistrovských účtů let 1484 – 1526 a dalších soudobých písemností soběslavského městského archivu, TA 11, Tábor 2002, s. 109 – 137.

Soupis literatury

Adamová Karolína – Soukup Ladislav – Prameny k dějinám práva v českých zemích, Plzeň 2004.

Bůžek Václav – Rytíři renesančních Čech, Praha 1995.

Bůžek Václav – Bůžková Hana – Stejskalová Jana – Měšťanské domácnosti v předbělohorských jižních Čechách, JSH 59, České Budějovice 1990, s. 65 – 80.

Bůžek Václav – Hrdlička Josef a kol. – Dvory velmožů s erbem růže, Praha 1997.

Bůžek Václav – Hrdlička Josef – Král Pavel – Vybíral Zdeněk – Věk urozených, Praha 2002.

Bůžek Václav – Král Pavel a kol. – Člověk českého raného novověku, Praha 2007.

Cikhart Roman – Soběslav, Soběslav 1907.

Cikhart Roman – Tábořsko, Tábor 1922.

Cikhart Roman – Šlechtické a erbovní rodiny z Tábořska. Soupis a bibliografie, JSH 5, České Budějovice, 1932, s. 61 – 68, 104 – 110, 133 – 149.

Cironisová Eva – Vývoj správy rožmberských panství ve 13. – 17. století, SAP 31/1, Praha 1981, s. 105 – 178.

Cuřín František – Vývoj spisovné češtiny, Praha 1985.

Čáda František – Pečetidla českých měst a obcí v ANM, ČSPS XXXIV, Praha 1926.

Čarek Jiří – Městské znaky v českých zemích, Praha 1985.

Čornej Petr – K otázce životního stylu nižší šlechty před Bílou horou, SSH 15, Praha 1980, s. 125 – 142.

Daňhelka Jiří – Směrnice pro vydávání starších českých textů, HT 8, Tábor 1985, s. 285 – 301.

Dobeš Jan – Hledíková Zdeňka – Janák Jan – Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005.

Dobiáš Josef – Znak a pečeti města Pelhřimova, ČSPS XXVI, Praha 1918.

Dobiáš Josef – Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí, 3. díl, 2. část., Praha 1954.

Doležalová Eva – Jíšová Kateřina – Pozdně středověké testamenty v českých zemích. Prameny, metodologie a formy využití, Sborník příspěvků z konference uspořádané 30. listopadu 2005, Praha 2006.

Dotřel Jan – Lintner Josef – Teplý František – Tábořsko a Soběslavsko, Praha 1911.

Dušková Sára – Šebánek Jindřich – Česká listina doby přemyslovské, SAP 6, Praha 1956, s. 136 – 211.

Flašková Zdena – Měšťané 17. a 18. století ve světle jejich testamentů, nepublikovaná diplomová práce HÚ JČU, České Budějovice 1996.

Fridrich Gustav – Rukověť křesťanské chronologie, Praha – Litomyšl 1997.

Gebauer Jan – Slovník staročeský, I. – II., Praha 1903.

Haas Antonín – O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček, JSH 26, České Budějovice 1957, s. 69 – 74.

Haas Antonín – Právní oblasti českých měst, ČsČH 60, Praha 1952, s. 15 – 24.

Hlaváček Ivan – Kašpar Jaroslav – Nový Rostislav – Vademecum pomocných věd historických, Jinočany 1997.

Hrejsa Ferdinand – Česká konfese, její vznik, podstata a dějiny, Praha 1912.

Hrbek Vladimír – Zmizelé Soběslavsko, Myslkovice 2003.

Hrubá Michaela – „Nedávej statku žádnému, dokud duše v těle“. Pozůstalostní praxe a agenda královských měst severozápadních Čech v předbělohorské době, AUP Philosophica et Historica V, Studia Historica V, Studia Monografia V, Ústí nad Labem 2002.

Hrubá Michaela – Erbovní měšťané – urozená vrstva předbělohorských českých měst, Životní styl erbovních rodin na příkladu Mrázů z Milešovky v Litoměřicích, in: V komnatách paláců v ulicích měst, Sborník příspěvků věnovaných Václavu Ledvinkovi k šedesátým narozeninám, Praha 2007.

Janáček Josef – České dějiny. Doba předbělohorská 1526 – 1547, I./1–2, Praha 1971 –

1984.

Janáček Josef – Dějiny obchodu v předbělohorské Praze, Praha 1955.

Janáček Josef – Ženy české renesance, Praha 1996.

Kafka František – Majetková, sociální a třídní struktura českých měst v 1. polovině 16. století ve světle jejich knih a rejstříků městské dávky, SH VI., Praha 1959, s. 253 – 290.

Kejř Jiří – Vznik městského zřízení v českých zemích, Praha 1998.

Klempera Josef – Vodní mlýny v Čechách, 5. díl, Praha 2002.

Kol. autorů – Encyklopedie českých tvrzí, 1. díl, Praha 1998.

Kol. autorů – Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Jižní Čechy, Praha 1986.

Kol. autorů – Hrady zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Jižní Morava, Praha 1981.

Kol. autorů – Slovník staročeský, III. – V., Praha 1970 – 1996.

Kolář Martin – Sedláček August – Českomoravská heraldika II, Praha 1925.

Kolek Roman – Kolínské testamenty a pozůstalostní inventáře z let 1542 – 1687. Příspěvek ke studiu dědické praxe v českých raně novověkých městech, nepublikovaná diplomová práce FF UK, Praha 1998.

Král Pavel – Smrt a pohřby české šlechty na počátku novověku, Monographia historica IV, České Budějovice 2004.

Kubák Jaroslav – Závěti budějovických měšťanů v 2. polovině 16. století, JSH 34, České Budějovice 1965, s. 96 – 103.

Kubíková Anna – Oldřich II. z Rožmberka, České Budějovice 2004.

Kuča Karel – Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 1 – 6, Praha 1996 – 2004.

Lintner Jan – Hřbitovní kostel sv. Marka v Soběslavi, Soběslav 1926.

Lintner Jan – Měšťanstvo v Soběslavi z doby Jagellonské, Muzejní sborník, Soběslav 1900 – 1901, s. 9 – 20, 71 – 83.

Lintner Jan – Soběslav 1390 – 1940. 550 let města Soběslavě, Soběslav 1941.

Lintner Jan – Suchý a Andělský mlýn v Soběslavi, JSH 4, České Budějovice 1933, s. 22 – 26.

Lintner Jan – Ohlas vpádu Pasovského vojska do Čech u Soběslavi, JSH 16, České Budějovice 1947, s. 47 – 56.

Lintner Jan – Kdo byl zakladatelem rodu Přehořovských z Kvasejovic?, JSH 16, České Budějovice 1947, s. 76.

- Lintner Jan – Zuzana Vojířová z Vacovic, JSH 17, České Budějovice 1948, s. 73 – 77.
- Lintner Jan – Myslkovice a Roudná v zástavě Soběslavských v letech 1621 – 1622, JHS 18, České Budějovice 1949, 75 – 76.
- Lintner Jan – List na odúmrtí některých vsí na Tábořsku z r. 1424, JHS 18, České Budějovice 1949, s. 58 – 59.
- Lintner Jan – Veselí nad Lužnicí, Tábor 1973.
- Lintner Jan – Salák František – Okresní archiv v Soběslavi, Průvodce po fondech a sbírkách, Soběslav 1958.
- Macek Josef – Jagellonský věk v českých zemích, 1. – 4. díl, Praha 2001 – 2002.
- Malý Karel a kolektiv – Dějiny českého a československého práva do roku 1945, Praha 1997, též vydání z r. 2003.
- Malý Tomáš – Kterak „Starochrudimští“ na smrtelném loži kšaftovali. Testamentární praxe v raněnovověké Chrudimi, SPVA 10, Zámrska 2005, s. 13 – 36.
- Mařa Petr – Svět české aristokracie (1500 – 1700), Praha 2004.
- Míka Alois – Feudální velkostatek v jižních Čechách (14. – 17. století), SH 1, Praha 1953, s. 122 – 213.
- Míka Alois – Majetkové rozvrstvení české šlechty v předbělohorském období, SH 15, Praha 1967, s. 45 – 75.
- Míka Alois – Osud slavného domu, České Budějovice 1970.
- Míka Alois – Poddaný lid v Čechách v 1. polovině 16. století, Praha 1960.
- Měřínská Eva – Vývoj znaků měst a historických městeček okresu Tábor, nepublikovaná bakalářská práce FF UP, Tábor 2001.
- Navrátilová Alexandra – Narození a smrt v české lidové kultuře, Praha 2004.
- Němec Bohumír – Rožmberkové. Životopisná encyklopedie panského rodu, České Budějovice 2001.
- Neudertová Michaela – Inventář pozůstalosti jako pramen poznání všedního dne ženy v předbělohorské době, DP 13, Praha 1996, s. 153 – 162.
- Ohler Norbert – Umírání a smrt ve středověku, Praha 2001.
- Ottův slovník naučný, 3 – 4, 6 – 7, 11 – 13, 15, 17 – 21, 23, 25 – 27, Praha 1890 – 1891, 1893, 1897 – 1908.
- Pánek Jaroslav – Poslední Rožmberk, Životní příběh Petra Voka, Praha 1997.
- Pánek Jaroslav – Poslední Rožmberkové, Velmoži české renesance, Praha 1989.
- Pánek Jaroslav – Vilém z Rožmberka, Politik smíru, Praha 1998.
- Pánek Jaroslav – Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551 – 1552, České Budějovice

2003.

Pašková Lenka – Plzeňské knihy kšaftů konce 15. a začátku 16. století a možnosti jejich pramenného využití, nepublikovaná diplomová práce FF UK, Praha 1988.

Petráň Josef a kol. – Dějiny hmotné kultury. Kultura každodenního života od 16. do 18. století II/1 – 2, Praha 1995.

Pešek Jiří – Pozůstalostní inventáře jako pramen poznání kultury každodenního života, OH 1, České Budějovice 1991, s. 30 – 42.

Pešek Jiří – Pražské knihy kšaftů a inventářů. Příspěvek k jejich struktuře a vývoji v době předbělohorské, PSH 15, Praha 1992, s. 63 – 92.

Polanská Martina – Každodenní život obyvatel královského města Tábora ve světle jejich testamentů, nepublikovaná diplomová práce HÚ JČU, České Budějovice 1996.

Prášek Jiří – K některým otázkám městské správy v Táboře v 1. polovině 16. století, nepublikovaná diplomová práce FF MU, Brno 1983.

Prátová-Nohejlová Emanuela – Základy numismatiky, Praha 1975.

Profous Antonín – Místní jména v Čechách, I – III, Praha 1947 – 1951.

Profous Antonín – Svoboda Jan – Místní jména v Čechách, IV, Praha 1957.

Procházka Vladimír – Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století, Praha 1963.

Příruční slovník jazyka českého, I – III, IV/1-2 – VIII, Praha 1935 – 1957.

Rak Petr – Kadaňské knihy trhů a testamentů z let 1465 – 1603 a testamentární praxe v Kadani od poloviny 15. století do počátku 17. století, SAP 48, Praha 1998, s. 3 – 106.

Ratajová Jana – Pražské testamenty (1600 – 1620) jako pramen k dějinám rodinných struktur, PSH 30, Praha 1998, s. 90 – 125.

Sedláček August – Hrady, zámky a tvrze království českého IV, Praha 1895.

Sedláček August – Paměti a doklady o staročeských mírách a váhách, Praha 1923.

Sedláček August – Paměti a doklady o staročeských mírách a váhách. Rejstřík jmenný a věcný, Praha 1933.

Sedláček August – Místopisný slovník historický království českého, Praha, r. v. chybí.

Staré i nové zvěsti ze Soběslavě a okolí, Soběslav 1906 – 1934.

Smrž Emil – Soběslavsko, Monografie okresu soběslavského, Soběslav 1930.

Stejskalová Jana: Kšaft jako pramen pro studium kulturní úrovně měšťanské domácnosti, OH 1, České Budějovice 1991, s. 74 – 80.

Šimák Vítězslav Josef – Inventář Jihočeského vladectví v r. 1599, JSH 6, České Budějovice 1933, s. 116 – 119.

Šimek Tomáš – Kancelář Petra z Rožmberka, SPVA 1, Zámorsk 1970, s. 9 – 41.

Šimůnek Robert – Správní systém šlechtického dominia v pozdně středověkých Čechách, Rožmberská doména 1418 – 1472, HÚ AV ČR, Praha 2005.

Štěpková Alena – Svět soběslavských měšťanů ve světle jejich testamentů 1549 – 1651, nepublikovaná diplomová práce HÚ JČU, České Budějovice 2005.

Šťovíček Ivan a kol. – Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od poč. 16. století do současnosti, Praha 2002.

Šulcová Naděžda – Vobořilová Marta – Možnosti využití vkladů v obnovených deskách zemských pro studium kultury každodenního života šlechty, in: Z archivních depozitářů, Sborník příspěvků k výročí Pavly Burdové k 70. narozeninám, Praha 1998.

Tecl Rudolf – Nejstarší inventář soběslavského městského archivu z roku 1626, TA 8, Tábor 1997 – 1998, s. 71 – 103.

Tecl Rudolf – Neznámý tábořský kšaft z druhé poloviny 15. století, K šedesátinám Františka Šmahela, JSH 63, České Budějovice 1994, s. 153 – 157.

Tecl Rudolf – O jednom nepochopeném výročí aneb Kdy se stala Soběslav městem?, KK 1990, č. 3, s. 9 – 12.

Truc Miroslav – Zlomky purkrabských účtů choustnických z r. 1375 – 1387, JSH 26, České Budějovice 1957, s. 5 – 9, 33 – 40.

Veselá Lenka – Knihy na dvoře Rožmberků, Praha 2005.

van Dülmen Richard – Kultura a každodenní život v raném novověku (16. – 18. století), 1 – 3, Praha 1999 – 2006.

Vojtíšek Václav – O tábořských pečetích a erbech, HA IV, Praha 1931.

Vojtíšek Václav – O studiu městských knih českých, in: Výbor rozprav a studií Václava Vojtíška, Praha 1953.

Winter Zikmund – Kulturní obraz českých měst. Život veřejný v XV. a XVI. věku, I – II, Praha 1890 – 1892.

Winter Zikmund – V měšťanské světnici starodávné. Kulturní studie o patnáctém a šestnáctém století, Praha 1895.

Winter Zikmund – Český průmysl a obchod v XVI. věku, Praha 1913.

Winter Zikmund – Zlatá doba českých měst, Praha 1913.

Winter Zikmund – Řemeslnictvo a živnosti XVI. věku, Praha 1909.

Winter Zikmund – Z městských živností, Praha 1925.

Použité zkratky

AČ – Archivní časopis
AEP – archivní evidenční pomůcka
AM – Archiv města
ANM – Archiv Národního Muzea
art. – artikl
AUP – Acta Universitas Purkynea
ČsČH – Československý časopis historický
ČSPS – Časopis společnosti přátel starožitností
d[en] – denár
DP – Documenta Pragensia
n. d. p. – nepublikovaná diplomová práce
g[r] – groš
etc. – et cetera
FF MU – Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
FF UK – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
FF UP – Filozofická fakulta Univerzity Palackého
HA – Husitských archiv
HT – Husitský Tábor
HÚ JČU – Historický ústav Jihočeské univerzity
JSH – Jihočeský sborník historický
kap. – kapitola
KK – Kraj Kalicha
kn. – kniha
kol. – kolektiv
kt. – karton
OH – Opera Historica
OSN – Ottův slovník naučný
p. d. p. – publikovaná diplomová práce
p. r. p. – publikovaná rigorózní práce
pozn. – poznámka
PSH – Pražský sborník historický
PVH – pomocné vědy historické

r. v. – rok vydání

rozum. – rozuměj

RR – Rodopisná revue

SAP – Sborník archivních prací

s. d. – sine dato

SH – Sborník historický

sign. – signatura

SOA – Státní oblastní archiv

SOkA – Státní okresní archiv

SPVA – Sborník prací východočeských archivů

srov. – srovnej

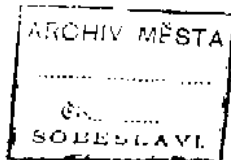
SSH – Středočeský sborník historický

TA – Tábořský archiv

Seznam vyobrazení

1. Testament č. 20 Doroty Hanžkové, z roku 1545.
(SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/69, kt. č. 12.)
2. Testament č. 26 Jana Heršů, z roku 1550.
(SOka Tábor, AM Soběslav, sign. č. I B 3/76, kt. č. 12.)
3. Zasedání městské rady z konce 16. století.
Kresba z knihy Václava Bůžka, Pavla Krále a kol. – Člověk českého raného novověku, Praha 2007, s. 155.
4. Ilustrační obrázek dveří měšťanského domu ze 16. století.
Kresba z knihy Zikmunda Wintera – V měšťanské domácnosti starodávné. Kulturní studie o patnáctém a šestnáctém století, Praha 1895, s. 3.
5. Zámožná měšťanská rodina u stolu.
Kresba z knihy Václava Bůžka, Pavla Krále a kol. – Člověk českého raného novověku, Praha 2007, s. 143. Ilustrační obrázek truhly obložené poduškami.
6. Ilustrační obrázek truhly obložené poduškami.
Kresba z knihy Zikmunda Wintera – V měšťanské domácnosti ..., s. 58.
7. Ilustrační obrázek dobové truhlice.
Kresba z knihy Zikmunda Wintera – V měšťanské domácnosti ..., s. 71.
8. Ilustrační obrázek dobové truhlice.
Kresba z knihy Zikmunda Wintera – V měšťanské domácnosti ..., s. 70.
9. Ilustrační obrázek chorého měšťana.
Kresba z knihy Zikmunda Wintera – V měšťanské domácnosti ..., s. 58.

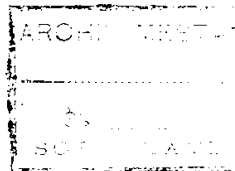
Nyenne Bogj Amien Lotza vordr
capitel den 6^{ten} Breyday dardga ganzkoma
vordra Gfaffel n. Nyenne - fang statgebt
Moraty v. moraty fangt poy debet gemisch
n. nyenne

[illegible][illegible]

Obrázek č. 1

Lied ges. Ann' degen Singsch
Liedern mit Lied nachst
von hier der "May" über ma d'Gegen d' m'glichen Lige
also na g'st'n fassproben die schwingt d'berm mit
a mannsche mit

Toto sui giorni d'ogni Sestadi.
 Giza Strada: Suo paro. m. in M. d'ora di
 Anna Magorega Suo m. ix M. 2 di a pnel vagni
 in 14 Zitta

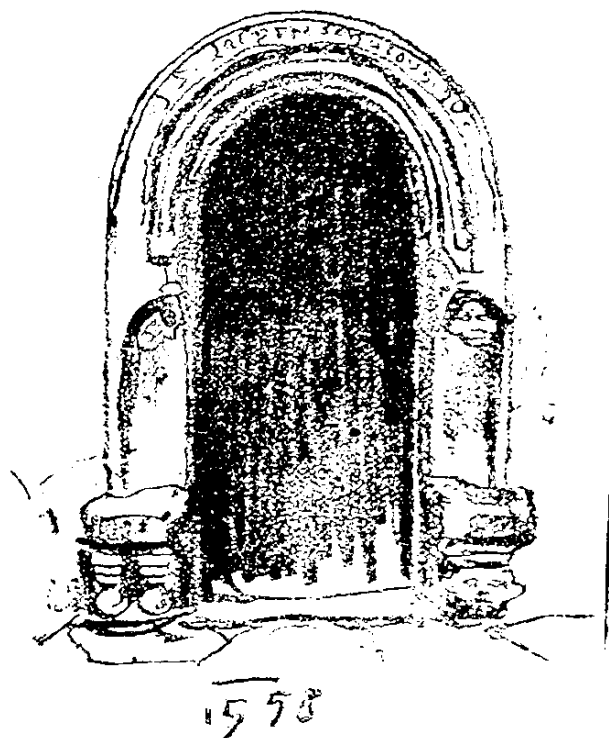


1
 Ich bin sehr froh, dass Sie
 & die ganze Familie
 von der Reise zurück
 glücklich zurückgekehrt
 sind. Ich hoffe, Sie
 werden sich bald erholen
 & wieder gesund sein.
 Ich bin sehr froh, dass
 Sie die Reise so
 angenehm gefunden
 haben. Ich hoffe, Sie
 werden sich bald erholen
 & wieder gesund sein.
 Ich bin sehr froh, dass
 Sie die Reise so
 angenehm gefunden
 haben. Ich hoffe, Sie
 werden sich bald erholen
 & wieder gesund sein.

284



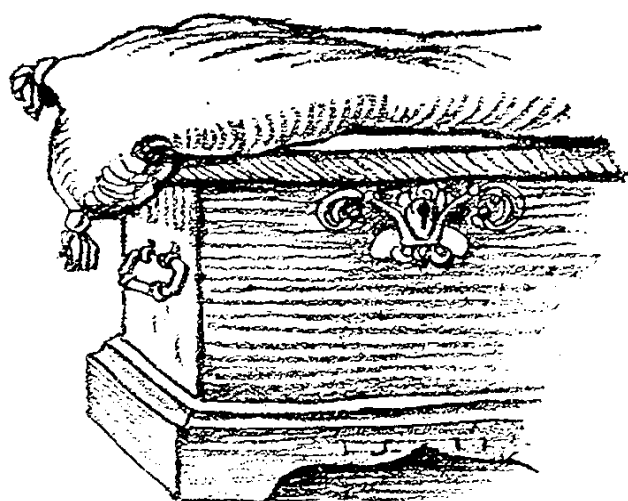
Obrázek č. 3



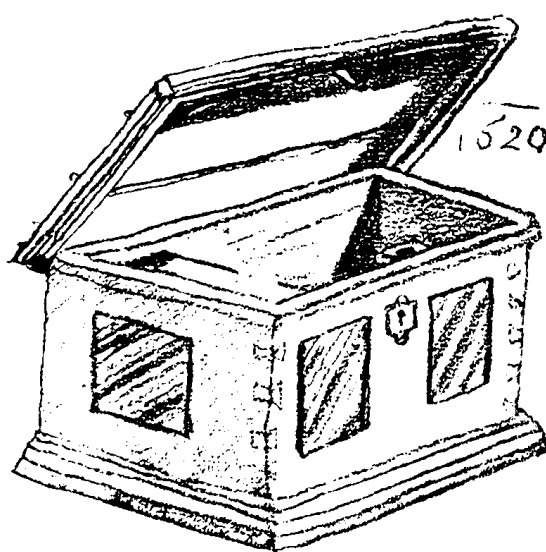
Obrázek č. 4



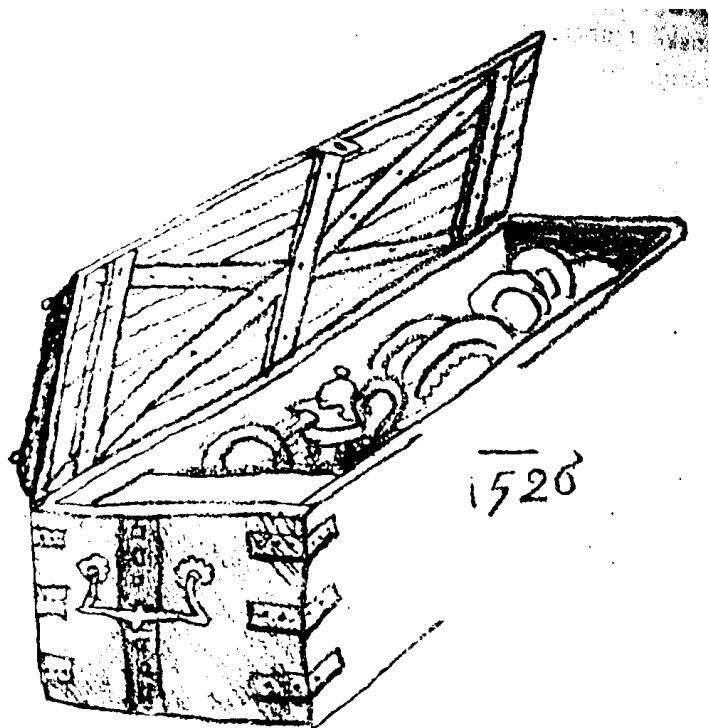
Obrázek č. 5



Obrázek č. 6



Obrázek č. 7



Obrázek č. 8



Obrázek č. 9